

H Y M N A U

A

CHANIADAU YSPRYDOL.

YN DRI LLYFR.

- I. Wedi ei gasglu o'r Ysgrythurau.
- II. Wedi ergyfansoddi ar Destunau dwyfol.
- III. Wedi ei barottoi i Fwrdd yr Arglwydd.

Gan ISAAC WATTS, D.D.

[AC A GYFIEITHWYD I'R GYMRAEG

Gan DAFYDD JONES, Cyfieithydd y SALMAU.

Y TRYDYDD ARGRAPHIAD.

D A T. V. 9.

Ahwy a ganasant Gân newydd, gan ddywedyd, Tei-
lwnng wyt ti, &c. O blegyd ti a laddwyd, ac a'n
prynaisst ni, &c.

C A E R F Y R D D I N,

ARGRAPHWYD GAN I. ROSS, YN HEOL-AWST.

M.DCC.XCIV.

[Pris 14c. heb ei rwymo, a 20c. wedi ei rwymo.]

T A B L

I gael unrhyw HYMN wrth y Titl
neu'r Cynhwysiad o honi.

DELIWCH SYLW, Y Llythyrennau a, b, c, fydd yn arwydd-
ocâu y Llyfr cyntaf, yr ail, a'r trydydd; y Ffigurau fydd yn
cyfarwyddo at yr Hymn: O's na chewch y cyfryw Hymn a
fyddoch yn geisio dan un Gair o'r Titl, ceiswch hi dan un
arall, neu wrth ryw Air a fyddo o'r un Ystyr.

A Aron a Christ, neu Grist ein Harchoffeiriad ni dan yr Efengyl	a	126
Abraham ei Fendith ar y Cenhedloedd a 94, 95. yn offrymmu ei Fab		110
Abfennoldeb trag'wyddol Duw yn annioddefol	b	102
Achwyniad am Galon galedwch b 95. o Ymadawiad â Duw a Themtasiynau Satan b 158. o Anffrwyth- londeb, Anwybodaeth, a Serchiadau heb eu sanct- eiddio b 160 o Farweidd-dra ysprydol, neu Ddiogi	b	24
Addewidion y Cyfammod Gras	a	7
Addewidion Duw ein Diogelwch	b	58
Adda y cyntaf a'r ail a 40, 105. ei Gwyp a 88. Nat- tur lygredig oddi wrtho	b	125
Addoliad gostyngedig y Nefoedd	b	66
Adgenhedliad	a	76
Afradlon edifeiriol	a	104
Afiechyd, Ffolineb ac Ynsydrwydd Pechod	b	148
Adgyfodiad ac Esgyniad Crist b 74. dedwydd	b	98
Amheuon yn cael eu gwasgaru	b	71
Anadlu ar ol yr Ysryd Glan	b	32
Angau a Thrag'wyddoldeb yn canlyn	b	26
Angylion yn gweini i Grist a'r Saint	b 109, 110	
Anwiredd yn amlhau, a Chariad yn oeri	b	168
Arfer mewn Pechod	b	155
Argyhoeddiad o Bechod trwy'r Ddeddf	a	96
Anrhydedd i Ben-swyddogion	b	144
B Eddydd Oedran a 35. Plant yn cael eu rhoi i Dduw trwy Fedydd a 102. Credinwyr yn cael eu claddu gyd â Christ yn y Bedydd	a	103
Bugeiliaid yu cael eu rhoi yn ol Calon Duw	b	173
Byw a marw gyd â Duw yn bresennol	b	114
Buddugoliaeth ar Angau a 15. Crist ar Satan	b	87

iv   **TABL i gael unrhyw HYMN wrth**

C AN o Fawl i Dduw ein Iachawdwr	b	20
Cân Simeon a 17. Cân Zecarias	a	33
Cân Moses a'r Oen	a	39
Cân Hezecia	a	38
Cân i Dduw oddi wrth Frydain-fawr	b	1
Cân foreuol b 6. a phrydnawnol	b	7
Cân o Fawl i'r bendigedig Ddrindod	c	27, 28, 29, 30, 31, 32.
Cân Mair y Forwyn	a	43
Cariad a Chymmwynasgarwch	a	114
Cariad Crist i'w Eglwys	a	60
Cariad i Dduw a'n Cymmydog	a	97
Cariad ac Anghariad a 107. a Chafineb	a	111
Cariad Crist wedi ei dywallt yn y Galon	a	116
Crefydd yn ofer heb Gariad	a	115
Cariad gwahaniaethol, neu Angylion yn cael eu cospi a Dynion yn cael eu hachub	b	94
Cariad i Dduw, b 36. i'r Creaduriaid yn beryglus,	b	46
Commisiwn Crist	b	100
Commisiwn yr Apostolion	a	109
Crist yn ymddangos i'w Eglwys a 52. ein Harchoffeiriad a 44. Oen Duw a 45. ei Ymostyngiad a'i Ddyrchafiad	a	46
Crist wrth ei Fwrdd a 49 yn ymddangos i'w Eglwys, ac yn ceisio ei Chymdeithas hi a 52. Prydferthwch yr Eglwys yn ei Olwg ef a 56. Disgrifiad o Grist yr Anwylyd a 58. ei Gariad ef i'w Eglwys yn ei Ymadrodd wrthi a'i Arlwyadau iddi a 60. Nerth ei Gariad, ac Eiddigedd yr Enaid o'i Chariad ei hun	a	61
Crist Doethineb Duw	a	73
Crist, neu Ddoethineb yn cael Ufudd-dod, neu i wrthsefyll a 74. ein Doethineb a'n Cyfiawnder, &c. a 78. ei Werthfawrogrwydd a'i Gyfiawnder a 90. ei Garacters neu ei Enwau ef a 127. ei Swyddau ef a 130, 131.		
Crist yw Sylwedd Offeiriadaeth, Lefi b 12. ei Breffennoldeb yn gwneud Angeu yn esmwyth b 29. ei Eiriolaeth ef b 34. Gogoniant a Gras ym Mherfon Crist b 45. Prynedigaeth trwyddo ef b 76. ei Ddioddefaint a'i Ddyrchafiad b 81. ei Fuddugoliaeth ar Satan b 87. ei Ogoniant yn y Nefoedd b 89. ei Offeiriadaeth, b 115, ei Breffennoldeb yw		

y Titl neu'r Cynhwysiad o honi.

v

Bywyd fy Enaid, b 97. Gwyrthiau ar Enedigaeth Crist, b 133. yn ei Fywyd, ei Farwolaeth, a'i Adgyfodiad	—	b 134
Crist ein Pasg ni, b 150. Bara'r Bywyd	c	6
Croeshoeliad i'r Byd trwyddo ef, c 8, wedi ei groeshoelio yn Allu a Doethineb Duw	c	11
Credwch, a byddwch gadwedig	a	81
Cyflwr annychweledig, neu Ras yn dychwelyd	b	154
Cnawd ac Yspryd	b	139.
Cynghor i Ieungſtid	a	72
Cymmundeb rhwng Crist a'i Saint	c	3
Cysur dan Ofidiau a Blinderau	b	48
Coffadwriaeth o'n Harglwydd absennol	c	7
Cwyn Duw, a Brydain ei ofod gerbron a'i bledio	b	167
Cwmp Dynion ac Angylion	b	23
D iafol yn cael ei orchfygu	a	41
Diolchgarwch am Fuddugoliaeth ar Elynyion	b	109
Diogelwch ac Ymddiffynniad yr Eglwys	a	8
Diddanwch Cydwybod dda	b	56
Digonedd Pardwn	b	83
Dinystr anghrist	a	26
Diwedd y Byd	b	159.
Duw ymhell uchlaw y Creaduriaid, a 65. yn sanctaidd, yn gyfiawn, a Phen-llywydd	a	68
Duw yn preſwyllo gyd â'r Goflyngedig	a	69
Duw ein hunig Happusrwydd	b	92
Duw oll yn oll, b 91. wedi ei heddychu yng Nghrist	b	143
Duw'r Mab gogyfuwch â'r Tad	b	49
Duwddod a Dyndod Crist	a	2
Dydd Gras a Gobaith	a	70
Dydd yr Arglwydd	b	70
Drwg Pechod yn weledig yng Nghwmp Dynion ac Angylion	b	23
Duwiol Driftwch yn codi oddi wrth Ddiodefiadau Crist	b	9
Dyfodiad at Orfedd Gras trwy Gyfryngwr	b	105
Dyledſwydd Gweinidogion	b	172
E glwys Lle Genedigaeth y Saint, a 54. ei Phrydferthwch, a 56. Cariad Crist iddi	a	60
Edifeirwch yn dylifo oddi wrth Amynedd a Daioni Duw, b 102. wrth y Groes	b	103

vi   TABL i gael unrhyw HYMN wrth

Edrych ar yr hwn a wanafant, a galaru	b	93
Enwaediad a Bedydd i'r rhai fydd yn arfer Bedydd		
Plant	b	124
Efaml Crist, b 139. yr Eiddo ef a'r Saint	b	137
Etholedigaeth yn cau allan Ymffrost, a 77. ac o ben		
Arglwyddiaeth Duw	a	98
F Fyddlondeb Duw yn ei Addewidion	b	67
Ffydd o Bethau anweledig	a	101
Ffydd fywiol a marwol	a	121
Ffydd yng Nghrist am Bardwn a Sancteiddiad	b	88
Ffydd yng Nghrist ein Haberth	b	138
G Allu ofnadwy Duw a'i Ddaioni	b	78
Gallu'r Efengyl, b 135. Crist wedi ei groef-		
hoelio yn Allu a Doethineb Duw	c	11
Genedigaeth y cyntaf a'r ail	a	76, 80
Gobaith yn y Cyfammod	a	120
Gobaith am y Nefoedd, ein Cynhaliaeth dan Brofe-		
digaethau	b	63
Gofal tyner Duw am ei Eglwys	a	28
Gogoniant Duw uchlaw ein Rheswm	b	85
Gogoniant Crist yn y Nefoedd	b	89
Gogoniant a Gras yn ei Berson	b	45
Gogoniant a Grasau dwyfol Crist	c	26
Gras a Gogoniant trwy ei Farwolaeth ef	c	24
Gorchwyl a Gwynfydedigrwydd y Saint	a	29
Gorfoledd ar Angeu	a	5
Gorfoledd Ffydd	a	12
Gorfoledd Crist ar Elynion ei Eglwys	a	25
Gorfoledd ar Angeu, mewn Gobaith o'r Adgyfodiad		
	b	107
Golwg ar Dduw a Christ yn y Nefoedd	b	22
Golwg ar Dduw yn ein mawrhau i'r Byd	b	39
Golwg trwy Ddrych, ac Wyneb yn Wyneb	b	141
Gwagedd a marwoldeb Dyn, a 65. yr Ieuengedid,		
a 71. y Greaduriaid	b	142
Gwahoddiad Crist i Bechaduriaid	a	108
Gwahoddiad yr Efengyl	a	6
Gostyngedig yn cael ei oleuo	a	10
Gweddi yn cael ei gwrando am Waredigaeth	a	27
Gwaredigaeth a Chadwraeth oddi wrth Elynion yf-		
prydol	b	80
Gweinidogaeth Angylion, b 17. yr Efengyl	a	9
Gweithredoedd Moses a'r Oen	a	32

Gweledigaeth o Deyrnas Crist, a 19. a'r Oen,	a	21
Gwendid ein hunain	a	13
Gwerthfawrogrwydd Crist—a'i Gyfiawnder	a	90
Gras a Gogoniant ym Marwolaeth Crist	c	24
Gras yn cyfiawnhau, a 75. yn sancteiddio	a	92
Gwirionedd a Rhagrith	a	117
Gwirionedd Duw a'i Addewidion yn anghysnewid- iol	b	58
Gwledd Cariad	a	51
Gwledd o Orfoledd	c	22
Gwledd yr Efengyl	c	13
Gwisgad ysprydol	a	18
Gwrthgiliad a Dychweliad	b	19
Gwrthgiliwr	b	149
Gwynfydau	a	83
Gwynfyd y rhai sy'n marw yn yr Arglwydd	a	16
Gwyrthiau ar Eneidigaeth, Bywyd, a Marwolaeth, ac Adgyfodiad Crist	b	133, 134
Gwynfydedigrwydd Amser yr Efengyl	a	9
H Iraethu am foli Crist yn well	b	5
Hofanna i Grist	a 14. c 33, 34, 35, 36	
Hyfrydwch yn Nuw, b 40. mewn Ordinhadau	b	13
—mewn Addoliad a Mwynhad o Grist	b	13, 14
Hymn y Bore, b 6. Hymn y Prydnawn	b	7
Hymn y Bore neu'r Prydnawn	b	8
Hymn ar Farwolaeth un o'r Saint, b 3. mewn Ang- hladd neu wrth gladdu	b	61
Hunan-Gyfiawnder yn annigonol	b	149
I Echydwrïaeth, b 89. i'r gwaethaf o Bechaduriaid, a 85. trwy Ras, a 92. trwy Ras yng Nghrist, a 118		
Ieuengêtid a barn	a	71
Ing neu Ofidiau Crist	c	17
L Lawenydd yn y Nef am Bechadur a edifarhao	a	82
Llawenydd nefol ar y Ddaear	b	28
Llawenydd nefol ac ysprydol	b	73
Llesad Ordeinhadau cyhoeddus	b	120
Llyfr Ordeinhadau neu Arfaeth Duw	b	96
M AB Duw mewn Cnawd, a 11. yn ogyfawch â'r Tad	b	49
Mabwysiad, a 47. marw i bechod	a	87
Marwolaeth a Gogoniant digyfrwng	a	91
Marwolaeth Pechadur	b	24

viii **TABL i gael unrbyw HYMN wrth**

Meddwl am Farwolaeth a Gogoniant	b	59
Marwolaeth, Buddugoliaeth ac Arglwyddiaeth Crist,	b	111
Marwolaeth yn ddychrynllud neu yn hyfryd	b	50
Mawl am Barhad mewn Gras	a	34
Mawl i Dduw oddi wrth Frydain-fawr	b	1
Mawl i Dduw oddi wrth yr holl Greaduriaid	b	69
Mawl i'r Gwaredwr, b 77. Mawl i Dduw am Gre- adigaeth a Phrynedigaeth	—	b 33
Meini yn cael eu gwneud yn Blant i Abraham	a	80
Moses a Christ a 99. Moses yn marw ynghol Duw	b	47
Myfyrdod am y Nef neu orfoledd Ffydd	b	157
N Attur lygredig oddi wrth Adda	b	125
Nerth o'r Nefoedd a 24. Nerth Cariad Crist	a	61
Nodau Plant Duw	—	a 124
O Fnau ac Amheuan yn cael eu darostwng	b	71
Offeiriadaeth Crist, b 115. Offeiriadaeth Lefi yn diweddu yng Nghrist	—	b 12
P Ardwn wedi ddwyn i'n Teimlad	c	12
Pechadur goludog yn marw	a	20
Pechod gwreiddiol, neu Adda y cyntaf a'r ail	a	40
Pechod yr Achos o Farwolaeth Crist	b	79
Pechod wedi gau allan o'r Nefoedd	b	84
Pechod wedi ei faddeu a'i ddarostwng	a	83
Pechod yn Ddinystr Angylion a Dynion, b 23. ei Ffolineb, ei Ynfydrwydd a'i Afiechyd	b	148. Ar- gyhoeddiad o hono trwy'r Gyfraith
Pechod yn erbyn y Gyfraith a'r Efengyl	a	99
Paradwys ar y Ddaear	—	b 28, 57
Pererindod y Saint	—	b 51
Perffeithrwydd Duw	—	b 159
Pharisead a'r Publican	—	a 112
Plant yn y Cyfammod	—	a 94, 95
Plant yn cael ei cyflwyno i Dduw trwy Fedydd	a	102
Prophwydoliaeth a Chysgodau o Grist	b	132
Prophwydoliaeth ac Ysphydoliaeth	b	146
Presennoldeb Duw mewn Addoliad	b	43
Presennoldeb Crist yn gwneud Angau'n esmwyth	b	29
Presennoldeb Duw yn Oleuni mewn Tywyllwch	b	52
Presennoldeb Grist yw Bywyd fy Enaid	b	97
Prydferthwch yr Eglwys yng Ngolwg Crist	a	56
Prynedigaeth yng Nghrist	a	78, 79. b 76

Prynedigaeth trwy Werth a Gallu	b	27
R Hagoniaeth y Grefydd grist'nogol	b	129
Rhodio wrth Ffydd ac nid wrth Olwg	b	126
Rhinweddau crist'nogol neu Anhawfdra Troedigaeth	b	156
Rhyfel crist'nogol neu ysprydol	—	b 75
Rhyfyg ac Anobaith	—	a 96. b 151
S Abbath, neu Ddydd yr Arglwydd	b 70. a	13, 14
Sancteiddrwydd a Phen-arglwyddiaeth Duw	a	68
Sarph Bres	—	a 93
Sicrwydd Ffydd	—	a 84
Sicrwydd am y Nefoedd, a 23. o Gariad Duw	a	12
Sinai a Seion, b 147. Swyddau Crist	a	130
Swyddau neu Weithrediadau'r Yspryd Glan	b	130
T AIR Profedigaeth bennaf y Byd	b	98
Temtasiynau, Gobaith am y Nef danynt	b	63
Temtasiynau'r Byd, b 98. a Satan, b 158. Achwyniad o Ymadawiad Duw danynt	b	158
Testament newydd yng Ngwaed Crist	c	4
Teyrnas a Thitlau Crist	—	a 11
Teyrnas Crist ymysg Dynion	—	a 19
Teyrnas Duw yn drag'wyddol	—	a 48
Tofturi a Chariad Crist yn marw drosom	c	23
Tofturi Crist i'r Gwan a'r Profedigaethus	a	106
Trag'wyddoldeb Duw	—	b 16
Trag'wyddol Arglwyddiaeth Duw, b 65. Angau a Thrag'wyddoldeb	—	b 26
Trag'wyddoldeb yn dyfod ar ol y Bywyd hwn	b	63
Trag'wyddol Absennoldeb Duw yn annioddefol	b	104
Tristwch a Chysur tano	---	b 48
Tristwch neu Alar tros y Meirw yn cael ei gyfuro	b	3
Tristwch duwiol oddi wrth Ddioddefiadau Crist	b	9
Trueni fod heb Dduw yn y Byd	—	b 54
Trugareddau gwladol	—	b 1, 108
Tywyllwch Rhagluniaeth	—	b 106
Twyll Pechod	—	b 145
Tywalltiad o'r Yspryd, neu Lwyddiant yr Efengyl,	b	140
U Ffern, neu Ddialedd Duw	—	b 42
Uniondeb Rhagluniaeth	—	a 4
Undod a Thrindod Duw	c 27. a	28, 29
Urddiad Gweinidogion	b	171, 172, 173

x   **TABL i gael unrhyw HYMN**

Y Chydig yn gadwedig	—	b 153
Ymadael â Llawenydd cnawdol		b 10. a 11
Ymborth anghymmarol	—	c 18. a 19
Ymneillduad a Myfyrdod	—	b 119
Ymosyn am Borfeydd Crist	—	a 50
Ymostfyngiad i Ragluniaethau cystuddiol		a 4
Ymostfyngiad Duw at ein Haddoliad, b 43.		ac at ein
Hachosion bydol	—	b 44
Yr Yrfa grist'nogol	—	a 31
Yspryd y Dwfr a'r Gwaed	—	c 10
Ysgrythurau sanctaidd	—	b 116
Z EL yn yr Yrfa grist'nogol	—	a 31
Zel dros yr Efengyl, a 84. ei Heisiau hi		b 24
Zel yn erbyn Pechod, b 103. tros Dduw		b 113

T A B L

I gael unrhyw HYMN wrth y Llinell gyntaf.

DELIWCH SYLW, Y mae'r Llythyrennau, a, b, c, yn arwydd-
ocau, y cyntaf, yr ail, a'r trydydd Llyfr; y Ffigurau yn
cyfeirio at yr Hymn.

	LI.	H.
A Awn ni 'mlaen mewn Pechod cas	a	87
Adenydd Ffydd yn awr pe cawn	b	137
A'i dyma'r Diolch mwyn a'r Tâl	b	72
Addewid helaeth iawn a rhad	a	94
Addewid Cariad y Tad mae	c	4
A ddichon Creaduriaid	b	164
Addolwn y trag'wyddol Air	c	6
A fydd i'r Duw trag'wyddol mawr	b	274
A gaiff Plant Dynion drwg ei Rhyw	a	65
A gaiff Doethineb weiddi 'ma's	a	73
Ai marw raid i mi'n ddilai	b	107
Anfeidrol Ofid erchyll Wae	b	93
A'n Henaid, Arglwydd, i'th fawrhawn	a	43
Anwylaf o'r holl Enwau fry	b	143
Ar Fryn o Oleuni disgla'r fry	b	17
Arglwydd, pan fwy'n myfyrio'n syn	b	
Ar Noswaith ddu dywyll pan gododd ynghyd	c	
A y'm Drueiniaid etto'n fyw	b	10
B Endiged fo'r trag'wyddol Dduw	a	2
Bendiged Forcu ar y Wawr	b	7

Boed Fawl na adnabu'th Ras erio'd	b	33
Boed i ni â'n Gwefusau	a	113
Boed i'r Creaduriaid a'u holl Ryw	b	96
Brenin Gogoniant gyrrodd ef	b	133
Brenin Gogoniant a phob Gras	b	154
Bu Awr a Chrïst a lawenh'odd	a	10
C Anaf i'm Prynwr Brenin Nef	b	111
Can Juda, a Seion llawenha	b	108
Canwn y Gwaith rhyfeddol yw	c	18
Canwn Ogoniant Cariad Duw	a	39
Cenwch i'r Arglwydd nefol Lu	b	60
Cantorion Seion deuwlh chwi	b	82
Cadd Meibion Abraham cyn hyn	b	124
Cauedig Ardd yw'r Saint yn wir	a	57
Chwy-chwi sy'n caru'r Arglwydd dewch	b	28
Chwi oll a ga's y cyfryw Swydd	b	172
Chwi Wilwyr Seion oll deffrowch	b	171
Clywch Lais o'r Nef cyhoeddi mae	a	16
Clywch fel mae'n Prynwr oddi fry	a	53
Clyw Israel Lais Jehofa a'i Lef	a	67
C'od, c'od fy Enaid, gad y Llawr	b	16
Codwch eich Golwg tu â'r Nef	b	35
Cofleidied ef fy Enaid gwan	a	49
Cof o Farwolaeth Crist ein Duw	c	16
Coffawn yn llawen gyd â Pharch	a	106
Crist archodd, At y Bobloedd ewch	a	35
Crist, ef a'i Groes yw'n Testun hy	a	100
Cyd-folwn bawb â llafar Lef	c	10
Cul ydyw'r Ffordd a'r Drws y sy'	b	156
Cyn tannu'r Nef Tyftiolaeth cair	a	2
Cuwch ag yw'r Nefoedd uwch y Llawr	b	112
D AD, teimlo'th Ras sydd arnom Chwant	c	25
Daeth Pechaduriaid o ddau Ryw	a	112
Deffrowch, Eneidiau llefg, deffrowch	a	31
Dechreu fy Nhafod, cân er Budd	b	67
Dewch attaf bawb medd Iesu Grist	a	108
Dewch a chyd-seiniwch hyfryd Gainge	a	45
Dewch, canwn Blant Dynion, y Rhyfela fu	a	41
Dewch, codwn 'synu i'r Nef uwchben	b	105
Dewch Ferched Seion gwelwch chwi	a	55
Dewch, unwn bawb mewn hyfryd Gân	c	9
Disyrru'n Hoes mewn ofer Hynt	a	7
D' Ogoniant yma eglurhair	c	26

Dros Ennyd fach 'ry'm yma i fyw	b	30
Dros Frydain, Och! a'i Mheibion hi	b	16
Duw mawr! mae'th Farn yn gyfiawn pur	a	5
Duw'r Cariad yn dy Ffyrdd dy hun	a	27
Duw Iffrael molwn ef yn awr —	a	33
Duw'r hwn a roes mewn amryw Ffyrdd	a	36
Duw gad i'm Caniad hwyr heb Warth	b	7
Duw'r Boreu, wrth dy Lais a'th Wys	a	62
Duw, pa mor ddifraw fum cyn hyn	a	96
Duw, yn y Llŵch cyfaddef wnawn	a	105
Duw, Ysryd doeth a chyfiawn yw	a	117
Duw mawr, ofnadwy peri'th Fraw	b	21
Duw, Enw mawr ofnadwy yw ef	b	25
Duw, rhyfedd yw dy Ffafar hael	b	43
Duw, Brenin y Gogoniant mawr	b	49
Duw, pa druenus Wlad yw hon	b	51
Duw mawr! anfeidrol wyt a hael	b	65
Duw'r Moroedd, dy Daranau clau	b	68
Duw mawr! i ba Uwchder gogonedd a 'Stad	b	109
Duw mawr, ei 'Wyllys allan dyd	b	117
Duw, gwel ein Blinder, Pechod fy'	b	158
Duw'r Lluoedd, gwrando'n Llef yn awr	b	165
Duw mawr y Nefoedd a'r holl Fyd	b	169
Duw, mor gyfoethog yw dy Fwrdd	c	13
Dy 'Fengyl fel y Ddaear saif —	a	119
Dy Law haelionus parchwn hon —	c	21
Dyrchafwn uchel Glod yn awr	b	41
Dyrchafwn Glod i'n Harglwydd glân	b	101
E IN Duw sy'n haeddu Mawl dan Go'	a	38
Ein Beiau, Arglwydd, llawer y'nt	a	92
Ein Dyddiau, Och! fy' fyrron iawn	b	37
Ein holl Flinderau anghofiwn hwy	c	17
Ein Henaidd fydd yn caru'r Oen —	c	23
Eneidiau ffol camfyniol fy' —	a	121
Eneidiau gwynfydedig dewch —	b	100
F E ddaw y Dydd ofnadwy mawr	b	104
Fel Chwant Babanod am y Fron	a	124
Fel Defaid aethom ffwrdd ar goll	a	123
Fel hyn, medd y goruchel Un —	a	69
Fel hyn, y d'wed Doethineb Duw	a	74
Fel hyn gwnaeth Moses er mawr Lles	a	93
Fel hyn y d'wed y Cynta' —	a	97
Fel hyn llefarodd ein Duw naf —	a	102

Fel hyn y dywed Brenin Nef	—	b	81
Fy Enaid sydd yn ymiachau	—	b	10
Fy Enaid plyg a galw i Go'	—	b	26
Fy Enaid deffro, a'm Tafod can	—	b	45
Fy Enaid hed i'r Nef uwchben	—	b	157
Fy Nghalon deffro, a'm Tafod c'od	—	a	18
Fy Nghalon, O! mor galed yw	—	b	95
Fy Mhrynwr cu mor oleu cair	—	b	136
Fy Iesu, gyd â'th Seintiau fry	—	b	27
Fy Nuw, diball yw'th Gariad llawn	—	a	64
Fy Nuw, fy Nghariad wyt a'm Rhan	—	b	92
Fy Nuw, fy Nerth a'm Bywyd i	—	b	91
Ffenestri'th Ras eu caru wnaif	—	b	141
Ffydd ydyw yr egluraf Brawf	—	a	101
Ffynnon fy holl Lawenydd yw	—	b	52
G Adewch Blant Adda'n ifainge sydd	—	a	71
G Adewch i'r hen Genhedloedd wau	—	b	20
Galarwyr p'le, medd Duw, y cair	—	b	149
Gall Angau dorri Nghorph i lawr	—	a	23
Gogoniant byth a Mawl Amen	—	b	129
Gogoniant i'r Arglwydd sy'n lliwio yn y Nef	—	b	57
Gogoniant fy Nghreawdwr naf	—	b	69
Gogoniant Duw y Tad	—	c	29
Gwrandawed Clustiau pob Dyn byw	—	a	6
Gwrandewch Fynyddau, Brynion a Llawr	—	b	167
Gwynfyd Eneidiau difalch sy'n	—	a	83
Gwynfyd y Galon bur lle mae	—	b	36
Gyd â pharchedig Ofn	—	b	42
H Iraethu'r wyf, O Dad o'r Ne'	—	b	66
H Hir ddisgwyl, Arglwydd y bum i	—	b	160
Holl Nattur caned, gweddus yw	—	b	1
Hofanna i'r Mab brenhinol ddaeth	—	a	14
Hofanna i'n Duw galluog sy'	—	b	8
Hofanna i'n Brenin, congwerodd yn lân	—	b	87
Hofanna i Fab Dafydd sy'	—	c	33
Hofanna i D'wysog Gras heb Gel	—	c	34
Hofanna i Fab Duw	—	c	35
Hofanna i'r Brenin mwyn	—	c	36
Hwn ydyw'r Gair o Gariad mawr	—	b	135
Hyd yma 'mlaen i'm dygodd Duw	—	a	63
J Ehofa sy'n teyrnasu	—	b	162
J Jehofa'n Frenin sy	—	b	163
Iesu, o'th flaen ymgrymmu wnawn	—	c	19

Iesu ein Duw a'n gwawdd mewn Hedd	c	22
I D'wysog y Goleuni glan	b	74
I Enw'th Dad, Iesu, rhown Foliant bob rhai	a	37
I Enw Duw y Tad rhown Glod	c	28
I 'mddangos aeth ein Prynwr byw	b	34
I'r Meusydd nefol fry lle rhed	b	39
I'r Tad a'i Gariad rhoddwn Glod	c	27
I'r Arglwydd sy'n teyrnasu fry	b	44
I'r hwn cyn bod y Byd	c	31
I'r unig ddoeth anfeidrol Dduw	a	34
I'th Air pwy gredodd Arglwydd cu	a	122
I'th Deml, Arglwydd, ger dy fron	a	17
I ti'n trag'wyddol Dduw	c	32
L LAW firiol fy Anwylyd fy'	a	52
Llawenydd f' Enaid i'r awr hon	a	28
Llefaru o'i Orfedd mae Mab Duw	b	127
Lle trigodd Anghrist, medd Duw Ner	a	26
Lliw Nos pan oedd hi'n dywyll du	a	54
Llydan yw'r Ffordd i Uffern drifft	b	153
M AE Enaid chwannog iawn gan Ddyn	b	142
Mae Gwaed yn gweiddi hyd y Nef	b	115
Mae Gwlad o Wynfyd pur heb Haint	b	64
Mae'r Iesu'n gwawdd ei Saint i gwrdd	c	3
Mae'r Iesu wedi myn'd i'r Nef	c	37
Mae Mil o Ffyrdd gan Bechod Blin	b	145
Mae Nef o achubol Ras a Hedd	b	15
Mae Plant y Byd yn holi'n hy	a	58
Mae Tŷ ni wnaed â Dwylaw Dyn	a	91
Marwolaeth Dydd o Drifftwech yw	b	50
Mawr yw'th Gysuron Arglwydd Ne'	c	12
Medd Crist, Ewch i bregethu i ma's	a	109
Meddyliau pruddion ymaith ewch	b	71
Mewn Bywyd mae gwasanaethu Duw	a	70
Mewn Llyngclyn o Anobaith du	b	77
Mewn 'Stad o Ddiniweidrwydd da	b	124
Mewn T'wyllwech 'ry'm a Chyflwr trist	a	78
Mor anrhydeddus ydyw'r Lle	a	8
Mor fawr, mor ogoneddus iawn	b	85
Mor fawr fu'r Diwrnod mor llawen fu'r Pryd	b	140
Mor felus ydyw'r Lle a'r Bwrdd	c	14
Mor gref yw'th Fraich alluog Dduw	a	32
Mor hardd yw Traed y rhei'ny fy'	a	9
Mor llawn o Boen yw'r Meddwl hwn	b	97

22	Mor gadarn yw Addewid Duw	—	b	38
74	Mor ogoneddus gynt ger bron	—	b	110
37	Mor wag yw pob Peth fy'n y Byd		b	46
28	Molwn y Prophwyd ddaeth i ma's		b	128
34	N AC ofna f' Enaid, fynu co'd		b	75
39	Nattur a'i Llyfr agored yw		c	11
27	'Nawr bloeddiwch i'r Argl. yn llawen, &c.		b	90
44	'Nawr Satan rua â Safn rwth	—	b	152
31	'Nawr trwy 'Myfgaroedd Crist ein Duw		a	111
34	Niwidied Llewpart gwyllt y Coed		b	155
22	Ni chaiff yr Anllad, Balch na'r Dig		a	85
17	Ni chynfigennaf fi byth mwy		b	54
32	Ni ddichon Angeu beri Braw	—	b	47
52	Ni ddaw o'r Llwch Gyftuddiau maith		a	66
28	Nid â'r Golygon marwol hyn	—	a	89
27	Nid Bwyd na Dillad o unrhyw	—	a	107
26	Nid at Ddychryndod Duw a'i Wg		b	147
54	Nid Deddf y deg Gorchymmyn caeth		b	121
53	Nid Ffurfiâu allanol o unrhyw	—	a	76
42	Nid i gondemnio Dynolryw	—	a	18
15	Nid Gwaed yr holl An'feiliaid gwar		b	138
64	Ni's gallaf, Arglwydd, oddef	—	b	114
3	Ni welodd Llygad, 'chlywodd Clust		a	86
37	Ni wridiaf arddel f' Arglwydd Nef		a	84
45	Noethion y daethiom ni o'r Ddae'r		a	4
15	O Anwyl Iesu gwel'd yr wy'i	-	a	126
58	O am gael Ffydd fuddugol fawr		a	15
91	O Arglwydd mor ddiogel a dedwydd yw rhai		b	56
50	O Arglwydd, na'd im' fod trwy'i byw		b	119
12	O b'le daw'n gwan Feddyliau prudd		a	24
09	O cyfod fynu f' Enaid byw	—	b	80
71	O cyfod f' Enaid, fynu hed	—	b	31
70	O croesaw Ddydd o Orphwysdra a Hedd		b	13
77	Och fi! a waedodd f' Arglwydd cu		b	9
24	Och! gryfed yw'n Pechodau cas	—	b	84
78	O Drysor Llyfr Duw yn awr	—	a	128
8	Oddiar fy Llygaid aeth y Llen	--	b	79
85	Oddi wrth bob Gofal bydol fy'		b	120
40	Oddi wrthyt ti fy Nuw a'm Rhan		b	73
14	Ofer ymboena Gwyr y Byd	—	a	20
32	Ofer yw Gobaith pob Rhyw Ddyn		a	75
9	Ofer yw Gobaith rhai diras	—	a	8e
97		—		

O Fugail Israel, tydi sy' —	b	173.
O happus Eglwys, sanctaidd Le	b	62
Oni wyddoch chwi y Gair sy'n Dyft	a	103
O'm Meddwl dos Fyd gwag er dim	b	14
O pa mor drymmed ydyw'r Nos	a	79
O pa Ddigrifwch didrange sy' —	b	40
O pa mor isel, pa mor fwyn —	c	5
O'r Beddau! clywch alarus Gri' —	b	61
O'r fath Lawenydd sy'n y Ne' —	b	89
O'r Hollalluog Arglwydd Dduw	b	78
O'r Iachawdwriaeth fawr yng Nghrist	b	86
O'r Nef i lawr y syrthiei'n swrth	b	94
O'r Nef ein Harglwydd disgyn mae	b	123
O'r Olewydden wyllt bob un —	a	95
O trown yn ol i wel'd lle ca'd —	a	40
P A fodd y mola'i'r bythol Dduw	b	161
Pa deilwng Glod a gawn ni ddwyn	a	46
Pa Ddynion happus yw'r rhai hyn	a	29
Pa fodd y bydd Plant Adda a'i Ryw	a	68
Pa Fwg-darth gwag yw'n Hamfer brau	b	55
Pa'm bydd i Blant y Brenin mawr	a	125
Pa'm, f' Enaid, wyt yn diosfahau	b	24
Pa'm ofnwn ni farw, ond ydym ar Fai	b	29
Pa'm y tristawn ar ol y Saint —	b	3
Pa'm 'ry'm yn hoffi'r Ddaear hon	b	159
Paham mae 'Nghalon i mor bell	b	19
Paham mae'ch Gwedd Plant gweinion Duw	b	83
Pan ddarfn i Rien ein Rhyw —	b	76
Pan glywir Iesu'n dweud y bydd	a	13
Pa nerthol Ddyn neu gadarn Dduw	a	25
Pan allwyf ddarllen Eglurhad —	b	63
Pan dremiwyf yng Ngholeuni Ffydd	b	98
Pan fwy'n golygu'r Groes yn awr —	c	8
Pan wnaeth yr Adeiladydd mawr	b	23
Pan glywo Pechaduriaid trist —	a	59
Pechod ein llwyr wenwyno wnaeth	b	148
Pe gwenei f' Arglwydd 'nawr yn llon	b	48
Pe meddwn ar Dafodau caeth —	a	115
Pe'm Calon f'ai mewn Gofid llawn	b	105
Pleferau'r Byd ni charaf mwy —	b	11
Pob Gwagedd daearol aed ymaith yn drift	a	21
P'odd cwmpaf a'r fath Atteg gref	b	113

Pwy ddamnia'r Etholedig raſ	—	a	12
Pwy ydyw hon ſy'n deg ei Phryd		a	61
Pwy draetha'r fath Lawenydd ſy'		a	82
R HAD ſu'r Addewid, Duw a'i rhodd		b	131
Rhag Augau ni rwgnachaf mwy		b	99
Rhown ſythol Glod i gyd	—	c	30
'Roedd yn Llaw Gabriel ddirfawr Faen		a	42
'Roedd Brydain wed'i gado'n noeth		b	166
Rhwng Cnawd ac Yſpyd Rhyfel fydd		b	139
Rhyfeddol yw'th Amcanion Ior		b	106
S AIN'T rhowch wrth Arch eſch Tad o'r Nef a		a	110
Satan a Phechod mynych yw		a	120
Satan a'i Swyn wy'n gafau	—	b	151
T Rag'wyddol Arglwydd wrthyt ti		b	53
Trag'wyddol Ogoniant a rodder o hyd		b	58
Trag'wyddol Yſpyd adde'th Ddawn		b	130
Trag'wyddol Frenin Nefoedd fry		b	144
Trwy Fofes daeth y Gyfraith bur		a	99
Trwy Faglau cyſrŵys Uffern gaeth		a	88
Tydi'r hwn mae ſy Enaid drud	—	a	50
Tyr'd, Arglwydd anwylaf, preſwylia dy hun		a	116
Tyr'd, cofia'r Dydd ſy Enaid byw		b	59
Tyr'd nefol G'lommen oddi fry	—	b	22
Tyr'd Yſpyd Glân, Colommen Ne'		b	32
U Nwaith yn rhagor t' Enaid prudd		b	6
W ELE'r Addewid fawr trwy Ras		a	3
Wele'r Crochenydd, wele'r Clai		a	98
Wele'r Duw mawr yn Gnawd a wna'd		a	30
Wele'r dinystriol Angel hed	—	b	150
Wele'r fath Olwg hardd y fydd	—	a	19
Wele'r fath Gariad rhyfedd rhad		a	47
Wele'r Meſſia mawr a ddaeth	—	b	132
Wele'r Gogoniant mawr a fedd		a	1
Wele y Dall yn derbyn	—	b	134
Wele yma Roſyn Saron mwyn		a	51
Wele y Mab afradlon blin	—	a	104
Wrth Draed y Ieſu i addoli dewch		a	127
Wrth Arch ein Duw Tyſtiolaeth cair		b	146
Wrth d' Arch, Duw eu, 'ry'm yma'n cwrdd		c	20
Wrth eiſte' amgylch Bwrdd ein Tad		c	24
Wrth Ffydd o'r Llawenydd ſy'i ddyſod, &c.		b	126

xviii TABL i gael unrhyw HYMN, &c.

Wrth Nattur 'ry'm mewn Cyflwr caeth	b	88
Y Chydig o'r rhai cnawdol ddoeth	a	77
Y Ddeddf sy'n erchi a dweud beth yw	b	118
Y gwir Fessia ymddangos mae	b	12
Y Gwledydd fu dan Dwyllwch hir	a	11
Ymadrodd Crist mor fwyn y cair	a	56
Ymddangos yn Rhodfeydd ei Ras	a	60
Yma wrth Groes fy Mhrynwr Crist	b	4
Ymfroftied beilchion Pharise'd	a	114
Ymfroftied eraill saint eu Grym	b	18
Ymfroftio o'm Dyledswyddau mwy	a	90
Ym mhob rhyw Drallod blin y b'wyf	b	116
Ymwared oddi wrth Dduw sy'n dod	b	170
Y Meirw â Damnedigaeth sydd	b	2
Yn awr i'r Hollalluog Dduw	a	118
Yn awr o's coffeidiafom Dduw	c	15
Y Nofwaith drom anesmwyth drist	c	2
Yng Ngwres dy Waed Ddyn ieuangc byw	a	72
Yn firiol canu wnaif	a	139
Yr Enwau mwya' ardderchog fu	a	130
Yr Enwau gwycha o Glod	a	131
Yr awrhon i'r Arglwydd yr hon sy'n ein dwyn a	a	44
Y feithfed Angel bloeddied ef	a	48
Y rhai sy'n galaru am Bechod a Bai	b	122

T A B L

O'r 'Sgrythurau fydd wedi eu troi'n Bry-
dyddiaeth.

Yn y Llyfyr cyntaf.

	Hymn.		Hymn.
Gen. iii. 1, 15, 17	88	iv. 12, 14, 15	57
xvii. 7	94	v. 1	57
xvii. 10	102	v. 9, ---16	58
xxii. 6	110	vi. 1, 2, 3, 12	59
Job i. 21	4	vii. 5, 6, 9, 12, 13	60
iii. 14, 15	20	viii. 5, 6, 7, 13, 14	61
iv. 17, ---21	65	Efay v. 2, 7, ---10	9
v. 6, 7, 8	66	ix. 2, 6, 7	11
ix. 2, ---10	68	xxvi. 1, ---6	8
xiv. 4	40	xxvi. 8, ---20	27
xix. 25, 26, 27	5	xxxviii. 9, &c.	38
Salm iii. 5, 6	63	xl. 27, ---30	24
iv. 8	63	xl. 28, ---31	31
xix. 5, 8	62	xliv. 7	64
xliv. 6, 9	20	xliv. 21, ---25	67
li. 5	40	xliv. 13, 14	28
lxxiii. 24, 25	62	liii. 1, ---5, 10, ---12	122
cxxxix. 23, 24	117	liii. 6, ---9, 12	123
cxliii. 8	63	lv. 1, 2, &c.	6
cxlvii. 19, 20	36	lv. 1, 2	7
Diar. viii. 1, 22, ---32	73	lvii. 15, 16	69
viii. 34, ---36	74	lxi. 10	18
Preg. viii. 8	20	lxiii. 1, 2, 3, &c.	25
ix. 4, 5, 6, ---10	70	lxiii. 4, 5, 6, 7	26
xi. 9	71	lxv. 20	72
xii. 1, 7	72	Galar. iii. 23	64
Can. { i. 2, 3, 4, 5, }	49	Ezec. xxxvi. 25, &c.	7
Solo. { 12, 13, 17 }	49	Mica vii. 19	7
i. 7	50	Zec. xiii. 1	7
ii. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	51	Mat. iii. 9	80
ii. 8, 9, ---13	52	v. 3, ---12	83
ii. 14, 16, 17	53	xi. 28, ---30	108
iii. 1, 2, 3, 4, 5	54	xii. 20	106
iii. 4, 11	55	xiii. 16, 17	9
iv. 1, 10, 11, 7, 9, 8	56	xxi. 9	14

TABLE o' r 'Sgrytharau, &c.

	Hymn.		Hymn.
Mat. xxii. 37, ---40	97	ii. 9, 10	86
xxviii. 18, &c.	109	iii. 6, 7	100
xxviii. 19	35	v. 10, 12	85
Marc x. 14	94	x. 32	107
xvi. 15, &c.	109	xiii. 2, ---7, 13	114
Luc i. 30, &c.	3	xiii. 1, ---3	115
i. 46, &c.	43	xv. 55, &c.	15
i. 68	131	2 Cor. ii. 16	100
ii. 10, &c.	3	v. 1, 5, 8	91
ii. 27, &c.	17	xiii. 7, 9, 10	13
x. 21, 22	10	Gal. iv. 4	88
xv. 7, 10	82	iv. 6	47
xv. 13, &c.	104	Eph. i. 3, &c.	37
xviii. 10, &c.	112	i. 13, 14	125
xix. 38, 40	14	iii. 9, 10	2
Ioan i. 1, 3, 14	2	iii. 16, &c.	116
i. 13	76	iv. 30	111
i. 17	99	Phil. ii. 2	111
i. 29, 32	33	iii. 7, 8, 9	109
iii. 3, &c.	76	Col. i. 16	2
iii. 14, ---16	93	ii. 15	88
iii. 16, 17, 18	81	2 Tim. i. 9, 10	118
iv. 24	117	i. 12	84
x. 28, 29	119	iii. 15, 16	36
Act. ii. 38	35	iv. 6, 7, 8, 18	23
xvi. 14, 15, 33	102	Tit. ii. 10, ---23	113
Rhuf. iii. 19, 22	75	iii. 3, 7	92
v. 12	40	Heb. i. 1	36
Yr un	105	iii. 3, 5, 6	99
vi. 1, 2, 6	87	iv. 15, 16	106
vi. 3, 4, &c.	103	v. 7	106
vii. 8, 9, 14, 24	96	vi. 17, ---19	120
viii. 14, 16	125	vii.	126
viii. 33, &c.	12	ix.	126
ix. 21, 22, 23, 24	98	x. 28, 29	99
xi. 16, 17	95	xi. 1, 3, 8, 10	101
xiv. 17, 19	107	1 Pedr i. 3, 4, 5	22
xv. 8	94	i. 8	89
1 Cor. i. 23, 24	100	1 Ioan iii. 1, &c.	47
i. 26, ---32	77	Judas 24, 25	34
i. 30	78	Dat. i. 5, 6, 7	44
Yr un	79	v. 6, 8, 9, 10 12	1

TABL o'r 'Sgrythurau, &c.

	Hymn.		Hymn.
v. 6, 7, 8, 9	21	xv. 3	39
v. 11, 12, 13	45	xvi. 19	39
v. 12	46	xvii. 6	39
vii. 13, 14, 15, &c.	29	xviii. 20, 21	42
xi. 15	48	xxi. 1, 2, 3, 4	19
xii. 7	41	xxi. 5, 6, 7, 8	30
xiv. 13	16	xxi. 27	86
xv. 3	32		

Yn y trydydd Llyfyr.

	Hymn.		Hymn.
Luc ii. 28	15	xvi. 16	7
xiv. 16	13	1 Cor. x. 16, 17	3
xiv. 17, 22, 23	14	xi. 23, &c.	1
xxii. 19	7	Gal. vi. 14	8
Ioan vi. 31, 35, 39	6	1 Ioan v. 6	10
xiv. 3	7		

TABLE of CONTENTS

H Y M N A U

A

Chaniadau Ysprydol.

Y LLYFR CYNTAF.

Wedi eu casglu o'r Ysgrythurau sanctaidd.

I. *Can newydd i'r Oen a laddwyd, Dat. v. 6,
8, 9, 10, 12.*

1 **W** E L E'r Gogoniant mawr a fedd
Yr Oen ar Orfedd Nefo'dd;
Par'towch i'w Enw newydd Gan,
Na cha'dd o'r bla'n ei hadrodd.

2 Boed i Henuriaid blygu o'i fla'n,
A'r Eglwys lan addoli;
A Phiolau llawn o 'roglau per,
A Th'lynau'n mwyn ber foli.

3 Y rhei'ny yw Gweddiau'r Saint,
A'r Hymnau maent yn ganu:
Hoff yw ein Mawl gan *Iesu* mwyn,
A gwrando'n Cwyn mae'n garu.

4 Trag'wyddol Dad pwy gaiff heb gel
Edrych i'th ddirgel 'Wyllys?
Y Mab a gymmer y Llyfr cae
I ddadgloi 'i Seiliau dyrus.

5 Dy Arfaeth fawr se a'i cwblhâ,
Y Mab yn dda a'i haeddai;

A

Wele'n

- Wele'n ei Law Allweddi'r Nef,
Ac Uffern gref ac Angau!
- 6 I'r Oen a laddwyd gynt, y b'o
Byth Deyrnged o Fendithion;
Gogoniant, Parch, a Mawl, *Amen*,
F'o ar dy Ben fel Coron.
- 7 Ti brynaist ein Henidiau â Gwa'd,
Gan ddwyn rhyddhâd in' felly,
Brenhinoedd, 'Ffeiriaid gwnaethost ni,
Cawn gyd â thi deyrnasu.
- 8 Y grafol a'r naturiol Fyd
I'th Law i gyd meddiennaist;
Nac oeda'n hir ond tyr'd i lawr,
A dwg yr awr addewaist.

II. *Duwdod a Dyndod* Crist, Ioan i. 1, 3, 14.
a Col. i. 16. a Eph. iii. 9, 10.

- 1 **C**YN tannu'r Nef (Tyftiolaeth cair)
O Drag'wyddoldeb 'r oedd y Gair;
Y Gair oedd gyd â Duw'n y Nef,
A'r Gair oedd Dduw, addolwn ef.
- 2 Trwy 'i allu ef y gwnaed pob Dim;
Cynhelir pob Peth trwy ei Rym;
Pen yr holl Greadigaeth yw,
Hed wrth ei Arch Angylion Duw.
- 3 Cyn cwympto o *Satan* 'r oedd fy Ner
Yn arwain llu'r boreuol Ser;
Pwy draetha ei Genhedlaeth faith,
Na nifer ei Flynyddoedd 'chwaith?
- 4 Ond wele, gado'r Nef a wnaeth,
I fyw mewn clai i'r ddaear daeth,
I'mgyfeillachu â Phryfed tlawd,
Mewn Gwisg fel hwy o egwan Gnawd.
- 5 A gwel'd ei bryd wnaeth dynol-ryw,
Mab unig y trag'wyddol Dduw;
Mor llawn o Wir, a Gras, a Hedd,
Llewyrchei'r Duwdod yn ei Wedd!

6 Angylion ddaeth o'r Nef i lawr
I ddysgu y Dirgelwch mawr,
A thraethu 'i Gariad yn ddi-gél,
Gogoniant mawr *Immanuél*.

III. *Genedigaeth Crist*, Luc i. 30, &c. Luc ii.
10, &c.

- 1 **W**ELE'r Addewid fawr, trwy Ras,
A gafas ei chyflawnu;
Esgorodd *Mair* y Forwyn wiw,
A'r Plentyn yw y *Iesu*.
- 2 Yr Arglwydd, y goruchaf Dduw,
Ei un Mab geilw efo;
Eirch iddo lywodraethu'r Byd,
Maingc *Dafydd*, dyd ef iddo.
- 3 Ar *Jacob* llywodraethu wna
A Llaw yn benna' Llywydd;
Y Cenhedlaethau cânt ei Ras,
A'i Deyrnas byth ni dderfydd.
- 4 I ddwyn y gwyh Newyddion da
Yr Angel a 'mddangosai;
A'u traethu i'r Bugeiliaid wnai,
Ac esmwythâu eu Hofnau.
- 5 "Ewch," medd ef, "Wladwyr, yn ddi-ludd,
"I Ddinas *Dafydd* rhedwch;
"Ganed y Mab addawodd Duw,
"Mewn Presfeb heddyw gwelwch.
- 6 "Ewch a Chalonnau llon di-drift,
"I 'mwel'd â *Christ* eich *Ceidwad*;"
Ac ebrwydd clywent nefol Lu,
Yn canu fry ber Ganiad.
- 7 "Gogoniant f'o i Dduw uchben,
"Ac ar y Ddae'ren Heddwch,
"Ewyllys da i Ddynion gwael,
"Trwy Grift i gael Diddanwch."
- 8 I foli Duw yn y modd hwn,
Ein Tafod rhoddwn ninnau,

- Unwn â'r nefol Lu'n gyttun,
I ganu'r un Caniadau.
- 9 "Gogoniant f'o i Ddaw uchben,
"Ac ar y Ddae'ren Heddwch,
"Ewyllys da i ddynion gwael,
"Trwy Grist i gael Diddanwch."

IV. *Ymoſtyngiad i Ragluniaethau Cystuddiol.*
Job i. 21.

- 1 **N**Oethion y daethom ni o'r Dda'r,
I Fywyd ar y cynta',
Dychwelyd etto wnawn i hon
Yn noethion holl blant *Adda*.
- 2 Y pethau hoff y'm ni'n fwynhau,
Ac yn fawrhau fel eiddo,
Sydd Fenthyg byrr i'w talu'n ol,
Ryw bryd amferol etto.
- 3 Duw mawr yw'r hwn fydd yn amlhau,
Neu yn lleihau'n cysfuron,
Mae'n rhoi, (a Mawl i'w Enw b'ol)
Ni chymmer fo ond ei Roddion.
- 4 Am hyn distawn ein Gwyniau dig
A byddwn ddiddig bellach,
A boddlon i ewyllys Duw,
Beth bynna' yw heb rwgnach.
- 5 O's cawn fwynhau' gysfuron gwiw,
Tra b'om ni byw, ni a'i molwn,
Ac ymaith o's efe a'n tyn,
Mae'n gyfiawn, hyn addefwn.

V. *Gorfoledd ar Angau,* Job xix. 25, 26, 27.

- 1 **D**UW mawr, 'rwy'n gwel'd mae'th Farn yn bur,
A rhaid i Nattur fethu,
Fy Nghorph wy'n roi i'r Llwch ynghyd
A'r Meirw i gyd-anneddu.

LI. I. CHANIADAU YSPRYDOL.

5

- 2 Ond Ffydd all orfoleddu 'n hy
A fathru ar y Beddau;
Fy Mhrynwr *Iesu* fydd yn fyw,
Fe ddaw fy Nuw yn ddiau.
- 3 Ymddengys y Congwerwr cry'
Yn uchel fry 'n ei Orsedd,
Ac Angau 'i Elyn ola' gaed
Fydd wrth ei draed yn gorwedd.
- 4 Ac er i'r Pryfed ddifa Nghroen,
A'm Cnawd dihoen falurio,
Pan godo Duw fy Esgyrn mân,
O newydd can' eu gwisgo.
- 5 Yna caf wel'd ei Wyneb ef
A Golwg gref anfarwol,
A gwledda ar ei Ras bob awr,
A Hoffder mawr rhyfeddol.

VI. *Gwahoddiad yr Efengyl, neu Fwyd a Gwisgad Ysrydol, Eſay lv. 1, 2, &c.*

- 1 **G** Wrandawed Clustiau pob Dyn byw,
Llawened pob rhyw Galon,
Mae Udgorrn yr Efengyl fwyn
Yn galw'n addfwyn arnom.
- 2 Pob Enaid yn newynog sy',
Ar Wynt a fu'n ymborthi,
Na ddichon holl Deganau'r Byd
Mo'ch Enaid drud ddigoni.
- 3 Doethineb Duw darparodd hi
Wledd i gael llonni Eneidiau;
A geilw bawb sy'n blyfio'r ffâr
I brofi ei Harlwyadau.
- 4 Dewch chwi sy'n blyfio'r Ffrydiau byw,
A'ch henaid gwiw ar drengu;
Cewch dorri'ch syched yma'n fiwr
A'r bywiol Ddw'r a bery.
- 5 Afonydd Gras a Chariad fydd
Fel Môr di-ddyspydd yma,
A 3

awn

Llawn Iechydwriaeth i'r rhai blin,
Fel Llaeth a Gwin ddylifa.

6 Chwy-chwi fy'n dlawd a noethion iawn
Yn gweithio'n llawn Gofidiau,
I wneuthur Gwisg o'ch eiddo'ch hun
Na chuddia'r un o'ch Beiau.

7 Dewch, gwisgwch eich Hencidiau byw,
A'r Wisg gan Dduw ddarparwyd,
A wnaed trwy Lafur ei Fab rhad,
Ac yn ei Wa'd y lliwyd.

8 Duw mawr, Trysorau 'th Ras a geir
Fel bythol Aur-fwyn gloddiau,
Fel ein Trueni, dyfnion yn',
Di-derfyn fel ein Beiau.

9 Pyrth hyfryd Gras y 'Fengyl sydd
Y Nos a'r Dydd yn agor;
Duw, i ddiwallu'n Heisiau gwael,
Ni ddewn i gael o'th Drysor.

VII. *Addewidion y Cyfammod Gras*, Esay lv.
1, 2. Zec. xiii. 1. Mic. viii. 19. Ezech.
xxxvi. 25, &c.

1 **D**Ifyrru'n Hoes mewn ofer hynt
'R y'm ni ' gasglu Gwegi a Gwynt;
Y Byd a'r goreu o'i Bethau da
Newynu Enaid Dyn a wna.

2 Dewch i gael Bwyd i'ch Henaïd byw,
Sydd fwy sylweddol gan eich Duw,
O'r fath a swytty Angylion fry
A'r seintiau mewn Gogoniant sy'.

3 Duw a'n diwalla ni'r un wedd,
A lleinw ein Calonnau â Hedd;
Trwy Lw ac Ammod cadarn iawn
Mae'n rhoi o'i Ras Helaethrwydd llawn.

4 Dewch, fe wna'n Henaïd brwnt yn lân,
Fe ylch ein Brychau fawr a mân,
Mewn ffynnon werthfawr, sef yr hon
A ddaeth o ystlys *Crist* a'i fron.

- 5 Ein holl Euogrwydd ffwrdd a ffy,
Er bod ei Liw fel Uffern ddu;
Pr Mor ein Beiau tessir hwy,
Na's gellir cael mo honynt mwy.
- 6 A rhag i Halogrwydd brwnt, ryw bryd,
Ymdannu dros ein Henaid drud,
Ei Ysryd sanctaidd arno ddaw
I'w wlithio a'i buro megis Gwlaw.
- 7 Ein Calon galed wedi cloi
Na ddichon Ofnau mo 'i chyffroi,
Er dim Bygythion ag a glyw,
Dattodir hon gan Gariad Duw.
- 8 Neu'r Galon garreg ymaith tyn
Na chym'ro 'i mheddalhau fel hyn,
Ac o Drysorau 'i Ras rhydd e'
Un f'o tynerach yn ei lle.
- 9 A'i Ysryd Glan drig yno o hyd,
A'i Gyfraith mewn dwfn argraph dyd,
A'n holl Feddyliau ni a wnair
I ufuddhau i Dduw a'i Air.
- 10 Rhoi Iechydwriaeth mae e'n llyn,
Ninnau a'i Molwn ef am hyn;
Ni Pobl ei Gariad. iddo 'n byw,
Ac ef i ni yn rasol Dduw.

VIII. *Diogelwch ac Amddiffynfa yr Eglwys,*
Elay xxvi. 1, 2, 3, 4, 5, 6.

- 1 **M**OR anrhydeddus ydyw'r lle
'R y'm yn addoli Brenin Ne',
Seion, Gogoniant Dae'r lawr,
A thegwch tiroedd *Brydain-fawr*!
- 2 Diffynfa o Ras galluog Duw
Sv'n cadw'r Ddinas 'r y'm yn byw;
A Muriau o Iechydwriaeth cry'
Yn erbyn ymgyrch Uffern ddu.
- 3 Agorwch Byrth trag'wyddol hon,
A'i Drysau rhowch ar lled o'i bron;

Ac

- Ac aed y Genedl gyfiawn wiw
I mewn sy'n cadw Deddfau'n Duw.
- 4 Cewch yma brofi firiol Wledd,
Ac hesyd byw mewn perffeith Hedd;
Y rhai adwaenoch Enw ein Duw,
Sy'n credu i'w Ras, ac iddo'n byw.
- 5 Gobeithiwech yn yr Arglwydd byth,
Ac ymaith rhowch bob ofnau chwith;
Nerth yn *Jehofa* 'r Arglwvdd mae,
Byth fel ei Ddyddiau i barhau.
- 6 Er i'w Elynyon godi'n fawr,
Ei fraich a'u tyn hwynt oll i lawr;
Mor isel â 'Stafellau 'r Bedd,
Ca'nt blygu 'u Pennau er cuwch eu gwedd.
- 7 Ein Traed ar *Fabel* fathru wnant,
A'r Saint bryd hyn a lawenhant;
A Bylchau 'u Muriau 'n tannu fydd
I wneuthur ffordd i'r tlawd yn rhydd.

IX. *Gwynfydedigrwydd Amser yr Efengyl, neu Ddatguddiad o Grist i'r Iuddewon a'r Cenhedloedd, Esay lii. 2, 7, 8, 9, 10. Mat. xiii. 16, 17.*

- 1 **M**OR hardd yw Traed y rhei'ny fy'
Yn sefyll ar fryn *Seion* fry,
Yn dwyn i'n lechydwrjaeth wiw,
A Geiriau Heddwch oddi wrth Dduw.
- 2 O pa mor felus ac mor fwyn
Yw y Newyddion maent yn ddwyn!
Gwel, *Seion*, dy Waredwr mawr,
A'th Frenin yn teyrnasu 'n awr.
- 3 Ein Clustiau dedwydd yw y rhai'n
Sy'n gwrando'r hyfryd firiol sain,
Brenhinoedd a Phrophwydi fu
Am glywed hon, ni chlywsfant hi.
- 4 A'u llygaid dedwydd y'nt yn wir,
Sy'n gwel'd Goleuni 'r 'Fengyl bur;
Hir ddisgwyl hwn y bu'r hen Saint,
A marw heb ei wel'd a wnaent.

- 5 Y Gwiliedyddion o un fryd
Dyrchafant Lef i ganu 'nghyd;
Caerfalem dyrr i maes mewn Cân,
A'r lleoedd anial, llawenhân'.
- 6 Dinoethi ei Fraich mae'n Harglwydd mawr,
Ar led dros Wyneb daear lawr;
Caffed Cenhedloedd o bob rhyw
Wel'd eu Hiachawdwr mwyn a'u Duw.

X. *Y Gostyngedig yn cael ei oleuo, a Rhesuwm
cnawdol ei ddarostwng, neu Ben-arglwyddiaeth
Gras, Luc x. 21, 22.*

- 1 **B**U awr a *Cbrist a lawenb'odd,*
Gan ddweud mewn gorfoleddus fodd;
"Dad, diolch i't, alluog Ior,
"Arglwydd y Ddaear, Nef a'r Mor.
- 2 "Diolch i'th Nerth a'th Gariad di,
"Sy'n llwyddo fy Athrawiaeth i;
"Gwneud Plant mewn deall, brofi Blas,
"A dysgu maint d' anfeidrol Ras.
- 3 "Ond y Gogoniant hwn i gyd
"Cuddiedig yw rhag Doethion byd;
"Y Diafol yn eu dallu mae,
"A'u Balchder allan sy'n ei gae.
- 4 "Dad, felly mae, can's rhyngai bodd
"I ti arfaethu 'r cyfryw fodd;
"Dy hoffder di yw tynnu i lawr
"Y Beilchion a'r Gwatwarwyr mawr.
- 5 "Ni 'nebydd neb o'r Tad yn iawn,
"Ond ddysgodd gan y Mab yn llawn;
"Ac ni dderbynir y Mab rhad
"Yn iawn, ond lle datguddio'r Tad."
- 6 Am hyn moliannwn Arglwydd Nef,
Sy'n rhoi ei Ras lle mynno ef;
Ac ni rydd Cyfri' i Ddynion 'chwaith
O'i arfaeth ddwyfol nac o'i Waith.

XI. *Mab Duw mewn Cnawd; neu Ditlau
a Theyrnas Crist, Esay ix. 2, 6, 7.*

- 1 **Y** Gwledydd fu dan D'w'llwch hir
Sy' nawr yn gwel'd Goleuni pur;
Ar rai fu 'Nghysgod Angeu trist,
Tywynnu wnaeth Efengyl Crist.
- 2 Y Forwyn geni ei Mhab a wnaeth,
Y Plentyn oe'm yn ddisgwyl ddaeth;
Pa Ditlau roddir iddo'n awr?
" Rhyfeddol, y Cynghorwr mawr."
- [3 Y Baban hwn yw'r cadarn Dduw,
Addoler ef gan bob Dyn byw;
Y bythol Dad, Tywysog Hedd,
Mab *Dafydd*, a'i Arglwydd un wedd.]
- 4 Llywodraeth Dae'r faith a Môr,
A ddodir ar Ysgwyddau'n Ior;
Cynnyddu wna i Arglwyddiaeth gref,
A Pharch a ro'ir i'w Enw ef.
- 5 Y Iesu hwn teyrnasu wna
Ar Orfedd *Dafydd* (Frenin da)-
Fe fathra ei Elynion syth,
A'i Deyrnas ef a bery byth.

XII. *Gorfoledd Ffydd, neu Gariad anghyfnew-
idiol Crist, Rhuf. viii. 33, &c.*

- 1 **P**WY ddamnia'r Etholedig rai?
Can's Duw sydd yn eu cyfiawnhau;
A Gwaed yr Oen fel Ffrwd neu Nant
Yn tynnu eu Pechodau i bant.
- 2 Pwy farna'r Saint i Uffern mwy?
Crist a fu farw drostynt hwy;
I gwplu'r Iechydwriaeth wiw,
Cyfododd ef o farw i fyw.
- 3 A byw yw ef, mae'n eistedd fry,
Dros byth i eiriol drosom ni;

Oddi wrth ei Gariad pwy'n gwahân ?
Neu'n temtia i anobeithio'n lan ?

- 4 Nid erlid mawr, na thrallod maith,
Newyn na Chledd na noethni 'chwaith,
Yr hwn a'n carodd a'n cryfha,
Mwy na Chongcwerwyr fe a'n gwna.
- 5 Ffydd sy'n gorchfygu a'i Nerth mawr,
Mae'n gorfoleddu yn Angau awr;
Crist yw ein Bywyd ni a'n Grym,
Tro'r Atteg hon ni chwypw'n ddim.
- 6 Nid dim ag allo dynion wneud,
Na Diafol y Chyhyddwr ddweud,
All droi'i Drugaredd ef er hyn,
Neu'n Calon oddiwrth Crist a dynn.

XIII. *Ein Gwendid ein hunain a Christ ein
Nerth, 2 Cor. xii. 7, 9, 10.*

- 1 **P**AN glywy'r *Iesu'n* dweud, "Y bydd
"I mi gael nerth yn ol fy Nydd;"
'Rwy'n llawenhau mewn trallod trist,
A'm Pwys ar Ras digonol *Crist*.
- 2 Ymffroftio'r wyf mewn gwendid gwael,
Nerth Crist fel hyn bydd im' ei gael;
Pan ydwyf wan, 'rwy'n gadarn Glan,
Gras yw fy Nharian, *Crist* yw'm Cân.
- 3 Mi allaf wneud, neu ddiodde'n rhydd
Bob peth o's f' Arglwydd yno fydd;
O's Poen, bydd Plefer am ei ben,
Tra b'o'i Law affwy'n dal fy Mhen.
- 4 Ond o's ymedy Duw unwaith,
A'n gado'n hunain wrth y Gwaith,
O's Profedigaeth newydd ddaw,
Cawn wel'd ein Gwendid maes o law.
- 5 Fel *Samson* gollei'i Wallt un pryd,
Cwrdd â'r *Philiſtiaid* fu iddo'n ddrud;
Ymdrechu â hwy yn Hefg yr aeth,
A cholli'i Lygaid wedi'n wnaeth.

XIV. *Hosanna i Grist*, Mat. xxi. 9. Luc xix.
38, 40.

- 1 **H**OSANNA i'r Mab brenhinol ddaeth
O hen Hiliogaeth *Dafydd*,
Ei Berfon un, ei Nattur ddwy,
Dirgelwch, pwy a'i 'nebydd?
- 2 'Nawr Gwreiddyn *Dafydd* yma'r un
Yw a'i flaguryn uchel;
Amser a Thrag'wyddoldeb fy'
Yn Enw cu *Immanuel*.
- 3 Bendithier ef, o'r Nef ddaeth â
Newyddion da i'r bobloedd
Oedd mewn truenus Gyflwr trist,
Hosanna i Grist hyd Nefoedd.
- 4 Byth caned Dynion heb naccau
Hosanna â'u Tafodau,
Rhag codi fynu Greigiau a Main
A thorri'n Sain Caniadau.

XV. *Buddugoliaeth ar Angau*, I Cor. xv.
55, &c.

- 1 **O** Am gael Ffydd fuddugol fawr
I'm llonni yn fy marwol awr;
I allu gorfoleddu'n hy
Ar Angau a'i holl erchyll Lu.
- 2 Yn llawen a'm holl Nerth i gyd,
Cawn ganu'n braf ar hyn o bryd;
Y Bedd, p'le mae dy Foft a'th Rym?
Ac Angau, p'le mae'th Golyn llym?
- 3 O's tynnwyd Pechod, sicr wy'
Nad oes gad Angau Golyn mwy;
Y Ddeddf am Bechod damnio mae,
Ond Crist fu farw i'm rhyddhau.
- 4 O diolch fwith i Frenin Nef,
Duw'r fuddugoliaeth ydyw ef;
Congcwerwyr gwnaeth ni'n Angau trist
Trwy'n bywiol Ben a'n Harglwydd Crist.

XVI. *Gwyn eu byd y Meirw fy'n marw yn yr Arglwydd, Dat. xiv. 13.*

- 1 **C**Lywch Lais o'r Nef, cyhoeddi mae,
Gwyn fyd i'r Meirw, dduwiol rai;
Eu Henwau'n perarogli fydd,
A'u cwsg yn esmwyth yn y Pridd.
- 2 Yn Iesu marw'n ddedwydd maent,
Mor felus ydyw Hûn y Saint!
Rhydd oddi wrth Bechod gwnaethpwyd hwy,
A Dioddefiadau a Maglau mwy.
- 3 Ymhell o'r Byd a'i Drafferth trift
Maent yn bresennol gyd â Christ;
Llafurus Waith ei Bywyd brau
Mewn Gwobr fawr diweddu mae.

 XVII. *Cân Simeon; neu, Angau wedi ei wneuthur yn ddymunol, Luc i. 27, &c.*

- 1 **I**'T H Deml, Arglwydd, ger dy fron
Y de'wn fel Simeon ddedwyd,
Mewn gobaith cwrdd â Christ ei hun;
Dod i ni'r un Llawenydd.
  - 2 A pha Ddigrifwch duwiol da
Ca's yr hen Wr da ei lenwi,
Pan gymmerch efo yn ei gôl,
Y Plentyn dwyfol Iesu.
  - 3 "Bellach y gall dy Was," medd fo,
"Mewn Hedd ymado heddyw;
"Gwelais dy Iechydwrïaeth Ion,
"Am hyn 'rwy'n foddlon marw.
  - 4 "Hwn yw'r goleuni parod sydd
"I oleuo'r Gwledydd digred;
"A Gobaith Israel Duw pan ddoi
"I'w gollwng o'u Caethiwed."
- Mae Golwg ar dy Wyneb mwyn
O Iesu'n dwyn Calonnau!

Prin *teimlaf* Afael Angau prudd,
O's Crist fydd yn fy Mreichiau.

- 6 Yna pan dorro'r Galon fau,
A'i holl Linynnau gweiniaid!
A Glafni marwol ar fy Nhrudd,
Gorfoledd fydd yn f' Enaid.

XVIII. *Gwisgad Ysprydol; sef, y Wisg o Gys-
iawnder Crist, a Gwisgoeddd Iechydwrïaeth,*
Esfay lxi. 10.

- 1 **F**Y Nghalon deffro, 'Nhafod c'od,
Par'to dy Lais i ganu Clod;
Mi lawenychaf yn fy Nuw,
Bywyd fy holl Lawenydd yw.
- 2 Efe addurnodd f' Enaid noeth,
A Gwisgoeddd Iechydwrïaeth goeth;
Ar Bryfyn tlawd llygredig cas
Y parodd ef ddisgleirio 'i Ras.
- 3 A rhag i un Brycheuyn du
Gael arcos ar fy Enaid cu,
Y Wisg o Waith fy Mhrynwr drud
Fe dafodd hon o'm Cylch i gyd.
- 4 Rhagori mae'th Wisg nefol ddrud
Ar Wisgoeddd Tywysogion Byd!
Mor ddisglair yw'r Trwsïadau hyn!
Dy Wisgad sy'n rhyfeddol wyn!
- 5 Yr Yspryd Glan fu'n gweithio o'th fewn
Dy Ffydd a'th Gariad a phob Dawn;
Ond Iesu dreuliei 'r Oes trwy Gur
I weithio'r Wisg, Cyfiawnder pur.
- 6 Fy Enaid, rhyfedd wisgwyd di
Gan y goruchel sanctaidd Dri:
Rho'th holl Bwerau yn gyttun,
I beraidd foli'r Tri yn Un.

XIX. *Gweledigaeth o Deyrnas Crist ymblith
Dynion, Dat. xxi. 1, 2, 3, 4.*

- 1 **W**ELE'r fath Olwg, hardd y fydd
I Lygaid Ffydd i'w chanfod;
Y Dda'r a'r Mor, ant heibio'n glau,
A'r hen Wybrennau uchod.
- 2 O'r drydedd Nef, Preswylfa'n Duw,
Lle dedwydd yw a sanctaidd;
Caerfalem Newydd ddaw i lawr,
Mewn Harddwch mawr nefolaidd.
- 3 Angylion fydd, a'r disglair Lu
Yn gorfoleddu uchod;
"Blant Dynion, wele'ch Brenin da
"I'w sanctaidd Drigfa'n dyfod.
- 4 "At Ddynion, Duw'r Gogoniant glân,
"Daw ef a'i Drigfan happus;
"Dynion Gwrthrychau'i Gariad gwiw,
"Ac ynte'u Duw cariadus.
- 5 "Pob Deigryn trist o'u Llygaid ddaw
"Ei dyner Law gaiff sychu;
"A Phoen a Griddfan, Gwae a Gwŷn,
"Ac Angeu 'i hun gaiff drengu."
- 6 Pa bryd fy Mhrynwr mwyn, pa bryd
Daw'r Awr dra hyfryd honno?
Olwynion Amser trowch yn glau,
Boed iddi'n frau bryfuro.

 XX. *Y Pechadur goludog yn marw, Salm xlix.
6, 9. Preg. viii. 8. Job iii. 14, 15.*

- 1 **O**FER ymboena Gwyr y Byd
I gasglu disglair Lwch ynghyd;
Gan edrych ar y Tlawd yn wael,
A bostio'u Mwnws mawr a'u Mael.
- 2 Ni's gall eu Haur byth laesu Poen
Y Galon fin na'r Pen dihoen;

- Na gwobro'r Angen rhag nefau
 I'w Stefyll tēg a'u Plyf Welâu.
- 3 Yr Enaid, gorfod mae ar frys
 O'i anfodd ufuddhau i'r Wys;
 A rhoi hir Ffarwel, tan dristau,
 I'r marwol Delpyn glas o Glai.
- 4 Ac yna dygir hwy i'r Bedd,
 Mae'r Brenin yno a'i Was un wedd;
 A'u Hefgyrn dra-phlith heb ddim gwa'n
 Rhwng rhai'r Gwyr mawr a rhai'r Gwyr mân.

XXI. *Gweledigaeth yr Oen*, Dat. v. 6, 7, 8, 9.

- 1 **P**O B Gwagedd daearol aed ymaith yn drift,
 Heb demtio fy Llygaid na blino fy Nghlust,
 Yng nghanol Gorsedd-faingc drag'wyddol yr Ion
 'Rwy'n gwel'd Gweledigaeth o Degwch yr O'n.
- 2 Gogoniant fel Hardd-wisg am dano sy'n bod,
 A'i waedlyd Farwolaeth māt'n ddwyn megis Nod;
 Saith ydyw ei Lygaid, a Saith yw ei Gyrn,
 Iddweud ei Ddoethineb a'i Allu tra chwyrn.
- 3 Y Llyfr seliedig ei dderbyn mae ef
 O Law'r hwn sy'n eistedd ar Orfedd y Nef;
 A Iesu fy Arglwydd, ca'dd edrych i hwn,
 Ar dywyll Amcanion a Phethau na's gwn.
- 4 Cymmanfa'r holl Seintiau o'i amgylch ef sy'
 Yn cwmpo i addoli ger bron yr Oen cu,
 Mewn newydd Ganiadau 'fangylaidd eu Sain,
 Rhoi Mawl ac Anrhydedd i'w Enw mae rhai'n.
- 5 Gorfoledd, a Bloeddio, a chydsain y Saint,
 Trwy'r Bryniau trag'wyddol ehedeg y maent;
 "Ti'n unig wyt deilwng" bawb gwaeddent heb gél
 "I ddarllen y Llyfr, a dattod pob Sêl."
- 6 Cyd-seiniwn y nefol Gân yma'n gyttun,
 A chyd â Hyfrydwch, O canwn bob un;
 Gan dd'wedyd, mai teilwng yw'r Oen ga's ei ladd,
 I fod i ni 'n Athraw a Brenin bob Gradd.
- 7 Ei Brophwydoliaethau 'n datguddio i ni fydd
 Drag'wyddol Gynghorion, Amcanion fu 'nghudd;
 Ei

Ei Ras a'i Ddialedd cyflawnant ryw Bryd
Y Geiriau lefarodd o Heddwch neu Lid.

- 8 Fe brynodd ein Henaid rhag Uffern a'i Phoen,
A'i Waed amhrisiadwy, Gogoniant i'r Oen!
A chyndyn Drueiniaid na haeddent gael byw
A wnaed yn Gyfeillion heddychol â Duw.
- 9 Byth teilwng yw'r Arglwydd, addefed pob Dyn,
Fu farw am Drosedd, nid eiddo fe 'i hun,
I gael gan bob Tafod ei foli 'n ddilyth,
Ac eistedd ar Orfedd ei nefol Dad byth.

XXII. *Gobaith am y Nefoedd trwy Adgyfodiad
Crist, 1 Pedr i. 3, 4, 5.*

- 1 **B**Endigaid fo'r tra'gwyddol Dduw,
Tad Iesu'n Harglwydd anwyl yw;
Boed i'w Fawrhydi Glod a Bri,
Am ei Drugaredd fawr i ni.
- 2 Ei Fab o'r Bedd pan gododd ef,
A'i alw atto fynu i'r Nef,
Rhoes i ni fywiol Obaith gwiw
Y bydd i'n Henaid byth gael byw.
- 3 Er gorsydd am ei Lygredd mawr
I'n Cnawd ni weled Lluch y Llawr,
Ond fel y cododd Crist o'u bla'n,
Felly gwna'i holl Ganlynwyr glân.
- 4 Mae Etifeddiaeth nefol rydd
Ynghadw erbyn del y Dydd;
Di-lwgwr a di-halog Stad,
Ni threulir byth o'r fath Tref-tad.
- 5 Y Saint a gedwir trwy Nerth Duw,
Ne's del eu Hiechydwrriaeth gwiw;
Wrth Ffydd ymdeithio'r y'm trwy'r Byd,
Ne's galwo Crist ni adre' i gyd.

XXIII. *Sicrwydd am y Nefoedd; neu'r Saint
yn cael eu parottoi i farw, 2 Tim. iv. 6, 7,
8, 18.*

- 1 **G**A L L Angau dorri Nghorph i lawr,
A dwyn fy Enaid fynu 'n awr;

B 3

Pa'm

- P'am y gohiria f' Oriau'n hwy,
Ac na ddoi'm Iechydwriaeth mwy ?
- 2 A nefol Arfau'r 'Fengyl wiw
Ymleddais i Ryfeloedd Duw ;
Cwpleais fy Ngyrfa, cedwais y Ffydd,
A Gwobr sicr i mi fydd.
- 3 Duw yn y Nef i'w chadw im',
Rhoes Goron na ddiſſanna ddim ;
Ar y Dydd mawr, yng Ngwydd y Byd,
Fy Mhrynwr ar fy Mhen a'i dyd.
- 4 Ac nid myfi fy hun f' i gael
Gan Frenin Gras fath Ffafar hael ;
Ond pawb a'u Chwant a'u Hiraeth fydd
Wel'd Ymddangosiad Crist a'i Ddydd.
- 5 Y Iesu, f' Arglwydd, ef a'm dwg
Yn ddiogel rhag pob Amcan drwg ;
A cheidw f' Enaid, er mor wan,
I'w Deyrnas nefol happus Fan.
- 6 Duw fy' drag'wyddol Gymmorth im',
Terfysged Uffern a'i holl Rym ;
Gogoniant iddo hyd y Nen,
A Mawl di-ddiwedd byth, Amen.

XXIV. *Nerth o'r Nefoedd i'r Saint, Esay xl.*
27, 28, 29, 30.

- 1 **O** B'le daw'n gwan Feddyliau prudd ?
B'le fiodd ein Cryfder ni a'n Ffydd ?
A ddarfu i'r Fall a Phechod ladd
Ein holl Gyffuron o bob Gradd ?
- 2 A 'nghof'som ni'r galluog Ior
A wnaeth y Ddaear oll a'r Mor ?
A all y Fraich a wnaeth bob Peth
Ddiffygio dim neu fyn'd ar feth ?
- 3 Trysorau o Nerth trag'wyddol fy'
Yn ein Jehosa nefol fry ;
Rhydd Oruchafiaeth i'r di-rym,
A fathra 'i holl Einyon llym.

- 4 Nerth Dyn yn unig a wanhâ,
A Chryfdwr Ie'ngŷyd blino wna;
Ond ni fy'n disgwyl wrth ein Duw,
Cawn Nerth fwy-fwy tra f'om yn byw.
- 5 Saint fel Eryrod hedeg wnant,
A Phrawf o'r Gwynfyd nefol cânt;
Ne's delont i'r dedwyddol Dir,
Lle mae Digryfwch perffaith pur.

XXV. *Gorfoledd Crist ar Elynion ei Eglwys,*
Eſay lxiii. 1, 2, 3, &c.

- 1 **P**A nerthol Ddyn, neu gadarn Dduw,
Sy'n dyfod mewn Mawrhydi
Ar hyd Ffordd Edom o'r Porth cae
Sy'n Bozra mae'n trafaelu?
- 2 Ei Wysg ardderchog draetha'n siwr,
Mai rhyw Gongwerwr ydy':
"Myfi yw, cadarn Frenin cred,
"Sy'n dwyn ymwarded i chwi."
- 3 Pa ham, Ior cadarn, medd dy Saint,
Dy Ddillad maent cyn goched?
A'th Wysg lychwinwyd oll fel un
Fu'n fathru'r Grawnwin aeddfed.
- 4 "Sethrais y Gwin-wryf fy hun,
"Help neb rhyw un ni chefais;
"'Ngelynyon drylliais hwynt i gyd,
"Ac yn fy Llid y lleddais.
- 5 "Gwaed Edom ddarfu lliwio ar lled,
"Fel Scarled, fy holl Wysgad;
"A'u Gwaed, sy'n Nod o'm Congwest gwiw,
"Ddifwynodd Lliw fy Nillad.
- 6 "Fel hyn dinystrir Pobloedd sy'n
"Rhyfygu fathru'r Seintiau;
"I ddial eu Cam, mae Braich gan Dduw,
"A Chlust a glyw'n Hochneidiau."

XXVI. *Yr ail Ran: neu, Ddinystr Anghrist,*
Adn. 4, 5, 6, 7.

- 1 " **L** E trigodd *Anghrist*, medd Duw Ner,
" Cyfodaf Faner yno;
" Dinas Gelynion 'Fengyl Gras
" Yn waedlyd fa's bydd honno.
- 2 " 'R oedd cyfiawn Ddial yn fy Mryd,
" 'N awr daeth y pryd cyflawnir,
" A dydd fy Ngwaredigion ddaeth,
" A'u Dagrau ymaith sychir.
- 3 " Blin yw f' Amynedd oddef cyd,
" 'N awr caiff fy Llid fyn'd allan;
" Clau rhed fel Mellten oddi fry,
" A marwol teri ei Daran.
- 4 " Am Gynnorthwywyr gelwais i;
" I'm 'Fengyl ni ddaeth un Dyn;
" Fy Mraich sy ddigon cref, caiff hon
" Ddryllio'm Gelynion cyndyn.
- 5 " Lladdfeydd a'm Cledd ddinystriol fydd,
" Rhyd yr Heolydd rhodian';
" A Babel dan fy Llid a'm Llaw
" Fydd yma a thraw'n bwhwman."
- 6 Dy Ddeheu-law Gongwerwr cry'
A ddwg i ti Anrhydedd;
Rho'wn i ti Glod, Waredwr gwiw,
Ofnadwy yw'th Ddialedd.

XXVII. *Gweddi am Waredigaeth yn cael ei
hatteb, Esay xxvi. 8—20.*

- 1 **D** U W 'r Cariad yn dy Ffyrdd dy hun,
Disgwyl am wel'd dy Ras yr y'm;
Dymuniad ein Heneidiau prudd
Ar d' Enw a'th Goffadwriaeth fydd.
- 2 Liw Nos, O Dduw, am danat ti
Ymosyn mae fy Enaid i;

A'm

- A'm Hyspryd yn dy Gyfarch fydd
Mewn Gweddi cyn y gwawrio'r Dydd.
- 3 Gwel fel mae Dynion drwg eu rhyw
Yn gwawdio Amynedd tyner Duw ;
Ond hwy gânt deimlo, er eu Braw,
Ffrewyllau'th Wialen drom a'th Law.
- 4 Gwrandewch y bythol Dduw, mae ef
A'i nerthol Lais yn rhwygo'r Nef ;
Llais peraidd i'w Gyfeillion yw,
Ond Dychryn i Elynion Duw.
- 5 " Dewch Blant i'm côl o'r Byd i ma's,
" A llechwch yn 'Stafellau Ngras,
" Ne's chwythu'r 'Stormydd heibio i gyd,
" A gorphwys o'm dialeddol Lîd.
- 6 " Fy Nghleddyf fofia am Laddfa Mil,
" Ac yf o Waed brenhinol Hil,
" Pan fyddo nefol Hedd bob tu,
" A'i Haden dros fy Niadell gu.

XXVIII. *Gofal tyner Duw am ei Eglwys,*
Eſay xlix. 13, 14.

- 1 **L** Lawenydd f' Enaid i'r Awr hon
Caiff dorri maes yn Ganiad llon ;
Mae Cariad Duw o'm mewn fel Tân,
A hyfryd gan fy Nhafod Gân.
- 2 Duw fwrodd ar Fryn Seion fych
Rai Dafnau o'i Drugaredd wych,
A 'mrwymo wnaeth, trwy Lwon mawr,
I wlawio Iechydwrïaeth lawr.
- 3 Am hynny pa'm mae yn ein plith
Amheuan ac Achwynion chwith ?
A'i Duw yw ef ? a fydd i'w Ras
Droi 'i Seintiau o'i Feddyliau ma's ?
- 4 A ddichon Gwraig gariadus gu
Anghofio Baban bach ei Bru ;
Na chaffo hwn fu'n sugno 'i Bron
Ddim Lle yn holl Feddyliau hon ?
- 5 " Etto, (medd Duw) pe felly doi
" I Fammau'n ddi-drugaredd droi ;

" Byth

- “ Byth ar fy Nghalon Seion sai’,
 “ Byth mae fy Nghariad i’n parhau.
 6 “ Ar fy Nwylaw mewn Argraph lawn,
 “ Rhois Enw hon yn ddwfn iawn;
 “ Cyfodaf ei hadfeiliog Fur;
 “ Adferaf ei Chysuron pur.”

XXIX. *Gorchwyl a Gwynfydedigrwydd y Saint
 mewn Gogoniant; Dat. vii. 13, 14, 15, &c.*

- 1 “ **P**A Ddynion happus yw'r rhai hyn?
 “ Neu Angylion sy' mewn Gwisgad gwyn?
 “ O b'le doi 'r gogoneddus Lu,
 “ I Wledydd y Gogoniant fry?”
 2 O'r Tân a'r Poenau, ni waeth p'un,
 A'r Moroedd mawr o'u Gwaed eu hun;
 Ond golchwyd hwynt â Gwaed uwch radd,
 Sef Gwaed yr Oen ga's gynt ei ladd.
 3 Nesâu maent 'nawr at Orfedd Duw,
 A'u Cerddi peraidd o bob Rhyw,
 I foli 'r Drindod yn ddi-lyth,
 Eu Gorchwyl bendigedig byth.
 4 Ni phrofant Newyn Enaid mwy,
 Can's Duw a dyrr eu Syched hwy;
 A lleda 'i Edyn megis Llen,
 Rhag poethni'r Haul, i gadw'n Pen.
 5 Yr Oen sy'n llanw'r Orfedd fry,
 A dann o'u Cylch ei Lewyrch eu:
 Cânt wleda ar gyflawn Gariad Duw,
 Ac yfed byth o'r Dyfroedd byw.
 6 Fel hyn y bydd eu Gwynfyd hwy
 Yn adnewyddu byth fwy-fwy;
 A Duw a'i Law iacha'n holl-wych
 Eu Clwyfau fâl, a'u Dagrau sych.

XXX. *Y Farn ddiweddaf, Dat. xxi. 5, 6, 7, 8.*

- 1 **W**ELE'r Duw mawr yn Gnawd a wnad,
 Yn llanw Gorsedd-faingc ei Dad,

- O'r Nef a'i Lais ofnadwy mawr,
Mae'n dwyn y Farn ddiwedda' i lawr.
- 2 "Y Cyntaf a'r Diweddaf wy',
"Yr un Flynyddoedd didrange trwy;
"YDWYF fy Nghoffadwriaeth yw,
"A'm Henw gwych trag'wyddol gwiw.
- 3 "Y Rhoddion gorau o eiddo Duw,
"Mae'm Gras yn roi i Ddynol-ryw;
"I'r Ffrydiau dewch lychedig rai,
"Cewch Ddw'r y Bywyd i barhau.
- 4 "Sawl sy'n gorchfygu 'i Bechod llym,
"Addefaf ef yn Blentyn im';
"Caiff y Gre'digaeth, Dae'r a Nef,
"Wobrwyo'r Gongweli a wnaeth ef.
- 5 "Ond Dwylo gwaedlyd, C'lonnau cas,
"A'r holl Gelwyddwyr rai di-ras;
"Y digred a'r gwatwarllyd Ryw,
"Sy'n gwrthod derbyn Gras ein Duw.
- 6 "O'm Golwg ymaith cânt en dwyn
"Mewn Heiyrn Gadwynau byth yn rhwym,
"A'u taslu ben-dramwnwgl can',
"I'r T'w'llwch a'r trag'wyddol Dân."
- 7 Ger bron yr Oen yn sefyll bwy',
Pan na bo'r Ddae'r na'r Moroedd mwy!
Yn gwrando'r Barnwr yn ddi-sen
Yn datgan Bendith ar fy Mhen!
- 8 Byw byth fwy' gyd â rhei'ny fry,
Gynt yma'm holl Hyfrydwch fu,
Pan yrrer Pechaduriaid hwy
I Uffern byth na'm blinent mwy.

XXXI. *Yr Yrfa Grist'nogol*, Esay xl. 28—31.

DEffrowch Eneidiau llesg, deffrowch,
Pob Meddwl ofnus ymaith rhowch;
Rhedwch yr Yrfa tu a'r Nef,
Trwy gym'ryd Ffydd a Chalon gref.
Ffordd gul a dreiniog yw'n ddiau,
Ac Yspryd Dynion sy'n llesgau;

Ond

- Ond y Duw mawr, ei anghosio maent,
Sydd yn 'chwanegu Nerth y Saint.
- 3 Nerth mawr yr Hollalluog Dduw
Newydd o hyd ac ieuangc yw,
Lleihau na darfod byth ni wna,
I drag'wyddoldeb y parha.
- 4 Efe yw'r Ffynnon loyw ffrwd-lawn,
Ac yfed byth o honi cawn;
Pan drengo rhei'ny bob yr un
Sy'n pwyso ar eu Nerth eu hun.
- 5 Chwyrn fel Eryrod ieuaingc hy,
Ni hedwn tu a'th Drigfan fry,
Ar Aden Cariad gadarn gref,
Heb flino yn y Ffordd i'r Nef.

XXXII. *Gweithredoedd Moses a'r Oen*, Dat.xv.3.

- 1 **M**OR gref yw'th Fraich alluog Dduw!
O pwy nid ofnei'th Enw gwiw?
Iesu, mor felus yw dy Ras!
O pwy na charei'r Oen a'i * Dras? * *Pertbynas.*
- 2 Gwnaeth mwy na Moses, hen Was Duw,
Ein Prophwyd mawr a'n Brenin yw;
Gwaredodd ni o Uffern gaeth,
A dysgu'n Genau i ganu wnaeth.
- 3 Yn y *Môr Coch* trwy Foses bu
I'r Aiphitiaid foddi a'u holl Lu;
Ond Gwaedd yr Oen sy'n cuddio'n Bai,
A boddi'n holl Euogrwydd mae.
- 4 A Manna porthwyd Israel gynt,
Pan trwy'r Anialwch 'r oedd eu hynt;
Ond Iesu bortha'n Henaidd byw,
A'i Gnawd ef, Bara bywiol yw.
- 5 Moses o bell y gwelodd e'
Wlad Canaan, heb syn'd byth i'r lle;
Ond Crist a ddwg i'r Nef bob un
O'i Bobl gyd âg ef ei hun.
- 6 Yna'n Llawenydd fydd yn llawn,
A theimlo Fflam wresoccach cawn;
A chanu'n

A chanu'n beraidd iawn heb boen
Gân Moses byth a Chân yr Oen.

XXXIII. *Cân Zecharias, a Chennadwri Ioan Fedyddiwr; neu, Oleuni a Iechydwriaeth trwy Iesu Grist, Ioan i. 29, 32.*

1 **D**UW Israel molwn ef yn awr,
Sy'n eglurhau 'i Wirionedd mawr;
Cwplaoedd ei Air, ei Law sy' gref,
A'r Llwon oll a dyngodd ef.

2 'N awr Gwreiddyn Dafydd ei ddw'rhai
O'r Nefoedd â Bendithion mae;
Blaguryn yr Addewid ddaeth,
Dyrchafu Corn ein Iechyd wnaeth.

3 Ioan oedd Brophwyd Arglwydd Nef,
I fyn'd o flaen ei Wyneb ef,
Y Gennad yrrodd ef mewn Urdd
O'i flaen i barottoi ei Ffyrdd.

4 Cydoeddi'r Iechydwriaeth wnai,
Maddeuant am Bechodau a Bai;
Gogoniant Gras a Chariad Duw
Rhoes allan yn ei ddisglair Liw.

5 "Wele Oen Duw, taer waeddi wnai,
"Sy'n tynnu ymaith eich holl Fai;
"Mi welais Ysryd Duw heb Len
"Y Dydd bedyddiwyd ar ei Ben.

6 "Pob Pant ddyrchafer fynu'n fawr,
"Pob Bryn a gaffo 'i soddi lawr;
"Rhaid plygu'r beilch, a'r difalch Ryw
"A welant Iechydwriaeth Duw.

7 "Caiff Israel a Chenhedloedd Byd
"Ei felus foli âg un fryd;
"A phawb a'r aned o Ddyn byw
"Weled Gogoniant pur Mab Duw.

8 "Edrychwch ar y Seren Ddydd,
"Chwi mewn T'w'llwch Enaid sydd;
"Cyfeirio'n Traed mae ef yn fwyn,
"I Ffyrdd Tangnefedd mae'n eu dwyn."

C

XXXIV.

XXXIV. *Mawl am Barhad mewn Gras,*
Judas, 24, 25.

- 1 **I**'R unig ddoeth anfeidrol Dduw
Ein Prynwr byw a'n Llywydd,
Rhoed pawb o'r Seintiau fydd yn bod
Dan Wybren Glod yn ufudd.
- 2 A'i Gariad Hollalluog Ior;
A'i Gyngor ac a'i Ofal,
Rhag Angau ein gwaredu wna,
A Phechod a phob Magal.
- 3 Fe a gyflwyna'n Henaid ni
Yn berffaith di-frycheulyd,
Ger bron ei Ogoneddus wedd,
Gyd â Gorfoledd hyfryd.
- 4 Yna'r holl Had dewisol fry
Cânt gwrdd o ddeutu 'i Orfedd,
I foli ei Ras ef a'i fawrhau,
A thraethu 'i Wyrthiau rhyfedd.
- 5 I Dduw ein Prynwr goruwch neb,
Nerth a Doethineb perthyn,
Coronau o Ogoniant byth
A Mawl di-lyth heb derfyn.

XXXV. *Bedydd, Mat. xxviii. 19. Act. ii. 38.*

- 1 **C**RIST archodd, "At y Bobloedd ewch,
"Eu dysgu a'u bedyddio wnewch;"
A'i Air derbyniodd Pobloedd Lu,
'N ol iddo fyn'd i'r Nefoedd fry.
- 2 Mae'n eiste' ar Fryniau Seion draw,
A Gras a Phardwn yn ei Law;
Ac enfyn ei Gyfammod rhad,
A'i Seliau i fendithio'n Gwlad.
- 3 Dweud y mae ef, "Edifarhewch,
"Bedyddier chwi, fel hynny cewch

"Fadd-

"Faddeuant Pechod gan Dduw'r Nef,"
Deallwn Lais ei 'Fengyl ef.

- 4 Ein Henaidd yllch ef yn ei Wa'd,
Fel Corph sy'n cael mewn Dw'r lanhad;
A'i Ysryd Gian o'r Nef a ddaw
Drachefn i'w buro megis Gwlaw.
- 5 Rhoi'n hun fel hyn 'ry'm i Dduw'r Nef,
A selio'n Hammod'rwym ag ef;
O boed y Tri trag'wyddol mawr
Yn Dyft o'n Haddunedau'n awr.

XXXVI. *Yr Ysgrhythurau sanctaidd, Heb. i. 1.*
2 Tim. iii. 15, 16. Salm cxlvii. 19, 20.

- 1 **D**UW'r hwn a roes mewn amryw Ffyrdd ar hynt
I'w Saint ei Feddwl a'i Ewyllys gynt;
Anfonei Fab a'i Air a'i Ras i lawr,
I'n dyfegu ni yr oes diwedda'n awr.
- 2 Ein Cenedl sy'n cael darllen 'Sgrythur Duw,
Llyfr y Bywyd, fiwr Dyftiolaeth yw:
Ac Etifeddiaeth ddisglair Teyrnas Nef
A ddygir i ni'n felus trwyddo ef.
- 3 Meddyliau mwynion Duw fydd yma'n noeth,
Abal i'n gwneud ni'n ddedwydd ac yn ddoeth;
Yr Athrawiaethau fydd wir, dwyfol iawn,
Addas er Cerydd llym a Chysur llawn.
- 4 Holl Frydain darllen maent oi Gariadu,
Mewn Epistolau hirion oddi fry;
Ei sanctaidd Air ni yrrodd ef, gwir yw,
Fel hyn i bob rhyw Wlad, O molwch Duw.

XXXVII. *Gras yn ethol; neu'r Saint wedi eu*
Caru yng Nghrist, Eph. i. 3, &c.

- 1 **I**Enw'th Dad, Iesu rhown Foliant bob rhai,
Dy Dduw, a'n Duw ninnau'r un ydynteich dau;
Pa werthfawr Fendithion ddaw'n union o'r Nef,
I ni Bechaduriaid trwy 'i dirion Fab ef?

- 2 "Fy mhrif Etholedig fydd Crist," medd y Tad,
Ac yn ein Pen Iesu ein dewis a wna'd
Cyn dwyn y Mynyddau a'r Bryniau o'u bru,
Neu ofod Sylfeini i'r Ddaear oer ddu.
- 3 Fel hyn bythol Gariad ddechreuol yn Nuw,
I'n codi o Farwolaeth a Phechod i fyw;
Ein Henwau ordeiniwyd bryd hyn gan y Tad,
Difeius mewn Cariad, yn sanctaidd bur Had.
- 4 Rhagluniwyd ni fod iddo'n Feibion cyn Byd,
Fe'n ganed yn raddol, dewiswyd ni 'nghyd;
Ac fe'n hadgenhedlwyd o newydd i fyw,
I foli'n wastadol Ogoniant Gras Duw.
- 5 Ni gawn gyd â'n Harglwydd Ran hylwydd yn rhad
Yn 'Wyllys a Chariad mwyn tirion y Tad;
Ni thynnir ni oddi yno, mae'n Henaid ynglyn,
Ne's byddo'n anghofio 'i Fab anwyl ei hun.

XXXVIII. *Cân Hezecia; neu, Glefyd a
Gwellhad o hono, Esay xxxviii. 9, &c.*

- 1 **E**IN Duw'n sy'n haeddu Mawl dan Go',
Pan godom o Gyfyngdra;
Cymmerwn Batrwn pur o'n Clod,
O Dafod Hezecia.
- 2 Ofer ymegyr Pyrth y Bedd,
O's Duw o'i ryfedd Gariad
Sy'n cadw Allweddi Angau caeth,
Eirch iddynt eilwaith gaead.
- 3 Doluriau'n Cnawd yn fynych sy'n
Dychrynu ein Meddyliau;
Dweud 'ry'm, "Nid oes in' Ddyddiau'n hwy,
"Na Gweddill mwy i'n Blynnyddau."
- 4 Fel Gwennol trydar yn drift iawn
Neu gwyno wnawn fel C'lommen,
Mewn Chwer'der prudd heb Gysur pan
Y byddom dan y Wialen.
- 5 Duw dd'wed y Gair ag sy'n iachau,
Ac ni wrthfai' Clefydon;

Mae Heintiau a Thwymynion fwrth
Yn cilio wrth ei Eirchion.

- 6 Ein Bywyd, afiach, llesg, a brau
Ei wella mae yn holl-iach;
Tu cefn mae'n taslu'n Beiau gwael,
Na b'ont i'w cael byth mwyach.

XXXIX. *Cân Moses a'r Oen*; neu, *Babilon yn
cwmpo*, Dat. xv. 3. a xvi. 19. a xvii. 6.

- 1 **C**Anwn Ogoniant Cariad Duw,
A'i Enw mor ofnadwy yw;
Seinied Eglwyfi Crist mewn Hoen
Ganiadau Moses fwyn a'r Oen.
- 2 Duw mawr, dy Waith sy' ryfedd iawn
O Ras ac o Ddialedd llawn!
Ein cadarn Ior Brenin y Saint,
Dy Ffyrdd yn gyfiawn pur y maent!
- 3 Pwy baid ac ofni d' Enw mawr,
Neu blygu wrth dy Faingc i lawr?
Dy Farnau sy'n hysbyfu ar led
Dy bur Sancteiddrwydd trwy holl Gred.
- 4 Babilon fawr sy'n llywio'r Byd,
Ar Waed y Saint yn feddw o hyd,
Ei Beiau'n wir yn fuan iawn
A ddeffry Llid ein Duw yn llawn.
- 5 Cymmysgwyd Ffiol lawn ei Lid,
Rhaid iddi yfed hon i gyd;
Cryf ydyw'r Ion ei barnu wna,
A'r Plâau i gyd ef a'i cwplâ.

XL. *Pechod gwreiddiol*; neu, *Adda y Cyntaf
a'r Ail*, Rhuf. v. 12, &c. Salm li. 5. Job
xiv. 4.

- 1 **O**Trown yn ol i wel'd lle cad
Ein gwael Ddechreuad cyntaf;
Mae'n Nattur wedi 'i dryllio'n drwm,
A'u llygru 'Nghwdwm Addaf!

- 2 I'r hyn sy' dda gwrthwyneb y'm,
I'r drwg yn hylwm hwylus;
Ein Meddwl T'w'llwch yw yn llawn,
A chyndyn iawn yw'n H'w'lllys.
- 3 Ein llunio wnaed mewn Pechod gwael,
Cyn i ni gael Bywioliaeth;
A phan anadlom, gweithio wna
Anwiredd a Marwolaeth.
- 4 Mor nerthol yn ein Gwaed bob Gwedd
Y gweithia'r Llygredd anfad;
Rhedeg a chyd-gymmysgu mae
Trwy'n holl Wythennau'n wastad.
- 5 Gwyllt, afiach, fel y Gwreiddyn hen,
A fydd pob Cangen hefyd;
P'odd y disgwyliwn Ffrwythau byw
O'r cyfryw Bren di-fywyd?
- 6 Pa Ddyn a ddichon ddwyn Peth glân
O fydyr aflan Foddion?
Neu pwy all dynnu Dyfroedd iach
O ffaidd afiach Ffynnon?
- 7 Ond ti'r galluog Dduw'n ddiau
A all lanhau'n Naturiaeth,
A Christ a'i Ras gorchfygu wna
Bob Pechod a Marwolaeth.
- 8 Addaf yr Ail, adferu wna
Adfeiliad Adda'r cynta';
I'r Gallu sy'n ail greu ein Llwch
O feiniwch bawb Hofanna.

XLI. *Y Diafol yn cael ei orchfygu; neu, Rhyfel
Michael a'r Ddraig, Dat. xii. 7.*

- 1 **D**Ewch, canwn Blant Dynion, y Rhyfel a fu
Trwy'r Nef, pan oedd Michael yn Dywysogy
I'r Brenin trag'wyddol (un gwrol a gwiw) [Llu,
Yn ymladd Rhyfeloedd yr Arglwydd ein Duw.
- 2 Yn erbyn y Diafol y Ddraig a'i holl Lu,
Byddinoedd yr Arglwydd a lwyddodd yn gry';

Yn

Yn ofer ymfroftient a llidient mor llym,
Fe ballodd eu Harfau, fe syrthiodd eu Grym.

- 3 Fe daflwyd hen Satan i'r Ddaear i lawr,
Ei Lengoedd a gwympwyd gorchfygwyd y Cawr;
A'r Udgorn o Orfoledd fe'i chwithwyd e' fry,
Ne's ysgwyd Dyfnderau ofnadwy'r Pwll du.
- 4 'Nawr heibio'r aeth Awr y Tywyllwch a'r Braw,
Crist gymmerth y Deyrnas a'r Gallu'n ei Law;
Cyhuddwr y Brodyr (mae'n dda ganthynt hwy)
A daflwyd o'r Nefoedd ni chyfyd ef mwy.
- 5 Trwy'th Waed yr Oen sanctaidd (mae'i Rinwedd
mor fawr)
Y fathrodd dy Luoedd y Temtiwr i lawr;
Trwy'th Air a thrwy'th Enw galluog erio'd
Ynylliwyd y Frwydr, i ti byddo'r Clod.
- 6 Am hyn llawenyched Trigolion y Nen,
Llewyrched pob Seren yn firiol uchben;
A'r Saint pan y canoch am Ryfel y Nef,
Dyrchefwch eich Prynwr a'i Enw mawr ef.

XLII. *Babilon wedi cwmpo*, Dat. xviii.
20, 21.

- 1 'R Oedd yn Llaw Gabriel ddirfawr Faen,
Teip eglur iawn o Babilon:
"Saint a Phrophwydi llawenhaen",
"Fe ddial Duw eu Cam ar hon."
- 2 Uchben y Mor y safei 'n synn,
Y Maen fe'i foddodd yn y Lli';
Gan ddweud, "Syrth Babel fawr, fel hyn;
"Ac ni cheir mwy 'mo honi hi."

XLIII. *Cân Mair y Forwyn*; neu 'r *Messia*
addawedig yn cael ei eni, Luc i. 46, &c.

- 1 A 'N Henaid, Arglwydd, i'th fawrhawn,
Yn Nuw 'n Iachawdwr lawenhawn;
Wrth ddatgan Cerdd y Forwyn lân,
Boed i'r un Yspryd hwylio'n Cân.

- 2 Ei Gwaeledd, gwelodd Brenin Nef,
A Phethau mawr i hon wnaeth ef;
Ei Nerth a'i Ras ef arni ddaeth,
Yn Fam i'w anwyl Fab fe'i gwnaeth.
- 3 Bendigaidd galwed Pobloedd hi,
A byth parhaed ei Chlod a'i Bri;
Ond nag addolwn neb ond Duw.
Eiddigus o'i Ogoniant yw.
- 4 I'r rhai fy'n ofni a chredu yn Nuw,
Byth sicr ei Drugaredd yw;
O Oes i Oes ei 'Ddewid sai',
A chaiff yn ddiogel ei chwplau.
- 5 Wrth Abr'am d'wedodd, " Yn dy Had
" Caiff yr holl Ddaear Fendith rad;"
Cof o'r Addewid henaidd hon
Fu'n hir yn gorwedd dan ei Fron.
- 6 Ni ddisgwyl Israel ddim yn hwy,
Ni edir 'mo'r Cenhedloedd mwy:
Dymuniant yr holl Bobl a ddaeth,
Y Forwyn geni'r Had a wnaeth.

XLIV. *Crist ein Harchoffeiriad a'n Brenin; ac
yn dyfod i'r Farn, Dat. i. 5, 6, 7.*

- 1 **Y**R Awr honi'r Arglwydd, yr hwn fy'n eindwyn
I wybod ei Gariad yn marw er ein mwyn,
Y b'o gofgyngedig Anrhydedd is Nen,
A Mawl a Gogonedd amgenach uchben.
- 2 Oddi wrth ein Pechodau a'n Beiau, bob un,
Fe'n golchodd ni yn ei Waed gwerthfawr ei hun;
A gwnaeth ni'n Frenhinoedd a 'Ffeiriad gwir yw,
Rai cyndyn a ddygodd yn agos at Dduw.
- 3 I'r Iesu'n Hoffeiriad wnaeth drosom ni Hedd,
I'r Iesu ein Brenin a'n Prynwr un wedd,
Cyffeser yn hollol bob Gallu'n ddilyth,
A chaned pob Genau 'i Ogoniant ef byth.
- 4 Fry ar y Cymhylau yn ddiau fe ddaw,
Ei wel'd caiff pob Llygad yn dwad maes o Law;
Er gynt in' ei wanu, trwy bechu mor fawr,
Fe ddengys ei Gariad yn maddeu i ni 'n awr.

- 5 Y rhai ni chredasant alarant yn brudd,
A ninnau lawenwn pan welom y Dydd;
Tyr'd Arglwydd, na phalled d' Addewid fy wir,
Olwynion dy Gerbyd nac arbed yn hir.

*XLV. Crist Iesu Oen Duw yn cael ei addoli
gan yr holl Greadigaeth, Dat. v. 11, 12, 13.*

- 1 **D**EWCH a chydfeiniwch hyfryd Gaingc,
A'r holl Angylion cylch y Faingc,
Tafodau deng Mil sydd i'r rhai'n,
Ond un Llawenydd oll a Sain.
- 2 "Teilwng yw'r Oen ga's marwol Glwy',
"Gael ei ddyrchafu," meddant hwy:
"Teilwng," atebwn ninnau, "yw e',
"Yr Oen fu farw yn ein lle."
- 3 Ein Harglwydd Iesu teilwng yw
O Barch a Gallu oddi wrth Dduw;
Bendithion mwy nag allom ni
Byth, Arglwydd, roi, a f'o i ti.
- 4 Boed i Drigolion Nef a Llawr
Ac Awyr, Dw'r a Moroedd mawr,
Ddyrchafu 'i Ogoniant ef a'i Ras,
A rhoi 'i drag'wyddol Glod i ma's.
- 5 Yr holl Gre'digaeth, âg un Llef,
Fendithio 'i Enw sanctaidd ef,
Sy'n eistedd ar yr Orsedd-faingc,
A byth i'r Oen boed peraidd Gaingc.

XLVI. Ymostyngiad a Dyrchafiad Crist.

- 1 **P**A deilwng Glod a gawn ni ddwyn
I'r Oen, ein Duw, a'n Harglwydd mwyn,
Pan y mae Cân Angylion Nef
Mor bell îs law ei Enw ef.
- 2 Teilwng yw ef, Tywysog Hedd,
Ga's gynt ei ladd a'i roi 'n y Bedd;
Teilwng i adgyfodi a byw,
Teyrnasu ar Ddeheulaw Duw.

- 3 Nerth ac Arglwyddiaeth teilwng y'nt,
I'r hwn gan Bilat farnwyd gynt;
Ac iddo perthyn doethder Dawn,
Er ei gyhuddo o Ynfydrwydd llawn.
- 4 Fe biau Cyfoeth Nef a Llawr,
Er iddo oddef Colled mawr;
Rhowch iddo'r Gallu o Qes i Qes,
Ei Wendid, gadodd ar y Groes.
- 5 Caiff fythol Barch o hyn i ma's,
Yn lle'r drwg Air a'r Gwawd a ga's,
Caiff ar ei Ben Ogoniant glân,
A Choron ddisglair heb un Dra'n.
- 6 Bendithion byth ar Ben yr Oen,
Aeth dan ein Mollidith ni a'n Foen;
Moled Angylion ef uchben,
A d'wedod pob Rhyw Ddyn, Amen.

XLVII. *Mabwysiad*, i Ioan iii. 1, &c. Gal.
vi. 6.

- 1 **W**ELE'r fath Gariad rhyfedd rhad,
A roddwyd arnom gan y Tad;
Ni Bechaduriaid farwol Ryw,
Ein galw wnaed yn Blant i Dduw!
- 2 Nid yw beth synn ar hyn o Bryd,
O's na'n hadweinir gan y Byd;
Ni 'nabu'r Byd 'mo wir Fab Duw,
Sef Crist ei hun, peth athrist yw.
- 3 Ac nid amlygwyd etto erio'd,
Mor fawr ryw Ddydd y cawn ni fod;
Ond pan ddisgynno Crist o'r Nef,
Cawn fod yn debyg iddo ef.
- 4 Ac yn ddiammeu mae pob un
S' a'r Gobaith hwn yn puro 'i hun
Oddi wrth bob Cnawd a Phechod cas,
Yn bur fel Crist, trwy Nerth ei Ras.
- 5 Am hyn, o's cas, O nesol Dad
Ran fabaidd yn dy Gariad rhad;
I orphwys doed dy Ysryd di
Fel C'lommen ar fy Nghalon i.

- 6 Nad i mi mwych *fol Caeth-was*
Nesaw'n ddi-gred at Orfedd Gras;
Rho Ffydd i lefain *Abba Dad*,
Ac arddel fi yn un o'th Had.

XLVIII. *Teyrnafoedd y Byd yn dyfod yn Deyrnafoedd yr Arglwydd; neu, Ddydd y Farn,*
Dat. xi. 15.

- 1 **Y** Seithfed Angel bloeddied ef,
A'i Lais a glywer trwy'r holl Nef;
Brenhinoedd Daear o bob Rhyw
Rhowch eich Teyrnafoedd fynu i Dduw.
- 2 Cymmer dy Nerth Duw mawr i'th Law,
'R hwn oe't, ac wyt, ac etto ddaw;
Iesu yr Oen a laddwyd yw,
Boed iddo byth deyrnasu a byw.
- 3 Cenhedloedd llidiog rhuo maent,
Na's gallant mwyach ladd y Saint;
Ar Edyn Dial hed ein Duw
I dalu'r Gwaed, hen Ddyled yw.
- 4 'Nawr rhaid i'r Meirw godi i gyd,
'Nawr clywir Barn ddiwedda'r Byd,
'Nawr y caiff holl Ferthyron Duw
Dderbyn trag'wyddol Wobr wiw.

XLIX. *Crist y Brenin wrth ei Fwrdd, Can.*
i. 1, 2, 3, 4, 5, 12, 13, 17.

- 1 **C**Offeidied ef fy Enaid gwan,
Od oes i mi'n ei Gariad ran?
Mae'th Lais a Chusan per dy Fin
O Iesu'n llawer gwell na'r Gwin.
- 2 Yspryd enneiniad arnat ddaeth,
A thannu Aroglau d' Enw wnaeth;
Olew'r Llawenydd, Gras, a'r Hedd,
Wna'r pur Forwynion hoffi 'th Wedd.
- 3 Tynn fi â'th Gariad ar dy ol,
Fe hed fy Enaid fynu i'th Gol;

A'n

- A'n Traed anwadal cant eu dwyn
I'Stefyll teg y Brenin mwyn.
- 4 Ac yno ymhyfrydu cawn
Mewn Clodydd a Llawenydd llawn;
Ni gofiwn am dy rasol Rin,
A'th Gariad mwyn yn fwy nâ'r Gwin.
- 5 Ynom ein hun nid y'm ond hyll
Fel Pebyll Cedar dduon Ddull;
Pan wisgom dy Brydferthwch llon,
Teg y'm fel Llenni Salomon.
- 6 Tra byddo'r Brenin wrth ei Fwrdd,
Ni ddaw dim Gofid yno-i'n cwrdd;
Fe wena arnom ne's bo 'i Gras
Fel Nardus yn arogl ma's.
- 7 Fel Myrr diferol ydyw Crist,
A'i Gariad rhad i'm Henaïd trist;
A thra bwy'n gwledda gyd âg e',
O fewn fy Mynwes bydd ei Le.
- 8 Nid Tai o Gedrwydd, Gwaeth un Saer,
Gystadla â'th Lyfoedd ar y Ddae'r,
Disgwyliwn yma ne's i ti
Ei codi i well Trigtannau fry.

L. Ymosyn am Borfeydd Crist y Bugail.

- 1 **T**YDI'r hwn mae fy Enaid drud
Yn hoffi 'chlaw Cariadau'r Byd;
Mynega i mi, fy Mugail mwyn,
Pa le'r wyt ti'n bugeilio'th Wyn?
- 2 Pa le mae'r Graig, pan fyddo gwres,
Sy'n cadw'r Defaid rhag y Tes?
Ynghyd â'th Braidd mae f' Enaid prudd
Yn chwennych gorphwys ganol Dydd.
- 3 Pa ham, fy Arglwydd, y caf fi
Droi heibio oddi wrth dy Ddiadell di?
'Dyw f' Enaid bach yn chwennych bod
Yn eiddo neb ond Crist a'i Nod.
- 4 Dilynaf fi ôl Traed y Praidd,
I'mofyn am dy ber Borfeydd;

Caf yno ryfedd Wledd yn rhad,
Gwerth dy Riddfannau'th Glwyfau a'th Wa'd.

5. Dy anwyl Gnawd fydd Fwyd yn wir,
A'th werthtawr Waed fydd Ddiad bur;
A'r rhai'n y porthir t' Enaid byw,
Ne's dyger adre' i Dŷ fy Nuw.

LI. *Gwledd Cariad*, Can. ii. 1, 2, 3, 4, 5,
6, 7.

- 1 **W**ELE yma Rosyn Saron mwyn,
Y Lili mae'r Dyffrynau'n ddwyn;
A Phren y Bywyd heb ei ail,
Ac Iechydwrïaeth yn ei Ddail.
- 2 Fel Lili yn tyfu 'mhlith y Drain,
Neu Bren Afalau 'mysg y rhai'n,
Un wedd 'rwy'n gwel'd fy Mrynwr drud
'Mhlith Miloedd o Gariadau'r Byd.
- 3 Tan Gyfgod hwn i eiste' des,
I'mgadw rhag y Poethni a'r Gwres;
A'i Ffrwyth oedd felus iawn ei Flas,
I borthi a llonni f' Enaid lla's.
- 4 Oddi yno darfu iddo'm dwyn
I Win-dŷ ei nefol Ras yn fwyn;
Fe'm canfu'n llefsg fe dannodd Llen,
Neu Fanner Cariad dros fy Mhen.
- 5 A bywiol Fara a nefol Win
Fe lawenha'dd fy Nghalon flin;
Agorodd ei Feddyliau 'i hun,
Dangosodd im' mor twyned yn'.
- 6 Na 'mad â mi fy Arglwydd byth,
Ond yn fy Nghalon gwna dy Nyth;
Tyngheda Mhechod ymaith tyn'd,
Heh ddigio mwy na blino'm Ffrynd.

LII. *Crist yn ymddangos i'w Eglwys ac yn ceisio ei Chymdeithas hi*, Can. ii. 8, 9, 10, 11, 12, 13.

- 1 **L** LAIS firiol fy Anwyl yd fy'
Yn seinio ar y Brwniau fry;
Dros Foroedd blin Mynyddau o Blaau
Fe hed i'm gwared i o'm Gwae.
- 2 Trwy'r Llen o Gnawd y gwela ef
Yn edrych arna' in' fwyn o'r Nef;
Ac yn y 'Fengyl ddisglair Ddrych
Mae'n dangos gwedd ei Wyneb gwyach.
- 3 Fy Nghalon mae e'n ddirgel ddwyn,
A'i Degwch mawr a'i Dafod mwyn;
"Cyfod (medd f' Arglwydd,) bryfia o hyd,
"Gad yna bant Deganau'r Byd.
- 4 "Y Gaua' luddewig heibio'r aeth,
"Y Niwl a ffodd, a'r Gwanwyn ddaeth;
"Mae'r Durtur nefol ar bob Twyn,
"Newyddion da'r Efengyl fwyn.
- 5 "Mae'r wir Winwydden hithau'n llawn
"O Flodau ac o nefol Rawn;"
Wele ni ddewn i brofi'r Gwin,
I lonni ein Heneidiau blin.
- 6 A phan lefaru'r Iesu ein Ffrynd
"Fy Nghariad cyfod, bryfia i fyn'd;"
Dymuni'n Henaid ffoi i'w gôl,
A gado'r Byd i gyd ar ol.

LIII. *Crist yn gwahodd, a'r Eglwys yn ateb y Gwahoddiad*, Can. ii. 14, 16, 17.

- 1 **C** LYWCH fel mae'n Prynwyr oddi fry
Yn gwahodd atto 'i Seintiau cu;
O D'w'llwch caeth, ac Ofnau cas,
Yn addfwyn mae'n eu galw 'ma's.
- 2 "Fy Nghlommen sydd yn Holltau'r Graig
"Ar dorri' Chalon, druan Gwraig,

"Cyfod

- " Cyfod dy Ben, nac ofna ddim,
 " Moes glywed Llais dy Enaid im'.
 3 " Dy Lais fy beraidd im' o hyd,
 " A'm Gras fy brydferth yn dy Bryd;
 " Er bod y Byd yn d' alw'n ddu,
 " I'm golwg hawddgar wyt a chu."
 4 Mae dy Wahoddiad di yn dwyn
 I ni fawr Gysur, Iesu mwyn;
 Yn llawen attat ti'n ddi dawl
 Dyrchefwn ninnau'n Gweddi a'n Mawl.
 5 Eiddo f' Anwylyd wyf o'm bodd,
 A'm heiddo i yw fe'r un modd;
 Mae'n Calon a'n Serchiadau'r un,
 Na yrred dim hwy'n anghyttun.
 6 Fy Enaid ddwg i'w deg Borsavdd,
 I'mborthi 'mhlith y Lili a'r Praidd;
 I blith ei Saint a'u Gwisgoedd syw
 Sy wedi' golchi 'Ngwaed Mab Duw.
 7 Hyd oni wawrio'r ddisglair Ddydd,
 A chilio o'r Cysgodau fydd,
 Tro'n tynych attai 'th Wyneb cu,
 N'ad f' Enaid mewn Tywyllwch du.
 8 Fel Iwrech ar wyrdd Fynyddoedd bydd,
 Naid dros fy Metau a'm Hofnau prudd;
 O na wahaned Pechod trist
 Byth rhyngof a'm lachawdwr Crist.

LIV. *Cael Crist yn yr Heol a'i ddwyn ef i'r*
Eglwys, Can. iii. 1, 2, 3, 4, 5.

- 1 **L** LIW Nos, pan oedd hi'n dywyll du
 Yn fynych ceisiais f' Arglwydd cu;
 A Chalon drist y chwiliwn dro,
 Mi ceisiais ef, ni's cefais 'fo.
 2 Cyfodais aethum dros y Dref,
 Gan holi'n fawr am dano ef,
 " Y Gwilwyr glan a welsoch chwi
 " Yr hwn fydd hoff gan f' Enaid i."
 3 Weithiau'n fy Ffordd y cawn i ef
 Wrth Gyfarwyddyd llewyrch Nef;

- Mi lammwn o Lawenydd llawn,
Ei ddal ef a'i gofleidio wnawn.
- 4 Mi dygwn ef i Dŷ fy Mam,
Dai f' Arglwydd gyd â mi bob Cam;
I'Stefyll Seion, lle mae'r Saint
Yn cael eu geni i'r nefol Ffaint.
- 5 Rhoes yno im' ei Galon fwyn,
Yr hon a wanwyd er fy mwyn;
Rho'is innau f' Enaid iddo 'fe,
Rhwing un a'r llall ca'i Cariad le.
- 6 Tynghedaf holl Deganau'r Byd
Na ddont i ddwyn fy Heddwch drud;
Na Phechod ynof i'w gyffroi,
A pheri'm Ceidwad ffyddlon ffoi.

LV. *Coroniad Crist a Dyweddiad yr Eglwys âg*
ef, Can. iii. 4, 11.

- 1 **D** E W C H Ferched Seion, gwelwch chwi
Y Goron Aur o Barch a Bri,
Mae'r Eglwys mewn Llawenydd llon
Yn ofod ar Ben Salomon.
- 2 Iesu ein Brenin grafol mwyn,
Derbyn y Deyrnged y'm yn ddwyn;
Derbyn dy Glod haeddiannol Hawl,
Ac fei dy Gorongwisg ein Mawl.
- 3 Bid ein Haddoliad oll tr'om byw
Fel ein Dyweddi gynt â'n Duw;
Fel yr Awr fwyn pan gawsom ni
Oddi uchod Wyfl o'th Gariad di.
- 4 Llawenydd y Dydd hwnnw'n wir
Dymunem iddo bara'n hir;
Na boed i'n Ffydd ni mwy wanhau,
Na'n Cysur 'chwaith na'n Serch leihau.
- 5 Chwanega'n Cysur ni a'n Gras,
I'th foli'n fwy o hyn i ma's;
Ne's ein dyrchafer mewn gwell hoen
I'th foli'n Swpper sawr yr Oen.
- 6 Ac O na phassei'r Misoedd triff
A dyfod Dydd Goroniad Crist;

Cyflawni'r

LI. I. CHANIADAU YSPRYDOL.

41

Cyflawni'r Fainge caiff Brenin rhad,
Yn holl Ogoniant mawr ei Dad.

LVI. *Prydfertbwch yr Eglwys yng Ngolwg Crist;*
Can. iv. 1, 10, 11, 7, 9, 8.

- 1 **Y** Madrodd Crist mor fwyn y cair,
Mae Swn cariadus ym mhob Gair;
Medd ef, "F' Anwylyd, teg yw'th Wedd,
" Nid C'lommen mwynach Llygaid fedd.
- 2 " Melus yw'th Lais a'th Enau mwyn,
" Fy Nghlust a'm Calon maent yn ddwyn;
" Nid Speis mor hoff arogl a ma's,
" Nid Llaeth a Mel sy gyſtal Blas.
- 3 " Teg wyt fy Mhriod Ferch i gyd,
" 'Dwy'i'n gwel'd dim Brychau yn dy Bryd;"
Pa ryfedd Waith wna Cariad hael,
Dyd Degwch Gwedd ar Bryfed gwael!
- 4 Brwnt y'r a ffaidd, fawr a mân,
Ein golchi mae, a'n galw'n lân;
O'n cylch ei nefol Drwfiad dyd,
Ei Rasau a'i Gyfiawnder drud.
- 5 " Fy Chwaer, medd, a'm Dyweddi fwyn
" Trwy lawer C'lw m sy wrthwy'n rhwym;
" Cadwynau hoff dy Gariad di
" Sy'n dal yn gaeth fy Nghalon i."
- 6 Fe'm geilw o ffau'r Llewpart ca's
O blith y Dynion drwg di-ras,
I Seion, lle'i Ogoniant llon;
Nid Liban sy mor hardd a hon.
- 7 Nid Maesydd llawn, na Llysoedd llon,
Nid holl Deganau'r Byd o'u bron,
A ddeil fy Nhraed pan alwo'm Ffrynd
Fy Enaid ar ei ol i fyn'd.

LVII. *Yr Eglwys Gardd Crist,* Can. iv. 12,
14, 15. a v. 1.

- 1 **C** Auedig Ardd yw'r Saint yn wir;
A waethpwyd yn neillduol Dir;

- Darn fechan wedi thynnu ma's
O'r anial Fyd trwy netol Ras.
- 2 Fel Prennau o Fyrr, neu Lysiau per,
Eu plannu wnaed gan Law Daw Ner;
Eu holl Ffynhonnau yn Seion sydd,
I beri i'nt dysu Nos a Dydd.
- 3 Tyr'd y Deheu-wynt nefol mwyn,
Chwyth ar ein Gardd âg awel dwym;
Anadla'n rasol Ysryd Glan
Ar dy Blanhigion ifanc man.
- 4 Gwasgara'n per Aroglau ar led,
I resso ein Prynwr Brenin Cred;
Fydd, Cariad, a Llawenydd gwiw,
A phob Gras yma fytho'n fyw.
- 5 A deued ein Hanwyl yd ni
Bwyttaed o'i Ffrwythau 'i hun yn ffrî,
"Mi ddo'm Dyweddi, meddei ef,
"A Golwg ferchog fry o'r Nef."
- 6 I'w Ardd mae'n dyfod anwyl Ner,
Hoff gantho'n tlawd Aroglau per;
A'n gwawdd y mae i'w Wledd ei hun,
Melusach yw nâ Llaeth a Gwin.
- 7 "Bwytteu'ch o'r bywiol Bren yn rhad,
Medd ef, "mae Gresso i Blant fy Nhad,
"Dewch, f' anwyl rai, ac yfwech chwi
"Helaethrwydd llawn o'm Cariad i."
- 8 I'th Fwrdd o Iesu'n fynych dewn,
A chanmol dy Haelioni wnawn;
Ond y mae'r Bwyd 'ry'm arno'n byw
Yn gofyn amgen Mawl i Dduw.

LVIII. *Disgrifiad o Grist yr Anwyl d, Can.*
v. 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16.

- 3 **M**AE Plant y Byd yn holi'n hy,
Pa ham 'rwy'n caru Crist mor gu?
"Pa Degwech, meddant, f'n ei Brvd
"Uwech Tegwech holl Gariadau'r Byd?"
- 2 F' Anwyl d sydd i'm Golwg f'n
O gymmysg gwych o Goch a Gwyn;

Holl

- Holl Degwch Duw, a Thegwch Dyn,
 Sy'n disgla'r yn ei Liw a'i Lun.
- 3 Gwyn yw ei Enaid dinam pur,
 Coch yw ar gyfri' Waed a'i Gur,
 Y tecca' o Ddengmil yw fy Ner,
 A Haul ymblyth deng Mil o Ser.
- 4 Mae'i Ben e'n deccach na'r Aur coeth,
 A'i 'Madrodd fydd yn berffaith ddoeth;
 A Choron hardd o Ogoniant gwyh
 Sylle bu'r Drain yn arw'u Drych.
- 5 Tosturi sy'n ei Galon wiw,
 Gerllaw i'r Fan y ca'dd e'r Briw;
 Ei Ystlys lan ni oddef hon
 'Mo'r Fflangell mwy na'r Waywffon.
- 6 Mae'i Ddwyllo'n deccach, medd ei Air,
 Na Pherlau mewn Modrwyau Aur;
 Y Dwylo glan fu'n diodde Gloes
 Pan hoelwyd drosaf ar y Groes.
- 7 Ei Liniau llesg fu'n plygu lawr
 Unwaith dan bwys fy Mhechod mawr,
 A safant ar yr Orfedd fry
 'N awr fel Colofnau Marmor cry'.
- 8 Ei Lygaid colommenaid clir,
 Llawn Mawredd y'nt a Chariad pur;
 Ni red dim Dagrau Tristwch trwy
 Olygon mwyn fy Arglwydd mwy.
- 9 Ei Enau mwyn fu'n cwyno'n fawr,
 Sy'n gwenu a llonni ei Saint yn awr;
 A harddach yw ei Wynebpryd
 Na Liban a'i holl Goed i gyd.
- 10 Hardd yw fy Arglwydd oll yn wir,
 Ei garu rhaid a'i berchi'n bur;
 Pe gwyppai'r Byd mor werthfawr yw,
 Ei garu wnei holl Ddynol-ryw.

LIX. *Crist yn pretwyllo yn y Nef, ond yn
 ymweled ar y Ddaear, Can. vi. 1, 2, 3, 12.*

1 **P**AN glywo Pechaduriaid trist
 Fi'n dweud mor deg yw Mhrynwr Crist;
 "B'le'r

- " B'le'r aeth d' Anwylyd, yw eu Llef,
 " Fel ceisiom ac y carom ef i"
- 2 Teyrnafu mae f' Arwylyd cu
 Ar Fryniau Gwlad Goleuni fry;
 Ond fe ddaw lawr i'r Ddaear las
 I'mwel'd a Gerddi ifange Gras.
  - 3 Mewn per Winllannoedd blannodd e',
 A'i Law ei hun mewn anial Le;
 Ymborthi mae ar Ffrwythau 'i Ardd,
 Ymhlith y Speis a'r Lili hardd.
  - 4 Fe aeth â'm Cariad fwya' i gyd
 Mae f' Enaid wrtho'n glynu o hyd:
 Mae genn'i Le'n ei Galon lan,
 Nid Ing nac Angau a'n gwahan.
  - 5 Fe ddwg heb wybod f' Enaid cu,
 A ddengys ei Ogoniant fry,
 Mewn Llewvg per yn llawer cynt
 Na Cherbyd Ammi nadib gynt.
  - 6 O boed i'm Henaid i bob Dydd
 Ehedeg fynu ar Aden Ffydd,
 Ne's dygo Angau, Cennad Duw,
 Fi at fy Nghariad byth i fyw.

LX. *Cariad Crist i'w Eglwys yn ei Ymadrodd
 wrthi a'i Arlwyadau iddi, Can. vii. 5, 6, 9,
 12, 13.*

- 1 **Y** Mddangos yn Rhodfeydd ei Ras,
 Mae'r Brenin mawr gan ddweud i ma's,
 " Mor deg yw'm Saint i'm Golwg i
 " Fy Nghariad hawddgar oll yw hi."
- 2 Mwyn yw dy Ymadrodd, Arglwydd mad,
 Mae ym mhob Gair it' nefol Rad,
 Daw bywiol Ffrwd o'th fwynaid Fin,
 Melusach yw na'r goreu o Win.
- 3 Cariad mor fawr a ddeffry'n llon
 Wefusau'r Saint fu'n cvlgu 'mron,
 I ddatgan Clod i'th Enw glan,
 A dodi ei Serchiadau ar dan.

4 Dyma'r

- 4 Dyma'r Cysuron a-rydd ef
I ni tr'om yma dan y Nef;
Rhvdd i ni Brawf o'u Gariad cu,
Ond cadw mae'r Wledd oreu fry.
- 5 O fewn i Byrth Paradwys fry
Gwell Gwleddoedd i'n croesawi fy
Ffrwyth hen a newydd Drysor llawn
Heb fyched byth ymborthi cawn.

LXI. *Nerth Cariad Crist, ac Eiddigodd yr
Enaid o'i Chariad ei hun, Can. viii. 5, 6, 7,
13, 14.*

- 1 **P**WY ydyw hon fy'n deg ei Phryd
Yn teithio fynu o'r anial Fyd?
Gan faint y Blinder mae'n ei ddwyn
Ei phwys sydd ar ei Harglwydd mwyn.
- 2 Hon yw Dyweddi Crist ein Duw,
A Phwrcas ei Waed gwerthfawr yw:
Ei Chwyn a'u Dymuniadau maent
'R un a Lleferydd pawb o'r Saint.
- 3 "O gad mewn Argraph f' Enw gwael
"Fod ar dy Law a'th Galon hael;
"Selia fi ar dy Fraich fel Nod,
"Mae eiddo fyth i ti caf fod.
- 4 "Cryfach nag Angau yw'th Gariad gwn,
"Llifogydd Llid ni's boddent hwn;
"I'r Byd ac Uffern ofer yw
"Byth geisio diffodd Cariad Duw.
- 5 "Ond ofni Nghalon ddrwg yr wy'i,
"Rhag iddi 'mado oddi wrthyt mwy;
"Am hynny dod dy Enw'n llon
"Fel disglair Sel ar fy nwy Fron.
- 6 "Ne's dygech i'r Lle, ni ddaw
"Amheuan byth nac Ofn na Braw;
"Rho'n fynych wel'd dy Wyneb di
"A mynych glywi 'ddi wrthyf fi.
- 7 "Tyred f' Anwylyd, bryfia o hyd,
"Cwttega'r Oriau heb aros cyd:

"Fet

" Fel Iwrch neu Hydd ehed fy Ner
 " Dros ben Mynyddau'r Llyfiau per."

LXII. *Hymn y Boreu*, Salm xix. 5, 8. a lxxiii:
 24, 25.

- 1 **D**U W'r Boreu, wrth dy Lais a'th Wys,
 Y firiol Haul a gwyd ar frys;
 A llawenhau fel Cawr mae ef,
 I redeg ar ei Daith trwy'r Nef.
- 2 O 'Stefyll teg y Dwyrain draw,
 Gan ddechreu Cylch ei Yrfa daw,
 Heb Flinder na Gorphwysdra chwaith.
 Llewyrcha o gylch y Ddaear faith.
- 3 O fel yr Haul boed im' gwpplau
 Holl Ddyledswyddau'r Dydd yn glau;
 A bywiog fyn'd trwy'th Gymmorth gref
 Ymlaen, a chadw'r Ffordd i'r Nef.
- 4 Ond crwydro wna'f o'r Ffordd bob Dydd,
 O's Duw fy nisglair Haul ymgudd,
 A'm gadael mewn Byd tywyll du
 I ddilyn pob Ser gwibiog ty'.
- 5 D' Orch'mynion, Ion. fy bar bob Rhan,
 I oleuo'n Golwg dywyll wan;
 Uniawn yw'th Ffyrdd, a'th Air ni phall,
 Dy 'Fengyl goeth wna'r Ffiol yn gall.
- 6 I'm tywys, Ior, rho'th Gyngor cu,
 A derbyn fi i'th Ddedwddwch fry;
 Fy Ngobaith a'm Dymuniad yw
 Yn fwy na dim fod gyd â'm Duw.

LXIII. *Hymn y Prydnawn*, Salm iv. 8. a iii.
 5, 6. a cxliii. 8.

- 1 **H**YD yma 'mlaed i'm dygodd Duw,
 Hyd yma rhoes im' oes i fyw;
 A phob Prydnawn o'hd 'rwy'n cael
 Brawf newydd o'i Drugaredd hael.
- 2 Gwastraffais f' Amser lawer Rhan,
 A mi ar fyn'd i'm bythol Fan;

Ond

- Ond maddeu Meiau aeth heibio mae,
A rhoi rhag llaw Nerth i barhau.
- 3 Rhoi Nghorph i gyfgu lawr dan Len,
Heddwch yw'r Gwstog fydd i'm Pen:
Tra b'o Angylion Duw o hyd
Yn gwilio cylch fy Ngwely clyd.
- 4 Ni wiw i'r Byd na'r Ddraig a'i Hil
Fy mygwth mwy â Drygau Fil;
Mi gaf yn ddigon diogel fyw
Dan Nawdd Adenydd f' anwyl Dduw.
- 5 Trwy Ffydd 'rwy'n gryf yn d' Enw, Dad,
A'th Bresennoldeb byth na 'mad;
Ac yn y Boreu gad im' gael
Glywed dy Garedigrwydd hael.
- 6 Felly pan ddel Nos Angau hir,
Fy Nghuawd a orphwys dan y Tir;
Ne's del dy Lais i'm codi o'r Bedd,
Ac yn ei Swm im' felus Hedd.

LXIV. *Hymn y Boreu neu'r Prydnawn, Galar.*
iii. 23. Eſay xlv. 7.

- 1 **F**Y Nuw, di-ball vw'th Gariad llawn;
Newydd vw'th Roddion bob Prydnawn,
A'th Drugareddau'r Boreu i'n plith
Diferant fel tymhoraidd Wlith.
- 2 Castellu'r Nos o'n hamgylch ni
A gwilio'n Horiau Cwŷg 'r wyt ti;
Dy Air adferu'r Dydd y mae;
A'n Cyrph trwmluwg mae'n fywhau.
- 3 I'th 'Wyllys rhown ein hollol Rym,
I ti cyffegru'n Dyddiau 'r y'm;
Bendithion ddel o'th Law bob Pryd
A eilw am ein Mawl o hyd.

LXV. *Duw ymhell uchlaw Creaduriaid, Job*
iv. 17—21.

- 1 **A** Gaiff Plant Dynion, drwg eu Rhyw,
Ymryson â'u Creawdwr Duw;

Neu

- Neu anturia Pryfed gwael is Nef
Fod yn fwy sanctaidd, doeth nag ef?
- 2 Mewn neb ymddiried ni roes ef,
A'r holl Ysrydion cvlch y Nef;
Eu Nattur o'u cymharu â Duw,
Doeth, pur, na chyfiawn chwaith nid yw.
- 3 Ond pa faint gwaelach Moddion yw
Rhai dardd o'r Llwch mewn Clai sy'n byw?
Ond cwrdd a hwy â Bys dy Lid
Fel Gwyfyn trengu wnant i gyd.
- 4 O Nos i Ddydd, o Ddydd i Nos,
'R y'm Filoedd yn terfynu'n Ho's;
Cenhedloedd cvtain ant i'r Llwch,
Fel Gwegi anghofir hwynt o'r Trwech.
- 5 Duw mawr, ymostwng'r y'm i ti,
Anfeidrol wyt, ond brau y'm ni!
Plant Daear na ryfygant hwy
A'n bythol Dduw gyftadlu mwy.

LXVI. *Cystuddiau a Marwolaeth tan Raglun-
iaeth Duw, Job v. 6, 7, 8.*

- 1 **N**I ddaw o'r Llwch Gyftuddiau maith,
Na Thrallod 'chwaith wrth Ddamwe'n;
I Ofid, etto genir Dyn,
'Tifeddiaeth flin aflawen.
- 2 Fel Gwrychion dyrr i maes o'r Tan,
O hyd, a hedan' fynu;
Gwraidd Blinder yn ein Henaid sydd,
A'n dyd ni brudd alaru.
- 3 Etto fy Achos rhof ar Dduw,
Ei Ras ef yw fy Hyder;
Fy llywio mae â'i Ddeddfau da
O Gariad a Chyfiawnder.
- 4 Yr holl Flinderau ddarfu im' ddwyn
Fy Heddwch mwy ni lygrant;
Can's Angau ac Uffern dim sarhaſ
Ond fynno Nhâd ni's gallant.

LXVII. *Iechydwrïaeth, Cyfiawnder, a Nerth
yng Nghrist, Esay xlv. 21—25.*

- 1 **C**LYW Israel Lais Jehofa a'i Lef,
Bydd lawen yntho, ac ofna ef,
Tra f'o Mab Duw'n cyhoeddi ma's
Ei anrhydeddus Enwau a'i Ras.
- 2 "Mi'r Cyntaf a'r Diweddas yw,
"Achubydd wyf a'r cyfiawn Dduw;
"Does ond myfi all roi'r fath Ddawn,
"Cyfiawnder ac Achubiaeth llawn.
- 3 "Chwi mewn Tywyllwch Enaid fy
"Ar ymmyl Angau ac Uffern ddu:
"Edrychwch arnaf oddi draw,
"Goleuni a Bywyd fy'n fy Llaw.
- 4 "Tyngais trwy'm sanctaidd Enw ma'wr,
"A'm Gair yn wag ni ddychwel 'nawr;
"I mi caiff pob Peth blygu'r Lin,
"A thwng pob Tafod mwyn a Min.
- 5 "Ynnof cydnebydd Dynion mwy
"Mae' Nerth a'u holl Gyfiawnder hwy;
"Ond sawl ddi'styrio f' Enw a'm Gair,
"A Ch'wilydd byth eu gwisgo wnair.
- 6 "Ynnof y caiff holl Israel Had,
"Oddi wrth eu Beiau lawn Ryddhad;
"A thrwy'r Grasusau disglair gwiw
"Profant eu Hawl yng Nghariad Duw."

 LXVIII. *Duw yn Sanctaidd, Cyfiawn, ac yn
Benllywydd, Job ix. 2—10.*

- 1 **P**A fodd y bydd Plant Adda a'i Ryw
Ger bron eu Duw yn bur-lan?
Pe 'mryson mewn Cyfiawnder wnai,
Yn feius c'ai hwy'n fuan.
- 2 Fy Ngeiriau a'm Meddyliau mwy
Eu h'inddiffyn hwy ni feiddiaf;
O'm Beiau Fil deheuro'm hun
Oddi wrth yr un ni's gallaf.

E

3 Mae'n

- 3 Mae'n ddoeth o Galon, cryf o Nerth,
Pa ynfyd Serth anturia
Gyfodi 'i Law yn erbyn Duw;
Ag ef nid gwiw Rhyfela?
- 4 Mynyddoedd, dryllir hwy yn fwrth,
O'u Lleoedd wrth ei Sorriant;
Y Ddae'r, fe ysgwyd hon o'i Lle,
A'i holl Golofnau, crynant.
- 5 Gorchymmyn ef i'r Haul (o's rhaid)
A'r Haul a baid a chodi;
A Llen gorchuddio'r Nef a wna,
A'r Ser fe'u felia i fynu.
- 6 Mae'n rhodio'r Mor tymhestlog hynt,
Ac ar y Gwynt mae'n hedfan;
'Does neb all chwilio'i Ffyrdd a'i Ddull,
Na'i Gamrau tywyll allan.

LXIX. Duw yn preswyllo gyd â'r Gofstyngedig a'r Edifeiriol, Esay lvii. 15, 16.

- 1 **F**EL hyn, medd y goruchel Un,
'Rwy'n llanw Ngorfeddfaingc fy hun:
Fy Enw yw Duw, 'rwy'n trigo fry,
Fy Nhrag'wyddoldeb yw fy Nhŷ.
- 2 Ond disgyn 'rwyf i Fydoedd-is,
Mae gennyf ar y Ddaear Lys;
Yr Ysryd gofstyngedig briw
Yw'r Drigfan bur wy'n hoffi byw.
- 3 Yr Enaid ifel wrth fy Ngair,
A'r Cystuddiedig a fywhair;
Calonnau drylliog oll iachaf,
A Blinder Meddwl esmwythaf.
- 4 Am Bechod pan ymdrechw'i â Dyn,
Gwnaf iddo wel'd ei ffaidd Lun;
Ond pe bai'm Llid yn mygu byth,
Fe soddei dan fy Nyrnod syth.
- 5 Dy nawddol Ras a f'o gerllaw,
Rhag in' lewygu dan dy Law;

Fel hyn bydd hyfryd gennym ni
Am Ffordd dy dadol Gerydd di.

LXX. *Dydd Gras a Gobaith*, Preg. ix. 4, 5,
6—10.

- 1 **M**EWN Bywyd mae gwas'naethu Duw,
Dydd Gras ac Iechydwriaeth yw;
Tra dalo'r Lamp i losgi ma's,
Yr Adyn gwaethaf all gael Gras.
- 2 Bywyd yw'r Awr a roddes ef
I ochel Uffern, ffoi i'r Nef;
Dydd yw gall Pechaduriaid gwael
Fendithion i'w Heneidiau gael.
- 3 Y Byw fydd marw, hyn a wŷr,
Y Meirw aeth i Angof llwyr;
Fe ddarfu eu Cof a'u Synwyr hwy,
Ni adwaenant ac ni 'dwaenir mwy.
- 4 Eu Cas a'i Cariad ddarfu 'nawr,
A'u Malais gladdwyd yn y Llawr;
Ni feddant Ran o'r Gwaith na'r Draul,
Nac o'r Trafferthon sy dan Haul.
- 5 Am hynny'r hyn sydd yn fy Mryd,
Bid i mi wneud â'm Hegni gyd;
Gan nad oes Dyfais, Gwaith na'i Wedd,
Na Ffydd na Gobaith yn y Bedd.
- 6 Nid oes Pardynau i ryddhau
Mewn Bedd, lle'r ydym ni'n nesau;
Ond Angau a Thywyllwch du
Byth yno yn teyrnasu fy.

LXXI. *Ieungŷyd a Barn*, Preg. xi. 9.

- 1 **G**Adeweh, Blant Adda'n ifange fydd,
Eich Llygaid a'ch Tafodau'n rhydd;
Profwch beth bynnag yw eich Blys,
Rhowch Ryddid i'ch holl Dan ar frys.
- 2 Ar ol eich gwael Bleserau ewch,
Mewn-Cerddi a Gwin ymlawenhewch;

- Mwynhewch Ddigrifwch 'nawr heb fraw,
Ond Barn gwybyddwch etto ddaw.
- 3 Duw wel o'r Nef eich ofer Fryd,
Eich ddirgel Feiau i'w Lyfr dyd;
Rhaid i'ch Gwaith tywyll yn ddi-goll,
O flaen yr Haul ymddangos oll.
- 4 Y Gosp fy gyfiawn am eich Bai
A ddylei eich dychrynu'n glau;
P'odd sefwch ger ei fron mor gas,
Neu ateb am ammherchi ei Ras?
- 5 Duw mawr, tro heibio'u Llygaid hwy
Oddi wrth bob Gwagedd hudol mwy,
A dod Daranau'th Air yn fyw
I'w deffro hwynt i ofni Duw.

LXXII. *Cyngor i Ieungŷtyd; neu, Henaint ac
Angau mewn Cyflwr anychweledig, Preg. xii.
1, 7. Eſay lxxv. 20.*

- 1 **Y**NG Ngwres dy Waed, Ddyn ifanc byw,
'Nawr cofia dy Greawdwr, Duw;
Nefau mae'r Misoedd y cei di
Ddweud, " Darfu fy Niddanwch i."
- 2 Yr hen Bechadur myn'd y mae,
Yn llawn Euogrwydd trwm a Gwae,
I lawr i'r Bedd (Gorweddle cul)
Ac ar ei Ben Felldithion Fil.
- 3 Y Lluch i'r Lluch dychwelyd wna,
A'r Enaid mewn Cyfyngder â
At Dduw i gael ei farnu fry,
Oddi yno syrth i Uffern ddu.
- 4 'Trag'wyddol Frenin, d' ofni 'rwy',
Dyſg im' iawn dreulio Mywyd mwy;
A phan summuder f' Enaid cu,
Rho Drigfan yn dy Gariad fry.

LXXIII.

LXXIII. *Crist Doethineb Duw*, Diar. viii. 1,
22—32.

- 1 **A** Gaiff Doethineb weiddi ma's
 Heb neb yn gwrandio Iaith ei Gras?
 Lleferydd Gair trag'wyddol Duw
 Fe haeddai Barch gan bob Dyn byw.
- 2 " Mi oedd ei brif Hyfrydwch ef,
 " Ei Fab trag'wyddol cyn bod Nef;
 " Cyn bod y cyntaf o'i holl Waith,
 " Cyn dechreu'r Greadigaeth faith.
- 3 " Cyn hedeg o'r Cymhylau fry,
 " Cyn bod y Sychdir oll y fy;
 " Cyn bod y Meusydd, cyn bod Lli',
 " Ar ei Ddeheulaw'r oeddwn i.
- 4 " Pan drwsiodd e'r Wybrennau'n iawn
 " A'u hadeiliadu yno'r o'wn;
 " I drefnu'r Fan y codei'r Haul,
 " Ac i sefydlu'r Ser yn ail.
- 5 " Pan fwriodd ef y Mor i ma's,
 " A rhoi ar lled y Ce'nfor glas,
 " I'r Dyfroedd rhoes Orchymmyn syth,
 " Am gadw o fewn eu Terfyn byth.
- 6 " Ar Awyr wag y Ddaear ddwys
 " A ga'dd ei gosod yn gyd bwys;
 " A llawenhais (er gwaeled yw)
 " Wel'd lle preswyliai Dynol-ryw.
- 7 " Fy Meddwl ar y cyntaf ai
 " Ar Iechydwriaeth y fath raf,
 " Cyn ymddwyn Pechod na bod Dyn,
 " Llwch Adda ar y cyfryw Lun.
- 8 " Am hyn derbyniwch Blant fy Ngras,
 " A byddwch ddoeth o hyn i ma's;
 " A gadwo'm Ffyrdd i dedwydd yw,
 " A'r Dyn a'i gedy ni fydd byw."

LXXIV. *Crist, neu Ddoethineb yn cael Ufudd-
dod neu 'i gwrthsefyll, Diar. viii. 34—36.*

- 1 **F**EL hyn y d'wed Doethineb Duw,
 " A wrendy Ngair i dedwydd yw;
 " Gan wilio wrth fy Mhyrth bob Dydd,
 " A disgwyl am fy Ngras i bydd.
- 2 " Y sawl a'm cais, hydd iddo gael
 " Anfarwol Olud nefol Fael;
 " Anfarwol Oes ei Wobr yw,
 " Bywyd ac 'Wylls da gan Dduw.
- 3 " Ond y Dyn gwael oddi wrthyf ffy,
 " Sy'n gwneuthur Cam â'i Enaid cu;
 " Ffyliaid i'm Gras nid ufuddhant,
 " Ond caru'r Ffordd i Angau wnant."

LXXV. *Cyfiawnhad trwy Ffydd, nid trwy
Weithredoedd; neu'r Gyfraith yn condemnio,
Gras yn cyfiawnhau, Rhuf. iii. 19, 22.*

- 1 **O**FER yw Gobaith pob rhyw Ddyn,
 Adeiliodd ar ei Waith ei hun;
 Wrth Nattur Calon pawb sy ddrwg,
 Ffrwyth pur, na Gwreithred dda ni ddwg.
- 2 Yr Iuddew a'r Cenhedlig Ddyn
 A orfydd tewi yn gyttun,
 Ac Eppil Adda oll bob Rhyw
 Safant yn euog ger bron Duw.
- 3 Yn ofer ymgais Dynol-ryw
 Eu cyfiawnhau gan Gyfraith Duw,
 Arg'oeddi a chondemnio o hyd
 Yw'r hyn ag all y Ddeddf i gyd.
- 4 Iesu, dy Ras mor werthfawr yw,
 Pan gredom yn dy Enw gwiw;
 Derbyn Cyfiawnder mae ein Ffydd
 Sy'n cyfiawnhau'r Pechadur prudd.

LXXVII.

LXXVI. *Adgenhedliad*, Ioan i. 13. a iii. 3, &c.

- 1 **N**ID Ffurfiâu allanol o un Rhyw,
Na dim Defodau a roes Duw,
Nac 'Wyllys Dyn na Gwaed, medd ef,
All godi Enaid fynu i'r Nef.
- 2 Ewyllys Duw, nid Dysg na Thrâs,
A'n crea yn Etifeddion Gras;
Ein geni ar Ddelw Crîst Mab Duw
Yn Ddynion newydd rasol Ryw.
- 3 Yr Ysbryd Glan, fel Gwynt o'r Nef,
Ar Feibion Cnawd anadla ef,
A newid yr holl gnawdol Fryd,
A'r Dyn mewn Dull o newydd dyd.
- 4 Ein Henaid pan fywhair yn wir,
A gwyd o Gwsg Marwolaeth hir;
Ac edrych wnawn ar Bethau'r Nef,
A moli Duw yn llon ein Llef.

 LXXVII. *Etholedigaeth yn cau allan Ymffrost*,
1 Cor. i. 26—31.

- 1 **Y**Chydig o'r rhai cnawdol ddoeth,
Ychydig o'r Boneddigion coeth,
Sy'n cael, er cŵch eu Dysg a'u Tras,
Dy Ffafar di, O Frenin Gras.
- 2 Y Dynion gwaela' gymmer ef
I'w gwneud yn Etifeddion Nef;
Y doeth a'r gwyd yn ol se'u gad,
Ac a w'radwydda uchel Wa'd.
- 3 Fe eilw'r Ffol o'u mysg i ma's,
Dysg hwn yn nîrgel Bethau 'i Ras,
Iddwyn Doethineb Byd i lawr,
A gostwng ei holl Falchder mawr.
- 4 Gorfoledd Nattur ofer yw,
Pan ddyger ger bron Gorfedd Duw;
Ymffrostio o'i flaen ni faidd un Dyn,
Ond yn yr Arglwydd mawr ei hun,

LXXVIII.

LXXVIII. *Crist ein Doethineb, Cyfiawnder,*
&c. 1 Cor. i. 30.

- 1 **M**EWN T'w'llwch 'ry'm, a Chyflwr trist,
Hyd oni oleuer ni gan Grist;
Doethineb ddaw i wella'r Dall,
A'r T'w'llwch ymlid ffwrdd heb Ball.
- 2 Ein Henaid euog wylo mae,
Ne's gwel'd y Gwaed sy'n cyfiawnhau;
Yna fe ddeffry ac a gân,
"Yr Arglwydd fy Nghyfiawnder glân."
- 3 Ein Nattur wedi ei llygru mae,
Ei Ysryd ef sy'n ei glanhau;
Mae yn ei Waed fath Rinwedd faith
I olchi a maddeu ar un Waith.
- 4 Mae Iesu'n gwel'd y Caethion prudd
Gan Satan mewn Cadwynau fydd;
Y Carcharorion mae'n ryddhau,
A dryllio eu haiarnaidd Iau.
- 5 Ni, Bryfed diborth, ynnot cawn
Gyfiawnder, Nerth a Doethder Dawn;
Ti, Iesu, yw'n holl Gadernid ni,
Rho'wn ninnau'n hunain oll i ti.

LXXIX. *Yr un.*

- 1 **O** Pa mor drymmed ydyw'r Nos
Sy'n crogi dros ein Llygaid,
Ne's delo Crist a'i Lewyrch llon
I wir oleuo'n Henaid.
- 2 Ein Henaid euog ofnus yw
O Ddial Duw'n cyfarfod,
Ond yn ei Wisg Gyfiawnder e'
Y gwelwn fadde'n Pechod.
- 3 Ein Ffyrdd, a'n holl Feddyliau gwag;
Sy'n aflan ac yn ammhur;
Rhoi ei sancteiddiol Ras y mae,
I lwyr iachau ein Nattur,

- 4 Ofer i'r Diafol geisio mwy
Gaethiwo'n hwy'n Heneidiau;
Y Carcharorion fe'u rhyddha,
A dryllia'u holl Gadwynau.
- 5 Dy Ffyrdd a barchwn, Arglwydd gwiw,
Trwy'r rhai at Dduw i'n dyger,
Dy Nerth, dy Ras, a'th werthfawr Wa'd
A'r hwn y Tad heddychir.

LXXX. *Y Meini yn cael eu gwneud yn Blant i Abraham; neu, Ras heb gael ei drosglwyddo trwy Rieni duwiol, Mat. iii. 9.*

- 1 **O**FER yw Gobaith rhai di-ras,
A'u Bost o'u Tras a'u Hachau,
Am iddynt dd'od o dduwiol Ryw;
(Nawr gyd â Duw mae'u Tadau.)
- 2 Duw ddichon o Ogfeydd y Byd
Gymmeryd celyd Feini,
A chreu o newydd dduwiol Had,
I Abra'm Dad, o'r rhei'ny.
- 3 Fath Allu rhyfedd gantho fydd,
'R hwn wnaeth ein Defnydd gynta';
Y Byd o ddim ei alw wnaeth,
A'r Byd a ddaeth fel yma.

LXXXI. *Credwch a byddwch gadwedig, Ioan iii. 16, 17, 18.*

- 1 **N**ID i gondemnio Dynol-ryw
Yr ymddangosodd Crist Mab Duw;
Un Arf ni welwyd yn ei Law,
Na thanllyd Gledd i beri Braw.
- 2 Ond cymmaint oedd Tofturi Duw,
A'i Gariad rhad i Ddynol-ryw,
Anfonai' Fab i ddwyn ein Bai,
A chadw'n Henaidd ni rhag Gwae.

3 Dewch

- 3 Dewch Bechaduriaid at Fab Duw,
A chredwch yntho, a byddwch fyw;
Cyfuron fil o'i Enau ddaw,
Bendithion fyrdd a rydd ei Law.
- 4 Ond Cosp a Damnedigaeth drift
A fydd i'r hwn sy'n gwrthod Crist;
Y rhai a'i diystyrant e',
Yr Uffern boethaf fydd eu Lle.

LXXXII. *Llawenydd yn y Nef am Bechadur a
adifarhao, Luc xv. 7, 10.*

- 1 **P**WY draetha'r fath Lawenydd sy'
Trwy'r holl Gynteddau'r Nefoedd fry,
Pan ddel Affadlon tu a Thref,
Pan aner un Etifedd Nef?
- 2 Boddloni'n llawen y mae'r Tad,
Wel'd Ffrwyth ei fythol Gariad rhad;
Y Mab yn llon a edrych' lawr
Ar Bwrcas ei Ddioddefaint mawr.
- 3 A hoffi gwel'd mae Ysryd Duw,
Yr Enaid marw wnaeth e'n fyw;
A Seinctiau ac Angylion glân,
Am gynydd Teyrnas Dduw a gân.

LXXXIII. *r Gwynfydau, Mat. v. 3—12.*

- 1 **G**Wynfyd Eneidiau difalch sy'n
Gwel'd pa mor wag a thlotted yn',
Trysorau o Ras cant yma'n wir,
A fry Goronau o Ogoniant pur.
- 2 Gwynfyd y C'lonnau drylliog sydd
Am Bechod yn galaru'n brudd;
Gwaed Crist ddylifa drostynt hwy,
Balm yw iacha y dyfna'i Glwy'.
- 3 Gwynfyd rhai addfwyn sy'n casau
Cynddaredd, Llud ac Ymladdfau;

Duw

- Duw a'u diogela, bydd o'u Plaid,
Yn erbyn Gwyr trahaus wrth Raid.
- 4 Gwynfyd y rhai'n sychedig yw
Am Ras ac am Gyfiawnder Duw;
Cant eu diwallu a'u porthi'n fiwr,
A bywiol Fara a bywiol Ddw'r.
- 5 Gwynfyd y Trugarogion mwyn,
Sydd yn toiturio a chyd-ddwyn;
Cant hwythau 'mhob Cyfyngder trist
'R un Cariad gan eu Harglwydd Crist.
- 6 Gwynfyd y C'lonnau pur trwy Ras,
Svdd yn gwrth'nebu Pechod cas;
Cant weled gyd â Hoffder gwiw,
Y pur a'r difrycheulyd Dduw.
- 7 Gwynfyd y Tangnefeddwyr glân
Sy'n diffodd Cynnydd Cynnen Dân;
'Tifeddion gwynfyd gelwir hwy,
A Phlant i Dduw, yr hyn sy fwy.
- 8 Gwynfyd y rhai sy'n goddef Poen,
A Gw'radwydd er mwyn Crist yr Oen;
Cant orfoleddu'n Nuw trwy Ffydd,
Gogoniant Nef eu Gwobrwy fydd.

LXXXIV. *Boed heb gywilyddio o'r Efengyl,*
2 Tim. i. 12.

- 1 **N**I wridaf arddel f' Arglwydd Nef,
Na'i Achos ef amddiffyn;
Gogoniant Gair, a Chroes Mab Duw,
Yng Ngwyneb pob rhyw Elyn.
- 2 Mi adwaen Enw'r Iesu'm Duw,
Ei Enw yw f' Ymddiried;
Ni âd i'm Gobaith golli'n wir,
Ac ni ch'wilyddir f' Ene'd.
- 3 Ei 'Ddewid saif yn fiwr heb Ball,
A chadw all e'n sicir
Yr hyn a roes i'w Law trwy Ffydd,
Ne's del y Dydd i'm bernir.

- 4 Yna gerbron ei Dad (heb ffael)
 Fy Enw gwael fe'i haedde';
 Ac yng Nghaerfalem newydd-dyd
 I'm Henaid hyfryd Drigle.

LXXXV. *Cyflwr Nattur a Gras, 1 Cor. vi.*
 10, 12.

- 1 **N**I chaiff yr Anllad, Balch, na'r Dig,
 Na'r Halogedig cyhoedd,
 Na Lladron nac Enllibwyr cas,
 Feddiannu Teyrnas Nefoedd.
- 2 Rhyfeddol Ras! y fath o'em ni,
 Yng Nglyn Trueni'n gorwedd,
 Wrth Nattur a thrwy Bechod cas,
 Yn atgas ac yn ffe'dd.
- 3 Ond yng Ngwaed Crist ein golchi wna'd,
 A'n Beiau'n rhad faddeuwyd;
 A thrwy lân Ysryd ein Duw ni,
 Ein Nattur hi sancteiddiwyd.
- 4 O am gael Nerth i fyn'd ymla'n,
 A chadw'th lân Orch'mynion;
 Byw heb halogi'n Dwylo'n hwy,
 Na llygru mwy ein Calon.

LXXXVI. *Y Nef yn anweledig ac yn sanctaidd,*
 1 Cor. ii. 9, 10. Dat. xxi. 27.

- 1 **N**I welodd Llygad, 'chlywodd Clust,
 Ni phrofodd Cnawd, Gair Duw fy Dyft,
 O'r Pethau a bar'tows y Tad
 I'r rhai a garant y Mab rhad.
- 2 Ond Ysryd grasol Duw er hyn
 Sydd yn datguddio Nefoedd in';
 Trwy Byst o Ogoniant yn ei Air
 Ein dwyn a'n denu adre' wnair.
- 3 Pur yw Llawenydd Nefoedd fry,
 A Heddwch trwy'r holl Deyrnas fy;

Anllad-

Anlladrwydd na Chynfigen fur,
Ni phrofant byth o'u Gwynfyd pur.

4 Ei sanctaidd Byrth sy'n bario ma's
Halogrwydd, Gwarth a Pechod cas;
Ni chym'rir yno neb (pe doen')
Ond gwir Ddilynwyr Crist yr Oen.

5 Yn Llyfr y Bywyd yn ddi-goll
Y ceidw ef eu Henwau oll;
Nid gwiw i Ragrithiwr geisio'n wir
Fyn'd byth i mewn i'r nefol Dir.

LXXXVII. *Marw i Bechod trwy Groes Crist,*
Rhuf. vi. 1, 2, 6.

1 **A** Awn ni'mlaen mewn Pechod cas
Am fod dy Ras yn maddeu?
Neu ail groeshoelio Crist ein Ior,
Ac agor ei holl Glwyfau?

2 Na atto Duw, tra byddo Chwyth,
Na chlywer byth i'r rhei'ny,
Groeshoeliodd eu Pechodau un waith,
Fyn'd eilwaith i'w cyfodi.

3 Na fyddwn mwy i'n Chwantau'n gaeth,
Can's Crist a'n gwnaeth yn rhyddion;
A'n Treiswyr hoeliodd wrth ei Groes,
A rhyddid rhoes i'r Caethion.

LXXXVIII. *Cwmp a Chyfodiad Dyn; neu*
Grist a Satan mewn Gelyniaeth, Gal. iv. 4.
Col. ii. 15.

1 **T**RWY Faglau cyfrwys Uffern gaeth,
Ein hen Dad Adda cwmpo wnaeth;
Daeth Satan yn y Saph i'r Ardd,
Rhoes iddo'r Ffrwyth oedd Duw'n wahardd.

2 Bygythiod Duw mai marw g'ai,
Ac Angau a'mafodd yntho'n glau;
Y Clwyf, derbyniodd pawb o'i Ryw,
A'r Tir a d'raw'd â Melldith Dduw.

- 3 Ond Satan fe ga's Barn oedd waeth,
Fel hyn y d'wedodd Duw yn gaeth,
" Boed rhyngot ti drag'wyddol Gas,
" A Had y Wraig, o hyn i ma's.
- 4 " A Had y Wraig fydd Mab i mi,
" Hwn a ddinystria'th holl Waith di;
" Fe 'figa'th Ben, ac ni chaiff ef
" A'i Sawdl ond teimlo'th Falais gref."
- 5 A phedair mil o Flwyddau aeth
O'r diwedd heibio, a Christ a ddaeth;
Daeth nefol Lu dan ganu i lawr,
Ddweud geni Ceidwad i ni 'nawr.
- 6 Trwy Feibion Uffern trengodd ef,
Ond tra bu 'nghrog rhwng Dae'r a Nef,
Rhoes i'w Tywysog farwol Glwy',
A gorfoledodd arnynt hwy.

LXXXIX. *Crist yn anweledig, ac yn cael ei
garu, i Pedr i. 8.*

- 1 **N**ID â'r Golygon marwol hyn
Y darfu'n wel'd yr Iesu;
Ond credu i'w Air ein Henaid mae,
A llawenhau a'i garu.
- 2 Ni's gwelwn ar y Ddaear hon
'Mo Wyneb llon ein Ceidwad!
Etto'n Hyfrydwch ni bob Cam
Yw meddwl am ei Gariad.
- 3 A phan y b'o'm yn profi'n wir
Ei Gariad pur oddi uchod,
Ein Henaid fydd yn llawenhau,
A'r Nef sy'n dechreu ifod.

XC. *Gwerthfawrogi Crist a'i Gyfiawnder, Phil.
iii. 7, 8, 9.*

- 1 **Y**Mffroftio o'm Dyledswyddau mwy,
O Dduw ni wnaf, rhy.fyrr y'nt hwy;

Fy

Fy Ngobaith gynt rhof fynu, Dad,
I bledio Haeddiant dy Fab rhad.

- 2 Er Cariad ar ei Enw mawr,
'Rwy'n cyfri' f' Elw'n Golled 'nawr;
Fy Malchder gynt yn G'wilydd troes,
A'm Hymffrost hoeliais wrth ei Groes.
- 3 Ie, rhaid im' gyfrif yn ddi-drift
Bob Peth yn Golled er mwyn Crist;
O caffer yntho,—f' Enaid gwan,
A chaffed o'i Gyfiawnder Ran.
- 4 Y Weithred oreu wnelwy'n wir,
Ni faif o flaen dy Orfedd bur;
Ond Ffydd all ateb d' Ofyn hy,
Trwy bledio'r hyn wnaeth f' Arglwydd cu.

XCI. *Marwolaeth a Gogoniant digyfrwng, 2*
Cor. v. 1, 5, 8.

- 1 **M**AE Tŷ, ni wnaed â Dwylaw Dyn,
Trag'wyddol fry'n y Nefo'dd;
Ac yma disgwyl f' Enaid byw
Ne's galwo Duw fi drofodd.
- 2 Fy Ngharchar pridd ar fyrr (mi wn)
Dattodir hwn i'r Ddaeren;
Yna wrth Arch dy nefol Dad,
O f' Enaid, 'mad yn llawen.
- 3 Efe 'th gymhwysodd dî trwy Ras
I fyn'd i Deyrnas Nefoedd;
Ac megis Ernes it' o'r Lle,
Ei Ysbryd fe a'i rhoddodd.
- 4 'Nawr rhodio yma'r y'm wrth Ffydd,
O'r gwir Llawenydd nefol;
Ond tra fo'm yn y Corph yn byw,
'Ry'm oddi wrth Dduw'n abfennol.
- 5 Mae'n hyfryd credu i'th Air trwy Ffydd,
Ond gweled fydd ddewisol:
Dymunem fod o'r Corph yn byw,
A chyd â Duw'n bresennol.

XCII. *Iechydwrïaeth trwy Ras, Tit. iii. 3, 7.*

- 1 **E**IN Beiau, Arglwydd, llawer y'nt,
A mawr oedd ein Drygioni gynt;
Ynfyd ac ofer fu 'n holl Fryd,
A'n Bywyd, Pechod oedd i gyd.
- 2 Ond f' Enaid mola'r Arglwydd byth,
A char ei Enw tra b'o Chwyth,
Am droi dy Draed o'r Llwybrau gau,
Sy'n dwyn i G'wilydd, Poen a Gwae.
- 3 Nid trwy Weithredoedd da 'mo'r un,
A wnaeth ein Dwylaw ni ein hun,
Ond trwy Ras Duw'n gwaredu wna'd,
Amlhaodd i ni trwy Grist yn rhad.
- 4 Oddi wrth Drugaredd hael ein Duw,
Dechreuad ein holl Obaith yw;
A'n Henaïd trwy y Dwfr a'r Gwa'd
Oddi wrth ei Bechod ga's Lanhad.
- 5 Trwy Bwrcas Angeu Crist ein Pen,
Yr hwn fu'n dioddef ar y Pren,
I'nadlu daeth dy Ysryd di
Ar Esgyrn sychion megis ni.
- 6 Byw 'ry'm i Dduw pan ein bywhaer;
A thrwy Ras wedi'n cyfiawnhaer,
Ymddangos mewn Gogoniant cawn,
A gwel'd y Tad mewn Heddwch llawn.

XCIII. *Y Sargh Bres; neu, edrych ar yr Iesu,
3 Ioan, 14—16.*

- 1 **F**EL hyn gwnaeth Moses er mawr Lles,
Cyfododd fynu Sargh o Bres;
Y Clwyfus cafodd ei iachau,
A'r Gwersyll peidio marw a wnai.
- 2 Medd Moses, "Pan eich brather, dewch,
"Edrychwch fynu a byw y wnewch;"

Ond

Ond gwell Iachad trwy Grift y fydd,
Pan goder fynu Olwg Ffydd.

- 3 Ar Groes yn uchel hoeliwyd ef,
Teyrnafu'n uchel mae'n y Nef,
Y rhai ga's gan yr hen Saph Friw,
Edrychant arno, a chant fyw.
- 4 Pan y dyrchafer Crist trwy Ffydd,
Y Meirw yn adfywio fydd;
Mae'r Iuddew'n gwel'd ei Obaith gwiw,
A'r Dyn Cenhedlig ynte 'n byw.

XCIV. *Bendith Abraham ar y Cenhedloedd,*
Gen. xvii. 7. Rhuf. xv. 8. Marc x. 14.

- 1 **A** Ddewid helaeth iawn a rhad
A roed i Abraham a'i Had;
"I ti a'th Had y byddaf Dduw,
"Diwalla'ch Rheidiau o bob Rhyw."
- 2 A'i Addewidion mwynion mwy,
O Oes i Oes y parant hwy;
Crist, Angel y Cyfammod mae
Yn felio'r Fendith i'w sicrau.
- 3 Mae Iesu'n cadarnhau'r hen Ffydd
A roed i'n Tadau yn eu Dydd;
Plant bach i'w Gol a gymmerth ef,
Fe'u galwei'n Etifeddion Nef.
- 4 Mor ffyddlon ydyw Ffyrdd ein Duw!
A'i Gariad 'r un yn para yw;
Can's o Addewid fawr ei Ras
Ni thynnodd Enwau'n Plant i ma's.

XCV. *Yr un,* Rhuf. xi. 16, 17.

- 1 **O**'R Olewydden wyllt bob un
Wrth Natur'ry'm Genhedloedd;
Gras Duw a'n cymmerth o'r Pren fur,
Ac yn y Pur fe'n impiodd.
- 2 Gras ddyry i'r Cenhedlig Ddyn
A'r Iuddew 'r unrhyw Freintiau;

O's sanctaidd pur yw'r Gwreiddyn gwiw,
Pur sanctaidd yw'r Canghennau.

- 3 Am hyn cyffegrer Plant y Saint
Trwy'r cyfryw Ffaint i'r Arglwydd;
Duw, tywallt arnynt d' Ysryd rhad,
A golch â'th Wa'd 'u Halogrwydd.
- 4 Felly caiff yr Rhieni a'u Had
Dy Fendith rad oddi uchod,
A bydd Teuluoedd lawer Llu
O'r diwedd fry 'n cyfarfod.

XCVI. *Argyhoeddiad o Bechod trwy'r Ddeddf,*
Rhuf. vii. 8, 9, 14, 24.

- 1 **D**UW, pa mor ddifraw sum cyn hyn,
Heb Ddychryn i'm Cydwybod;
Can's heb y Ddeddf yr o'wn i'n fyw,
A thybiais farw Mhechod.
- 2 Cryf oedd fy Ngobaith i a chllir,
Ne's daeth y pur Orchymmyn,
Gyd â mwy o Oleuni a Nerth;
Gwael o'wn ac anferth wedi'n.
- 3 Fy Mhechod, bychan oedd i'm Gwydd,
Ne's cael Amlygrwydd nefol;
Mor berffaith, sanctaidd, a di-leddf,
Duw oedd dy Ddeddf drag'wyddol.
- 4 Yna fy Maich i a drymh'odd,
Adfywiodd Pechod eilwaith:
Digiaswn Dduw ofnadwy mawr,
A lladdwyd 'nawr fy Ngobaith.
- 5 Fel Caethwas wedi ngwerthu 'rwyf
Tan Rym a Nwyf fy Mhechod;
Er chwennych, methu 'rwyf wneud da,
Na chadw 'n lân Gydwybod.
- 6 O Arglwydd, llefain 'rwyf bob Tro,
Am Allu oddi uchod,
I ddryllio Rhwymau'r Pechod gwael,
A'r Caeth i gael Gollyngdod.

XCVII.

XCVII. *Cariad i Dduw a'n Cymmydog.*

1 **F**EL hyn y d'wed y cynta',
'R Gorchymmyn mwya' i gyd,

"Bydded i'th holl Bwerau
"Tufewnol yno 'nghyd
"I garu dy Wneuthurwr,
"Dy Dduw a'th Brynwr cu,
"Gyd â'r Hyfrydwch eithaf,
"A'r Gallu ynnot fy'.

2 "Yn nefaf dy Gymmydog,
"Rhaid iddo yntef gael
"Rhan yn dy holl Serchiadau
"A'th Gyfrif yn ddiffael;
"A'th Fwynder it' dy hunan
"Boed hwnnw 'r unig Nod,
"Pa beth a ddylei'th Gariad
"Di i'th Gymmydog fod."

3 I'r Ystyr yma Moses
Llefaru'n hy a wnaeth,
A hyn a fu i'r Prophwydi
Bregethu a phrosi'n ffraeth;
O Ddiffyg hyn y Gyfraith
Yn Ddarnau dorrir oll,
A'r Ddeddf i gyd gyflawnir
Trwy 'i Gariad yn ddi-goll.

4 Ond, O mor isel ydyw
'N Serchiadau yn ddi-gel!
Ac. O mor oer y 'Sywaeth
Yw'n Cariad ni a'n Zel!
O Arglwydd llanw'n Henaidd
A phur nefolaidd Dân,
On'te nid byth y gallwn
Gyflawni'th 'W'llys glân.

XCVIII. *Etholedigaeth o Ben-arglwyddiaeth ac yn rhydd, Rhuf. ix. 21, 22, 23, 24.*

- 1 **W**ELE'r Crochenydd, wele'r Clai,
Gwneud Llestri fel y mynno mae ;
Y fath yw Pen-arglwyddiaeth Duw,
A'i Arfaeth dros holl Ddynol-ryw.
- 2 On'd all y Gweithydd Celfydd call,
Wneud o'r un Telpyn Pridd heb Ball ;
Ei Llestri fel mae am eu cael,
Rhai i Ddefnydd gwych, rhai i Ddefnydd gwael ?
- 3 On'd all ein Harglwydd mawr heb Dra,
Roi'i Ras lle mynno, a'i 'W'lyys da ;
Sef dewis rhai i fyw o blith
Eraill a fyddo'n marw byth ?
- 4 Beth o's i ddangos 'i Ofnau mae
Yn gado'i Amynedd hir barhau,
I oddef Dynion cyndyn syth,
'Trwy bechu, felio'u Distryw byth ?
- 5 Beth o's yw'n Meddwl trugarhau,
O'i Gariad rhad, ac ethol rhai
O'r un colledig Ddynol-ryw,
A'u pur addasu i Deyrnas Dduw ?
- 6 A ddadlei Dyn yn erbyn Duw ?
A d'wedyd, mai anghyfiawn yw,
'R hwn all â'i Air mewn Munud Awr
Droi'n Lluch gan mil o Fydoedd mawr ?
- 7 Ond o's bydd i'r Gwir disglair hyn,
O f' Enaid, ddallu'th Olwg syn ;
Cais ufuddhau i'w Air trwy Ffydd,
A disgwyl hyd y barnol Ddydd.
- 8 Yna 'i Gyfiawnder f' eglurha,
A'r Byd ger bron, y Drwg a'r Da,
Cânt adde'n llon, neu'n brudd eu Llef,
Ogoniant ei Gyfiawnder ef.

XCIX. *Moses a Christ; neu, Bechodau yn erbyn y Gyfraith a'r Efengyl, Ioan i. 17. Heb. iii. 3, 5, 6. a x. 28, 29.*

- 1 **T**RWY Foses daeth y Gyfraith bur;
Ond Heddwch, Gwir a Chariad
A ddaeth i Bechaduriaid trift,
O'r Nef, trwy Grift ein Ceidwad.
- 2 Yn Nhŷ Dduw gyd â Llawnder Llwydd
Pob un ei Swydd cyflawnodd;
Moses fu ffyddion Was ger bron,
Ond Crist Mab ffyddlon ydo'dd.
- 3 Am hynny rhown Ufudd-dod Ffydd
I'w Eirchion newydd odiaeth:
Ar holl Dŷ i Dad y Iesu fydd
Yn Llywydd ac yn Bennaeth.
- 4 Y Dyn ddirmvgei gynt o'i fodd
Y Gyfraith ddygodd Moses,
Yn ddi-drugaredd marw cai';
Sef am ei Fai rhyfygus.
- 5 Ond fe ddaw tostach Cosp nâ hyn
Ar Ddynion cyndyn anfad,
Sydd yn ddibrisio 'Fengyl Crist,
Heb roddi Clust i'w Alwad.

C. *Gwahanol Lwyddiant yr Efengyl, 1 Cor. i. 23, 24. 2 Cor. ii. 16. 1 Cor. iii. 6, 7.*

- 1 **C**RIST, ef a'i Groes, yw'n Testun hy;
Llefaru 'ry'm Ddirgelion
I'r Groegiaid sy'n Ffolineb pur,
A Thramgwydd i'r Iuddewon.
- 2 Ond sawl oleuwyd oddi fry,
Sy'n credu'r Gair yn hylwydd;
Gwelant Ddoethineb, Cariad, Nerth,
Yn Angau'u prydferth Arglwydd.
- 3 Per arogl glwys ei Enw glân
A fywiocca 'n Heneidiau;

Ond

Ond Anghrediniaeth dwyn y mae
Euogrwydd, Gwae ac Angau.

- 4 Ne's gwlawia Duw ei Ras i lawr,
Gafodydd mawr i ffynnu,
Yn ofer bydd i Appolos hau,
A Phaul yn ddiau blannu.

CI. *Ffydd o Bethau anweledig*, Heb. xi. 1, 3,
8, 10.

- 1 **F**FYDD ydyw yr egluraf Brawf
O Bethau uwchlaw fy Ngolwg,
Trwy Gnawd a Rheswm treiddio mae
I'r nefol Olau amlwg.
- 2 Amseroedd pell a Phethau draw
Mae'n ddwyn gerllaw i'w canfod;
Fil o Flynyddoedd cyn ein Co',
Neu Filoedd etto i ddyfod.
- 3 Trwy Ffydd y gwyddom wneud o Dduw
A'i Air yr amryw Fydoedd;
Abra'm yn ufudd aeth trwy Ffydd
I'r Gwledydd nid adwaenodd.
- 4 Ymgais am Ddinas dêg 'roedd ef,
Gwaith Dwy law gref drag'wyddol;
Ffydd er in' farw, rhydd sicrad,
Y sai 'r Adeiliad nefol.

CII. *Plant yn cael eu cyflwyno i Dduw trwy
Fedydd i'r rhai sy'n arfer Bedydd Plant*, Gen.
xvii. 10. Actau xvi. 14, 15, 33.

- 1 **F**EL hyn llefarodd ein Duw Naf,
"Yn Dduw mi fyddaf iti;
"Bendithia'th Hil, a hwy amlhant,
"A Had a fyddant imi."
- 2 Abra'm a gredodd Air Duw'n llon,
A rhoes ei Feibion iddo;
'Nawr Dwfr sy'n selio'r Fendith rad,
Ga's gynt â Gwaed ei selio.

- 3 Felly sancteiddiodd Lydia 'i Thŷ,
Pan gredodd hi yn ebrwydd;
Ceidwad y Carchar yr un modd,
Ei Deulu rhodd i'r Arglwydd.
- 4 Y Saint diweddar yr un wedd,
I'rh hen Wirionedd credant;
Eu Plant a ddygant i ti 'nawr,
A'th Fendith fawr a gleimiant.

CIII. *Credinwyr a gleddir gyd â Christ yn y Bedydd, Rhuf. vi. 3, 4, &c.*

- 1 **O**NI wyddoch chwi, a Gair sy'n Dyst,
Ein claddu gyd â'n Harglwydd Crist;
Bedyddiwyd ni i'w Angau, er cael
Rhoi ymaith Gorph ein Pechod gwael.
- 2 Ein Henaid wedi derbyn Gras
O Euogrwydd cwyd a'r Llygredd cas:
Crist felly o'r Bedd cyfododd ef,
A byw i Dduw mae yn y Nef.
- 3 Byth na theyrnased Pechod mwy,
Na Satan ar ein Cnawd yn hwy:
Y Chwantau a'n gwnaeth yn gaeth o'r bla'n,
Arglwyddiaeth arnom mwy ni chan'.

CIV. *Yr Afradlon edifeiriol, Luc xv. 13, &c.*

- 1 **W**ELE y Mab afradlon blin,
Ddifaodd ei Dda ar Chwantau a Gwin;
Rhan gyd â'r Moch mae'n ddeisyf gael,
A phrofi eu Cibiau gweigion gwael.
- 2 " 'Rwy'n marw, meddai ef, yn wir,
" O Newyn mewn dieithrol Dir;
" A digon yn Nhŷ Nhad i'w gael,
" Ac ynte'n Rhoddwr rhwydd a hael.
- 3 " Af, cwmpaf ger ei fron i lawr,
" A d'wedaf, dan alaru'n fawr;
" Dad, digiais di â'm Pechod cas,
" Ac nid wy'n haeddu cael 'mo'th Ras."

- 4 A bryfiodd adre'n wael ei Wedd,
I geisio Bodd ei Dad a'i Hedd;
A'r Tad a ganfu'r Mab fu ar goll,
A chyffrodd ei 'Mysgaroedd oll.
- 5 Rhedoedd, ac ar ei Wddf yn glau
Fe syrthiodd, a'i gusanu wnaï;
Calon y Mab yn ddrylliog aeth,
Am yr Ynfydrwydd gynt a wnaeth.
- 6 "Cymmerwch ymaith, medd y Tad,
"Ei Wisg o Bechod (C'wilydd Gwlad)
"Rhowch iddo Wisgoedd glân eu Drych,
"Ac ar ei Law Fodrwyau gwych.
- 7 "Ordeinio'r wyf Ddiwarnod Gwledd,
"A boed Gorfoledd llawn a Hedd;
"Fy Mab fu farw, a fywhawd,
"A gollwyd gynt, ond 'nawr a gawd."

CV. *Addaf y cyntaf a'r Ail*, Rhuf. v. 12, &c.

- 1 **D**UW, yn y Llwch cyfadde' wnawn,
O'th flaen ein Gwarth a'n Llygredd llawn;
A'r Enw gwael lle daeth i ma's
Ein Nattur halogedig gas.
- 2 Adda trwy Bechod cwympo wnaeth,
Ac Angau'n daliodd oll yn gaeth;
Bu farw myrdd myrddiynau o'r Had,
Trwy'u Hundeb marwol hwy a'u Tad.
- 3 Ond pan fo'n Hyspryd ofnus ni
Yn gwel'd dy Ddeudf ddychrynllyd di,
Clodfori 'ry'm dy Ras, O Dduw,
Am acbub ein syrthiedig Ryw.
- 4 Moli'th drag'wyddol Fab yr y'm,
Ein Nattur unodd ef â'i hun;
O newydd cododd Adda'r Ail,
Adfeiliau'r cyntaf fynu o'r Sail.
- 5 Trwy Anufudd-dod, Gwaith un Dyn;
Y Drwg a aeth trwy'r Had bob un;
A thrwy Ufudd-dod un y gwna'd
Yn awr yn gyfiawn ei holl Had.

- 6 Lle y teyrnasodd Pechod gwael,
Ac Angau, mae Plant Adda'n cael
Fwyd a Gras fwy fwy'n amlhau,
Trwy'r Arglwydd ein Cyfiawnder mae.

CVI. *Tofturi CRIST i'r Gwan a'r Profedig,*
Heb. iv. 15, 16. a v. 7. Mat. xii. 20.

- 1 **C**Offawn yn llawen gyd â Pharch
Am Ras ein Harchoffeiriad;
Un yw o Galon dyner iawn,
A llawn 'Mysgaroedd Cariad.
- 2 Cyd-deimlo mae â'n Nattur wan,
Fe wyr mor egwan ydyw;
Gwyr beth yw Profedigaeth gref,
Can's teimlodd ef y cyfryw.
- 3 Ond diddrwg a difai o hyd
Ein Prynwr hyfryd safodd,
Wrth oddef tanllyd Saethau'r Fall,
Hyd Waed heb Ball gwrth'nebodd.
- 4 Yn Nyddiau 'i egwan Gnawd 'r oedd ef
Yn tywallt Llef a Dagrau,
Cyd-deimlo etto mae, pan f'o
Un Aelod iddo'n diodde'.
- 5 Ni ddifffydd Lîn fo'n mygu byth,
Yn Fflam fe'i chwyth yn hytrach;
Y Gorsen ysig byth ni thyr,
Y Gwan fe'u gyr yn gryfach.
- 6 Am hynny, yn ei Nerth a'i Nawdd,
Rhown ninnau'n hawdd ein Hyder;
Cawn Waredigaeth gantho fo,
Mewn Amfer o Gyfyngder.

CVII. *Cariad ac Anghariad,* Rhuf. xiv. 17, 19.
1 Cor. x. 32.

- 1 **N**ID Bwyd na Dillad o un-rhyw
Sy'n gwneud i fynu Deyrnas Dduw,
Ond iawnder, Hedd, Llawenydd Nef,
Ffydd ac Ufudd-dod i'w Air ef.

G

2 Pan

- 2 Pan ddiystyrom Gristion gwan,
A'r 'Fengyl ni wnawn ddirfawr Gam;
Can's y Duw doeth a'r grafol fy'
'N derbyn y Gwan ynghyd â'r Cry'.
- 3 Ymaith a Llid a Balchder mwy,
Addfwynder, Cariad, ceisiwn hwy,
Ac ni thrangwyddwn neb o'r Saint,
O ba Eglwyfi bynna' maent.

**CVIII. Gwaboddiad CRIST i Bechaduriaid, neu
Ostyngieiddrwydd a Balchder, Mat. xi. 28—30.**

- 1 “ **D**EWCH attaf bawb, medd Iesu Grist,
“ Sy'n llwythog a Blinderog trist;
“ Oddi wrth eich Poen i'ch hesmwythaf,
“ A'ch dwyn i'm nefol Artre'wnaf.
- 2 “ Addfwyn ac isel ydwyf, deweh
“ Dysgwch genn'i, Gorphwysdra cewch;
“ Ond Dig fel Mor a rua ar hynt,
“ A Balchder gwammal yw fel Gwynt.
- 3 “ Gwynfyd y Dyn a gym'ro'n fwyn
“ Fy Iau i arno, a hoffi ei dwyn,
“ Fy Iau fydd esmwyth iawn i hwn,
“ A'm Gras a ysgafnha ei Bwn.”
- 4 Dymunem, Iesu, dd'od wrth d' Arch,
Mewn Ffydd a Gobaith, Zel a Pharch,
Rhoi synu i'th Law'n Hysprydoedd byw;
I'w ffurfio a'u 'fforddi wrth Air Duw.

**CIX. Comisiwn yr Apostolion, neu'r Efengyl yn
cael ei thystio trwy Wyrthiau, Marc xvi. 15,
&c. Mat. xxviii. 18, &c.**

- 1 **M**EDD Grist, “ Ewch i Bregethu i ma's,
“ Cynnygwch i'r holl Fyd fy Ngras;
“ Cadwedig fydd a gredo Ngair,
“ A'r hwn ni chred ei ddamnio wnair.
- 2 “ Gwynaf eich Comisiwn mawr yn glir,
“ A'm 'Fengyl cewch ei phrofi'n wir;

Trwy

- " Trwy'r holl Weithredoedd wnaethum i,
 " A'r Gwyrthiau i gyd a wneloch chwi.
- 3 " Codwch y Meirw, a'r Claf iachewch,
 " Troi maes yn f' Enw Ddiafliaid wnewch ;
 " Nac ofned fy Mhrophwydi ddim,
 " Er Gwawd y Byd a'u Cabledl llym.
- 4 " Dysgwch fy Ngair i'r Bobl i gyd,
 " Wyf gyd â chwi hyd Ddiwedd Byd :
 " Pob Gallu rhowd i mi gan Dduw,
 " Mi allaf ladd neu gadw'n fyw."
- 6 " 'Nol dweud fel hyn, efgynnodd ef
 " Ar Gwmmwl disglair fynu i'r Nef ;
 " Ac aethant hwytheu i draethu'i Ras,
 " I bawb dros Wyneb Daeai las."

CX. *Ymofyngiad a Gwardedigaeth, neu Abraham yn offrymmu ei Fab, Gen. xxii. 6, &c.*

- S** AINT, rhowch wrth Arch eich Tad o'r Nef,
 'Fynu 'ch Cyfluron iddo ef ;
 O's chwi a'u rhowch, fe'u dychwel hwy,
 Neu rhydd i chwi Fendithion mwy.
- 2 Felly gwnaeth Abra'm gyd â Pharch,
 Ei Fab dyg allan wrth ei Arch ;
 Y Coed, y Tân, a'r Gyllell ga'dd
 Yn barod wrth ei Law i'w ladd.
- 3 " Abra'm, 'be'r Angel, dal dy Law,
 " O'th Ffydd a'th Gariad cefais Braw' ;
 " Dy Fab fydd byw, ac yn dy Had
 " Caiff yr holl Ddaear Fendith rad."
- 4 Yn y gyfyngaf olaf Awr
 Y dengys Duw Ymwared mawr ;
 Ym Mynydd o Beryglon llawn,
 Gwel'd yno'i Ras rhyfeddol cawn.

CXI. *Cariad a Chafineb, Phil. ii. 2. Eph. iv. 30.*

- N** AWR trwy 'Mysgaroedd Crist fy Nuw,
 A'i Ddioddefiadau mawr eu maint,
 Ei brudd Riddfannau a'i farwol Friw,
 Tynghe'da'i f' Enaid garu'r Saint.

- 2 Llef, Llid, a Rhyfel, ffwrdd â hwy,
Dig a Chynfigen yr un wedd;
A Geiriau chwerwon, na b'ont mwy
Rhwing neb o'r Seintiau, Meibion Hedd.
- 3 O Barthau 'Mryffon 'hedeg mae
'R heddychol G'lommen, Ysryd Duw;
Pa ham y bydd in' ei dristau?
Ein Seliwr ni i'r Bywyd yw.
- 4 Tyner ac addswyn f'o'n holl Fryd,
Trugarog hefyd i bob Dyn:
A Duw a faddeu'n Beiau 'gyd,
Er mwyn ei anwyl Fab ei hun.

CXII. *Y Pharisead a'r Publican*, Luc xviii.
10, &c.

- 1 **D**AETH Pechaduriaid o ddau Ryw,
I'r Deml i weddio Duw;
Y Publican, gwr isel Fryd,
A Pharisead balch ynghyd.
- 2 Y naill a safai o hirbell draw,
A llefai am Ras, dan godi 'Law;
A'r llall yn hv ymlaen fe aeth,
Gan fostio'r Dyledswyddau wnaeth.
- 3 Duw 'nabu eu gwahanol Lais,
Gwahanol Atteb rhoes i'w Cais;
Y Difalch fe'i coronei â Gras,
A llidiodd wrth y Coeg-ddyn cas.
- 4 Dad anwyl, na'd i mi byth fod
Yn Pharisead, hunan Glod;
Nid oes dim Haeddiant gennyf fi,
Ond pledio Gwaed d' Anwyl-Fab di.

CXIII. *Sansteiddrwydd a Gras*, Tit. ii. 10—13.

- 1 **B**OED i ni â'n Gwefusau
A'n Bwedd draethu i'r Byd
Efengyl sanctaidd Iesu
Y'm ni'n broffesu o hyd;
Disgleiried ein Gweithredoedd,
A'n Rhinwedd o bob Rhyw,
I brofi yr Athrawiaeth,
Ei bod hi oll o Dduw.

- 2 Fel hyn y cawn ni oreu
 Gyhoeddi maes ar lled
 Anrhydedd ein lachawdwr,
 Ger bron y rhai digred;
 Pan fyddo'r lachawdwriaeth
 O'n mewn, a Theyrnas Gras,
 Yn maeddu a darostwng
 Holl Rym ein Pechod cas.
- 3 Mae'n rhaid i ni ymwadu
 A Chnawd a Rheswm dall,
 Cynfigen, Gwŷn a Thrachwant,
 A Balchder yn ddiball;
 Fel y b'o Gwir a Chariad,
 Uniondeb, Sobrwydd llawn,
 Yn profi ein Duwioldeb,
 A'n Purdeb oddi fewn.
- 4 Gwir Grefydd ddeil i fynu
 Ein Hyspyd, tra bo'm ni
 Yn disgwyl am y Gobaith
 Tra gwynfydedig fry;
 Sef, disglair Ymddangosiad
 Ein Harglwydd mawr o'r Nef,
 A Ffydd a faif, gan bwyso
 Ar ei Addewid ef.

CXIV. *Cariad a Chymmwynasgarwch*, 1 Cor.
 xiii. 2—7, 13.

- 1 **Y**Mffrosted beilchion Pharise'd
 O'u Zel, a'u Cred, a'u Doniau;
 'Dyw' Crefydd hwy ond Breuddwyd prudd
 O's Cariad sydd yn eisiau.
- 2 Cariad sy'n godde'n ymarhous,
 Nid yw gyffrous i 'mddigio;
 Maddeu presennol Gamwedd mae,
 Anghosio'r rhai aeth heibio.
- 3 Malais a Llid uffernol Dàn,
 A'i Thafod glân a ddifffydd;
 Gobeithia, cred, ni feddwl Ddrwg,
 Er y Cam a ddwg o'i herwydd.
- 4 Ni chais, ni chwennych wybod 'chwaith,
 Am Athrod diffaith Dynion;

Di'styru'r Tlodion nid yw hi,
Na chynfigennu'r Mawrion.

5 A'i hunan Fantais yr ymad,
I wneud Lleihad Cymmydog;
Fel hyn daeth Crist o'r Nef i'r Gro's,
I farw dros rai euog.

6 Hwn ydyw'r Gras mewn Grym a fydd
Yng Ngwledydd y Gogoniant;
Lle ni bydd Ffydd na Gobaith mwy,
Ond Saint byth hwy a garant.

CXV. *Crefydd yn ofer heb Gariad, 1 Cor. xiii.*

1---3.

1 **P**E meddwn ar Dafodau doeth
Angylion ac Areithwyr coeth,
O's na bydd Cariad gyd â rhai'n,
Wyf megis Efydd gwag ei Sain.

2 Pe bawn o'r Dawn i draethu'n hy
Ddirgelion Nef ac Uffern ddu,
Neu allu o'm Ffydd i fymmud Byd,
Heb Gariad Dim wyf etto o hyd.

3 Pe bawn yn rhoddi, megis Brawd,
Fy Nhrysor oll i borthi'r Tlawd,
Neu roi fy Nghorph i losgi i'r Tan,
Gael Enw Merthyr clodfawr glân.

4 I Dduw a Dyn, os Cariad fydd
Yn brin, fy Ngobaith ofer fydd:
Nid Tafod tanllyd, Zel na Dawn
All wneud Gwaith Cariad byth yn llawn.

CXVI. *Cariad Crist wedi ei dywallt ar led yn y
Galon, Eph. iii. 16, &c.*

1 **T**YR'D, Arglwydd anwylaf, preswylia dy hun,
Trwy Ffydd a gwir Gariad, yng Ngalon
pob un;

Fel gwypom, a phrosom, a theimlom, trwy Ras,
Lawenydd na ddichon un Tafod roi ma's.

2 Tyr'd, llanw'n Calonnau â Gras i'n cryfhau,
Gwna'n Henaïd chengu, gael meddu a mwynhau,
A dysgu Lled, Uwchder, a Dyfnder, a Hyd
Dy Ras anfesuro! a'th Gariad i gyd.

3 Yn

- 3 Yn awr i'r Duw hwnnw a ddichon mwy wneud,
Nac allom ni feddwl, dymuno na dweud,
Y byddo trag'wyddol Ogoniant is Nef,
Gan bawb o'i lân Eglwys trwy Grist ei Fab ef.

CXVII. *Gwirionedd a Rhagrith, neu Ffurfioldeb mewn Addoliad*, Ioan iv. 24. Salm cxxxix. 23, 24.

- 1 **D**UW, Ysryd doeth a chyfiawn yw,
Sy'n gwel'd pob rhyw Feddyliau;
Cyfodi'u Llef nid gwiw i neb
I'r Nefoedd heb'u Heneidiau.
- 2 O'i flaen dim ond Gwirionedd Gras,
Yn addas a ymddengys;
Rhagrithwyr oll a edwyn Duw,
Trwy'u Gwisg a'u Lliw twyllodrus.
- 3 A'u Llygaid cyfarch maent i'r Ne',
A phlygu Gliniau i'r Ddaear;
Ond cas gan Dduw yr Aberth sydd
Heb Galon ufudd hawddgar.
- 4 Fy Ffyrrdd a'm Meddwl prawf, O Dduw,
Gwna'm Henaidd byw'n Ddi-ragrith;
A sefyll ger dy fron a wnaf,
Derbyniad caf a Bendith.

CXVIII. *Iachawdwriaeth trwy Ras yng Ngrist*,
2 Tim. i. 9, 10.

- 1 **Y**N awr i'r Hollalluog Dduw,
Y b'o trag'wyddol foliant gwiw,
Achub rhag Uffern y mae ef,
A'n galw i rodio'r Ffordd i'r Nef.
- 2 Nid am ein Haeddiant neb ryw un,
Ond o'i liofog Rasei hun,
Mae Iechydwriaeth i ni'n d'od,
I'n ffurfio'n Bobol bur i'w Glod.
- 3 Ei Arfaeth gyffrodd gyntaf oll,
I achub Gwrthryfelwyr coll;
Yng Ngrist ei Fab rhoes ini Ras,
Cyn tannu'r led yr wybren las.

- 4 O'r diwedd Iesu'n Harglwydd daeth,
Cyngor ei Dad yn hyspys gwnaeth;
Mynegai'r hen gyttundeb mawr,
A dyg drag'wyddol Ddoniau i lawr.
- 5 Bû farw ef, a'r Nos y bu
Dinistr'odd Rym holl Uffern Lu;
Cododd, eglurodd i ni'r Nef,
Ac i Lawenydd hon 'raeth ef.

CXIX. *Y Saint yn Llaw CRIST, Ioan x.28,29.*

- 1 **D**Y 'Fengyl fel y Ddaear saif,
Fy Nuw lle mae f' Ymddiried;
O's yn Llaw rasol Iesu 'rwy',
Ni chollir mwy 'mo'm Henaidd.
- 2 Anrhydedd Crist sy'n rhwym wrth Raid,
I gadw'i Ddefaid gwirion;
Oll iddo roes ei Dad dan Sel,
Fe'u ceidw'n ddiogel ddigon.
- 3 Angau ni ddwg, nac Uffern ddu,
'Mo'i Ddeiliaid eu o'i Ddwylo;
Ym Mynwes glyd y Iesu glân,
Dros byth y cân' orphwyfo.

CXX. *Gobaith yn y Cyfammod, neu Aldewid a Gwirionedd DUW yn anghyfnewidiol, Heb. vi. 17---19.*

- 1 **S**ATAN a Phechod mynveh yw
Am rwygo f'Enaid oddiwrth Dduw,
Ond byth y pery'i Gariad rhad,
A Iesu seliodd hwn â'i Wa'd.
- 2 Llw'r Arglwydd, a'i Addewid gref,
Sy'n cadarnhau'i Gyfammod ef;
Trag'wyddol Nerth ei Air gwpla,
A llanw'r Nef â Mawl y wna.
- 3 Mewn Temtasiynau llymma sy',
I'r Noddfa hon fy Enaid ffy:
Gobaith yw f' Angor gref ddi-gryn,
Pan godo Tonnau a' Stormydd blin.

- 4 Y 'Fengyl gynnal f'Yspryd byw,
Y ffyddlon digysnewid Dduw,
Rhoes Sail i'm Gobaith i mewn Gwa'd,
Llwon ac Addewidion rhad.

CXXI. *Ffydd fywiol a marwol wedi ei chasglu o amryw Ysgrythyrau.*

- 1 **E** Neidiau ffol camsyniol sy'
'N breuddwydio am y Nefoedd fry,
A bostio'r Cyflur maent yn gael,
Tra b'ont yn gaeth i'w Chwantau gwael.
- 2 Ein Bost a'n Tybiau'n ofer fydd,
O's oer a marw yw ein Ffydd;
'Does dim ond bywiol Ffydd o'r Nen
A'n hunâ Christ ein bywiol Ben.
- 3 Ffydd a dry'r Galon fod yn dda,
A Ffydd trwy Gariad gweithio wna;
Ffydd ymlid pob gysuron gau,
A chodi'n Serch i'r Nef y mae.
- 4 Ffydd sy'n gorchfygu'r Fall a'r Byd,
Trwy nefol Allu ar bob Pryd;
Hon ydyw'r Gras Gwrol-gamp mawr,
A lwydda yn yr olaf Awr.
- 5 Ffydd i Air Duw sy'n ufuddhau,
Fel yn ei Ras ymddiried mae:
Wrth faddeu o hyd, ein grasol Dduw
Eiddigus o'i Sancteiddrwydd yw.
- 6 Oddiwrth y Felldith o's rhyddha,
Ein Nattur arian se'i glanha:
Mab Duw ni ddaeth i'r Ddaear las
Fod yn Weinidog Pechod cas.
- 7 Ei Yspryd ef sy'n ein glanhau,
A felio'n Hedd a Duw y mae;
Daeth Iesu â'i Iechydwriaeth rad
I ni fel hyn trwy Dduw'r a Gwa'd.

CXXII. *Ymostyngiad a Derchasiad CRIST, Esay*
liii. 1---5, 10---12.

- 1 **I**'TH Air, pwy gredodd, Arglwvdd cu,
Neu wybu'th Iachawdwriaeth?
Datguddia'th Fraich alluog lor,
Fth Fab dod Oruchafiaeth.

2 Iudd-

- 2 Iuddewon cyfri' 'roent Fab Duw
Yn rhy wael i'w Crediniaeth;
Cynnefin oedd â Dolur cry',
A Gofid fu'i Gydymaith.
- 3 Oddi wrtho eu Hwylenebau troent,
A'i wawdio 'roe'nt ar gyho'dd;
Ond dan eu Gofid hwy yr aeth,
A'u Gospedigaeth dygodd.
- 3 Tros yr Iuddewon cyndyn caeth,
A phob Cenhedlaeth hefyd,
Mynnoi'r Duw cyfiawn ddryllio'n frau
Ei Un-Mab a'i Anwylyd.
- 5 " Ond mi estynna'i Ddyddiau ef,
" A Theyrnas gref rhof iddo:
" Caiff yn ei Law medd Duw y gras,
" F' Ewyllys addas lwyddo.
- 6 " O Lafur mawr ei Enaid mad,
" Y gwel ei Had lliosog;
" Trwy ei Wybodaeth cyfiawnha
" Efe Blant Adda euog.
- 7 " Caiff Caethion ddengmil eu rhyddhau
" O Rwymau Angau a Phechod;
" Ymado'u Beddau a'u Carchar wnant,
" Addefant ei Awdurdod.
- 8 " Dyrchafa'i Mab i'r Gwynfyd fry,
" Mewn Byd mawr fry ni chafodd;
" Gwel'd Ffoledd Dynolryw wnaeth e',
" A dyg eu Beiau, a-threngodd."

CXXIII. Yr un, Esay liii. 6---9, 12.

- 1 **F**EL Defaid aethom ffwrdd ar goll,
Torrasom oll ei Gorlan,
Gan grwydro bawb i'w Ffordd ei hun,
Ond 'lawr i'r un Ffordd lydan.
- 2 Ond rhyngodd bodd i roi o'r Tad
Ein Cyfeiliornad Mawrddrwg;
A'n Cospedigaeth ni vn ail,
Ar Ben y Bugail diddrwg.
- 3 Mawr oedd y Gras derbyniodd Crist
Y Di'rnod athrist diriaid;

Y Bugail

Y Bugail mwyn ei Waed a rô's
Yn Bridwerth dros y Defaid.

4 Ei Fywyd a'i Anrhydedd 'fo,
Oddi wrtho gymr'wyd ymaith;
A chyd â'r Anwir gwnaed ei Fedd,
Mor wael ei Wedd a'i Driniaeth.

5 Ond Duw a gwyd ei Ben yn llon,
Uwch holl Blant Dynion etto;
O Ffrwyth ei Boen a'i werthfawr Wa'd,
Aneirif Had rhydd iddo.

6 " Rhof iddo," medd yr Arglwydd, " Ran,
" A Chyfran gyd â'r Grymmus;
" Caiff feddu Gwobor fawr ddilith,
" A'i Barch ef byth a crys."

CXXIV. *Nodau Plant DUW o amryw Ysgrythurau.*

1 **F**EL Chwant Babanod am y Fron,
I 'mborthi a chynhyddu ar hon;
Am brofi'r 'Fengyl y mae'r Saint,
Ac wrth y 'Fengyl byw y maent.

2 Eu Calon gyd â Blys a geir
Yn hoffi'r hyn a draetho'r Gair;
Rhai garo'r Tad, eu caru wnant,
A'r Gwaith mae e'n gafau, casant.

3 Nid holl Bleferau'r Byd na'i Fael
A'u gwna hwy'n gaeth i drachwant gwael,
Ni anghofiant ddim ei geni o Dduw,
Mewn Pechod mwy ni feiddiant fyw.

4 Nid Gweniaeth Gwyr trahaus na'u Gwg,
A'u dena'n draws i wneuthur Drwg;
Ffydd fel Congwerwr mawr y fydd
O Ochr Duw yn cario'r Dydd.

5 Gras Duw fel Had dilwgr coeth
Sydd ynthynt yn teyrnasu'n ddoeth;
'Gwyddorion nefol fydd yn gwa'rdd
Plant Duw rhag pechu yn anhardd.

6 Nid trwy ddim Ofnau caeth neu Gŵr,
Maent yn cyflawni'i 'Wyllys pur;
Ond mewn Ffyddlondeb mawr a Pharch,
A Chariad gwnant ei felus Arch.

7 Bob

- 7 Bob Awr y cânt Ddyfodfa rwydd
At Dduw o fewn i'r Llen i'r Llwydd;
Cânt Nerth oddi yno i'w bywhau,
A gwir Lawenydd i barhau.
- 8 O ddedwydd 'Stad, a rhyfedd Faint,
Gras Duw'n llifeirio at y Saint!
Cael myn'd wrth Faingc eu Tad o'r Nef,
A gwel'd ei Wyneb hawddgar ef.
- 9 Dof finneu at dy Faingc, O Dad,
Gwna fi yn Blentyn it' trwy Rad;
Disgynned Yspryd dy Fab di
Idduwiol ffurfio Nghalon i.
- 10 Tywallt dy Gariad yno ar lled,
Cryfha Nghysuron i a'm Cred;
Yna caf ddweud, Fy Nhad a'm Duw,
Heb ddim Amheuaeth yn fy Myw.

CXXV. *Yr Yspryd yn tystio ac yn felio, Rhuf.*
viii. 14, 16. Eph. i. 13, 14.

- 1 **P**A'M bydd i Blant y Brenin mawr,
Fyn'd yn alarus Ddyddiau'n Hoes?
Ddiddanydd nefol tyr'd i lawr,
Arwyddion mwy o'th Gariad moes.
- 2 Ond trigo yn dy Saint 'rwyt ti,
A'u felio'n Blant i Dduw y wnai;
Gyrr ymaith fy Amheuaeth i,
A dangos faddeu fy holl Fai.
- 3 Rho i'm Cydwybod eglurhad
O'i Rhan yng Ngwa'd fy Mhrynwr byw,
A thystia gyd â Nghalon i,
Fy mod i wedi ngeni o Dduw.
- 4 Yr Ernes wyt o'i Gariad 'fo,
A'r Gwyfll o Lawenydd Nef;
Colommen Duw, a'th Aden swyn,
A gaiff fy nwyn yn iach i Dref.

CXXVI. *CRIST ac Aaron, neu GRIST ein*
Harchoffeiriad ni dan yr Efengyl, Heb. vii. ix.

- 1 **O**Anwyl Iesu, gwel'd yr wy'
Ogoniant mwy'n dy Berfon,

Nâ'r

Nâ'r Aur a'r Gemmau disg'lair oedd
Ar Wisgoed Meibion Aaron.

- 2 Lladd Anifeiliaid oedd eu Swydd,
I dynnu Euogrwydd Pechod;
Ond Ebyrth ofer oedd fath rai,
I bur lanhau Cydwybod.
- 3 Tydi âth Waed, tra gwerthfawr oedd,
A laddodd y Gelyniaeth;
A daeth o'th Galon Ffynnon rwydd,
I olchi Euogrwydd ymaith.
- 4 Hwyl dros eu Beiau'u hunain aent,
Offrymmu wnaent yn gynta';
Ond Oen difeius oeddyt ti,
Aeth drosom ni i'r Lladdfa.
- 5 Gwaed newydd beunydd yn ei Bryd,
A gollid ar'u Hallorau;
Ond yr un Offrwm ddygais't ti,
Sy'n llwyr gyflawni'n Heisgau.
- 6 Trwy lawer iawn o Ddwylo'r aeth
Eu Hoffeiriadaeth farwol;
Ond d' Offeiriadaeth di a fai'
Un wedd a'th Ddyddiau bythol.
- 7 Aaron, â Gwaed, nid eiddo'i hun,
Unwaith bob Blwyddyn safai,
O flaen y Drugareddfa wiw,
Am Ffafar Duw ymbiliai.
- 8 Ond Iesu'n Harchoffeiriad byw,
Saif o flaen Duw'n wastadol;
Dengys ei Aberth mawr a'i Wa'd,
A myn Ryddhad i'w Bobol.
- 9 I eiriol fry ger bron y Tad,
Yn wastad mae'n ymddangos;
Gwna'th Gŵyn fy Enaid wrtho fe,
Mae'n siwr o ddadleu'th Achos.

CXXVII. *Caracters, neu Enwau CRIST wedi eu benthyccio oddi wrth Bethau di-fywyd yn yr Ysgrythyr.*

- 1 **W**RTH Draed y Iesu i addoli dewch,
Gweld Pethau rhyfedd yntho cewch;
Rhy gul yw'r Byd i ddodi ma's
Ei Werth, ei Rinwedd ef, neu'i Ras.
- 2 Y Greadigaeth oll ni ry'
Ond llefg Gysgodau o'm Harglwydd cu:
Nid Natur all â'i Lliwiau'i hun
Byth roi ar led ei brydferth Lun.
- 3 I Fara a Gwin, ai tebyg yw?
A hwn y porthir f'Enaid byw;
Dy Gnawd a'th Wa'd, trwy ryfedd Rin,
Sy' fywiol Fara a nefol Win.
- 4 Ai Pren yw ef? Mae'r Byd yn rhad
Yn cael o'i Ddail ef lawn Iachad:
Y gwir Flaguryn goreu'i Ryw,
Gwreiddyn a Hiliogaeth Dafydd yw
- 5 Ai Rhosyn yw? Nid Saron fwyn
Fath Ber-aroglau ddichon ddwyn;
Neu i'r Lili os cyff'lyba'i'm Ner,
Pob Glyn a fawl ei 'Roglau per.
- 6 Ai per Winwydden nefol yw?
O'i Nodd y ffrwytha'r Cangh'au byw:
Boed Undeb byth rhwng f'Enaid trist,
Fel Cangen a'r Winwydden Crist.
- 7 Ai Pen yw ef? Pob Aelod fydd
Yn cael oddi wrtho fywiol Fudd;
Y Saint uwchben, ac yn y Byd,
Trwy'i Yspryd unwyd oll i gyd.
- 8 Ai Ffynnon yw? Lhon mi a'
I olchi Mhechod blin a'i Bla:
A'i Dyfroedd f'Enaid a fywhair,
A'm Dillad brychion a lanhair.
- 9 Ai Tân yw ef? Fe bura'm Drwg,
Ond Colled i'r gwir Aur ni ddwg;
Fe eiste'i lawr fel Purwr glân,
A'i Draed y mathra'r Sorod mân.

- 10 Ai Craig yw ef? Fe saif yn fyth,
Ni syfla Craig yr Oesoedd byth;
Daw melus Ddw'r o honi ma's,
I'n cynnal trwy'r Anialwch cras.
- 11 Ai Ffordd yw ef? Mae'n dwyn at Dduw,
Mewn Leiniau Gwaed mae'r Llwybyr gwiw;
Mewn Ffydd a Zel mi a'i rhodia'n fyn,
Ne's elwyf fry i Seion Fryn.
- 12 Ai Drws yw ef? I mewn mi af;
Wele'r Porfeydd yn Wyrddon braf;
Paradwys yw, nefolaidd lân,
Neb ond y Defaid yno an'.
- 13 Ai Congl-faen amcanwyd ef,
I ddynion weithio arno'u Nef?
Ar hwn sylfaenaf finneu'n hy,
Nid ofnaf Lid Uffernol Lu.
- 14 Ai Teml yw? Addola'n brudd
Y Gallu a'r Mawredd ynthi sydd;
A thu a'i sanctaidd Le, dan Gof,
Fy Wyneb pan weddiwyf trof.
- 15 Ai Seren yw? Mae'n torri'r Wawr
Trwy'r T'wyllwch â'i Oleuni mawr;
Ei 'Goniant ef yn amlwg sydd,
Adwaena'i'r ddisglair Seren Ddydd.
- 16 Ai Haul yw ef? Gras yw ei Byst;
Cyfiawnder pur yw Gyrfa Crist:
Pan ymddangofo, ymlid mae
Gymhylau'r Saint, a'u llawenhau.
- 17 Am ddringo 'rwyf uwch Wybren fry,
Lle ni ddaw 'Stor'm na Th'w'llwch du;
Yno mae fe'n datguddio'i hun,
Ac yn teyrnasu'n Dduw a Dyn.
- 18 Nid Dae'r, na Môr, na Haul, na Ser,
All ddwyn Cyff'lybiaeth llawn o'm Ner;
Ni's gallwn draethu'i Degwch ef,
Ne's gwel'd ei Wyneb yn y Nef.

CXXVIII. *Enwau a Thitlau CRIST o amryw
Ysgrythurau.*

- 2 **O** Dryfor Llyfyr Duw yn awr
Benthyccaf Ditlau'm Harglwydd mawr;
Nid Nattur, Dysg, nac eitha' Dawn,
All ddangos ei Fawrhydi'n llawn.
- 2 Gwir ddisglair Ddelw'r Tad a'i Bryd,
A'i Beledr yn disgleirio o hyd;
Trag'wyddol Fab y bythol Dduw,
Ettifedd cyd o'i Orfedd yw.
- 2 Brenin Brenhinoedd, Arglwydd Dduw,
Ei Enw ar ei Forddwyd yw:
Mae'i Wifg e'n goch gan Wa'd i gyd,
A'i Wialen dryllia Bobloedd Byd.
- 4 Sawl ni thawdd Gras hwynt na'u cyffroi,
Yr Oen i 'mddial mae'n ymroi,
Ei Lid i'w herbyn ennyn mae,
A'r Llew o Juda a rwyga'r Prac.
- 5 Ond pan ddel i 'mgymmodi â Dyn,
Pa Ditlau mwyn mae'n ddwyn ei hun?
Goleuni'r Byd a'n Bywyd yw,
Mae'n deilwng o'r fath Enwau gwiw.
- 6 Tofturi fy'n ei Galon gu,
Wrth chwareu Rhan cyfryngwr fry;
Bydd ef yn Frawd a Chyfaill mwyn,
Ettyb yr Enwau mae e'n ddwyn.
- 7 I'w Orfedd dring y Barnwr glân,
Ei Fryns a'i Elynion se'u gwahân,
A phrawf ei Saint mewn llawn fwynhad
O Dryfor llawn ei Gariad rhad.

CXXIX. *Yr un fel Salm CXLVIII.*

- 1 **Y**N firiol canu wnaſ
Am Ditlau'm Harglwydd Nef,
O'i sanſtaidd Air y caſ
Ei Enwau ardderchog ef:
Nid Dysg na Dawn neb îs y Nef
All byth roi maes ei Fawredd ef.

- 2 Yn Iesu gweled cawn
Y Tad a'i ddisglair Wedd,
Byth yn llewyrchu'n llawn
O Gariad ac o Hedd:
Trag'wyddol Fab y bythol Dduw,
Ettifedd cyd o'i Orsedd yw.
- 3 Brenin Brenhinoedd Byd,
Arglwydd Arglwyddi'r Llawr,
Ar ei Wisg a'i Forddwyd dyd
Ei sanctaidd Enw i lawr.
Gair Duw mae'n cael ei alw o hyd;
A Gwialen Ha'rn mae'n llywio'r Byd.
- 4 Lle nad yw Geiriau Duw
Na thoddi na chyffroi,
Yr Oen digofus yw,
I Ddial mae'n ymroi;
Deffroi ei Lid heb oedi mac,
Fel rhwad Llew i rwygo'r Prae.
- 5 Ond Iesu mawr pan ddel
I wneuthur Hedd â Dyn,
Pa Ditlau tirion, gwel,
Mae'n gym'ryd iddo'i hun?
Goleuni'r Byd a'n Bywyd yw;
Fath Enwau'n wag ni ddwg Mab Duw.
- 6 Tofturi rhyfedd rhwydd
Yng Nghalon Iesu fy',
Pan f'o'n cyflawni Swydd
Cyfryngwr drosom fry:
Cyfaill a Brawd yw e'r un pryd,
Cywir a mwyn yn para o hyd.
- 7 I'r Orseddfainge ar fyrr
Fe ddring i farnu'r Byd,
A'i holl Elynion gyrr
Oddiwrth ei Ffryns i gyd;
Yna caiff Saint wel'd yn y Nef
Anfeidrol faint ei Gariad ef.

CXXX. *Swyddau CRIST o amryw Ysgrythurau.*

1 **Y**R Enwau mwya' ardderchog fu
Ar Ddynion nac Angylion fry;

H 3

Rhy

- Rhy wael y'nt oll i ddodi ma's
Ogoniant rhyfedd Crist a'i Ras.
- 2 Ond O'r fath isel Ffyrdd, fel Gwas,
Mae'n gym'ryd i addysgu ei Ras!
Rhyfeddu'rwyf, a llawenhau,
Wrth wel'd y modd fy ngharu mae.
- 3 Angel yr Ammod saif gerllaw,
A'i lawn Gommifiwn yn ei Law;
Oddi wrth y Tad y daeth e'i lawr,
I draethu'r Iechydwriaeth fawr.
- 4 Y Prophwyd mawr, dy foli wna';
Tydi ddaeth â'r Newyddion da,
Maddeuant o Bechodau'n rhad
I Ddynol-ryw, a Hedd â'r Tad.
- 5 Esampl a Blaenor wyt i mi,
Dymunwn rodio gyd â thi;
O na'd im' droi oddi ar dy ol,
A dilyn Ffyrdd gwa'iddedig ffol.
- 6 'Rwy'n caru Mugail, ceidw'n iach,
Ymhlith ei Ddefaid, f' Enaid bach;
Fe Bortha'i Braidd, fe'u geilw'n fwyn,
Ac yn ei Fynwes dwg ei Wyn.
- 7 Fy Meichiau gymmer f' Achos gwan,
Attebodd Ddeddfau'i Dad, bob Rhan;
Wele fy Enaid wnaed yn rhydd,
Fy Nyled talodd fy Meichnydd.
- 8 Bu farw'm Harchoffeiriad, gwn,
Ni cheisias Aberth heblaw hwn;
Ei Wa'd wnaeth Hedd dros bawb un pryd,
Ac o flaen Duw mae'n pledio o hyd.
- 9 Ymddengys fy Nadleuwr fry,
A'r Tad ei Daran heibio try;
Nid holl Achwynion Uffern gref
All droi oddi wrthy'i Galon ef.
- 10 Fy Mrenin a'm Congwerwr glân,
Dy Air a'th Gongcwest fydd fy Nghân,
Trwy'r hwn fi'n Ddeiliad ufudd gwnaed,
I blygu'n llawen wrth dy Draed.
- 11 C'od fynu, f' Enaid, mae o'th flaen
Gadpen fy Iachydwriaeth lân:
Cychwyn, nac ofna gario'r Dydd,
Er cymmaint yn dy wrthsefyll fydd.

- 12 'Tai Angau ac Uffern yn eu Grym,
Yn gwisgo'u holl Greulondeb llym;
Tr'o Crist o'm tu, diogel wy'i,
Caf gantho Nerth i'w maeddu hwy.

CXXXI. *Yr un fel Salm CXLVIII.*

- 1 **Y**R Enwau gwycho o Glod,
A glywyd mewn un Iaith,
Gan Ddynol-ryw erio'd,
Neu, 'mhlith Angylion 'chwaith;
Maent yn rhy wael
I ddodi ma's
Fawrhydi a Gras
Fy Mhrynwr hael.
- 2 O Pa 'Madroddion mwyn,
Pa Ostyngieiddrwydd Gwas
Mae Mrhynwr yn ei ddwyn
I ddyfgu ei nefol Ras!
'Rwy'n llawenhau
Wrth wel'd yn rhodd
Y Ffyrdd a'r Modd
Fy ngharu mae.
- 3 Mewn Gwisg o Gnawd, heb gel,
Fel Angel saif gerllaw,
A'r Addewidion ddeil,
A Phardwn yn ei Law:
Oddi wrth y Tad
Ei anfon ca's
I draethu'i Ras
I Ddynol-ryw
- 4 Gwir Brophwyd mawr fy Naf,
Mi'th folaf, canys ti
Ddaeth â'r Newyddion da
O'n Iachawdwriaeth ni;
Newyddion gwiw
O Bardwn rhad
O Hedd â'r Tad,
I Ddynol-ryw.
- 5 Cynghorwr i mi bydd,
Patrwn a Th'wysog mwyn;
Trwy'r holl Anialwch fydd
I'm ledio 'mlaen a'm dwyn.

O nad

O na'd i mi
Oddi wrthit ffoi,
Neu i draws Ffyrdd droi
O'th Lwybrau di.

6 'Rwy'i'n caru Mugail da,
Fy ngwilio mae o'r Nef,
Fy nghadw'n ddiogel caf
Ymhlith ei Ddefaid ef:
Fe bortha'i Braidd,
A dwg ei Wyn
Pw Fynwes fwyn,
Er gwaetha'r Blaidd.

7 Rho'i f'Achos, heb naccau,
I Law fy Meichiau mad;
Mae'n ateb a chwplau
Drylliedig Ddeddfau'i Dad.
Wele fi'n rhydd
O'm Dyled mawr!
Eu talu lawr
Wnaeth fy Meichnydd.

8 Fy Archoffeiriad mawr
Offrymmei'i Waed yn ffri;
Un Aberth hebddo 'nawr
Ni chais fy Enaid i.
Ei werthfawr Wa'd
Roes Iawn un pryd,
Mae'n dadleu o hyd
Ger bron y Tad.

9 Dadleuwr im' yw Crist,
Ymddengys trosaf fry;
A'r Tad ogwydda'i Glust,
A'i Daran heibio try.
Nid Uffern gref
Er allo 'i wneud,
A Phechod ddweud
Dry 'i Galon ef.

10 Fy Ior am Conge'rwr mawr,
A'm Brenin clodfawr glân,
Dy Ras, Deyrn-wialen wiw,
A'th Gleddyf yw fy Nghân:

Trwy

Trwy rhai'n i'm gwnaed
I ufuddhau,
A phlygu'n glau
O flaen dy Draed.

- 11 'Nawr cyfod f'Enaid gwan,
A'r Temtiwr sathra i lawr;
Mae'th Gadpen cryf o'th Ran,
Gwnei Fuddugoliaeth fawr;
Y gwanna'i Ffydd
O'r Saint heb Ball,
Ar holl Lu'r Fall,
A garia'r Dydd.

- 12 Pe doi Llu Angau hyll,
A Nerthoedd Uffern ddu,
Yn eu dychrynlyd Ddull,
Llid a Chreulondeb cry';
Diogel wy'i,
Rhydd Crist i'm Ras
I ddala ma's,
A'u maeddu hwy.

Diwedd y Llyfr cyntaf.

H Y M N A U

A

CHANIADAU YSPRYDOL.

YR AIL LYFR.

Wedi ei gyfansoddi ar *Defunau Dwyfol.*

---

1. *Cân o Fawl i DDUW, oddiwrth FRYDAIN-FAWR.*

1 **H**OLL Natur caned, gweddus-yw,
 I'w Brenin a'u Creawdwr Duw;
 Na phalled Awyr, Dae'r na Nef,
 Ddwyn Treth o'u Moliant iddo ef.

2 Chwy-chwi Seraphiaid cylch y Fainge,
 Rhowch ddechreu'r ogoneddus Gainge;
 Hwylwch eich T'annau i seinio'i Glod,
 Hyd eitha'r Bydoedd fydd yn bod.

3 Pob peth o waelach Defnydd dowch,
 I foli ei Enw mawr ymrowch;
 Ninnau â'n Henaid oll a'n Llef
 A ganwn ei Ogoniant ef.

4 Boed iddo'n sanctaidd 'rhyn a fedd
 Pawb 'onom byth, o'r Cryd i'r Bedd:
 Boed i'n Gwefusau draethu'i waith,
 A moli o hyd ei Wyrthiau maith.

5 Ein Hynys hon diogel yw,
 Yn Llaw yr Hollalluog Dduw;
 Gelynion gwag-freuddwydio wnaent,
 Am Gongwest wrth y gadwyn maent.

6 Gorfedd-

- 6 Gorfeddfainge Brydain ei mawrhau,
A'i chadw fel ei Eiddo mae;
Gwneud ein T'wyfogion oll yn fwyn,
A'n Perygl ymaith mae'n ei ddwyn.
- 7 Rhown Fawl gwaftadol iddo ef,
'Rhwn sy'n taranu trwy'r holl Nef,
A chyd ag Awgrym dig neu Wg
Fe fig'a i lawr Ormeswr drwg.
- 8 Mewn C'lofnau Pres y gweler draw
Fuddugoliaethau'i gadarn Law,
Fel y darlleno Pobloedd peli
Anrhydedd Duw'r Rhyfelwr gwell.
- 9 Fel hyn, mewn Zel nefolaidd dân,
Dyrchafwn Glod ag uchel Gân,
Hofanna seinied Brydain fawr,
O ddengmil o Dafodau 'nawr.
- 10 Etto rhy weinïon ydym ni,
Duw mawni-gyrraedd d'Enw di;
Ni all Angylion mwya'u Dawn
D'addoli na'th foliannu'n llawn.

II. *Marwolaeth Pechadur.*

- 1 **Y** Meirw a Damnedigaeth sydd
Yn taro i'm prudd Feddyliau;
Pa Ddychryn ddeil yr enaid sy'
'N euog ar Wely Angau.
- 2 Dihirio bydd gan Ofnau caeth,
O amgylch traeth Marwolaeth,
Ne's del fel Llif yr Angau llym
I'w sgubo'n gyflym ymaith.
- 3 Yna yn ebrwydd disgyn mae
I lawr i'r Parthau tanllyd,
I blith Cythreuliaid ffaidd hyll,
Ac ynte'n erchyll Yspryd.
- 4 At dorf o Bechaduriaid trwch,
Mewn T'willwch a Chadwynau;
Heb Obaith yno llefant hwy,
Gan ddisgwyl mwy o Boenau.
- 5 Ni all eu Poen na'u Gwaed ddilen
Euogrwydd eu Pechodau;

Ac ni bydd i drugaredd Duw
Roî Clust byth i'w Griddfannau.

- 6 O rhyfedd Ras a'm cadwodd i,
A'm Henaid ni ddyg ymaith,
Ne's im' gael Rhan yng Nghariad Crist,
A dysgu ei drist Farwolaeth.

III. *Ar Farwolaeth a Chladdedigaeith un o'r Saint.*

- 1 **P**A'M y tristawn ar ol y Saint?
Nid marw ond ymado maent:
'Dyw Angau ond Cennad Crist o'r Nef
I'w galw hwynt i'w Freichiau ef.
- 2 Onid y'm ninnau'n awr o hyd
Am dynnu fynu i'r nefol Fyd?
Dymuno i'r Amser dd'od, gael myn'd
At Iesu ein hanwylaf Ffrynd.
- 3 Pa'm y dychrynwn mewn un wedd
Drosglwyddo Cyrph y Saint i'r Bedd?
Yno bu Cnawd y Iesu pur,
A gad'odd Arogl peraidd hir.
- 4 Bendithio Beddau'i Saint a wnai,
Ac esmwythaodd eu Gwelau:
P'le gorphwys yr Aelodau mân,
Ond gyd â'u Pen fu yno o'r bla'n.
- 5 Oddi yno cododd, fynu'r aeth,
A dangos i ni'r Ffordd a wnaeth:
At Dduw lle hed ein Lluch o'r Llawr,
Ar Ddydd yr Atgyfodiad mawr.
- 6 Yr Utgorn ola' seinia'n syn,
Ac eirch in' gadi bawb bryd hyn;
Dihunwch Bobloedd, fydd ei Lef,
A'r Saint esgynwch fynu i'r Nef.

IV. *Iachawdwriaeth yn y Groes.*

- 1 **Y**MA wrth Groes fy Mhrynwr Crist
Y doda'i lawr fy Enaid trist,
Dan Ddiferynau'i werthfawr Wa'd;
A byth oddi yno mwy ni'mad.

- 2 Nid Geiriau trawfion Treiswyr Byd,
S' a'u Llygaid yn llawn Mellt a Llid,
Nac Uffern darf fy Nghalon ffwrdd,
Pe codei'u Lluoedd oll i'm cwrdd.
- 3 I'm gyrru bant pe ceisiau'r Byd,
Fy Nghalon erys yno o hyd;
Fy Noddfa olaf yw a'm Plaid,
Mi drengaf yno o's bydd rhaid.
- 4 Ond, Arglwydd, lladd fy Ofnau mwy,
Can's diogel dan dy Gysgod wy'i;
Ni'm t'rawir yno gan dy Lid,
A'r Fall ni ddryga'm Henaid drud.
- 5 Ie, dan dy Waed diogel wy'i,
A gwaetha'm holl Elynion mwy:
Hofanna i'r hwn fu farw'n fwyn,
I'm Henaid i gael yno'i ddwyn.

V. *Hiraethu am foli CRIST yn well.*

- 1 **A** Rglwydd, pan fwy'n myfyrio'n syn
Ar dy Ddiodeffaint tost cyn hyn,
A darllen, it' trwy'th Groes gwplau
Gyfreithiau'm Lluniwr a'u mawrhau.
- 2 Pan welwy'th Waed orchfygu Grym
Uffern, Angau a Phechod llym;
A'r Dyn fu farw droso'i fyw,
Mewn mawredd ar orseddfaingc Duw.
- 3 Fy Yspryd gwyd, a hedeg bydd,
Yn llawn o Dân ar Aden Ffydd;
Dymunwn gyrraedd Nodau hy
Trag'wyddol Gerddi Gabriel fry.
- 4 Ond methu'n lân a chwyno 'rwy',
O eisiau Moes a'u Mesur hwy;
A gorfod cwympo a'm Cân i lawr,
Ymhell i'flaw dy Gongewest mawr.
- 5 Ond fe ddaw'r Amser, mae'n nefau,
Cawn ado'n ol y Pwysau Clai;
Ein Cyrph difraw, a hedeg fry,
I ganu 'nghyd â'r nefol Lu.

VI. *Cân foreuol.*

- 1 **U**Nwaith yn rhagor, f'Enaid prudd,
Y gwela'i'r Dydd yn oleu;
Un-waith cei etto foliant roi
I'r hwn sy'n troi'r Wybrennau.
- 2 Mae Nos wrth Nos yn traethu'i Glod,
A phob Diwarnod felly,
A'i Sain sy'n myn'd mor bell a'r Nef,
Lle'r eistedd ef i'w trefnu.
- 3 Fe sy'n fy nal i fyw a bod,
Fy Nhafod caiff ei foli;
Fy Mhechod fynnei'i ddigio o hyd,
Ac etto 'i Lid sy'n oedi.
- 4 Gellit fy fathru, bryfyn fal,
'Dwy'n abal dy wrthfeyll:
Oni b'ai'th Ras sy'n trugarhau,
Cyflawnder gwnae hi'n gandryll.
- 5 Aeth mil o 'Neidiau gwael o'r Byd,
Er pan fu machlud Haul-wen;
Ac etto estynaist f'Edau i,
A'm Heinioes sy' heb orphen.
- 6 Duw mawr, cyflawna'i f'Oriau i ti,
Tra meddwyf fi Oleuni;
Yna fy Haul fachluda'n llon,
A daw nos dirion imi.

VII. *Cân Brydnhawnol.*

- 1 **D**UW, gad i'm Caniad hwyr, heb Warth,
Fel Arogl-darth ddyrchafu;
A helpia f' Offrwm gwan o Glod,
Hyd Nefoedd dd'od i fynu.
- 2 Trwy holl Beryglon mawr y dydd,
Dy Law di fydd i'm gwarchod;
Ac i gyflawni fy holl raid,
Dy Nawdd a'th Blaid sy' barod.
- 3 Parhaus fendithion oddi fry,
Sydd yn f' amgylchu'n wastad;
Ond O cyn lleied tâl (mae'n Gam)
Mae Duw'n gael am ei Gariad.

- 4 Pa beth y wnaethum dros yr hwn
Fu farw i gadw'm Hene'd?
Och, fel mae'm Ffoledd i'n amlhau,
Fel y mae f'Oriau'n cerdded!
- 5 Dy anwyl Groes, fy Nuw, at hon
A'm Calon euog rhedaf;
Ac i'w fywhau â'th Ras wrth raid,
I ti fy Enaid rhoddaf.
- 6 Taenella hwn â'th Waed mewn Hedd,
Caf orwedd yn ddi-gynnwr,
Megis yng Nghol fy Nuw yn llon,
Neu ar ddwy Fron fy Mhrynwr.

VIII. *Hymn yn y Boreu neu'r Prydnhawn.*

- 1 **H**Ofanna i'n Duw galluog fy'
Yn dal i fynu ein Hoedel;
O'n cylch mae Maglau heb ddim rhi',
Ac eto ni sy'n ddiogel.
- 2 Ei Allu mawr, tra rhyfedd o'dd,
A'n cododd fynu'n ebrwydd;
A beunydd a phob Awr mae'n Pwys
Yn gorphwys ar yr Arglwydd.
- 3 Y Nos diflino'n Cyrph mae hon,
Angylion hwytheu i'n gwarchod;
Deffroisom, Clod i Dduw na bu
Ein Gwely i ni'n Feddrod.
- 4 Ni's gall y Boreu i'n sicrau,
Y cawn fwynhau'r Diwarnod;
Can's Angau i gipio'n Bywyd tlws,
Sydd wrth y Drws yn barod.
- 5 Ein Ffun fforffetsom bawb, gwir yw,
I ddial Duw trwy bechu;
Gras ein trag'wyddol Frenin hael
Yw'n bod ni'n cael anadlu.
- 6 Duw yw ein Haul sy'n dwyn y Dydd
Lawenydd in' a Heddwch;
A'n Cnawd dan Edyn hwn y Nos
Sy'n aros mewn Diogelwch.

IX. *Duwiol Drifwch yn codi oddiwrth Ddioddef-
iadau CRIST.*

- 1 **O** CH fi! a waedodd f' Arglwydd cu?
Ai marw tu fy Mrenin?
A roes e'i sanctaidd Ben heb fri
Lawr dros of fi'r fath Bryfyn?
- 2 Dy Gorph a laddwyd, Iesu mad,
Ac yn ei Wa'd fe'i troched,
Wrth sefyll, Ddioddefwr gwiw,
I Ddiger Duw'n agored!
- 3 Ai am Bechodau mawr fy Oes
Bu ar y Groes yn diodde'?
- 4 Iawn gallfei'r Haul gan D'w'llwch du
G'wilyddio fry'n y Nefoedd,
Pan fu'r Creawdwr farw'i hun
Am Bechod Dyn a greodd.
- 5 C'wilyddied f' Wyneb i'r un modd,
Wrth wel'd ei Ddioddefiadau;
A'm Calon, Mawl tywallted hon,
A'm Llygaid chwerwon Ddagrau.
- 6 Ond Dafnau o Drifwch byth ni thâl
O'r Dyled amal f' arnaf;
Fy hunain ymaith, rhof, O Dduw,
Y cwbl yw ag allaf.

X. *Ymadael â Llawenydd cnawdol.*

- 1 **F**Y Enaid sydd yn ymiachau
A phob Pleserau cnawdol;
Brwnt fel y Dom sy' dan fy Nhra'd,
Ac anfad fel y Diafol.
- 2 Eich Cariad a'ch Cyfeillach wael
Nid wyf am gael ond hynny;
Y Gwynfyd wyf yn garu'n well,
Mae hwnnw 'mhell o'ch Gallu.
- 3 'Does dim o gylch y Ddaear chwaith
A leinw'm maith Ddeisyfiad,
At y Llawenydd pur parhaus
Mae fy holl Gais a'm Tyniad.

- 4 Lle mae Pleserau bywiol iach,
Heb Bechod sothach ffaidd,
Yn llifo o Orsedd Duw'n ddibaid,
I lonni'r Enaid sanctaidd.
- 5 Llywawdwr cadarn Nef a Llawr,
Y Mawr a'i Gogoneddus,
Ddwg yno'i holl Ddigonedd llawn,
I'n gwneud yn gyflawn happus.
- 6 Pe cawn Adenydd C'lommen gref,
Hedwn i'r Nef heb oedi;
Yno mae Mhrynwyr mwyn yn byw,
Ac yno'm Duw mae'n gwenu.

XI. Yr un.

- 1 **P**leferau'r Byd ni charaf mwy,
Sy'n temtio'm Meddwl, ffwrdd â hwy;
Fel llyfyn Fôr twyllodrus y'nt,
A gweigion fel chwibanog Wynt.
- 2 Fy nwyn i 'roe'nt fel Ce'nllif cry',
I'r Llyngelyn o Anobaith du;
A thra gwrandewais ar eu Cân,
Braidd na'm dygasant yno'n lân.
- 3 'Rwy'n moli'th ryfedd Ras, fy Ior,
A'm tynnodd o'r fath enbyd Fôr
A pheri i mi gadw 'mhell,
Ac ymgais am Ddedwyddwch gwell.
- 4 'Nawr tu a'r Gwledydd disglair fry
Nwy Law ar lled a'm Golwg fy';
O am Adenydd C'lommen fwyn,
Oddi yma i'r drydedd Nef i'm dwyn.
- 5 Yno o Fynwes Duw y rhed
Byth Foroedd o Bleferau ar led;
Fy Nhrigfan yno a sicrawn,
A boddi'm holl Ofidiau wnawn.

XII. CRIST yw Sylwedd Offeiriadaeth Lefi.

- 1 **Y**Gwir Fessia ymddangos mae,
Aeth y Cysgodau heibio;
Fel tywyll Nos a'r Ser y sydd
O flaen y Dydd yn cilio.

- 2 Ni raid wrth Aberth, Myn nac Wyn,
Na Byftach mwy, nac Anner,
Nac Arogl darth, per Lysiau drud,
'Dyw'r rhai'n i gyd ond ofer.
- 3 Yr offeiriadol Wifg ys tro,
A'r Swydd ga's heibio'i gosod;
Can's Crist i ni'n Offeiriad ddaeth,
A marw wnaeth dros Bechod.
- 4 Gwaed Anifeiliaid glân di-fai,
Di-les fuafai'n sicir,
Oni buafai iddo fe
Roi'i Waed yn lle'r Pechadur.
- 5 Ein marwol Gnawd a gymmerth e',
I ddangos Gwyrthiau'i Gariad;
A'i Fywyd trosom rhoes i lawr,
Ac eiriol 'nawr mae'n wastad.
- 6 "Dad," meddai, "maddeu'u Pechod hw",
"Can's mi fu'm farw'm hunan";
A'i Waed a'i Glwyfau ddengys fo,
A chaiff ei wrando'n fuan.

XIII. *Dydd yr ARGLWYDD, neu Hyfrydwch
mewn Ordinbadau.*

- 1 **O** Groesaw Ddydd o Orphwyftra a Hedd,
'R aeth Crist o'r Bedd i fynu;
Fy Nghalon fydd, a'm Llygaid hyn,
O'i weled yn llawenu.
- 2 Y Brenin mawr fydd yn nefau
I wledde'i Seintiau heddy';
Cawn eistedd yma a gwel'd ei Bryd,
Ei foli o hyd a'i garu.
- 3 Un Dydd, yn wir, melusach yw,
Lle byddo Daw yn dyfod,
Na myrdd o Ddyddiau i'w mwynhau
Mewn gwael Bleserau Pechod.
- 4 Fy Enaid mewn fath Hwyl a hon
Arhosai'n foddlon hollol,
I ganu ac ymdreulio o hyd,
Ne's myn'd i'r Gwynfyd bythol.

XIV. *Mwynhada GRIST, neu Hyfrydwch mewn Addoliad.*

- 1 **O**'M Meddwl dos Fyd gwag er d'm,
Ar Waith fy Nuw gad lonydd im';
O Arglwydd, disgwyl wrthyt ti,
Ac am dy wel'd, mae f'Enaid i.
- 2 O'm mewn yn dwyn mae nefol Dân
Yn ennyn mewn Dymuniad glân;
Tyr'd, f' anwyl Iesu, oddi fry;
A'm Henaid portha â'th Gariad cu.
- 3 Blodeuog Breniau'r Bywyd fy'
Ar dy Ddeheulaw'n Rhedau fry;
Afonydd dy Hyfrydwch maen'
Yn llifo'n wastad heibio i'r rhai'n.
- 5 Am hyn gwna Frys, dan wenu'n llon,
A hilia Fwrdd dy Ras ger bron:
Rho Brawf o'th sanctaidd Air a'i Rin,
A'm Calon llonna â nefol Win.
- 5 Bendigaid Iesu, melus yw
Dy Wledjau per i'n Henaid byw;
Erioed ni cha'dd Angylion flas
O'th Gariad trwy achubol Ras.
- 6 Henffych, Immanuel, ynot cawn
Ogoniant Duw'n llewyrchu'n llawn:
Ti yw'r disgleirias, teccaf Un,
A welodd Angel nac un Dyn.

XV. *Yr ail Ran.*

- 7 **M**AE Nef o acubol Ras a Hedd
Iesu'n disgleirio yn dy Wedd,
Yn ennyn ein Serchiadau ar Dân,
I garu a moli'th Enw glân!
- 8 Pan deimlwyf lewyrch Wyneb Duw,
Pan allwyf ddweud mai f'eiddo yw,
Lawr dan fy Nhraed 'rwy'n fathru'r Byd,
A'i Fawredd a'i Bleferau i gyd.
- 9 Tr'o'n Llygaid a'n Heneidiau ar Waith,
Yn edrwch ar d'Ogoniant maith,
Ni allem yma dreulio'n rhwydd,
Un Dydd trag'wyddol yn dy Wydd.

- 10 Y Nos a heibio cyn b'o hir,
Cawn fyn'd i Wlad Goleuni pur;
A'n llygaid yno cânt heb Ddrych
Wel'd Pryd a Gwedd ein Priod gwyh.
- 11 Byth yno yfed Gwynfyd llawn,
A bwytta o Bren y Bywyd cawn;
Ond, Arglwydd cu, rho i ni 'nawr
Rai Dafnau o'r Nef tr'om ar y Llawr.
- 12 Cysuron dy Ddeheulaw bur,
Rho in' wrth deithio'r anial Dir;
Ac yn dy Deml gad i ni
Wel'd Llewyrch teg dy Wyneb di.

XVI. *Tragywyddoldeb D U W.*

- 1 C'OD, c'od fy Enaid, gad y llawr.
Ehenga'th holl Feddyliau'n fawr,
A deffro'th Lef a'th Lafar byw,
I ganmol y trag'wyddol Dduw.
- 2 Erioed cyn tannu'r Nefoedd fry,
Jehofa'n llanw'i Orfedd bu;
Cyn gwneuthur Angel nac un Dyn,
Eu Lluniwr oedd yn byw ei hun.
- 3 Ei faith Flynyddau ni leihant,
Ond cadw byth fel gynt a wnant;
Ei Drigfan Trag'wyddoldeb yw,
A byth a byth yw Amfer Duw.
- 4 Fel Llanw rhed ein Horiau ar Hynt,
Y rhai presennol a'r rhai gynt;
Ei NAWR drag'wyddol ef a fai',
A'n Hoefoedd ni'n myn'd heibio'n glau.
- 5 Y Môr a'r Wybren maes o Law,
A'r Byd i gyd i Ddistryw ddaw;
Creaduriaid oll heneiddio wnan',
Gan ddisgwyl am eu Barn o Dân.
- 6 Wel, fyched ymaith y Môr mawr,
A thodded Fflammiau'r Wybr i lawr;
Fy Nuw fydd byw dros byth yn llon,
Pan ddarffo'r hen Gre'digaeth hon.

XVII. *Gweinidogaeth Angylion.*

- 1 **A**R Fryn o Oleuni disgclair Fry,
Maingc Brenin y Gogoniant sy';
A Thorf o Angylion gyd â Pharch,
Sy'n disgwyl hedeg wrth ei Arch.
- 2 "Dos", medd yr Arglwydd, Gabriel, "dos,
"A chyfarch Groth y Forwyn dlos;
"Gwnewch Frys, Gerubiaid, ewch i lawr,
"Cyhoedddech eni'r Ceidwad mawr."
- 3 I lawr disgynnodd disgclair lu,
Amgylchent Elifeus bob tu;
Ac Angel hedei 'lawr o'r Nef,
Cadwynau Pedr torrodd ef.
- 4 D'adeinog Dorf, Duw'r Lluoedd mawr,
Sy'n gwylio'th Eglwys ar y Llawr;
A hwylio'r y'm tu a'th Barthau fry,
D'Angylion gyr i'n harwain ni.
- 5 Duw, ond dy Weision y'nt i gyd?
Sy'n myn'd a d'od wrth d' Arch o hyd;
I'th Air yn llawen ufuddhant,
A gardo'th Blant i'w Cartre' wnant.

XVIII. *Ein Cyrph breuol, a DUW ein Hymddi-
ffynwr.*

- 1 **Y**Mffrosted oraill faint eu Grym,
Heb ofni Llid nac Angau llym;
Ond ni addefwn wrthyt ti,
O Dduw, fath egwan rai y'm ni.
- 2 Ein Cyrph sy'n iraidd fel Gwellt glas,
F'ai'n tæg flodeuo yn y Ma's;
Pan chwytho Poeth-wynt dros y Tir,
Ebrwydd y gwiwa'r Glas-wellt i'r.
- 3 Pfyntonau fil i'n Bywyd fydd,
O's un a ymaith marw fydd;
Rhyfedd i Delyn ddala 'nghyd,
O Dannau fil, mewn cywair cyd.
- 4 Ond Duw a'n deil ni fynu'n llyn,
Y Duw a'n ffurfiodd oll cyn hyn;
Gogoniant byth i'r Gallu mawr
A'n dygodd fynu o Lwch y Llawr.

- 5 Llefaroedd, a'n Calonnau ddaeth,
A'n 'Mhennydd cyd-gynhyrfu wnaeth;
"Trwy'r Gwythi rheded Gwaed," 'be ef,
A rhedodd trwyddynt fel Ffrwd gref.
- 6 Tra meddom Anadl ar y Llawr,
Molianwn ein Creawdwr mawr;
Fe fy'n cyffroi'n Pibellau Chwyth,
On'te anadlu ni wnaent byth.

**XIX. Gwrthgiliad a Dychweliad, neu Anwadal-
wch ein Cariad.**

- 1 **P**Aham mae Nghalon i mor bell
Oddiwrth fy Nuw, pa Gyfaill gwell?
Mwy o'm Meddyliau pa'm na bydd,
Duw, gydâ thi y Nos a'r Dydd?
- 2 Pa ham y gwibia'm Nwydau gwael?
Pa le mae'r fath Felusdra i gael,
Ag y ge's i yn y Mwynhad
O honot ti a'th Gariad rhad?
- 3 Pan fyddo f'Enaid gwan yn cael
Rhyw newydd Brawf o'th Gariad hael;
Rhyfygu mae fy Nghalon gas,
Na chollaf fyth o'r cyfryw flas.
- 4 Ond cyn el heibio awr i gyd,
Daw rhyw Abwydon gan y Byd,
I dynnu'r Blas a'r Dymmer hon,
A llygru fy Niddanwch llon.
- 5 Teganau Nattur têt eu Pryd,
A'u Swynion hudol sydd o hyd
Yn gwthio mewn i'm Calon ffol,
A thafu'm Ceidwad mwyn o'm Col.
- 6 Yna'r wy'n blino f'Enaid trist,
Edifarhau im' adael Crist;
O na chadwaswn gyd â'm Ffrynd,
A'i nadael o'm Serchiadau syn'd.
- 7 Llawenydd Pechod droes yn Boen,
Mewn Gofid soddais yn ddi-hoen;
Ond, f' anwyl Arglwydd, eilwaith ddaw
A Chysur i mi maes o law.
- 8 At f'Enaid daw'n ddisymmwrth syn,
A Rhwymau Cariad têt fe'u tyn; Tofturi

Tofturi yn ei Wyneb fydd,
Ac yn ei Law im' Bardwn rhydd.

- 9 Ys truan wyf, mawr oedd fy Mai,
Grwydro ar ol Pleserau gau;
Byth wrth dy Groes yn rhwym yr wy',
Cyn colli'r Olwg arnat mwy.
- 10 Gwnewch Frys fy Nyddiau i gyrchu'r Nod,
I mi gael gorphwys byth a bod
Ar ganol Bwynt fy Enaid byw,
Dwy-fron fy Mhrynwr mwyn a'm Duw.

XX. *Cân o Fawl i DDUW ein Iachawdwr.*

- 1 **G**Adewch i'r hen Genhedloedd wau,
A seinio Cân i'w Duwiau gau;
Ond Testun per fy Nhafod yw,
Cariad fy Mhrynwr mwyn a'm Duw.
- 2 Duw, wele'n disgyn, marw mae,
I gadw'm Henaïd i rhag gwae;
Safn rythu'r oedd y Fagddu fawr,
Pan gwypais, i'm traflyngu lawr.
- 3 Cyfiawnder a Dialedd Ion
Oedd am fy ngyrru i'r didrange Bo'n;
Ond Mab Duw drofo'i Waed rhoes ef,
A hwn ddiffoddodd Llid y Nef.
- 4 Anfeidrol Garwr, rafol Grist,
Ffrynd Pechaduriaid truain trist;
Dy Enw mawr molianner ef
O gylch y Ddaear faith a'r Nef.

XXI. *Gydâ DUW mae Mawrhydi dychrynlyd.*

- 1 **D**UW mawr, ofnadwy peri'th Fraw,
Taranu'n erchyll mae dy Law;
Dy danllyd Fyllt a hed yn glau,
Nid Dae'r nac Uffern a'u gwrthfai'.
- 2 Hyn wybu'r hen Angylion drwg,
A Satan syrthiodd dan dy Wg,
Dy Saethau aeth trwy'r Bradwr mawr,
A Dial trwm a'u foddei i lawr.
- 3 Hyn deimlodd Sodom er ei Gwae,
A than y Gosp byth rhuo ma'i:
"Pwy mewn Llosgfeydd didrange a drig,
"Neu oddef Dduw pan'nyno'i Ddig"? 4 Dych-

- 4 Dychrynwch Bechaduriaid 'nawr,
 Rhowch wrth ei Fainge eich Arfau i lawr;
 Gostyngwch wrth ei Draed mewn Braw,
 Rhag iddo 'ch dryllio â'i gadarn Law.
- 5 Saint, chwithau sy'n ei garu'n llon,
 Mewn Parch ymgrymmwch ger ei fron,
 Fel ei holl Weision yn y Nef;
 Ein Duw, Tân ysol ydyw ef.

XXII. *Yr Olwg o DDUW a CHRIST yn y Nefoedd.*

- 1 **T**YR'D nefol G'lomen oddi fry,
 A ch'od ni ar d'Adenydd cu;
 Esgyn a dwg ni fynu'n grwn,
 Uchlaw holl Bethau'r Bywyd hwn.
- 2 Tu hwnt i'r Wybren isaf hon,
 Lle try trag'wyddol Oesau llon;
 Lle mae Pleserau pur di-lyth,
 A Frwythau i wleda'r Enaid byth.
- 3 O am gael Golwg hoff o'r Wlad,
 A gorsedd ein trag'wyddol Dad,
 Lle'r eiste'n Prynwr mawr ei Fri,
 Mewn Corph cyffelyb i'n Cyrph ni.
- 4 Y Saint o'i gylch addoli maen',
 A holl Lu'r Nef a blyg o'i flaen;
 Y Duw'n llewyrchu i maes trwy'r Dyn,
 Ei bur Ogoniant ar bob un.
- 5 O'r mawr Ddigrifwch yno gair,
 Pan ganant eu Telynau Aur,
 Ac eistedd ar bob nefol Fryn,
 A datgan Gwaith eu Duw cyn hyn!
- 6 Pa bryd daw'r Dydd, fy anwyl Dduw,
 Caf finneu esgyn yno i fyw;
 Sefyll a phlygu yn eu plith,
 Gwel'd, moli a charu f'Arglwydd byth.

XXIII. *Drwg Pechod yn weledig yng Nghwmp Anglian a Dynion.*

- 1 **P**AN wnaeth yr Adeiliadydd mawr,
 A'i Air, holl Nattur Nef a Llaur;
 Ei foli'r oedd Cerubiaid llon,
 Pob Thron a blygei ger ei fron.

- 2 Yng nghanol holl Lu'r Nef yn awr
'Roedd Satan, rhyw Archangel mawr;
Cyd ganu â Ser-y Boreu bu,
Ne's pechu a chwympo oddi fry.
- 3 Pechod a'i tassei lawr yn lân,
I orwedd mewn trag'wyddol Dân;
"Pa fodd y syrthiell Mab y Wawr,
"O'r Nefoedd i'r Tywyllwch mawr?"
- 4 A'n Rhieni safent fel efe,
Ne's darfu i Bechod lygru'r Lle;
Collasant hwy eu gardd a'u Duw,
A dynystrasant eu holl Ryw.
- 5 Fel hyn o Babell Adda rhed
Y Pla dynystriol hwn ar led;
Pechod a lygrodd mewn un Awr
Waith chwe' Diwarnod i'r Duw mawr.
- 6 Cryn, f'Enaid, a galara'n brudd,
Wrth wel'd o'th fewn fath Elyn tydd;
A rhed at Dduw am help ei Ras,
I ladd y fath Lettywr cas.
- 7 Yna cawn godi'n Bloedd a'n Llef,
Am Fuddugoliaeth Brenin Nef;
Braich gadarn Duw a bia'r Dydd,
Can's Pechod gwaedu a marw bydd.

XXIV. *Achwyniad o Farweidd-dra neu Ddiogi
ysprydol.*

- 1 **P**A'M f'Enaid wyt yn diosalfau?
Dihun o'th Gwsg a'th Syrthni'n glau;
'D oes neb a chanddo gymmaint Gwaith,
Na dim mor hurt na hwyr-drwm chwaith.
- 2 Y Morgrug bach am 'chydig Beth,
Llafuriant, poenant yn ddi-feth;
A ni f'am ennill Teyrnas Dduw,
O mor esgeulus 'ry'm yn byw!
- 3 Ond er ein mwyn y saif y Byd,
A'r Ser a dry o ddeutu o hyd;
I'n cadw daw'r angylaid Lu,
Yn llon dan hedeg oddi fry.

K

4 Ni,

- 4 Ni, dros ba rai daeth Crist o'r Nef,
Ac am ein Lles llafuriodd ef,
Mor ddiofal y'm am gael Sicrad
O'r Goron brynodd ef â'i Wa'd.
- 5 A gawn ni fod mor swrth a gwan,
O Arglwydd, byth heb weithio'n Rhan?
Tyr'd G'lommen Duw o'th nefol Fryn,
Gwrelo'ga di'r Calonnau llyn.
- 6 A'n Hyspryd swrth a fywiocca,
A'n Henaïd codi fynu a wna;
Ag Edyn ferch, a Dwylaw Ffydd,
Hedwn a chawn y Gamp a'r Dydd.

XXV. *Molwch ef ei holl Angylion.*

- 1 **D**UW, Enw mawr ofnadwy yw ef,
Ei ofni mae holl Lu y Nef;
Mae'n figlo'r holl Greadigaeth faith,
A Satan gryn pan glywo'i Waith.
- 2 Ei Weision y'nt fel Fflammiau Tân,
O'i amgylch trig Goleuni glân,
Angylion Fflammiau tanllyd y'ch,
Mynegwch ei Ogoniant gwyh.
- 3 Nid Pryfed gwael fel ni heb feth,
All traethu'r fath anfeidrol Beth;
Ond gwel'd mae'ch Llygaid bywiol chwi
Brydferthwch eich Penllywydd fry.
- 4 Mynegwch fel y gwena ef,
Ac y disgleiria trwy'r holl Nef;
Pa Gerddi a Gorfoledd fydd
Trag'wyddol yno fel y Dydd.
- 5 Cenwch ei Nerth a'i Iawnder ef,
A'i Ddeheulaw anfeidrol gref;
Orchfygodd Satan a'i holl Lu,
A gyrrodd hwynt o'r Nefoedd fry.
- 6 Cenwch i'ch Brenin nefol Lu,
Chwi welfoch Gwymp y Gelyn du:
Molwch y Gras a'ch cadwodd oll,
Pan yr aeth ef a'i Lu ar goll.

- 7 Ei Wyrthiau traethwch chwi o'r Nef,
A chlywed Pobloedd pell eich Llef;
A phan y seinioch Glod eich Duw,
Plyged ac ofned pob Dyn Byw.

XXVI. *Angeu a Thragywyddoldeb.*

- 1 **F**Y Enaid plyg, a galw i Go',
Ymarfer dro ag Angau,
A meddwl fel mae marwol Ddyn;
Yn chwythu'r Ffun o'i Enau.
- 2 Ei Wefus wan lawr hongian mae,
A'i Bwls llefgau mae rhei'ny;
Gydag Ochenaid drom yn fud,
Ffarwel i'r Byd mae'n roddi.
- 3 A'r Enaid nid yw'n marw byth
Sy'n gado'i Nyth daearol;
Fy Meddwl dilyn hwn lle'r a,
Mae'i Ffordd e'n dra rhyfeddol.
- 4 I'r Llysoedd fry fe hed yn llon,
Lle trig Angylion sancte'dd;
Neu'r Diafl a'i llysg i Uffern ddu,
I'r Poenau sy' heb Ddiwedd.
- 5 A raid i'm Corph i farw? rhaid,
A'r Enaid yma 'mad'el:
O am ryw Angel Geidwad cry',
I'w ddwyn e' synu'n ddiogel.
- 6 I'th ffyddlon Law, fy Mhrynwr doeth,
Fy Enaid noeth rho' i synu;
Disgwyl dy Arch mae'm Cnawd bob Dydd
I fyn'd a'r Pridd i lechu.

XXVII. *Prynedigaeth trwy Werth a Gallu.*

- 1 **F**Y Iesu, gyd â'th Seintiau fry,
Fy Nhafod sy' am ganu
Dy waredigol Gariad cu,
A'th-Galon fu yn gwaedu.
- 2 Mawl byth i'r Oen a'i Gariad rhad,
A'i Briod wa'd fe'm prynodd;

- A thanllyd Gleddau'i Dad a'i Lid,
Yn hwn i gyd diffoddodd.
- 3 Yr Oen rhyddhau fy Enaid wnaeth,
Fu cyd yn gaeth gan Satan;
A'r Llew a yrrodd ef i lawr,
I Uffern fawr i wban.
- 4 I'r Oen fu farw b'o'n ddilyth
Ogoniant byth yn wastad,
Tr'o Angylion byw i'w 'nabod fo,
Neu Saint i deimlo'i Gariad.

XXVIII. *Llawenydd nesol ar y Ddaear.*

- 1 **C**Hwy-chwi sy'n caru'r Arglwydd, dewch,
A llawenhewch yn sancte'dd;
Cyd-unwn mewn Caniadau pur,
Gan amgylchynu'r Orfedd.
- 2 Na adewch ddim Blinder yma'ch cwrdd,
O'ch Meddwl ffwrdd ef gyrrwch;
Nid diben Crefydd yw'n tristau,
Na gwneud yn llai'n Diddanwch.
- 3 Naccaed y rhei'ny ganu Clod,
Na 'dnabu erio'd mo'r Arglwydd;
Ond Caredigion Brenin Nef,
Cyd-folwch ef yn hylwydd.
- 4 Y Duw sydd yn teyrnasu fry,
Ac yn taranu o'r Nefoedd,
Sy'n marchog ar y Cwmmwl du,
A llywodraethu'r Moroedd.
- 5 Y Duw ofnadwy hwn yw'n Tad,
A'n hanwyl Gariad hefyd;
Fe yrr i lawr Angylion Lu,
I'n dwyn ni fynu'r Bywyd.
- 6 Cawn yno wel'd ei Wyneb gwyn,
Heb bechu yn dragywydd;
Ac o Afonydd Gras y cawn
Byth yfed lawn Foddlonrwydd.
- 7 Ie, cyn ein myn'd i'r nesol Wlad,
A'r cyfryw 'Stad anfarwol,
Dylei Meddyliau fel y rhai'n,
Ein llawenhau'n wastadol.

- 8 Can's Dynion grafol profi wnant
 Ogoniant yma'n dechreu ;
 Oddiwrth wir Ffydd a Gobaith cry'
 Gall dyfu nefol Ffrwythau.
- 9 Ar Fynydd Seion wrth ein Blys,
 Cawn Bethau melus filoedd,
 Cyn myn'd i fynu i'r nefol Fro,
 Neu rodio'r auraidd 'Strydoedd.
- 10 Am hynny canwn Glod i'n Duw,
 Yng nghanol pob rhyw Drallod ;
 Ein Ffordd trwy Dir Immanuel sydd
 I wychach Gwledydd uchod.

XXIX. *Presennoldeb CRIST sydd yn gwneuthur
 Angau yn esmwyth.*

- 1 **P**A'M ofnwn ni farw, ond ydym ar fai ?
 Pa Bryfed brawychus yw Pobol Dduw rai !
 Angeu yw Porth Gwynfyd trag'wyddol a Bri,
 Ac etto dychrynu fyn'd trwyddo 'ry'm ni.
- 2 Y Poen a'r Griddfannau sy'n Angeu'n ein cwrdd,
 Sy'n tarfu ein Henaid anffyddiog i fwrdd,
 I dynnu'n ol eilwaith i Fywyd pe cai,
 Gan garu'r hen Garchar, y claiar Dŷ Clai.
- 3 Ond O, f'anwyl Iesu, 'm cyfarfod pe doi,
 Fy Enaid a dannei'i Adenydd yn gloi :
 Trwy Borth Haiarn Angeu draw hedei'n dra hy,
 Heb deimlo 'mo Ddychryn y Dyffryn oer du.
- 4 Gall Iesu wneud Gwely Marwol eth i mi,
 Mor esmwyth i'w deimlo â Glwth o fan Bly'
 Tra byddwyf yn pwyso a Mhen ar ei Fron,
 A melus roi fynu fy Anadl ar hon.

XXX. *Breuldeb a Ffolineb.*

- 1 **D**ROS Ennyd fach 'ry'm yma i fyw,
 A gwerthfawr yw'n Hencidiau ;
 Ac etto Dynion ffolion sy'
 'N ymroi wastraffu'u Dyddiau.
- 2 Ein Dyddiau cyflym 'hedeg wnant,
 Ac nid arhosit Funud ;

- Fel Chwedl gwag neu Ganiad clau,
Myn'd heibio mae ein Bywyd.
- 3 Duw oddi fry a'n gwawdd i'r Ne',
Ymlaen 'rawn ninneu'n fyddar;
A bryfio'r'ym i'r Bedd bob awr,
A'n Pennau i lawr i'r Ddaear.
- 4 Yr Uffern ddyfnaf haeddem ni,
Am ddiystyru ei Alwad;
A theimlo Pwys Cadwynau Gwae,
Am dorri Rhwymau Cariad.
- 5 Tyn ni â'th Ras, Duw cadarn wyd,
A'n Henaid cwyd i fynu,
Fel gallom wrth orphennu'n Taith
Dy Iachawdwriaeth ganu.

XXXI. *Y Gymdeithas fendigedig yn y Nef.*

- 1 **O** Cyfod f'Enaid, synu hed,
A thrwy'r Heolyd nefol rhed;
A dywed nad oes dim dan Haul
A dal dy Drafferth di na'th Draul.
- 2 O hedwn yno ar Aden Ffydd,
I wel'd y fath Ogoniant fydd;
Na adawn i'r Byd a'i Bethau gwael
Y lleiaf o'n Serchiadau gael.
- 3 Ar uchel Fainge y nefol Wlad,
Teyrnasa'r Hollalluog Dad;
A thywallt ei Ddaioni'n llon
Ar holl Wastadedd dedwydd hon.
- 4 Ac fel Haul disglair ganol Dydd,
Ein Prynwr siriol yno fydd:
Prydnhawn na Nos nid oes i'r Fan,
Nac Achos wrth y Lleuad wan.
- 5 Yng nghanol y Fro ddisglair fry,
Y G'lommen sanctaidd hefyd fy';
A Phoen a Phechod ymaith ffo'nt,
I Wlad y Cariad byth ni ddont.
- 6 Adderchog Ddeiliaid y Fan hon
Sy'n plygu o ddeutu'r Orfedd long;
Cerubiaid tanllyd, a'r holl Saint,
Moli'r anfeidrol Ddrindod maent.

- 7 Ond O'r fath Byst o nefol Ras
 Fydd yn diddanu'r nefol Dras!
 Deng mil o Wenau o Wyneb Crist,
 Fel nad oes yno Enaid trist.
- 8 Pa bryd, fy Iesu, daw y Dydd?
 A'r hyfryd Awr i'm gwneud yn rhydd?
 Pan gaffwyf ado'r Tŷ o Glai,
 I drigo 'mhlith y cyfryw rai.

XXXII. *Anadlu ar ol yr Yspryd Glan, neu
 Ddeisyfiad am Wresogrwydd mewn Crefydd.*

- 1 **T**YR'D Yspryd Glân, Colommen Ne',
 A holl Bwerau'r Bywyd;
 Ac ennyn Fflam o'th Gariad-clau
 Yn ein Calonau oerllyd.
- 2 Gwel yma'n Serch a'n Hymgais, mae
 Ar ol Teganau bydol;
 Methu mae'n Henaid dyfu o hyd,
 I gyrraedd Gwynfyd nefol.
- 3 Ein Cân sy'n ffurfiol ac yn wan,
 Ymgodi i'r lan ni's gallwn;
 Oer yn ein Genau ym Mawl ein Duw,
 A marwaidd yw'n Defosiwn.
- 4 O Arglwydd cu, a gawn ni fod
 Byth mewn fath Nyehdod Ene'd?
 Mor brin ein cariad attat ti,
 A'th Eiddo i ni helaethed.
- 5 Tyr'd Yspryd Glân, Colommen Ne',
 A'th holl Bwerau bywiog;
 Tann Gariad Crist ar led o'n mewn,
 Ni 'ddolwn Dduw'n fwy gwrefog.

XXXIII. *Mawl i DDUW am Greadigaeth a
 Phrynedigaeth.*

- 1 **B**OED sawl na adnabu'th Ras erio'd
 Esgeulus o d'Ogoniant;
 Ond caiff ein Cân ni byth goffau
 Dy Ryfeddodau a'th Foliant.

- 2 Ein Cân, O Dduw, i'th Orsedd fry,
Anfonwn ni i fynu;
Gogoniant fyth i'r Tri yn Un,
A ddyg i Ddyn Ddaioni.
- 3 Efe (a'i Enw byth sawrhair)
Yw'r hwn â'i Air a'n ffurfiodd;
Dychwelodd ni o'n Cyflwr caeth,
A'n Hiachawdwriaeth gweithiodd.
- 4 Hosanna, bydded i'r holl Nef
Ail draethu'r Llef yn llawen;
Attebed Creigiau, Bryniau a Bro,
Hyd ne's dadfeinio'r Ddaeren.

XXXIV. *Eiriolaeth CRIST.*

- 1 **I**'Mddangos aeth ein Prynwr byw
Ger bron ein Duw i'r Bywyd,
I gael taenellu'i Waed mewn Hedd
Ar draws yr Orsedd danllyd.
- 2 Ni ddaw un tanllyd Gosp yn awr,
Na Llid i lawr oddi yno;
Pan gyhudder y Pechadur trist,
Ei Waed mae Crist yn bledio.
- 3 Fry o flaen Wyneb dig ei Dad
Ein tlawd Ddeisyfiad dyry;
A'r Tad ei Daran heibio dyd,
A bydd yn hyfryd wenu.
- 4 Yn llawen gallwn foli 'nawr
Ein Creuwr mawr heb Ddychryn;
Derbyn ein Mawl mae'r Iesu mwyn,
Ac yn ei ddwyn i'r Brenin.
- 5 O feiniwn gydâ Pharch a Zel
Ei Glod yn uchel allan;
Hosanna i Dduw y Gras bob tro,
Am roddi heibio'i Daran.

XXXV. *Yr un.*

- 1 **C**Odweh eich Golwg synu i'r Nef,
Eich Prynwr ef sydd yno;
Ger bron y Tad eiriolwr mwyn,
Yn gwrando'ch Cwyn a phledio.

- 2 Bu farw, f'Enaid, trosot ti,
A'i Waed yn Lli' a gollodd ;
Boddhaodd Gyfiawnder ar y Pren,
At Dduw uchben dyrchafodd.
- 3 Gweddiau 'nawr a Mawl y Saint,
I'r Nefoedd maent yn esgyn ;
Can's Crist a'i Aberth fydd bob tro
Yn eu cyflwyno i'r Brenin.
- 4 Rhod y Papistiaid Hyder gwag
Mewn Seintiau ag Angylion ;
Na cheisiwn fath Ddadleuwyr hyn
O'n plaid i ersyn trosom.
- 5 Iesu yn unig a gaiff ddwyn
At Dduw fy Nghwyn yn ddiau ;
Efe bereiddia ar bob Cam
Fy Ngweddi a'm Griddfannau.
- 6 Gogoniant byth i'r Brenin mawr,
Hosanna 'nawr trwy'r Nefoedd :
I'n Duw a'i Grist rhoed pob gwir Sant
O'i Galon Foliant filoedd.

XXXVI. *Cariad i DDUW.*

- 1 **G**Wwynfyd y Galon bur lle mae
Grafusau yn teyrnasu ;
Cariad yw'r pennaf o'r rhai hyn,
A Chariad sy'n eu nerthu.
- 2 Gwybodaeth, och ! ni thâl hi ddim,
Nac Ofan llym na Doniau ;
Er ymladd, Pechod bia'r Dydd,
O's Cariad fydd yn eisiau.
- 3 Cariad a wna i'n Traed ni wau,
Ac ufuddhau heb ballu ;
Y Diaflaid credu a chrynu wnan
Ond ni all Satan garu.
- 4 Hwn ydyw'r Gras, yn fyw a fydd
Pan ddarffo Ffydd a Gobaith ;
A hwn a dery'r peraid Dant
Yng Ngwlad Gogoniant eilwaith.

5. Cyn i ni' ado'r priddlyd Dŷ
 (Y Babell sy' ar Ogwydd)
 Adenydd Cariad sy'n ein dwyn
 I wel'd Gwen fwyn ein Harglwydd.

XXXVII. *Byrdra a Thrueni'r Bywyd hwn.*

1. **E**IN Dyddiau, och, sy'n fyrrion iawn,
 O Flinder a Thrueni'n llawn;
 'Chydig a drwg,* medd Abra'm gynt,
 A'r Patriarc wydde'n dda eu Hynt. *Gen.
[47.9.]
2. Rhyw Derfyn cul o Amser yw,
 A ro'w'd i Ddynion yma i fyw;
 A Phoen a Phechod red o hyd,
 Trwy'r trugain Mlwydd a deg i gyd.
3. O's drwg a 'chydig raid ich' tod,
 Fy Nyddiau rhedwch ar y Rhod;
 Munudau o Bechod, Dyddiau o Wae,
 Ni's gellwch hedeg yn rhy glau.
4. Par'toed Duw'r Cariad f'Enaid cu,
 A galwed hwn i'r Nefoedd fry;
 Mae Iechydwrïaeth yno heb Drai,
 A phur Ogoniant i barhau.

XXXVIII. *Ein Cyfur yn y Cyfammod a wnaeth-
 pwyd â CHRIST.*

1. **M**OR gadarn yw Addewid Duw,
 Hyd nod pan guddio'i Wynebpryd;
 Fe roes yn Nwylaw'n Prynwr gwiw,
 Ei Ogoniant Mawr a'i Ras i gyd.
2. Pa'm ynte cwyni, f'Enaid cu;
 Gan ein bod ni a Christ yn Un?
 Dy Dduw i'w Saint yn ffyddlon sy',
 Can's Ffyddlon yw i'w Fab ei hun.
3. Dan Wenau'i Gariad bum i byw,
 Ac a feddiannais Ran o'r Nef;
 Am Ras dderbynniais molaf Dduw,
 Ac am sy'n ol mi coelias ef.

XXXIX. *Golwg ar DDUW yn ein mawrbau i'r Byd.*

- 1 **I**'R Meusydd nefol fry lle rhed
Y Dyfroedd bywiol pur ar led,
Dymunei f' Enaid hedeg 'nawr,
Ond Pechod sy'n ei wasgu i lawr.
- 2 Dy werthfawr Waed, anwylaf Grist,
All dynnu'm holl Euogrwydd trist;
A thithau G'lommen nefol fwyn,
All ar d'Adenydd yno'm dwyn.
- 3 Pe gallwn efgyn fynu i'r Ne',
A gwel'd Gogoniant llawn y Lle;
Mor fach mor wael y fyddei'r Byd
A'i Bethau yn fy nghyfri' gyd.
- 4 Un Olwg ar fy Nuw a wnai
Deyrnasoedd Byd ddislannu'n glau;
A Dynion hwythau'n darfod fydd,
Fel Canwyll drenga ganol Dydd.
- 5 Ymladd ac ymlid allent hwy,
Eu Sŵn ni 'styriwn i ddim mwy
Na Dalen wan yn figlo ar Bren,
Pan f'ai Taranau yn rhoio uchben.
- 6 Y Brenin mawr, Duw oll yn oll,
Gad wel'd dy Wyneb tēg heb Goll;
A'm holl Bwerau seinia' i ma's
D'anfeidrol Fawredd di a'th Ras.

XL. *Hyfrydwch yn NUW.*

- 1 **O** Pa Ddigryfwch didrange fy',
Fy Nuw, ar dy Ddeheulaw fry;
Mor hoff yw'th Bebyll yn y Byd,
Le 'ry'm yp gwel'd dy Wynebpryd.
- 2 Y Wennol yn dy Dŷ a f'ai',
A thrudar yn dra firiol ma'i;
A chodi mae'r Ychedydd lon,
I byngcio fry i'th Awyr Don.
- 3 A ninneu, Dduw, pan f'om i'th Wydd,
Mawl i ti rhown â Thafod rhwydd;
Neu'n

- Neu'n gwledda amgylch Bwrdd ein Tad,
Clodfori 'ry'm dy Gariad rhad.
- 4 Tr'o'r Iesu yn llewyrchu'n llawn,
Canu ac esgyn fynu wnawn;
Ond pan y cuddio'i Wynebpryd,
Ein Henaid sy'n dihoeni o hyd.
- 5 Fel y Golommen unig sydd
Yn cwyno yn ei Gwedd-dod prudd;
Trwy'r Goedwig oll chedeg ma'i,
I chwilio'i Chydmar dan dritau.
- 6 Fel hyn y mae'n Meddyliau heb feth,
Yn gwibio'n flin o beth i beth;
Gollwng yr Aden 'ry'm yn drift,
Pan gollom Lewyrch Gariad Crist.

XLI. *Dioddefiadau CRIST a'i Ogoniant.*

- 1 **D**Yrchafwn uchel Glod yn awr,
I oguwch Fab Jehosa mawr;
Fy Nhafod deffro, a seinia i ma's
Ei Ryfeddodau ef a'i Ras.
- 2 Cân fel y gad'odd ef ar Hynt
Y Nefoedd a'i Ogoniant gynt;
Mor glau a firiol hedeg wnaeth
Ar Edyn serch trag'wyddol daeth.
- 3 I Fyd camweddus disgyn wnai,
I'n codi ni o Ddyfnder Gwae;
Ac i ddihuddo Llid ein Duw;
A marw wnaeth i ni gael byw.
- 4 Uffern a'i Llewod rhuo wnaen',
A'i werthfawr Waed tywallteu rhai'n;
A phwyfig Boen a'i gwasgei i lawr,
Sef Beichiau'n holl Euogrwydd mawr.
- 5 Obry yng Nghysgodau Angeu du
Ein Cadarn Ior Carcharor fu;
Y Caeth o'i Garchar aeth yn rhydd,
A chododd i drag'wyddol Ddydd.
- 6 Edrychwch Plant y Dydd trwy'r Llen,
I'w ddisglair Orseddfaingc uchben;
Gwelwch pa Ogoniant firiol sy'
Yn Nhegwch gwedd ei Wyneb cu.

7 'Mhlith miloedd o Gantorion gwiw,
Teyrnasu mae y Iesu ein Duw;
A'i Fawl yn llanw eu Tafod sy',
Ne's seinio'r holl Wastadedd fry.

XLII. *Uffern, neu Ddialedd DUW.*

1 **G**YD â pharchedig Ofan
A difalch Gân yn awr,
Ein Henaid f'o'n addoli
Y Duw ofnadwy mawr;
Gwir Barch ac Ofn a weddei
I'r Tafod yn ddiserth,
A fyddo yn llefaru
Am Ddychrynseydd ei Nerth.

2 Pell yn y Dyfnder obry,
Lle trig Tywyllwch du,
Tir Dychryn ac Anobaith,
A Phoen anniben sy';
Cyfiawnder adeiladodd
Gynt yno Uffern chwith,
Ac a ofododd ynthi
Dryforau o Ddial byth.

3 Trag'wyddol Heintiau yno,
A thrwm Gadwynau sy';
Arteithiau a Phoenau dirfawr,
Mewn tanllyd Farwor du;
A Saethau wedi lliwo
Yng Ngwaed damnedig rai,
I beri Poen a Blinder
Trag'wyddol i barhau.

4 Mae Satan Demtiwr yno'n
Pechadur cyntaf fu,
Yn rhuo a chnoi'r Cadwynau
Haiarnaid arno sy';
Yn ofer yn ymdrechu
Am godi o'r Fâgddu fawr,
Mae Pwys dy Ddwylaw gadarn
Byth yn ei gadw i lawr.

5 Yno mae 'Strydoedd euog,
Hiliogaeth Adda a'i Ryw,
Yn udo ac yn 'sgrechen,
Dan drom Wialen Duw;

L

Gynt

Gynt 'roeddent yn dibrifio'r
Iachawdwr mawr a'i Ras,
Ne's iddynt wisgo o'r diwedd
Amynedd Duw i ma's.

- 6 Cryn, f' Enaid, a chufana
Y Mab, rhag ofn ei Lid;
Ac ufuddhewch Droseddwy'r
I'w Alwad ef mewn Pryd;
On'te mae'ch Damnedigaeth
Yn bryfio 'mlaen bob Awr,
Ac Uffern yn Safn rythu
Am gael eich llyngcu i lawr.

XLIII. *Ymostfyngiad DUW at ein Haddoliad.*

- 1 **D**UW, rhyfedd yw dy Ffafar hael;
A drig yr Arglwydd gydâ ni?
Pa beth ar Wyneb Dae'r wael
All demtio i lawr dy Gerbyd di?
- 2 Da gall'fit lanw'th Orfedd fawr,
A gwranddo Cerddi Gabriel lân;
Ond disgyn mae'th Fawrhydi i lawr,
A phlygu i wrando'n llafar Gân.
- 3 Duw mawr, mor dlawd yw'r Tal a gai,
Am dy anfeidrol Gariad gwiw;
'Dyw Geiriau ond Gwynt, Tafodau ond Clai,
Ond dy Drugaredd dwyfol yw.

XLIV. *Ymostfyngiad DUW at Achosion dynol.*

- 1 **I**'R Arglwydd sy'n teyrnasu fry,
A gwel'd o bell bob Genedl sy',
Heded trag'wyddol Glod i'n Duw,
I ddatgan mor haelionus yw.
- 2 'Fe'r hwn all figlo'r Ddae'r a'r Nef
A'i Air, neu â'i Wialen gref,
Ei fawr Ddaioni rhyfedd yw;
O pa ymostwng y mae Duw!
- 3 Duw mawr, ymostwng y mae ef,
I edrych Gwaith Angylion Nef;
A thafllu'i Olwg 'lawr yn llon,
I edrych Hynt y Ddaear hon.
- 4 Mac'n

- 4 Mae'n goruwch lywodraethu'r Byd,
A'n gwael Achosion ninneu i gyd;
Ond i Eneidiau difalch prudd
Ei Ofal a'i Gynghorion rhydd.
- 5 Ein Cwyn a'n Dagrau y'm yn dwyn
I Fynwes ein lachawdwr mwyn;
Fe'n gwrendy mewn galarus Awr,
Ac esmwytha ein Beichiau mawr.
- 6 Ni all T'wysogion y Byd hwn
Gyflawni'r fath Ostyngiad, gwn;
Can's codi Pryfed cuwch ni wnawd,
Uwch eu Cyd-bryfyn mwya' tlawd.
- 7 O na allei'n Calon chwilio i ma's
Ryw Deyrnged f'ai mor fawr a'th Ras!
I'r drydedd Nef ein Cân cei dd'od,
Iddyfsgu i'r aur Delynau'th Glod.

 XLV. *Gogoniant a Gras ym Mherfon CRIST.*

- 1 **F**Y Enaid deffro, a'm Tafod cân,
Ardderchog Glod i'r Arglwydd glân:
Hofanna i'r trag'wyddol Dduw,
Ei Gariad ef diderfyn yw.
- 2 Yng Ngwyneb Crist llewyrcha i ma's
Y Ddelw deccaf oll o'i Ras;
Gwnaeth Duw ym Mherfon Iesu glân
Waith mawr, tu hwnt i ddim o'r bla'n.
- 3 Y Ddaear faith, a'r ehang Fôr,
Sy'n datgan Gwaith ein cadarn Ior;
A'th fawr Ogoniant welir fry,
Yn ddisglair ym mhob Seren fy'.
- 4 Ond yn Edrychiad Iesu cawn
Wel'd holl Ogoniant Duw yn llawn;
Disgleirdeb hoff ei Wyneb ef
Llewyrcha'n fwy nô holl Lu'r Nef.
- 5 Gras, mae fe'n Destun peraidd braf;
Wrth Enw'r Iesu llawenhaf:
Angylion sefwch ar y Swn;
O'r Nef i'r Ddae'r datseiniwch hwn.

- 6 O na all fyw i fyn'd i'r Lle,
Cawn wel'd ei Wyneb hawddgar c';
Yno'i holl Degwch eglurhair,
A'i foli wnant â'r Delyn aur.

XLVI. *Cariad i'r Creaduriaid yn beryglus.*

- 1 **M**OR wag yw pob Peth sy'n y Byd!
'Twyllodrus yw'r Peth tecca'i Bryd:
Ym mhob rhyw Blefer Gwenwyn fydd,
Ac ym mhob melus Faglau cudd.
- 2 Y Peth disgleiriaf dan y Nef,
Rhyw Lewyrch gau a ddyry ef;
Otnwn fod Perygl yn nesaau,
O's Plefer fyddwn yn swynhau.
- 3 Y Pethau anwylaf o'n Mwynhad,
Ein Fryns agosaf a'n Cyd-wa'd;
Sy'n rhannu ein Cariad, Camwedd yw,
A gado ond hanner hwn i Dduw.
- 4 Anwyldra Serch Creadur sy'
Yn gweithio yn ein Cnawd mor gry';
Ar hwn y rhed ein Calon ffol,
Ni's gallwn chwaith ei galw'n ol.
- 5 Dy Degwch, f'anwyl Brynwr wyd,
I'm Henaid f'o'n drag'wyddol Fwyd;
A Gras a dynno'm Serch i gyd,
O bob Creadur sy'n y Byd.

XLVII. *Moses yn marw yng Nghol DUW.*

- 1 **N**I ddichon Angeu beri Braw
I'm Henaid o's bydd Duw gerllaw;
Awn trwy'r Cysgodau t'w'lla sy',
Heb ofni dim o'r Angau du.
- 2 Gallwn ymadael â phob Dim,
Pe archei fy Nghreawdwr im';
A myn'd pe galwei ef ar Hynt,
A marw fel gwnaeth Moses gynt.
- 3 Pe gallwn ddringo i Bisca Fryn,
A gwel'd y Wlad addawyd in';
Hiraethei Nghnawd am gwympto i lawr,
A phrudd weddiei am yr Awr.
- 4 A mod

- 4 A mod yng Nghol fy Nhad o'r Nef,
Fy Anadl gwan anghosiwn ef;
A cholli Mywyd wnawn i 'n llon,
Yn y Farwolaeth hyfryd hon.

XLVIII. *Cysur dan Ofidiau a Blinderau*

- 1 **P**E gwenei f'Arglwydd 'nawr yn llon,
A dangos f'Enw i ar ei Fron;
Fy Mhoen dros dro'i anghosio wnawn,
A Phlefer yn lle Blinder cawn.
- 2 Ond, O! fy Nhriswch byth a drig,
Wrth wel'd fy Iesu fel yn ddig;
Fy Yspryd syrth, a'm Cysur ffy,
A minnau'n fwrth ddi-fywyd sy'.
- 3 Ond, f'Enaid, pa'm y cwyni'n llyn?
Mae'i Gariad e'n cynhyrfu er hyn;
Ei Saint sydd ar ei Galon fwyn,
Mae'n teimlo'u Cur a gwrandu'u Cwyn.
- 4 Fy Enw ar ei Ddwy-fron sydd,
A byth yn Llyfr y Bywyd bydd;
Dewisach gennyf yno'i fod,
Nag yng Nghof Lyfrau'r Byd a'i Glod.
- 5 Pan losgo'r Tân diwedda'r Byd,
Disgleiria f'Enw i yno o hyd;
O Lyfyr mwyn yr Oen ni 'mad
Gwaith 'Sgrifen-law'r trag'wyddol Dad.
- 6 Fy Oes yn bwyllig bellach traul,
Wrth godi a goftwng caiff fy Haul
Droi'n araf fynu ac 'lawr i'r Rhiw,
Tr'wyf yma'n disgwyl Amser Duw.

XLIX. *DUW'r MAB gogyfuwch â'r TAD.*

- 1 **D**UW, Brenin y Gogoniant mawr,
Ein Henaid blyg o'th flaen i lawr;
Mewn gofgyngedig isel Fryd,
Dymunem dy addoli o hyd.
- 2 Trwy'th Allu a'th Ddoethineb gwnai,
A Gair, holl Nattur ufuddhau;

- A 'mostwng mae y disglair Ser,
I 'Wyllys eu goruchaf Ner.
- 3 Mil o Gerubiaid disglair fry,
O gylch y Duwdod sanctaidd sy';
Ond pwy o Blant Goleuni 'nawr,
Cystadla â thi'r Jehofa mawr?
- 4 Etto mae un fel Dyn a gaed,
Y Iesu wisgodd Gig a Gwaed;
Ei dybio'n Drais, efe nid yw,
I gleimio bod goguwch â Duw.
- 5 Gogyfuwch eu Gogoniant y'n,
Eu Hanfod hefyd byth yr un,
Er yn wahanol yn y Gair,
Duw'r Tad, Duw'r Mab, eu henwi wnair.
- 6 Am hyn i Grist rhoed pawb o'r Saint
Barch ac Addoliad yr un faint;
Moled Angylion ef bob Rhyw,
Addefed Pobloedd oll e'n Dduw.

L. Marwolaeth yn ddychrynllud, neu yn hyfryd.

- 1 **M**Arwolaeth, Dydd o Driftwch yw,
I'r rhei'ny nad oes ganddynt Dduw,
Pan orfo i'r Enaid ado'i Nyth,
A 'mosyn am ei Drigfan byth.
- 2 Ni faidd ef edrych fynu i'r Nef,
Euogrwydd trwm fel Cadwyn Gref,
Gan faint ei bwys a'i llysg i lawr,
I D'wyllwch, Tân a Phoenau mawr.
- 3 Deffrowch Fforddolion Uffern ddu,
Ac ofnweh Bechaduriaid hy;
O'r Ddaear cewch eich gyrru i fyw
Byth yno tan ddigofaint Duw.
- 4 Edrychwch Ddull y Pydew cau,
Ymagor am eich llyngcu mae;
A'm Henaidd edrych ditheu i lawr,
A chanmol Ras d'Achubwr mawr.
- 5 Duw, mawr ei Gariad ydyw ef,
Addawodd i mi Deyrnas Nef;
A dysgodd f'Enaid hedeg fry,
Lle mae'r Yspsydoedd happus Lu.

- 6 Par'to fi, Dduw, fod ger dy fron,
 Doed wedi'n y Diwarnod llon;
 Doed Angau a rhyw nefol Lu
 I gyrchu ymaith i'Enaid cu.

LI. *Pererindod y Saint, neu Ddaear a Nefoedd.*

- 1 **D**UW, pa druenus Wlad yw hon,
 I Bererinion ar eu Taith;
 Dim iachus Goed na Ffrwythau llon,
 Na Ffrydiau o Gyfur bywiol chwaith.
- 2 Ond pigog Ddrain sy' trwy'r holl Dir,
 A Gwenwyn marwol dyf yn llawn;
 A'r holl Afonydd yma'n wir,
 Sy'n llifo o Ddyfroedd enbyd iawn.
- 3 Etto trwy'r cyfryw erchyll Le,
 Mae'r Llwybr cul tua Thŷ ein Tad;
 Dymunem gadw'r Ffordd i'r Ne',
 Duw, boed i ti gyfeirio'n Tra'd.
- 4 Mil o Fwytffilod, rheibus Dorf,
 O ddeutu'r Goedwig sy' mhob lle;
 Ond Llew o Juda geidw'r Ffordd,
 A'r Dieithriaid drwg yn iach i dre'.
- 5 Nosweithiau hirion tywyll prudd,
 Ac ambell Lewyrch yma a gawn;
 Ond un trag'wyddol hyfryd Ddydd,
 Sydd yn y disglair Fyd lle'r awn.
- 6 Trwy Ddrain a D'ryfni mae ein Taith,
 Ond dringo fynu 'ry'm er hyn;
 Anghofio'n holl Flinderau maith,
 A chyrraed fry i Seion Fryn.
- 7 Mae wrth y Pyrth Angylion mwyn,
 I'n gwawdd yn addfwyn mewn i'r Ne';
 Mae'r Iesu'n gresio yno'i hun,
 Y Pererinion blin i Dre'.
- 8 Fry ar flodeuog wyrddlas Fryn,
 Ein Henaïd blin caiff eiste' lawr;
 A chyfri'n llawen y pryd hyn
 Ein Teithiau trwy'r Anialwch mawr.
- 9 Gwagedd ni lygra'n Tafod glân,
 A Phethau gwael ni flina'm Clust;

- Anteidrol Ras a fydd ein Cân,
 A'n gwrando'n llawen y bydd Crist.
 10 Trag'wyddol Glod i'r Brenin da,
 A'n dygodd ni vn iach trwy'r Byd;
 Ein Tafod gorphwys byth ni wna,
 Ond canu'i Foliant ef o hyd.

LII. *Presennoldeb DUW fydd Oleuni mewn Ty-
 willwch.*

- 1 **F**ynnon fy holl Lawenydd yw
 Fy Arglwydd Ddau yn ddiau;
 Gogoniant fy holl Ddyddiau clir,
 A Chysur fy Nofweithiau.
 2 Mewn T'willwch, o's ymddengys e',
 Mae Ngwawr yn dechreu torri;
 Efe yw'm firiol Seren Ddydd,
 A'm Haul os bydd yn codi.
 3 Y Nef o'm cylch disgleirio bydd,
 A Llewyrch dedwydd goleu;
 Pan dd'wetto Crist mai'm Heiddo yw fo,
 A minneu'n Eiddo ynte.
 4 Fy Enaid am ymadael mae,
 Wrth glywed Geiriau'i Gariad;
 A hedeg fynu i'r Nef mewn Hwyl,
 I 'mwasgu â'm hanwyl Geidwad.
 5 Heb ofni'r Fall nac Angeu mwy,
 Mi dorrwn trwy bob Gelyn;
 Adenydd Cariad, Breichiau Ffydd,
 A'm dygei'n benrhydd trwyddyn'.

LIII. *Bywyd brau, a Thragywyddoldeb yn dyfod
 ar ol.*

- 1 **T**Rag'wyddol Arglwydd, wrthyt ti
 Addefwn ni rai di-rym;
 Mor wan yw'n Pabell freuol hon,
 Pa Bryfed meirwon ydym.
 2 Ein Bywyd beunydd a fyrha,
 Fel yr amlha ein Dyddiau;
 Ac fel mae'n Pwls yn curo'n glau,
 O hyd nesau mae Angeu.

- 3 Y Flwyddyn dry o ddeutu'n glau,
A dirwyn mae i'n Bywydau;
P'le bynna' b'om, beth bynna' yw'n Gwaith,
'Ry'm ni ar Daith i'n Beddau.
- 4 I'n gyrru i'r llwch o'n cylch mae'n llawn
Beryglon mewn Parodrwydd;
A Heintiau llymion ym mhob Lle,
I'n hebrwng adre'n ebrwydd.
- 5 Duw da, ar ba fath edau frau
Mae bythol Bethau'n hongian;
Trag'wyddol 'Stad pob marwol Ddyn,
Ar Linyr Bywyd egwan.
- 6 Gwynfyd neu fythol Wae yw Rhan
Pob Enaid pan el ymaith;
Ac etto mor ddiofal blin
Y'm ni ar Fin Marwolaeth.
- 7 Ein Tymmer gyfgyld, Duw, deffro,
I rodio'r Ffordd beryglus;
A phan ymedy'n Henaidd byw,
Boed gyd â Duw yn gorphwys.

LIV. *Y Trueni o fod heb DDUW yn y Byd, neu
ofer Lwyddiant.*

- 1 **N**I chynfigennaf fi byth mwy
'Mo honynt hwy sy'n tyfu
Yn fawr annuwiol yn y Byd,
A'u golud yn chwanegi.
- 2 Cymmerant holl Bleferau llon
Y Ddaear hon a'i Mwyniant;
A chwyliant y Creadur trwy,
Can's Duw hwynt-hwy ni feddant.
- 3 Rhowch hefyd farw byth och Co',
A'ch Tyb mae'ch eiddo yw'ch Bywyd;
Ond Angeu attoch ddaw ar fyrr,
A'ch Mawredd tyrr i'r Gweryd.
- 4 Eich uchel Ben ei blygu rhaid,
Fe hed eich Henaidd ymaith;
Heb wrth eich Gwely un Angel mwyn
I'r Nef i'w ddwyn yfywaeth.

- 5 Ewch 'nawr a bostiwich eich holl 'Stor,
A'ch disglair Drysor Bentwr;
Eich disglair Lwch sydd eiddo chwi,
Ond eiddo fi yw Mhrynwr.

LV. *Byrdra Bywyd, a Daioni DUW.*

- 1 **P**A Fwg-darth gwag yw'n Hamfer brau!
A'n Dyddiau'n glau fy'n darfod;
Cyflym fel Saethau'r India ant,
Neu'r Ser a redant uchod.
- 2 Munudau 'nawr a 'mddengys in',
Yn fuan fy'n ymado;
Ni's gallwn byth ddweud, "Yma maent,"
Ond dweud, "Hwy aethant heibio."
- 3 Ein Bywyd ar yr Aden sydd,
Nesau bob Dydd mae Angeu;
Y Funud cynta' caffom fyw,
Marwolaeth yw yn dechreu.
- 4 Duw mawr, er hyn mae'n Dyddiau brau
Yn cael mwynhau o'th Ddoniau;
Ac o Halioni 'th Ras 'rwyd ti
Yn llenwi ein Blynyddau.
- 5 Rhoi maeth Drugaredd i ni fwyd,
A'n gwisgo 'rwyd â'th Gariad;
A'th Ras fy'n pwyntio'r Ffordd wrth Raid
I ddwyn ein Henaidd attad.
- 6 Gogoniant byth i'n Harglwydd cu,
Ei Gariad fy' heb Ddiwedd;
A byth molianner Enw ein Duw,
'Does Terfyn i'w Drugaredd.
- 7 Fel hyn dechreuwn foli'r Ion,
A phan y bo'ni'n 'mado,
Boed i'r Oes nesâ'th foli o hyd,
Ne's darfo'r Byd ac f' yntho.

LVI. *Diddanwch Cydwybod dda.*

- 1 **O** Arglwydd, mor ddiogel a dedwydd yw'r rhai
Sy'n teimlo Llawenydd am faddeu eu Bai;
'Tai 'Stormydd Digofaint yn ysgwyd y Byd,
O'u mewn y mae Nefoedd a Heddwch o hyd.

2 Mor

- 2 Mor felus a hyfryd y treuliant y Dydd,
Mewn pur Ddiniweidrwydd a Chariad a Ffydd;
Ac araf a distaw, fel Cysgod yn iud,
Y rhed eu Munudau nosweithiol o hyd.
- 3 Clau fel eu Meddyliau daw Cysur i'w cwrdd,
Ond nid hanner cynted y ffy ef i ffwrdd:
Eu Henaïd sy'n ddisglair fel Canol-dydd llawn,
A thawel yn wastad fel Haf-ddydd Brydnhawn.
- 4 Mor fynych edrychant i'r nefol Fryn draw,
Eu bywiol Ddiddanwch oddi yno a ddaw;
Mae'u Henaïd mewn Gobaith hiraethlon trwy ffydd
A'u Hwyrnebb heb Sorriant yn firiol y fydd.
- 5 Di'styrant ymosyn Teganau gwag aur,
Ond treuliant eu Horiau i fynyrio'n y Gair;
I gyfri'r Llawenydd a'r Gwynfyd sy' fwy,
Ddarparodd eu Priod uwch ben iddynt hwy.
- 6 A ninneu fel 'Mwydod a Gwaddod yn gwau,
Ymdroi yn y Ddaear, a'r Tywod, a'r Clai;
Gras Duw adnewyddo'n Heneidiau yn iawn,
A ninneu am Ogoniant ymgynraedd a wnawn.

LVII. *Paradwys ar y Ddaear.*

- 1 **G**Ogoniant i'r Arglwydd sy'n llywio'n y Nef,
Ac anfon Bendithion oddi yno mae ef;
Mynegi i'w Seintiau'r Llawenydd f'uwwchben,
A rhoi iddynt Brofiad o hono is Nen.
- 2 Gogoniant i'r Arglwydd sy'n 'mostwng mewn hedd
I Lwch ac Amwydod gael gweled ei Wedd;
A dwyn i'n Gydewyn o'i Ogoniant i lawr,
O gylch ei Draed sanctaidd, pa Ffafr mor fawr!
- 3 Pan f'o'r Iesu wedi'i goroni â phob Gras,
Yn tannu ei Belydr disglair i ma's;
Mae'i'n Nef ar ein Henaïd mewn rhan yma 'nawr,
Gogoniant sy'n dechreu blaen-darddu ar y Llawr.
- 4 Paradwys o Wynfyd flodeuog a hardd,
O fewn i'r Anialwch gwyllt yma a dardd;
Ac ebrwydd 'rwy'n gosod pob Synwyr a Gras,
Ar Bethau nefolaidd sy'n felus eu Blas.

- 5 Ar Ffrwythau'r Wlad nefol 'rwy'n gwledda'n llon
Ac yfed i'm Henaïd Ddiddanwch yn llawn; (iawn,
Diddanwch sy'n tarddu yn agos wrth Dro'd
Yr Orfedd drag'wyddol, oddi yno mae'n d'od.
- 6 Ond, O! pa mor edrwydd mae'n Gwynfyd yn ffoi;
Fy Mhechod sy'n codi drachefen yn gloi;
A'r Olwg hardd yma mae ymaith yn ddwyn,
A'm gadael mewn T'w'llwch i alaru'n ddi-gwyn.
- 7 Pa bryd, anwyl Iesu, daw'r Amser, pa bryd,
Y gwela'i'r Dydd disglair wy'i'n ddisgwyl cyhyd?
Pan gaffwyf i adael (gan hedeg i'th Gol)
Euogrwydd a Phechod a Th'w'llwch ar ol.
- 8 Ifynu i'r Meusydd uwch Wybren y mae
Dymuniad fy Enaid i fyned yn glau;
Hardd Flodau trag'wyddol a dardd yno'n llawn,
Ac anniflannedig Lawenydd a gawn.

LVIII. *Gwirionedd DUW yr Addawwr, neu'r
Addewidion yw ein Diogelwch.*

- 1 **T**Rag'wyddol ogoniant a rodder o hyd
I'r hwn a osododd Sylfeini y Byd:
Rhown Fawl i'r Duw hwnnw, â'i Arfaeth fawr gref
Rheoli'r Gre'digaeth fel 'mynno mae ef.
- 2 Daionus yw'r Arglwydd, a'i Enw fawrhair,
'Rhwn sy'n llywodraethu ei Bobl â'i Air;
Ac yntho mor gadarn a'i Arfaeth ddi-gryd,
Ei fwyn Addewidion i Ddynion a ddyd.
- 3 Mor gedyrn yw Geiriau Prophwdi ein Duw,
A melus, ar rai mae ei Blant ef yn byw;
Lleferydd Duw ydynt, rhof ynthynt fy Nghred,
'Rhwn dd'wedodd a thannodd y Nefoedd ar led.
- 4 Pob un fydd mor gadarn ag ydoedd y Llef
A yrrodd oddiamgylch holl Luoedd y Nef;
Mwy cryf nâ Phegynau y Ddaear eill dau,
Ar rai mae Olwynion Naturiaeth yn troi.
- 5 Pa'm yna mae Ofnau ac Amheuan o'n mewn?
Paham y mae'n Llygad o Dristwch mor llawn?
Och! hwyrdrwm yw'n Calon, fel wedi ei chloi,
I dderbyn Cysuron mae'r Arglwydd yn roi.

- 6 O am gael Ffydd gadarn i gredu a gwneud
Yr hyn y mae Duw hollalluog yn ddweud,
I dderbyn Efengyl ei anwyl Fab ef,
A chleimio i'n hunain Lawenydd y Nef.
- 7 Ac yna pe figlei colofnau y Byd,
A thorri Olwynion Naturiaeth i gyd,
Eiu Henaid diysgog nid ofnei ddim mwy
Nâ'r Creigiau, pan gurei y Tonnau hwynt-hwy.
- 8 Ein Gobaith trag'wyddol a gyfyd i'r Nen,
Uwchlaw yr Wybrennau a welir uchben,
Lle mae'r Adeiladydd trag'wyddol yn bod,
Teyrnafu a chynnal ei Orsedd erio'd.

LIX. *Meddwl am Farwolaeth a Gogoniant.*

- 1 **T**YR'D, cofia'r Dydd, fy Enaid byw,
A meddwl pa mor agos yw,
Y rhaid it' ado'r Tŷ o Glai,
Ec i ba ddieithr Fyd yr ai?
- 2 A'm Llygaid 'drychwch chwithheu i lawr,
Y Bedd sydd yn safn rythu'n fawr;
Y Carchar tywyll disgwyl mae,
Pan ddelo'r Wys gael arnoch gau.
- 3 O na allem farw gyd â hwy,
Sy'n 'mado heb ddychwelyd mwy;
Ein Hyspryd dysgu hedeg wnai,
I gyfeillachu â'r marwol rai.
- 4 Caem wel'd y Seintiau fry bob un,
Yn eu hardderchog Ddull eu hun;
Rhyfeddem fod ein Henaid cyd
Am fyw 'mhlith Pryfed meirw'r Byd.
- 5 Dibrisio wnaem ein Gwisgoedd cnawd,
A'n holl Deganau, Tlyfau tlawd;
Am Hwyr hiraethu wnaem yn drist,
I'mddiofsg a bod gyd â Christ.
- 6 Braidd na adawem ni mewn Brys
Ein priddlyd Dai cyn deuei'r Wys,
A phrudd weddio i'n Henaid gwan
Fyn'd ymaith i'w drag'wyddol Fan.

LX. *DUW y Taranwr, neu y Farn ddiweddas,
ac Uffern.*

1 **C**Enwch i'r Arglwydd, nefol Lu,
A'r Ddaear obry addolwch;
Holl Barthau Angeu ac Uffern ddu,
Wrth fwn ei Allu crynwch.

2 Ei Gerbyd trwtffawr figla'r Ne'
Cymmylau yw ei Orfedd;
Yno mae'i Felld, Drysorau mawr,
I faethu i lawr Ddialedd.

3 O'i Ffroenau chwyth ef ffrydiog Dân,
O'i Enau allan bollta,
I rannau'r fflammiau gadarn Lais,
A Tharan erchlais'rua.

4 O, f'Enaid, cofa'r Dydd ar Frys,
Daw'r Duw digofus yma,
I rwygo'r Nef a llosgi'r Môr,
A Llid ein Ior ymleda.

5 Beth wna'r Pechadur gwael ei Hynt?
Duw oedd ef gynt yn annog;
'Nawr ofni ei Daranau wna,
A'i Air a'i barna'n euog.

6 Tymmestl o Dân digofus cryf
Ddaw ar y Pryf gelynol;
A gwlawia ar ei Enaid noeth
Yn Gawod boeth drag'wyddol.

LXI. *Hymn mewn Angladd, neu wrth gladdu.*

1 **O**'R Beddau clywch alarus Gri,
Megis pe galwid arnom ni;
"Dewch, gwelwch Ddynion byw y Tir,
"Lle rhaid ich'orwedd cyn b'o hir.

2 "Wyr mawr, eich Gwely fydd y Clai,
"Er cuwch yw'ch Tyrau chwi ac'h Tai;
"Y Dewr, a'r Doeth, a'r gwycha'i Wedd,
"Cânt orwedd megis ni'n y Bedd."

3 Duw mawr, ai dyma'r Farn a ddaw?
A ydym ninneu mor ddifraw?
Yn rhodio beunydd tua'r Bedd,
Ac heb bar'toi yn well ein Gwedd.

- 4 Dy fywiol Ras, Dad nefol, rho,
Cymhwyfa'n Henaïd ar fyr dro:
Yna pan gwympo'r gnawdol Len,
Ni hedwn fynu i'r Byd uchben.

LXII. *DUW, Gogoniant a Diffynfa Seion.*

- 1 **O** Happus Eglwys, sanctaidd Le,
Maingc Gras dy Brynwr, Brenin Ne';
Dy lân gynteddau ei Drigfan yw,
Ti wyt ddaearol Lys ein Duw.
- 2 Cedyrn yw'th Furiau, 'run ni syrth,
Rhyfelwyr nefol geidw'th Byrth;
Ni syfla'th Sail, sefydlog yw,
A'r Gyngor doeth a Chariad Duw.
- 3 D' Elynion, ofer yw eu Bryd,
Yn erbyn d'Orfedd tery eu Llid,
Fel tonnau'r Môr cynddeiriog caeth,
Sy'n curo a Marw ar y Traeth.
- 4 Ein Henaïd mwy yn Seion trig,
Heb ofni'r Fall na Rhufain ddig;
Mae'i Freichiau cylch ei dedwydd Dir,
Fel Amddiffynfa o Bres yn wir.
- 5 Duw yw ein Haul a'n Tarian gref,
Mewn Munud tywallt y mae ef
O newydd arnom Belydr Gras:
A'i Fawl ddatseiniwn ninnau 'ma's.

LXIII. *Gobaith am y Nefoedd ein Cynhaliaeth tan
Brofedigaethau ar y Ddaear.*

- 1 **P**AN allwyf ddarllen eglurhad
O'm Hawl trwy Ras i'r nefol Wlad;
A'm Hofnau oll 'rwy'n ymiachau,
A sycha'm Dagrau a llawenhau.
- 2 Pe codei'r Ddae'r ac Uffern ddu
Mewn Arfau'n erbyn f'Enaid cu,
Mi allwn wenu ar hyn o bryd,
Er Llid y Fall a Gwg y Byd.
- 3 Doed blin Ofalon megis Llif,
A llym Ofidiau heb ddim Rhif,
Ond i mi allu cyrchu i dref
O'r diwedd at fy Nuw i'r Nef.

- 4 Diflino f'Enaid yno caf,
Mewn Môr o Orphwysdra nefol bras;
Ac ni ddaw un flinderus Donn
Byth mwy ar draws f'heddychol Fron.

LXIV. *Golygiad ar y Nef yn gwneuthur Angeu
yn esmwyth.*

- 1 **M**AE Gwlad o Wynfyd pur heb Haint
Byth, yno y teyrnasa'r Saint;
Lle nid oes tywyll Nos, ond Dydd,
A Phlefer heb ddim Blinder fydd.
- 2 Mae'i yno yn dragwyddol Haf,
Ni wiwa byth o'i Blodeu bras;
Ond Angeu fel Môr cul y sy'
Rhyngom a'r Wlad nefolaidd fry.
- 3 Yr Ochr hwnt i Angeu a'r Bedd,
Mae Meusydd gwyrddon hardd eu Gwedd;
I Israel felly Canaan fu,
I'w gwel'd tu draw'r lорddonen ddu.
- 4 Ond Dynion sy'n ddigalon, gwn,
I groesi'r Cul-fôr cyfyng hwn;
Ar Geulan Angeu maent mewn Braw,
Yn ofni morio drwyddo draw.
- 5 O am gael Ffydd i ymlid ffwrdd
Y cul Amheuson sy'n ein cwrdd;
A gallu gwel'd â Golwg glir
Drigfannau dedwydd Canaan Dir.
- 6 Fel Moses gynt pe dringem ni,
A gwel'd y Wlad a'i hansawdd hi;
Nid oer Lifeiriant Angeu caeth
A'n tarfei'n ol oddiwrth y Traeth.

LXV. *Trag'wyddol Arglwyddiaeth DUW.*

- 1 **D**UW mawr anfeidrol wyt, a hael,
A ninneu 'n wael Amwydod;
Boed i'r Gre'duriaid o bob math
Dy foli a'th gydnabod.
- 2 Dy Orfedd oedd erioed, Duw Ner,
Cyn gwneuthur Ser na Moroedd;
Ti wyt drag'wyddol fywiol Dduw,
Pe trengei pob rhyw Bobloedd,

- 3 Nattur ac Amser oll heb gudd,
I'th Olwg fydd yn eglur;
O ffurfiad Wybren gynt, a Llawr,
Hyd y Dydd mawr y llosgir.
- 4 Blynnyddoedd trag'wyddoldeb sy'
'N bresennol itti beunydd;
'Does dim yn hen i'th Olwg faith,
Duw mawr, na chwaith yn newydd.
- 5 Trafferthus yw'n Bywydau fal,
A blin gan Ofal ofer,
A'th Arfaeth di'n cynhyrfu mla'n,
D' Achosion glân heb Flinder.
- 6 Duw mawr anfeidrol wyt, a hael,
A ninneu'n wael Amwydod;
Boed i'r Cre'duriaid o bob math
Dy foli a'th gydnabod.

LXVI. *Addoliad gostyngedig y Nefoedd.*

- 1 **H** Iraethu'r wyf, O Dad o'r Ne',
Am weled Lle'th Breswylfod;
Gadawn dy ddaearol Dŷ,
I'th Drigfan fry gael dyfod.
- 2 Gwel'd yma'r wyf o bell dy Bryd,
A hyfryd ydyw hynny;
Ond aros, Arglwydd, vn dy Gol,
Mil mwy dymunol ydy'.
- 3 A phob Llawenydd Cnawd 'madawn,
Am Olwg lawn o'th Orfedd;
Pleserau byth oddi yno dardd,
Rai newydd hardd a rhyfedd.
- 4 Cawn yno wel'd y nefol Lu,
Mewn disgclair Restri'n symmud;
Rhyfeddu a charu byth yn f'wr,
Ac yfed Dw'r y Bywyd.
- 5 Hwyrth dy Draed, bawb gydâ Pharch,
Dan gyfarch yr addolant;
O flaen yr OLL trag'wyddol mawr,
Yn DDIM i lawr y soddant.
- 6 Cydstadlwn yno â'r Dyrfa i gyd,
Mewn Gwynfyd ac Ufudd-dod;

Tra gallwn fofio LLAI NA DIM,

*A'm GWAGEDD i'm gydnabod. *Eſay xl. 17.

- 7 Pa fwya' wy'i'n wel'd o'th Fawredd di,
Myn'd yr wyf fi'n fwy ifel;
Tra foddwy'n llyn, fy Ngwynfyd fy'
Yn codi fynu'n uchel.

LXVII. *Ffyddlondeb DUW yn ei Addewidion.*

- 1 **D**Echreu fy Nhafod, cân er Budd,
Ryw Beth ag fydd anfeidrol;
Galluog Waith, neu Enw mawr,
Ein Brenin ciodfawr nefol.

- 2 Llefara am ffyddlondeb Duw,
A'i Allu gwiw cyhoedda;
Cân am ei Addewidion gwir,
Mor ficir y cyflawna.

- 3 Ei Iechydwrïaeth seinia ar led,
I Bechaduriaid marwol;
Y ſanſlaidd Air 'fgrifennodd in'
A'i Law â Phin trag'wyddol.

- 4 Fel byth mewn Argraff Bres gerbron
Mae Addewidion eſo;
Nid Gallu'r T'w'llwch oll a dynn
Y Leiniau hyn oddi yno.

- 5 'Rhwn all ddileu y Byd yn lân,
A'i wneuthur pan y mynno,
Fe dd'wed, a'i nerthol Air heb feth
Sy'n cwplâ'r Peth arfaetho.

- 6 Gwir Air ei Ras mor nerthol fy'
A'r Gair wnaeth Llu y Nefo'dd;
Y Llais a droes y Ser o'r bron
Yr Addewidion rhoddodd.

- 7 Llefaroedd, "Boed y Nefoedd fry,"
Ac felly bu pan dd'wedodd;
Abra'm, "mi fyddaf i ti'n Dduw,"
A'i Air yn wiw cyflawnodd.

- 8 O na chlyw'n inneu'th Lais ryw dro
Yn dweud, "mae f'eiddo fyddi;"
Hyn godei f'Enaid fynu'n lân,
A dwyfol Gân i'th foli.

- 9 Gwnei'm calon lammu a llawenhau;
A'r Nef sicrau ef imi;
Credaf i'th hollalluog Lais,
A Ffydd ni chais ond hynny.

LXVIII. *Arghwyddiaeth DUW ar y Môr, Salm*
cvii. 23, &c.

- 1 **D**UW'r Moroedd, dy Daranau clau
Wna'r Tonnau ruo a llawenhau;
Ac un gair o'th Orchymmyn caeth
A'u sawdd yn ddistaw yn y Traeth.
- 2 O's Moses gwyd dy Wialen wiw,
Gwahana'r Môr, ac adde'i Dduw;
Adnabu gynt ei Greuwr cry',
Gwnaeth Le i'th etholedig Lu.
- 3 Dy Bysg, Fintinioedd yn y Môr,
A dalant Dreth i ti eu Hior;
Y gwacla' o'r Pysg fydd yntho'n byw
A naid i fynu i foli Duw.
- 4 Moliannus yw dy Allu'n f'wr
Ymhlith y Genedl fy'n y D'wr;
Ac etto'r Morwyr eon hy
Ni folant 'mo'u Creawdwr cry'.
- 5 Dy Ryfeddodau eu gweled cânt,
A feinio Cânt it' byth ni wnant;
Tra'n ddiogel moriant yma a thraw,
Melldithiant dy achubol Law.
- 6 Mewn dw'rllyd Feddau yn y Fan
Rhai foddant heb dd'od byth i'r lan;
A'r rhei'ny ar eu hol fy'n byw
A gablant eu Gwaredwr Duw.
- 7 O am ryw Arwydd dig o'th Law,
Duw figla'r Tir a'r Moroedd draw;
Tyr'd 'lawr, rhag gwadu o Ddynolryw,
Nad oes yn llywio'r Byd un Duw.

LXIX. *Mawl i DDUW oddiwrth yr holl Gre-*
aduriaid.

- 1 **G**Ogoniant fy Nghreawdwr Naf
A ganaf mewn Llawenydd;
A galwa'i'r Bobloedd i fawrhau
Eu Lluniwr a'u Penllywydd.

- 2 Ef â'i Ddecheulaw'n ffurfio wnai,
A'n Cyrph o Glai fe'u lluniodd;
Ond o Anadliad unig Duw
Y daeth ein byw Ysprydo'dd.
- 3 I addoli'r Duw y'm ninneu'n d'od,
A'n Tafod ac â'n Calon;
Gan gleimio Tras â'r Nefoedd fry,
A chanu Cerddi Angylion.
- 4 Bwythfilod o bob Math a Dull,
Ac Adar esgyll deuant;
A Chreigiau a Choed, a Thân a Dw'r
Mawl i'w Creawdwr dygant.
- 5 Disgleiriwch chwi Blanedau'n llon,
A Throed Olwynion Nattur,
I'w foli ef heb flino o hyd,
O ddeutu'r Byd yn eglur.
- 6 Disgleirdeb Enw'r Duw a'n gwnaeth
Y Greadigaeth llanwodd;
A'i Fawredd dwyfol hedeg mae
Tu hwnt i Fryniau'r Nefo'dd.

LXX. *Dydd yr ARGLWYDD, neu Atgyfodiad*
CRIST.

- 1 **B** Endiged Foreu ar ei Wawr,
Y darfu i'n Duw a'n Prynwr mawr
Cyfodi synu'n wych ei Wedd,
A gorfoleddu ar y Bedd.
- 2 Yng Ngharchar oer y Beddrod du
Y Prynwr marwol gorwedd bu,
Ne's daeth oddi amgylch yn ddiludd
Y trydydd, y pwyntedig Ddydd.
- 3 I'r Bedd ae Uffern nid oedd gwiw
Gyttuno o Drais i ddal ein Duw;
Y Congc'rwr codei o'r Bedd i'r lan,
A rhwygodd ef eu Cadwyn wan.
- 4 Ein Harglwydd mawr, i'th Enw di
Yr Oriau hyn gyflwynwn ni;
A seiniwn Gân hosanna i gyd,
O Orfoledd am y cyfryw Bryd.

- 5 Trag'wyddol Glod yn deilwng fydd
 I'n Brenin dewr am gario'r Dydd;
 Nefoedd a Daear, Creigiau a Môr
 Fo'n feinio'n llon Hofanna i'n Ior.

LXXI. *Ambeuon yn cael eu gwasgaru, neu Law-
 enydd ysprydol yn cael ei ddychwelyd.*

- 1 **M**Eddyliau pruddion ymaith ewch,
 Bryd hyn gadewch fi'n llonydd;
 Fy Nhafod orfoledda yn Nuw,
 A hyfryd yw'm Llawenydd.
- 2 Daeth Ofn a Th'w'llwch droso'i'n llen,
 Soddwyd fy Mhen â Dagrau,
 Ne's dyfod Pelydr Gras i'm cwrdd,
 I yrru ffwrdd fy Ofnau.
- 3 O pa Lawenydd nefol syn
 A brofais yn fy Ysryd,
 Pan dd'wedodd Crist mai' Eiddo o'wn i,
 Ac Eiddo fi'm Hanwylyd.
- 4 Nid gwiw i'r Temtiwr dorri'm Hedd,
 Dwyn fy Ngorfoledd ymaith;
 Un Wen o'th Wyneb, Iesu cu,
 Ddwg gyfur i mi eilwaith.

LXXII. *Edifeirwch oddiwrth Deimlad o Ddaioni
 DUW, neu Achwyniad o Anniolchgarwch.*

- 1 **A**I dyma'r Diolch mwyn a'r Tâl
 Mae Duw yn ga'l gan Ddynion?
 Amherchi'n llyn ei Gariad gwiw,
 Sy'n rhoi pob rhyw Fendithion.
- 2 I ba fath Dymmer 'styfnig gas
 Trwy Bechod atgas daethom;
 Mor gyndyn ceir ni yn ymddwyn,
 A Duw mor fwyn tu ag attom.
- 3 Arnom mae'n peri i'r Haul o hyd
 Roi'i Wres a'i hyfryd Olau;
 Ac inni mae'r Wybrennau'n troi,
 I'r Diben rhoi 'ni Ddyddiau.
- 4 'Sgrybliaid i'w Duw sy'n ufuddhau,
 A phlygu'u Gyddfau i Ddynion;
 Ond ni ynfyttach y'm a gwnaeth,
 Naecau'i Lywodraeth dirion.

- 5 Tro, tro ni, hollalluog Dad,
A'n Henaïd adnewydd;
O'th Ras rho in' Galonnau o Gig,
A'r C'lonnau Cernig dryllia.
- 6 Ein Hanniolchgarwch gynt i ti
Fo'n hannog ni alaru;
Ac am dy Roddion newydd par
Ni'n fwy diolchgar itti.

LXXIII. *Llawenydd trag'wyddol ac ysprydol, neu
Olwg wynfydedig o GRIST.*

- 1 **O**DDiwrthyt ti fy Nuw, a'm Rhan,
Y cwyd Llawenydd f'Enaid gwan;
A rhed tu hwnt i'r Wybren fry,
A'r holl greuedig Fydoedd fy'.
- 2 Gorfoledd duwiol f'Enaid fydd
Yn drech nâ Braw yr Angeu prudd;
Caf ado'n ol Farwoldeb gwan,
A ffoi o Lwch y Bedd i'r lan.
- 3 I'r lle teyrnafa'r Iesu eu,
Ym maith Eithafoedd Nefoedd fry,
Caf dreulio trag'wyddoldeb hir
Mewn Plefer a Chlodforedd pur.
- 4 Mil miloedd o Flynyddau caf
Wel'd a rhyfeddu'th Degwch bras;
Ac Oefoedd didrange eu parhad
Y caf glodfori'th Gariad rhad.
- 5 Pob Gwen o'th eiddo, Iesu mwyn,
Anwyldeb newydd fydd yn ddwyn;
A miloedd o Bleferau a dardd
O'r Prawf o'th holl Rafusau hardd.
- 6 Tyr'd, fy anwyl, hed ar Frys,
Dwg f'Enaid fynu i'th ddedwydd Lys;
Can's blyfio mae fy Enaid byw
Am wel'd fy Mhrynwr mwyn a'm Duw.

LXXIV. *Atgyfodiad ac Esgyniad CRIST.*

- 1 **I**D'wyfog y Goleuni glân,
Fu'n gwisgo Cnawd, dyrchefwch Gân;
Trwy Byrth haiarnaid Angu'r aeth,
A dryllio'i gedryn Farrau wnaeth.
- 2 Nid

- 2 Nid Brenin braw yw Angeu 'nawr,
Er pan gyfododd Iesu mawr,
Fe dynnodd et ei Golyn llym,
A 'speiliodd Uffern fawr a'i Rym.
- 3 Y dewr Gongcwerwr, gwelwch ef
Yn efgyn at ei Dad i'r Nef;
A Chreithiau o Anrhydedd yn ei Gnawd,
Yn orfoleddus wedi'r * Sawd. *Rhyfel.
- 4 Yno teyrnasa'n Prynwr mawr,
A gwalgar ei Fendithion 'lawr:
Ein Iesu llanw y mae ef
Eisteddfa ganol Gorfedd Nef.
- 5 Plant Dynion codwch tynu'ch Llef,
A'ch holl Eneidiau atto ef,
Mewn pur Ganiadau yn gyttun,
I foli ein Prynwr Duw a Dyn.
- 6 Angylion a'ch Telynau dewch,
A'ch peraidd Dannau uwchaf trewch;
A holl greaduriaid Nef a Llawr,
I seinio Mawl Immanuel mawr.

LXXV. *Y Rhyfel crist'nogol.*

- 1 **N**AC ofna, f'Enaid, synu co'd,
Am danat Arfau'r 'Fengyl dod;
Dos tu a'r nefol Byrth ymla'n,
Lle'r aeth dy Gadpen Iesu glân.
- 2 Uffern a Phechod a'th wrthfai',
Ond maeddodd Crist y cyfryw rai;
Ac wrth y Groes fe'u hoeliodd hwy,
Gorchfygu'r Saint ni's gallant mwy.
- 3 Beth er bod T'wyfog Uffern ddu
Yn rhuo a llidio 'nawr mor gry'?
Trag'wyddol Rwymau a'u ceidw 'lawr,
I danllyd Bydew'r Fagddu fawr.
- 4 Er bod dy chwantau o'th fewn mor fyw,
Eu Hymdrech ola' am Fywyd yw;
Caiff Arfau hollalluog Ras
Ddinystrio'th holl Bechodau cas.
- 5 Am hynny, f'Enaid, pwyfa'n hy,
Ymlaen tua Phorth y Netoedd fry:
Mae yno Hedd a Gwynfyd hael,
A Gwisgoedd hardd i orchfygwyr gael. 6 Caf

- 6 Caf yno wisgo Coron wiw,
A gortoleddu yng Ngras fy Nuw ;
A moli wna'r holl nefol Lu
F'Arweinydd gogoneddus fry.

LXXVI. *Prynedigaeth trwy* GRIST.

- 1 **P**AN ddarfu i Rieni ein Rhyw
Anufuddhau a cholli eu Duw ;
Halogrwydd trwm eu Pechod drud
A lygrodd ein Gwaed ninnneu i gyd.
- 2 Tofturi at golledig Ryw
Gynhyrfodd Galon Crist Mab Duw ;
Disgynnodd 'lawr o'i nefol Lys,
Gadawodd Faingc ei Dad ar Frys.
- 3 Tywysog y Gogoniant mawr
A dasle'i ddwyfol Wisg i lawr ;
A'i Dduwdod blygodd ef heb lai,
Mewn Llen o Gnawd, neu Gorph o Glai.
- 4 A marw o Gariad arnom wnaeth,
I'n gwared ni Drueiniaid caeth ;
A chodi ein syrthiedig Ryw
I Fwyd eilwaith, ac at Dduw.
- 5 Ein Corph a'n Henaid, Arglwydd cu,
A rown yn llawen fynu i ti :
Cymmer ni Iesu it' dy hun,
Dy Eiddo yn ddau-ddyblyg y'm.
- 6 D' Anrhydedd glan a'th deilwng Glod,
Ein Gorchwyl tra f'om byw gaiff bod ;
Caiff ein Tafodau byth heb dawl
Fynegi dy haeddedig Fawl.

LXXVII. *Mawl i'r* GWAREDWR.

- 1 **M**EWN Llyngclyn o Anobaith du
Yr oeddem ni Drueiniaid ;
Heb Lewyrch (yn ein Cyflwr gwael)
O Obaith cael Ymwared.
- 2 Ond Iesu gwyh, 'Tywysog Gras,
O'i nefol Balas canfu
Ein Cyflwr di-gynnorthwy ni,
A rhedodd i'n gwaredu.

- 3 Disgynodd 'lawr o'i ddisglair Lys,
I'n codi ar Frys a'n cadw;
Fe gollodd trofom ni ei Wa'd,
Ac aeth i 'Stad y Meirw.
- 4 Fe 'speiliodd Allu'r T'w'llwch llym,
Fe dorrodd Rym ein Rhwymau;
Fe brynodd ein Heneidiau 'nol,
Rhag myn'd i'r bythol Boenau.
- 5 Nid gwiw i'r Cythraul, Elyn cas,
Mwy dreio'i atgas Droion;
Nyni oedd gynt ei Weision caeth,
O'i Rwydau aeth yn rhyddion.
- 6 O boed i'r Creigiau a'r Bryniau o'u bron,
Gyhoeddi ei dirion Gariad;
A holl Dafodfau Dynolryw
Foliannu Duw ein Ceidwad.
- 7 Nyni a'th folwn, Arglwydd cu,
Ein Henaid sy'n awyddus;
Hosanna o gylch y Ddaear faith
I'th Enw perffaith parchus.
- 8 Eich aur Delynau Angylion trewch,
Cyd-lawenhewch mewn Caniad:
Ond wedi'r cyfan alloch wneud,
Byth ni ellir dweud ei Gariad.

LXXVIII. *Ofnadwy Allu a Daioni DUW.*

- 1 **O**'R hollalluog Arglwydd Dduw,
Dy gymmar yw dy Allu;
O Ddaear cryn wrth ei Air ef,
A boed i'r Nef ymgrymmu.
- 2 Boed i Frenhinoedd uchel Wedd
O flaen ei Orsedd blygu;
'Mostyngwch Feilchion iddo fo,
On'te bydd iddo'ch fathru.
- 3 Goruwch y Nef teyrnasu mae,
Ac â Dyrnodiau Dychryn
Federy annioddefol Bo'n
Ar ei Elynion cyndyn.

N

4 Etto,

- 4 Etto, drag'wyddol anwyl Dduw,
 'Hoff gennym yw dy ganmol;
 Dy Ras Deyrnwialen cyd yw hi
 A'th Wialen ddialeddol.
- 5 Ym mreichiau Cariad cryf yr Ion
 Mae Seion yn ddiogel;
 Nawdd Duw fel Mur i'n cadw fy'
 Rhag Uffern ddu a Babel.
- 6 I'r Brenin fydd ar Orfedd Ne'
 Y byddo'r Iechydwriaeth:
 Duw'r Gallu ni addolwn hwn,
 Duw'r Cariad molwn eilwaith.

LXXIX. *Ein Pechod yr Achos o Farwolaeth*
 CRIST.

- 1 **O**DDiar fy Llygaid aeth y Llen,
 Ce's Olwg amgen wedi'n
 Ar fy Mhechodau a'u Gwaith drwg:
 Pa Fyrddwyr mawr-ddrwg ydyn'.
- 2 Ai dyma'r Bradwyr, Arglwydd cu,
 A'th ddrylliodd di'n ddi-ffafar?
 A hoeliodd dy Ddwylaw a'th Draed,
 Ne's llifo'th Waed i'r Ddaear?
- 3 Ai am y Drygau wnaethum i
 Fy Arglwydd cu a laddwyd?
 Cyfiawnder ddaliodd un Mab Duw,
 A'i Enaid gwiw gustuddiwyd.
- 4 Duw'r Heddwoch maddeu Mhechod i,
 Ni chlwyfaf di ond hynny:
 O'm Calon ewch Bechodau mwy,
 Can's Iesu wy'n ei garu.
- 5 Rho nefol Arfau i'm', fy Ior,
 O'th raslawn Dryfor uchod:
 Cyhoeddaf Ryfel yn fy myw,
 Yn erbyn pob rhyw Bechod.

LXXX. *Gwardigaeth a Chadwriaeth oddiwrth Elynion ysprydol.*

- 1 **O** Cyfod 'fynu, f'Enaid byw,
A gorfoledda yn dy Dduw;
Fy Nhafod deffro, a feinia 'ma's
Ar led ei ogoneddus Ras.
- 2 Fy nghodi o Bydew Pechod wnaeth,
A Phyrth agored Uffern gaeth;
Sicraodd fy fefyllfa'n well
Nag oedd cyn i mi gwympo 'mhell.
- 3 Rhoes Freichiau 'i fythol Gariad dan
Fy Enaid llesg blinedig gwan;
Ac fry ar Graig yr Oesoedd gref
Fy Nhraed rhag llithro ofododd ef.
- 4 Dinas fy Nedwydd Drigfan i,
A Muriau Gras amgylchwyd hi;
Ac Iechydwriaeth cadarn gre'
Fel Caer i gadw'r sanctaidd Le.
- 5 Gall Satan chwythu'i Falais llym,
A'i Luoedd ruo â'u holl Rym:
Trugaredd Duw a'm ceidw o'r Nef,
Ac ettyl ei Gynddaredd ef.
- 6 O cyfod fynu, f'Enaid byw,
A'm Tafod cân Fawl hoff i'th Dduw,
A feinia Halaluia 'nawr,
I'm Prynwr mwyn a'm Brenin mawr.

LXXXI. *Dioddefaint a Dyrchafiad CRIST.*

- 1 **F**EL hyn y dywed Brenin Nef,
" Deffro fy Nghleddyf a'm Llaw gref,
" Deffro fy Llid a tharo'r Dyn,
" Fy Nghyfaill anwyl i fy hun."
- 2 A Dial Duw yn arfog daeth
I lawr wrth ei Orchymmyn caeth;
I'r Dyrnod Crist a ufuddhai,
Gogwyddo'i Ben a marw wnai.

- 3 Ond O'r Doethineb a'r Gras mawr
Oedd gydâ Dial Duw yn awr;
Bu farw i achub euog rai,
Ac etto atgyfodi wnai.
- 4 Person mor ddwyfol oedd efe
A'mroes i farw yn ein Lle,
Fel gall'fei roi ei Fywyd 'lawr,
A'i gym'ryd fynu yr un Awr.
- 5 Bydd fyw, teyrnafa Iesu o hyd,
A chaned holl Genhedloedd Byd,
A'r holl Angylion uwch y Llawr,
I'n Prynwr mwyn a'n Brenin mawr.

LXXXII. Yr un.

- 1 **C**Antorion Seion, deuwch chwi,
A'ch peraid Gerddi dygwch;
Crist y trag'wyddol Dduw, yr un
A Christ y Dyn, moliennwch.
- 2 Cymmeryd ein Cnawd ni a wnaeth
I dynnu ymaith Bechod;
A'i sanctaidd Waed dywalltwyd gan
Uffernol Anghynfilod.
- 3 Och fi! y greulon Waywffon
A'i'n ddoton yn ei Ystlys;
A lliwo Arafau'r Myrddwyr wnaed
A'i borphor Waed uchel-bris.
- 4 Aeth Tonnau o Ofid dros ei Fron,
Chwyddedig mawrion diriaid;
Mynyddau o hollalluog Lid,
Fu hefyd ar ei Enaid.
- 5 'Lawr i Gysgodau Angeu is Nen
Gogwydde'i Ben urddasol;
Cododd drachefn, a byw fydd e'
Pan drengo Angeu'n farwol.
- 6 Ni bydd i'r waedlyd Waywffon,
Na'r Hoelion, mwy ei wanu;
Can's Uffern wrth ei Enw a gryn,
A'r Nefoedd sy'n ymgrymmu.

- 7 Ar Faingc ei Dad, mewn uchel Wedd,
Mae'n eistedd a theyrnasu :
A'r Tad ddyd heibio'i Ddial, a
Bydd ar ei Fab yn gwenu.
- 8 Yno'i Ogoniant ef a'i Ddawn
Llewyrcha'n llawn Disgleirdeb ;
Bendithio'i Saint a'i Angylion wna,
I Ddyddiau trag'wyddoldeb.

LXXXIII. *Digonedd Pardwn.*

- 1 **P**Aham mae'ch Gwedd, Plant gweinion Duw,
Yn gwisgo'r fath alarus Liw ?
Pa Amheuon sy'n gwanhau eich Ffydd,
A meithrin eich Anobaith prudd ?
- 2 Pa beth er bod eich Beiau'n Llu,
Amlach nâ Ser y Nefoedd fry,
Ac yn dyrchafu fynu o'r Llawr
I'r Nefoedd fel Mynyddoedd mawr ?
- 3 Beth 'tai'ch Euogrwydd, yr un Pryd,
Yn chwyddo, o ran ei Led a'i Hyd,
Tu hwnt i'r Greadigaeth fawr,
A'i Sail mor bell ag Uffern Lawr ?
- 4 Wele yma Fôr yn llifo 'ma's
O fythol anffaeledig Ras,
A Ffrydiau Gwaed ein Prynwr Crist
I foddî'r holl Euogrwydd trist.
- 5 Cyfodi a foddî'r Bryniau wnaeth,
'Does Terfyn iddo ef na Thraeth ;
Pe chwiliem ein Pechodau mwy,
Ni's gellir cael 'mo honynt hwy.
- 6 Bendithiwn Dduw a'i ryfedd Ras,
Sy'n claddu'n holl Bechodau cas ;
A Gwaed yr Oen sy'n chwyddo'n Lli',
Goruwch ein Beiau a'n Tybiau ni..

LXXXIV. *Rhydd-did oddiwrth Bechod a Thrueni
yn y Nef.*

- 1 **O**CH, gryfed yw'n Pechodau cas,
(A gwan yw'n Gras, ysywaeth)
Torri'n Dyledswydd maent i Dduw,
A'n dwyn fel Diluw ymaith.
- 2 Codi mae Tonnau Trallod blin,
A 'Stormydd gerwin uchel;
Ond fe ddwg Angen'n Henaid cu
I'r Porthladd fry'n ddiogel.
- 3 Yno, i wneud ei Arch yn rhwydd,
Ein Traed cânt ebrwydd symmud;
Pechod ni oera, ac ni nad,
'Mo'n Zel, na'n Cariad tanllyd.
- 4 Cawn eistedd yno, a seinio i ma's
Ei ryfedd Ras bryd hynny;
Pob Calon fydd yn llawn o Dân,
Pob Wyneb glân yn gwenu.
- 5 Ei Enw sanctaidd anwyl e'
Fydd yn ein Gene'n wastad;
Iesu a'i Iechydwriaeth fo
Fydd Ddiwedd glo pob Caniad.

LXXXV. *Gogoniant DUW uwchlaw ein Rhe-
swm.*

- 1 **M**OR fawr, mor ogoneddus iawn,
Yw'n Creuwr mewn Disgleirdeb i
Sy'n trigo mewn Goleuni glân,
O ddirfawr Anfeidroldeb.
- 2 Ein Hyspryd hedeg fynu mae
Tu a'th Fainge a'th Fryniau nefol;
Am wel'd y Tri bendigaidd 'ry'm
A'r unig Un anfeidrol.
- 4 Ein Rhefwm leda'i Hedyn draw,
A dring uwchlaw'r Ffurfasen;
Ond, O, mor bell islaw i ti
Yw'n Rhefwm ni drachefen;

- 4 D'Ogoniant er a dd'wettom fy
'N dyrchafu fynu'n oruwch;
Yn ofer cais Seraphiaid glân
Wneud i ti Gân ogyfuwch.

LXXXVI. *Iechydwriaeth.*

- 1 **O**'R Iechydwriaeth fawr yng Nghrist,
Swn melus hyfryd yw i'm Cluft;
Balm cryf i'm Clwyfau o bob Rhyw,
A Chordial im' rhag Ofnau yw.
2 Mewn Bedd o Bechod gorwedd bu
Ein Henaid wrth Ddrws Uffern ddu,
Ond codi'r y'm trwy Ras ein Duw
I weled nefol Ddydd a byw.
3 Aed Swn yr Iechydwriaeth fawr
O ddeutu'r Ddaear faith yn awr;
A boed i'r Nef a'i Lluoedd llon
Gyfodi eu Llef i seinio hon.

LXXXVII. *Buddugoliaeth CRIST ar Satan.*

- 1 **H**ofanna i'n Brenin, concwerodd yn lân;
Tywyfog y T'wyllwch ffy ymaith o'i fla'n;
I lawr bendramwnwgl i Uffern o'r Nef,
Fe syrthiodd Fel Mellten a'i Lu gydag ef.
2 Rhwym yno yw'r Llewod, a rhuo mae rhai'n,
A tharfu y Defaid achubwyd y maen';
Ond Barrau trag'wyddol, a Dwrn y Duw mawr,
A'u ceidw a'u Malais i'r Dyfnder i lawr.
3 Hofanna i'n Brenin, congwerodd ei hun,
A henffych well, Cariad y Duw wnaed yn Ddyn;
Deng mil o Ganiadau, a Gogoniant uwch Nen,
Sydd yno i'th roesawi a choroni dy Ben.
4 Dy Fuddugoliaethau a'th Glodydd ar led
Trwy'r Ddaear heb Ddiwedd yn rhyfedd a red;
Ac Oesoedd trag'wyddol yn canu a fydd,
O Orfoledd it' ynnill ar Satan y Dydd.

LXXXVIII. *Ffydd yng NGRIST am Bardwn
a Sancteiddiad.*

- 1 **W**RTH Nattur 'ry'm mewn Cyflwr caeth,
Mor ddwfn yr aeth ein Llygredd!
A Satan, rhwymo'n Meddwl mae
Yn ei Gadwynau slaf'dd.
- 2 Ond yn ei Air mae Duw, o'i Ras,
Yn gweiddi 'ma's yn hylwydd;
"Dewch Bechaduriaid trua'n trwch,
"Gobeithiwch yn yr Arglwydd."
- 3 I'w Alwad, f'Enaid, ufuddha,
A rhed am Waredigaeth;
Am gredu 'rwyf, ond Ffydd fy' wan;
Duw, cymmorth f'Anghrediniaeth.
- 4 I Ffynnon dy Waed gwerthfawr cu,
Fy anwyl Iesu, rhedaf,
A'm Henaid aflan i'w lanhau
Oddiwrth ei Feiau duaf.
- 5 Eftyn dy Fraich, O Frenin mawr,
Darostwng 'lawr fy Llygredd;
Gyrr ymaith yr hen Ddraig o'i 'Stol,
A'i Llu uffernol ffe'dd.
- 6 Pryf euog gwan wyf a diborth,
I'p Freichiau hyborth cwympaf;
Nerth a Chyslawnder bydd i mi,
Can's ynot, Iesu, credaf.

LXXXIX. *Gogoniant CRIST yn y Nefoedd.*

- 1 **O**'R fath Lawenydd sy'n y Ne!
Gogoniant Lle Jehofa!
Pan fyddo'r Iesu'n tannu 'ma's
Ei ddisglair Ras i'r eitha'.
- 2 Mawrhydi, Cariad, Parch a Hedd
Fydd yn ei Wedd yn gwenu;
A'r holl Lu diisglair ar bob Llaw
Yn isel draw'n ymgrymmu.

- 3 A'u haur Deyrnwialen plygi lawr
 I'w Enw mawr D'wysfogion;
 A llawenha'r holl nefol Fro
 Ei wel'd e'n gwisgo'r Goron.
- 4 Ei foli Archangylion fydd
 Trwy'r holl Heolydd nefol,
 A rhoi Anrhydedd a Mawrhad
 Lawr wrth ei Dra'd brenhinol.
- 5 Y tirion Draed, bendiged y'nt,
 Fu'r Hoelion gynt yn dorri;
 Ar Orfedd ddisglair sefyll maent,
 A'r holl Saint yn addoli.
- 6 Ei anwyl Ben, ardderchog Ddull,
 Fu'r Drain yn erchyll glwyfo,
 Wele'r Gogoniant mawr y sy'
 O'i amgylch fry'n disgleirio.
- 7 Hwn ydyw'r dyrchafedig Ddyn,
 Heb wel'd, y'm ni'n addoli;
 Pan gaffom arno Olwg lawn,
 Rhagorach cawn ei garu.
- 8 Arglwydd, mae'n Henaïd oll ar Dân
 Wrth wel'd dy Drigfan ddedydd,
 A'n Genau a'th fawl mewn hyfryd Gân,
 Ein Duw ni a'n Gwaredydd.
- 9 Wrth wel'd trwy Ffydd yr Olwg hon,
 Mae yn ein Calon Hiraeth
 Ymado o'r Corph, a myn'd o hyd,
 Mewn Cerbyd tanllyd ymaith.

XC. Yr Eglwys yn cael ei gwaredu, a'i Gelynion
 yn cael eu siomni.

Wedi ei cbyfsafoddi ar y 5ed o Dachwedd, 1694.

- 1 **N**AWR bloeddiwch i'r Arglwydd yn llawen
 ynghyd,
 Ac aed y Gorfoledd trwy'r Deyrnas i gyd;
 Dadseiniwch Wybrennau Britanaidd y Llef
 Tu hwnt i Gyfodiad yr Haul yn y Nef.

2 Tydi

- 2 Tydi mae ein Henaïd, O Dduw yn fawrhau,
Yn Nuw hollalluog 'ry'm yn llawenhau,
Gan uno mewn Cerddi â'r nefol lân Gor,
I foli ein Brenin trag'wyddol, a'n Hior.
- 3 Dy Allu rheoli'r Greadigath y mae,
Ac ar yr Wybrennau serenog y sai',
Yn gwenu wel'd gweinïon, Amcanïon rhai cas,
Yn erbyn yr Arglwydd a Phobl ei Ras.
- 4 Dy Ddirmyg sy'n gwatwar eu Terfysg bach gwan;
A chyd ag Edrychiad ofnadwy'n y Fan,
Annhrefnu yr ydwyt eu Bradau a'u Bryd,
Ac ysgwyd eu Babel i lawr yn dy Lid.
- 5 Mewn Gogof partoi'sant yn ddirgel eu Tân,
A'u Bryd i'n haberthu a'n llosgi yn lân;
Ond tywyll Ogofau i 'mgadw nid gwiw,
Neu i ddiange o Olwg Nod amlwg ein Duw.
- 6 Eu tywyll Amcanïon ddatguddiwyd i gyd,
A'u Bradau hwy wnaethpwyd yn eglur i'r Byd,
Ond Clod i Dduw, torrodd y Fagl yn rhydd,
A ddododd eu Dwylaw melltiged ynghudd.
- 7 Yn ofer mae Dyfais Plant Uffern a'u Bryd
Yn cynnyg Cynllwynïon newyddion o hyd;
Eu Henaïd gaiff curio ymfino'n ddifudd,
Gan Lid a Chynddaredd, a marw ryw ddydd.
- 8 Gras Duw hollalluog sy'n cadw ein Gwlad
Oddiwrth eu Pwerau maleifus a'u Brad:
Trigolion Tir Brydain cyd-unwch bob Rhyw
I foli'n wastadol alluog Ras Duw.

XCI. DUW Oll ac yn Oll, Salm lxxiii. 25.

- 1 **F**Y Nuw, fy Nerth, a'm Bywyd i,
Rhoes arnat ti fy Ngoglud;
Can's oll yn oll wyt im', O Dduw,
Ni's gallaf fyw pe'm gedyd.
- 2 Dy ddisglair Wedd all lawenhau
Fy Mhabell Glai mewn Trallod;
Mae'i'n Nefoedd lle bech di, fy Nuw,
Ac Uffern yw hi hebod.

- 3 Cariadus Wenau'th Wyneb-gwiw,
Mor hawddgar yw y rhei'ny!
Nefoedd yw gorphwys yn dy Gol,
'Does Fan dedwyddol hebddi.
- 4 Dedwyddwch yr Angylion fry
O honot sy' yn tarddu,
Wrth eiste' cylch gorseddfa'th Ras,
A chael Cymdeithas Iesu.
- 5 Ni ailei holl Delynau'r Ne'
Byth wneud y Lle yn nefol,
Pe Duw 'madawai'n anad neb,
Neu guddio'i Wyneb firiol.
- 6 Ni rydd y Nef na'r Ddaear i'm',
'Rwy'n sicir, ddim Boddlonrwydd;
Na dafn o wir Lawenydd heb
Dy Bresennoldeb Arglwydd.
- 7 Tydi yw'r Môr o Gariad rhwydd,
Lle mae Boddlonrwydd dibaid.
Tro-gylch fy holl Serchiadau wyt,
A Chanol-bwynt fy Enaid.
- 8 Awyddus yw fy Ysryd i,
Duw attat ti am ddwad;
Ond O mor belled wyf er hyn;
O Iesu tynn fi attad.

XCII. *D U W* fy unig *Happusrwydd*, Salm
lxxiii. 25.

- 1 **F**Y Nuw, fy Nghariad wyt am Rhan,
A'm cyfan yn drag'wyddol;
Ni feddaf ond tydi'n y Ne',
Nac mewn un Lle daearol.
- 2 Pa weigion Bethau yw'r Wybren fry,
A'r Ddaear sy' o tani?
'Does yma ddim sy' fel fy Nuw,
Na dim sydd wiw i'm hoffi.
- 3 Ofer i'r Haul ddisgleir-wych fry
A'i wan Oleuni 'mddangos:
Dy Lewyrch mwyn sy'n gwneud fy Nydd;
O's hwn ymgudd, mae'n D'wyll-nos.

4 A thra

- 4 A thra bwyf yn fy Ngwely'r Nos,
A Llenni dros fy Llygaid,
O's dengys Crist ei Ben, yn wir,
Mae'n Foreu clir ar f'Enaid.
- 5 Iechyd, a Ffryns, a Llawnder Llwydd,
Dy Roddion, Arglwydd, ydynt;
Boed am y rhai'n it' Ddiolch gwiw,
Ond nid fy Nuw 'mo honynt.
- 6 Mor wag yw Cyfoeth mawr a Bri,
O's hwy â thi gymmaraf;
Neu'm Ffryns a'm Iechyd, pa Les yw,
O's heb fy Nuw y byddaf?
- 7 Pe bawn yn Berchen yr holl Fyd,
A'r Nef i gyd pe meddwn;
Duw, heb dy Ras, a thi dy hun,
Truenus Ddyn a fyddwn.
- 8 Eu breichiau tanned rhai fel Môr,
Am drysor y Byd ymaf;
Dod i mi Wen dy Wyneb di,
A 'chwaneg ni ddymunaf.

XCIII. *Edrych ar yr hwn a wanasant a galaru.*

- 1 **A** Nfeidrol Ofid! erchyll Wae!
Welc, fy Arglwydd, gwaedu mae!
Iuddewon, gyd ag Uffern gref,
A Chleddyf Rhufain lladdent ef.
- 2 O, 'r Poen a'r Loesau trymmion trist,
A ddyg fy Mhrynwr cruaid Crist,
Pan oedd Fflangellau tost a Drain
Yn rhwygo'i Gnawd yn llawer Llain.
- 3 Ond y Fflangellau blin a'r Drain,
Mae'n ofer im' gyhuddo rhai'n;
Na beio Milwyr Rhufain chwaith,
Na'r hen Iuddewon am y Gwaith.
- 4 Chwy-chwi, Mhechodau creulon, fu
Gystuddwyr penna' f'Arglwydd cu;
Pob un oedd Hoel i wanu ef,
A'r ||Sper oedd f'Anghrediniaeth gref. ||Gwaywffon
5 Chwi

- 5 Chwi dynodd Dial y Duw mawr
Ar ei ddiniwaid Ben i lawr;
O torr fy Nghalon, torr yn ddwy,
A'm Llygaid wylwch Alar mwy.
- 6 Fy Enaid creigiog dryllied Gras,
Ne's llyso heilltion Ddagrau i ma's,
O'm Calon a'm Golygon trist,
Am im' groeshoelio f'Arglwydd Crist.

XCIV. *Cariad gwahaniaethol, neu Angylion yn
cael eu cospi, a Dynion eu hachub.*

- 1 **O**'R Nef i lawr y syrthia'n swrth
'R Angylion gwrthryfelgar;
Digofaint Duw, fel Byllt o'u hol,
A'u troes i'r bythol Garchar.
- 2 I lawr o Ben Dedwyddwch Byd
Dyn cyndyn hefyd ewympodd;
A phlygodd Iesu'n îs nâ'r Bedd,
I'w gyrraedd ef i'r Nefo'dd.
- 3 O Gariad byth na cheir i ma's!
O ryfedd Ras anfeidrol!
A ddarfu i Fab Duw farw'i hun
I achub Dyn gelynol?
- 4 A orfu i Angylion foddi'n syth
I'r Tân sy' byth yn llosgi?
A Duw ymado a'i Orfedd fry,
I'n cadw ni a'n codi?
- 5 Am y fath Gariad mawr a hwn,
Cyd-seiniwn bawb Hosanna;
A boed i'r Ddae'r a'r Nefoedd fry
Gyd-ganu Haleluia.

XCV. *Achwyn am Galon galedwch.*

- 1 **F**Y Nghalon, O mor galed yw,
Er clywed peraid Eiriau Duw!
Mor drom ac oerllyd dan fy Mron;
Fel Craig o Ia 'rwy'n teimlo hon.

O

2 Mac

- 2 Mae Pechod fel gormeswr llym,
Yn cadw'r Orfedd hon trwy Rym;
A phob Gras wedi'i gladdu 'mron
Lawr dan y Galon garreg hon.
- 3 Braidd weithiau at Dduw caf godi'm Llef,
Na phrofi dim Llawenydd Nef;
Mae'r Mynydd hwn yn llethu'm Ffydd,
A mogi'm Cariad tanllyd bydd.
- 4 Pan fyddo Duw a'i Wenau cu
Yn caru f'Enaid oddi fry;
Fy Nghalon galed, gyndyn, ffol,
A fynnei 'i dafu ef o'm Gol.
- 5 Yn erbyn T'ranau dy Air llym,
O pa mor wrthryfelgar sum!
Fy Nghalon crynu byth nid yw
Rhag Llud a Dychrynsêydd Duw.
- 6 O gwlych fy Nghalon, Iesu mad,
Yn y Môr coch o'th werthfawr Wa'd!
Ni all ond Gwaed fy Nuw ei hun
Byth doddi'r fath garregog Un.

XCVI. *Llyfr Ordinbadau Duw.*

- 1 **B**OED i'r Creaduriaid a'u holl Ryw
O flaen eu Duw ymostwng;
Mae'r hyn a'i nerthol Air a wnaeth
Dan ei Lywodraeth deilwng.
- 2 Deng mil o Oesoedd, y rhai oedd
Cyn bod y Nefoedd uchod,
A holl Flynyddau'r Byd a ddaw
O'ent oll gerllaw'n ei Wyddfod.
- 3 'Does Pryf, na 'Deryn To ychwaith,
Nad y'nt i'w Arfaith esu;
Brenhinoedd cwyd i'w Meingciau mawr,
A thynn hwy lawr pan fynno.
- 4 O's disglairst yw fy Llwybyr i,
Duw sy'n rhoi imi'r Golau;
A'i Law sy'n cadw'm Haul ynghudd,
O's tywyll fydd fy Nyddiau.

- 5 Er hyn gofalu'n fawr ni wnaf,
 I mew'n ni cheifiaf weled
 I'w Arfaeth ef i wybod dim,
 Pa Fisoedd im' ofoded.
- 6 Cael f'Enw ym Mywyd Lyfr Duw,
 Yn hollol yw f'Ewyllys ;
 Ymhlith Dilynwyr yr Oen glân,
 Y Bobol ma'n ei ddewis.

XCVII. *Presennoldeb CRIST yw Bywyd fy
 Enaid.*

- 1 **M**OR llawn o Boen yw'r Meddwl hwn,
 Fe dorrei 'Nghalon fach, mi wn,
 Pe Duw fy Marnwr, Ddiwedd f'O's,
 Wrth f'Enaid dd'wedei, "Ymaith dos."
- 2 Duw, pan fwy'n gado Nghawd ar ol,
 I b'le hed f'Enaid ond i'th Gol ?
 Gorphwysfa arall heb ot ti,
 Na Chartref chwaith, ni ddysga i.
- 3 Ni's gallaf yma'n foddlon fyw,
 Heb gael Tywyniad Wynneb Duw ;
 Ac hebddo'n wir ni byddei'r Ne'
 Ond tywyll a blinderus Le.
- 4 Ac os Gofalon bydol fydd
 I'm dal oddi wrthyt 'rhyd y Dydd ;
 Mae'r disgla'r Oriau o Lewyrch llon,
 I mi fel hir Flynyddau 'mron.
- 5 Ac o's Ymweliad hwyr ni bydd
 Rhwng f'anwyl Iesu a'm Henaid prudd,
 Mor hurt, mor drift wy'n treulio'r Nos,
 Mor drwm y rhed Munudau f'O's.
- 6 Fy Nghawd mor glau a ddysgei fyw
 Heb Waed, ac i'm fod heb fy Nuw ;
 Anadlu heb ddim bywiol Chwyth,
 Neu dyfu a byw heb Ymborth byth.
- 7 Goleuni a Bywyd f'Enaid yw,
 Fy nefol Gamp a'm Gobaith gwiw ;
 Anwylach yw ef im' o hyd
 Nâ'm Llygaid a'm Haelodau i gyd.

- 8 Gall Poen a Chystudd rwygo'n rhydd
 Llynau brau fy Nghalon brudd;
 Ond rhwygo f'Enaid ni allant hwy
 Byth oddiwrth Grist fy Nghariad mwy.
- 9 A ddichon Plentyn tlawd y fy',
 Fy Nuw, 'n dy garu 'nawr mor gu,
 Gael byth ei droi o'th Wydd i ma's,
 Heb olwg o Dosturi'th Ras?
- 10 Amhofibl!—Can's dy Ddwyllaw'th hun
 Fu'n c'lymmu Nghalon â thi'n un;
 Ac yn dy Air Addewid fydd,
 Mai lle b'ech di'th Gyfeillon fydd.

XCVIII. *Tair Profedigaeth bennaf y Byd.*

- 1 **P**AN dremiwyf yng Ngoleuni Ffydd
 Ar Bethau fydd is Wybren,
 Anrhydedd, Chwantau'r Cnawd, ac Aur,
 Peryglus cair eu Diben.
- 2 Anrhydedd nid yw ddim ond Gwynt;
 A Dynion y'nt yn mentro
 Trag'wyddol Angeu; er mwyn cael
 Fath Ynnill wael a honno.
- 3 Eraill newynnu'u Henaid wnant,
 Ymborthant ar Lwch gloyw;
 Yspeilio'r Saph o'i Bwyd y ma'nt,
 I foddio Drychwant falw.
- 4 Pleserau'r Cnawd sy'n llithio'r Byd,
 Y'nt Faglau enbyd creulon;
 Diferyn melus ynthynt mae,
 Am ben Ffioleidian chwerwon.
- 5 Duw yw fy Holl-ddigonol Dda,
 Fy Rhan i a'm Dewisiad;
 Yn hwn caiff f'Enaid yn ddigoll
 Gyflawni'i holl Ddeisyfiad.
- 6 Ofer i'r Byd a'i Weniaeth lon
 Fy Nghluff na'm Calon demtio;
 Rhy ddrud yw ei Ddedwyddwch ef,
 I mi roi'r Nef am dano.

XCIX. *Atgyfodiad dedwydd.*

- 1 **R**HAG Angeu ni rwgnachaf mwy,
Ond rhoddi'n rhwydd, bwriadu'r wy'i,
F' Aelodau llesg, gwiwedig Wedd,
I garchar tywyll oer y Bedd.
- 2 Difaed y Pryf fy Nghnawd o'r Trwch,
A maled f'Esgyrn i yn y Llwch;
Duw, adnewyddâ Mhabell frau,
Pan atgyfodo'r cyfiawn rai.
- 3 Torr Foreu sanctaidd, dwg y Dydd,
Hyfrydol ac ofnadwy fydd;
Tyr'd, anwyl Arglwydd, bryfia o hyd;
Pa'm oeda dy Olwynion cyd?
- 4 Ein Henaid sy'n diffygio 'mron,
Am weled Llewyrch dy Wyneb llon;
A chlywed Iaith dy Enau'n iawn,
Lle rhoddes Duw ei Ras mor llawn.
- 5 Ar Edyn Cariad tyr'd yn glau,
Dihun o'u Cwsg y duwiol rai,
Gael mewn Llawenydd yno 'nghyd,
A chanu o Orfoledd wel'd y Pryd.

C. *Commissiwn* CRIST, Ioan iii. 16, 17.

- 1 **E**Neidiau gostyngedig dewch,
Ac at eich tirion Dduw nesewch,
A melus Gerdd a newydd Gân;
Gosodwch ei Rinweddau i ma's,
Rhowch Glod i'w Hollalluog Ras,
A Sain Tafodau fawr a mân.
- 2 Rhyfedd mor fawr oedd Cariad Duw
I Ddynion gwael, colledig Ryw!
Anfonei'i anwyl Fab i'r Byd
I roi iddynt Fywyd a Rhyddhad,
Trwy golli drostynt hwy ei Wa'd,
Rai haeddei byth fod dan ei Lid.

- 3 Un Arf na Gwialen, Iesu mwyn,
Nid oeddynt yn dy Law yn ddwyn,
I gyfiawn gospi Dynol-ryw;
Can's gydâ thi o'r Nef ni ddaeth
Unrhyw Gommisiwn creulon caeth,
I dywallt arnom Ddial Duw.
- 4 Ond rhad Drugaredd oedd i gyd
Yn llywodraethu ar hyn o bryd:
Gadawodd Llid y Fainge yn awr;
Pan ar y Gennadwri fwyn
Daeth Iesu Grist o'r Nef i ddwyn
Lawn Iachawdwriaeth i ni 'lawr.
- 5 'Nawr yma, Bechaduriaid gwael,
Iachad i'ch Clwyfau gellwch gael,
A sychu fynu'ch Dagrau prudd:
Yn Enw'ch Ceidwad, cadarn yw,
Rhowch Bwys a Chred eich Henaid byw,
A'ch Henaid marw byth ni bydd.
- 6 Ein Henaid gwel, O Arglwydd cu,
Trwy Ras yn ewyllysgar fy'
I dderbyn dy Gynhygion rhad;
Clodforwn Gariad Crist, Mab Duw,
Yr hwn fu farw i ni gael byw,
A rhoddwn hefyd fawl i'r Tad.

CI. Yr un.

- 1 **D**Yrchafwn Glod i'n Harglwydd glân
Mewn hyfryd Gân anfarwol;
Dadfeinier trwy'r holl Ddaear faith
Ei Ras a'i Waith rhyfeddol.
- 2 Duw, o drag'wyddol Serch a Bodd,
Anfonodd ei Anwylyd,
I'n codi ni, druenus rai,
O Bydew Gwae a Gofid.
- 3 D'oedd Bollt na Tharan yn ei Law,
I beri Braw na Syndod;
Neu i yrru'n Henaid euog mud
Pr Fflammiau aethlud ifod.

- 4 Trugaredd lanwei'r Fainge i gyd,
Gostegodd Llid yn hollol,
Pan y daeth Crist â Phardwn pur
I wrthryfelwyr marwol.
- 5 Dewch bellach, bob Pechadur gwan,
At Grist, nac annobeithwch;
A phlygwch i'w Deyrnwialen fo,
Derbyniwch gantho Heddwch.
- 6 I'th Alwad, Arglwydd, ufuddhawn,
A chleimio wnawn hyd farw,
Pr Iechydwriaeth ddygaist ti,
A charu a moli'th Enw.

CII. *Edifeirwch yn dyliso oddiwrth Amynedd
DUW.*

- 1 **A** Y'm Drueiniaid etto'n fyw,
A gwrthryfela'n erbyn Duw;
Rhyw Gariad mawr anfeidrol fy'
I'n dal ni fynu o Uffern ddu.
- 2 Euogrwydd trwm ein Pechod mawr
A fynnei'n soddi i'r Fflammiau i lawr,
A Dial Duw yn bygwth d'od
I ddryllio'n Tai o Glai'n ddi-o'd.
- 3 Daioni Duw a Lef, Cyd-ddwg,
Ac ettyl ei Daranau a'i Wg;
A feiddiwn etto gyffroi'i Lid,
A gwisgo i maes ei Ras i gyd.
- 4 Duw, darfu'n hir amherchu'th Ras,
Rhy hir gyd-ddwyn â'n Pechod cas;
Fe ddylei'n Calon waedu o hyd,
Wel'd pa rai cyndyn fuom c'yd.
- 5 Na fid in' mwyach ufuddhau
I'r Chwantau ynom sydd yn gwau:
Duw estyn Fraich dy Allu i ma's,
Ac ymaith gyrr d'Elynion cas.

CIII. *Edifeirwch wrth y Groes.*

- 1 **P**E'M Calon f'ai mewn gofid llawn,
Galaru wnawn i beunydd;
Dylifei Dagrau yn ddibaid,
O'm Llygaid fel Afonydd.
- 2 Fy Arglwydd cu am Feiau f'Oes,
Fu ar y Groes felldiged;
Griddfannodd, trengodd arni hi,
I'th gadw di fy Ene'd.
- 3 O am gasau 'Mhechodau mwy,
Fy Arglwydd hwy a'i lladden';
Trywanu ei Gnawd a'i hoelio'n fwrth
I farw wrth y Croes-bren.
- 4 Cânt hwytheu, Arglwydd, farw i gyd,
Fy hollol Fryd yw hynny;
Rai euog nid arbeda'i'n f'wr;
Wnaeth i'm Iachawdwr waedu.
- 5 Wrth weled iddynt ladd Mab Duw,
A Chalon friw galaraf;
I'w herbyn codaf fy holl Lid,
A'r Lleiddiaid—hefyd lladdaf.

CIV. *Tragywyddol Absennoldeb DUW yn anni-
oddefol.*

- 1 **F**E ddaw y Dydd ofnadwy mawr;
Fe ddaw yr Awr y gorfydd
Im' sefyll fry mewn Barn gerbron
Fy Nuw a'm cyfion Farnydd.
- 2 Fy mhrif Hyfrydwch i yw Duw,
A'm Cyfur gwiw, a'm Gobaith;
P'odd gallaf oddef Swm ei Lef,
O's dywed ef, "Dos ymaith."
- 3 Y cyfryw Air taranllyd trist
A boenai Nghlust i'r eithaf;
A rhwygei f'Enaid i ar Frys,
A'r Ofnau poenus mwyaf.

- 4 Beth, cael fy ngyrru Ddiwedd f'Oes,
I'r Lle nid oes Trugaredd;
A gorfod fyth mewn Poenau fyw,
Dan Ddial Duw heb Ddiwedd.
- 5 O Gyflwr trist, diobaith yw,
Ymado â'm Duw a'n Ceidwad,
A'm gorfod mewn wylofus Fan,
Lle ni chaf Ran o'i Gariad.
- 6 O Iesu, dy gosseidion wnaſ,
A phwysaf ar dy Ddwyfron:
Heb rasol Wen oddi wrthyt ti,
'Dyw fy Enaid i ddim boddlon.
- 7 O dangos ar dy Ddwylaw hael
Fy Enw gwael yn eglur;
Rho im' Addewid (er fy maeth)
Am Iechydwrriaeth sicir.
- 8 Rho un Gair mwyn i'm cadarnhau,
A soddi'm Hofnau cyfain;
A'm Henaid ddisgwyl yn dra rhwydd,
O's Rhaid, ddeng Mlwydd a thrugain.

CV. *Dyfodiad at Orfeddfainge Gras trwy Gys-
ryngwr.*

- 1 **D**Ewch, codwn fynu i'r Nef uwchben
Yn llawen ein Hedrychiad;
Gan wenu gwel'd ein Tad mewn Hedd,
Yn eiste' ar Orfedd Cariad.
- 2 Hon unwaith fu'n Eisteddfa Llid,
A Fflammiau aethlyd dyfal;
Ein Duw bryd hyn Tân ysfol oedd,
A'i Enw ydoedd Dial.
- 3 Ond gwaed y Iesu, gwerthfawr yw,
Dros Orfedd Duw taenellwyd;
Tawelodd hyn ei ddigllon Wedd,
A'r Llid yn Hedd dychwelwyd.
- 4 'Nawr gallwn blygu wrth draed yr Ion,
Anturio'n con atto;
'Does un Cerubiad yn y Lle
A thanllyd Gledde'n rhwyfstro.

5 Hedd-

- 5 Heddychol Byrth dedwyddwch Nef,
 Gan ei Fab ef agorwyd;
 Dyrchafwn Fawl a'n llafar Don,
 Hyd Orfedd Ion heb Arfwyd.
- 6 Diolch ddengmil o Weithiau 'nawr,
 Ddadleuwr mawr it' fyddo;
 A Chlod i'r bythol Dad unwedd,
 Am droi'i Ddigllonedd heibio.

CVI. *Tywyllwch Rhagluniaeth.*

- 1 **R** Hyfeddol yw'th amcanion, Ior,
 Mae'th ddofn Ragluniaeth fel y Môr;
 Rhy ddofn i ni a'n Deall tlawd,
 Rhy d'wyll i'w gwel'd a Llygaid Cnawd.
- 2 'Nawr gwisgo'r wyt dy Wyneb cu,
 Mewn digllon Wg fel Cwmmwl du;
 Trwy'r Cwmmwl credu'th Ras a wnawn,
 Mai'th brofi o hyd yn dirion cawn.
- 3 Trwy Foroedd dyfnion, 'Stormydd llym,
 Wrth Ffydd, nid Golwg, morio 'ry'm;
 Ffydd yw'n Harweinydd tua Thre',
 Trwy Dd'ryfi a'r Nos mewn anial Le.
- 4 Dad anwyl, o's yw'th Wialen di
 Ar feder yma'n cospi ni,
 Ni bwyfwn ar ein Duw o hyd,
 Dy Fraich a'n dwg yn iach trwy'r Byd.

CVII. *Gorfoledd ar Anghen, mewn Gobaith o'r Atgyfodiad.*

- 1 **A** I marw rhaid i mi'n ddilai?
 A'r Tŷ o Glai ymddattod?
 Ac i'r Aelodau bywiog hyn
 Falurio yn y Beddrod?
- 2 Ni chaiff y Pridd a'r Pryfed tlawd,
 Ond malu Nghnawd a'i buro;
 Ne's del fy Enaid llon ryw Ddydd
 I'w wisgo o newydd etto.

- 3 Byw ydyw Duw, fy Mhrynwr mawr,
Fe edrych 'lawr o'r Wybren;
A gwilia'm Lluch ne's gyrro'f Llef,
I'w godi ef drachefen.
- 4 Mewn gwisgad gogoneddus gwyn,
Ein gwael Gyrph hyn disgleiriant;
A phrydferth fydd pob Gwedd a Phryd,
Mor hyfryd yr edrychant.
- 5 Y Gobaith bywiol hyn a ddaeth
In' trwy Farwolaeth Iesu;
Cawn yma foli ei Ras ef,
Ac yn y Nef ei Allu.
- 6 Derbyn ein Moliant, Arglwydd cu,
A'n Cerddi Gostyngedig,
Ne's gallom roi it' amgen Glod
A Thafod didrangcedig.

CVIII. *Diolchgarwch am Fuddugoliaeth, neu
Arglwyddiaeth DUW a'n Gwaredigaeth ninneu.*

- 1 **C**AN Juda, a Seion llawenha,
Yr Arglwydd ma' ar ei Orfedd;
Addefed Brydain Frenin Nef,
Rhod iddo ef Anrhydedd.
- 2 Y Beilch, a'r Enwir, a'r Gwir mawr,
O'u Meingciau i lawr mae'n dafu;
Jehofa ar y Cwmmwl sai',
Trwy'r Byd y mae'n taranu.
- 3 Ar Fryniau'r Nef teyrnasu mae,
Coronau fe'u cyfranna;
Brēnhiniaeth dan ei Wen a drig,
A than ei Ddig a figla.
- 4 Llongau sy'n llywio'r Moroedd mawr,
A'i Anadl 'lawr fe'u bwrir;
A'u Lluoedd arfog beilch unwedd;
I'w dw'r llyd Fedd disgynnir.
- 5 Na wnaed Gormeswyr Gais na Brâd,
I ffino'n Gwlad ni weithian;
Enw Jehofa ein Noddfa yw,
A'i Law ef ydyw'n Tarian.

- 6 Hir boed i'n Harglwydd Frenin fyw,
 A Gair Duw'n llywodraethu ;
 A'r holl Anrhydedd allo roi
 I Dduw gaffo'i offrymmu.

CIX. *Angylion yn gweini i GRIST a'r Saint.*

- 1 **D**UW mawr, i ba Uwchder, Gogoniant a 'Stad,
 Y darfu it' ddyrchafu y Iesu'th Fab rhad ;
 Angylion mewn Gwisgoedd o Oleuni'n Nef
 A wnaethpwyd yn Weision i'w Orfeddfaingc ef.
- 2 O flaen ei Draed sanctaidd ei Luoedd a fai' ;
 Fel Fflammau Tân heinif maent yn ufuddhau,
 I wneuthur Achosion ei Deyrnas a'i Lys,
 Mewn Gwaith o Ddialedd neu Gariad ar Frys.
- 3 Ei Luoedd sydd barod i weini trwy Barch,
 A Llengoedd sy'n disgyn i lawr wrth ei Arch,
 I gadw ac amddiffyn Tir Brydain rhag Brad
 Estroniaid sy'n disgwyl gorefgyn ein Gwlad.
- 4 'Nawr hwy a anfonir i dywys ein Tra'd
 Ar hyd y Ffordd union ymlaen i Dŷ'n Tad ;
 Trwy'r amryw Beryglon sy'n llawn ym mhob Lle,
 Yn siwr o'n cyfarfod wrth fyn'd tu a'r Ne'.
- 5 Duw mawr, pan f'wy'n gadael y Babell bridd hon,
 A thitheu'n gorchymmyn im' ddyfod gerbron,
 O anfon rhyw Angel caredig o'r Nef.
 I arwain fy Enaid yn ddiogel i Dref.

CX. *Yr un.*

- 1 **M**OR ogoneddus gynt ger bron
 Oedd Salomon a'i Fawredd ;
 Y Gweision cylch ei Orfedd fu,
 Yr Aur a'r Ifori amledd !
- 2 Ond mae dy Lys, alluog Dduw,
 A goruwch Dywyniadau ;
 Clau yw'th Angylion fel y Gwynt,
 Dy Weision ydynt Fflammau.

- 3 Pan ddaeth dy anwyl Fab i'r Byd
I weithio'n Iechydwriaeth;
I lawr disgynnodd disglair Lu
I berchu ei Enedigaeth.
- 4 A phan oedd flin gan Ofnau a chur
Ar oerllid Dir gorweddaï,
Angel o'r Nef ymddangos wnai,
I esmwythau ei Loefau.
- 5 I ddwylo Crist ein Brenin mawr,
Y rhowd yn awr eu Lluoedd.
I weini i'r Saint, a'u dwyn i gyd
O'r anial Fyd i'r Nefoedd.
- 6 Llawenydd fy' trwy'r Llu'n cyffroi
Pan welont droi Pechadur;
Bryd hyn cyll Satan Gaeth-was trist,
A Deiliad Crist a enir.
- 7 Ond bydd Llawenydd mwy'n y Ne'
Pan yrro fe'i Angylion,
I ddifa'i holl Wrth'nebwyr hy,
A chafglu ei Gyfeillion.
- 8 O! gallwn ddweud, mewn hyder Ffydd
Mai yno bydd fy Ene'd;
Yna'r Archangel bloeddied ef,
A'r Utgorn yntef Seinied.

CXI. *Marwolaeth, Buddugoliaeth ac Arglwydd-
iaeth CRIST.*

CANaf i'm Prynwr, Brenin Nef,
Congwerodd ef pan gwypodd;
A'i farwol Lef gwnaeth nerthol wyrth,
Ac Uffern Byrth ysgwydodd.

Gorphenwyd, medd Immanuel mwyn
Y Gwaith ofnadwy wnaethpwyd;
Ei Orfedd bellach codi wna,
Ei Deyrnas a ddechreuwyd.

Ei Groes ofododd Sylfaen gref
Am Deyrnas Nef i Ddynion;
Pan aeth trwy Dir yr Angeu du
I gyrraedd i ni'r Goron.

- 4 Cododd, ac ar Ddeheulaw'r Tad
Ein cadarn Geidwad eistedd;
I bawb yn gyfiawn y rhydd e'
Wobrwyon Ne' Ddialedd.
- 5 Y Saint o'i Law a'i olwg hael,
Sy'n disgwyl cael Coronau;
A Phlant y T'w'llwch ffo'nt yn glau
Rhag Dychrynfau ei Guchiau.

CXII. *DUW Dialydd ei Saint, neu ei Fren-
hiniaeth ef yn bennaf.*

- 1 **C**Uwch ag yw'r Nefoedd uwch y llawr,
Duw'n Creuwr mawr teyrnasa;
A'i Wialen erchyll estyn ma'i,
Mor bell a'r Parthau eitha'.
- 2 Boed i D'wyfogion uchel Waed
Roi wrth ei Draed Anrhydedd;
Eu C'ronau a'u Gogoniant mawr,
A phlygu i lawr i'w Fawredd.
- 3 Goruchaf yw Brenhiniaeth Duw,
'Nawr ofer yw'ch coeg Dybiau;
Fe'ch geilw'n Dduwiau, ond rhaid i chwi
Fel Dynion drengu'n ddiau.
- 4 Gocheled pen Llywrawdwy'r Byd,
Wneud Gofid i'r Ffyddloniaid;
Ymwisgo â Dial mae'r Duw mawr,
Fe fathra lawr y Pryfed.
- 5 'Nawr byddwch ddoethion, Farnwyr Byd,
Ac ofnwch wneuthyd Trawsfedd;
Y gwaela' o't Saint i'ch golwg yw,
Fe ddial Duw ei Gamwedd.

CXIII. *Trugareddau a Diolch.*

- 1 **P**'ODD cwympaf, a'r fath Atteg gref,
Ag yw'm trag'wyddol Dduw o'r Nef,
Sy'n dal Colofnau'r Ddaear ddu,
A thannu ar led y Nefoedd fry?

- 2 P'odd galla'i farw a'r Iesu'n fyw?
O'r Bedd cyfododd ef at Dduw;
Pardwn a Gras wy'n gael or Nen
Oddi wrth fy nyrchafedig Ben.
- 3 'Rhyn wyf, a'r hyn a feddaf fi,
Caiff fod yn Eiddo byth i ti;
Beth bynna' ddylwn roi, er llwydd,
Caiff fy Nwylaw gyfrannu'n rhwydd:
- 4 Etto pe gallwn gadw dim,
Heb Alwad gan Ddyledswydd im';
'Rwy'n caru'm Duw â Zel mor fawr,
Fel rhown i'r Cyfan iddo'n awr.

CXIV. *Byw a Marw gyd â DUW yn bresennol.*

- 1 **N**I's gallaf, Arglwydd, oddef
Dy Absennoldeb di;
Pe byddei i ti ymado
Darfyddei Mywyd i;
Fy Nghalon boed yn wastad
Yn agos at fy Nuw,
A thithau'm Duw bydd agos
I'm Calon tra fwy'i byw.
- 2 Ni aned 'mo'no i'r Ddaear,
Na Pheched Sorod fal,
Ni's gallaf fyw ar Foddion
Mor ddibris ac mor wa'l;
Er hyn dymunwn aros
Fy Nhad a'i Amser ef,
A disgwyl mewn Amynedd
Ryw ennyd am y Nef.
- 3 Yna, fy anwyl Arglwydd,
Pan fyddwy'n gado'r Byd,
Gad i'm' roi f'Enaid fynu
I'th Freichiau ar hyn o bryd;
A Gwenau ar fy Wyneb
A Heddwch dan fy Mron,
Yn myn'd heb Fraw nac Ofnau
Trwy Ddyffryn Angeu'n llon:

CXV. *Offeiriadaeth CRIST.*

- 1 **M**AE Gwaed yn gweiddi hyd y Nef,
Gwaed Abel am Ddialau' Lef;
Ond gwerthfawr Waed y Iesu, clywch,
Sydd yn llefaru Hedd yn uwch.
- 2 Pardwn a Hedd o'r Nefoedd fry,
A'r Tad ei Ddial heibio try:
A ni rai cyndyn haeddei Gledd,
Sy'n cael ei Ffafar ef a'i Hedd.
- 3 Rhown Fawl i'r Iesu'r hwn a roes
Ei hun yn Aberth ar y Groes;
Ymddengys 'nawr gerbron y Tad,
Ac am ein Pardwn pledia'i Wa'd.

CXVI. *Yr Ysgrythurau sanctaidd.*

- 1 **Y**M mhob rhyw Drallod blin y b'wyf,
Ehedeg at fy Nuw yr wyf;
Dim Gobaith mewn un Lle ni Chair,
Ond yn ei 'sgrifenedig Air.
- 2 Yn Llyfyr Gras fy nefol Dad,
'Rwy'n cael i'm Blinder esmwythâd;
Gwel'd 'rw'i mhob Dalen iddo mron
Wyneb a Llais fy Mhrynwr llon.
- 3 Hwn ydyw'r Maes, ond chwilio'n iawn
Y Gwerthfawr Berl cuddiedig cawn;
Mae se'n Farfiandwr duwiol ddoeth
A bryno'r cyfryw Berlyn coeth.
- 4 O hwn daw sanctaidd Ddwr i ma's,
Iddiffodd Syched Pechod cas;
Yma tyf Pren Gwydodaeth llawn,
Heb Berygl yntho o's bwydawn.
- 5 Hwn yw Datguddiad Duw ei hun,
Uwch Rheswm dall a Synwyr Dyn;
F' Arweinydd i'r Wlad nefol fry,
Trwy'r Byd y Glyn wylofus du.

- 6 O! boed i'th Air, alluog Dduw,
 Gyfeirio 'Nhraed i tra fwy'i byw,
 Rhag troi o'r Brif ffordd ddedwydd fwyn
 Ar dy Ddeheuflaw fydd i'm dwyn.

CXVII. *Y Gyfraith a'r Efengyl wedi eu huno yn
 yr Ysgrythur.*

- 1 **D**UW mawr, ei 'Wyllys allan dyd,
 A cheidw'r Byd mewn Ofan;
 O'r Mwg ei Gyfraith danllyd syn
 Ar Sinai fryn ddaeth allan.
- 2 Mae Duw yn rhoddi oddi fry
 O'i Wyneb eu Ddatguddiad;
 Ei 'Fengyl rasol enfyn 'lawr
 Llythyrau mawr ei Gariad.
- 3 Gorch'mynion ein Creawdwr pur
 Ceir yn y 'Sgrythur sancte'dd;
 Tosturi Calon dyner Crist,
 A'i gyfiawn drist Ddialedd.
- 4 Oddi yma'n Hofn a'n Cysur cawn,
 Mae yma lawn Drysorau,
 O Arfau Gras, rhai nerthol y'n',
 I 'mddiffyn ein Heneidiau.
- 5 Crist croeshoeliedig yma cawn,
 Ac addysg lawn o'i Heiddiant;
 Pob dysg neu Wybodaeth heb law hyn
 Wna 'chydig in' o Lefiant.
- 6 Darllenwn y Gair nefol hwn,
 Derbyniwn ei Gynghorion,
 Gan ufuddhau i Orchmynion Duw,
 A chredu i'w Addewidion.
- 7 Yn erbyn Llyfr Duw a'r O'n
 Caiff Satan ruo'n ofer;
 Mae Llud a Mellt yn cadw'i Ddail,
 A llewyrch Haul Cyfiawnder.

CXVIII. *Y Gyfraith a'r Efengyl yn cael eu gwanahaniaethu.*

- 1 **Y** Ddeddf sy'n erchi, adweud beth yw
Ein Dyledswyddau ni i'n Duw;
Ond 'Fengyl ddengys i'n pa le
Cawn Nerth i wneud ei 'Wylls e'.
- 2 Y Ddeddf Datguddiad i ni ddwg
O'n Llygredd a'n Calonnau drwg;
'Does ond y 'Fengyl ddweud lle mae
Gras i'n pardyno a'n glanhau.
- 3 Cyhoedda'r Ddeddf Felldithion maith
Yn erbyn Dyn o's cwmp unwaith;
Ond yn y 'Fengyl Crist y sy'
Yn maddeu'n holl Euogrwydd du.
- 4 Na chais, fy Enaid, dynnu'n hwy
Fywyd o'r Ddeddf, na Chysur mwy;
I'r 'Fengyl rhed am Obaith gwiw;
Y Dyn a gredo hwn fydd byw.

CXLX. *Ymneillduad a Myfyrdod.*

- 1 **O** Arglwydd, n'ad im' fod tr'w'i byw
Yn ddieithr im' fy hun a Duw;
Mewn miloedd o Feddyliau pell
Anghofio'r wyf fy Nghariad gwell.
- 2 Pa ham y cara'i'r Ddaear ddu,
Dibrisio'm Hetifeddiaeth fry?
Pa ham 'rwy'n glynw wrth Bethau'r Byd,
I golli'm Duw a'm Prynwr drud?
- 3 Tyn fi oddi wrth bob cnawndol Chwant,
Un Gair i ti a'm geilw i bant;
I'th Lais dymunwn ufuddhau,
A 'mado â phob Llawenydd llai.
- 4 Aed Byd a'i holl Wrthddrychau i ffwrdd,
Ymaith a Gwagedd a phob Twrdd;
Mewn pur Distawrwydd Meddwl caf
Fwynhau fy Nef a Duw fy Naf.

CXX. *Llefâd Ordinhadau cyhoeddus.*

- 1 **O** Ddi wrth bob Gofal bydol sy',
Ein Henaid, Arglwydd, ymaith try;
Y Byd a'i Bethau gwael gadâwn,
A disgwyl wrth ein Duw y wnawn.
- 2 Yn Nhemlau'th Ras, O Arglwydd, cawn
Dy weled a'th addoli'n iawn;
Ac edrych ar dy Wyneb cu,
A'th Nerth a'th Degwch yn dy Dŷ.
- 3 Tra fo'm yn cwyno'n Heisiau wrth Dduw,
Griddfannau esgyn fynu'n fyw;
A Gweddi ddychwel i ni'n glau
O'r Nef Fendithion amryw rai.
- 4 O's Cnawd a Phechod sy'n cryfhau,
Cawn Air o Gysur yma'n glau;
I wisgo Arfau'r 'Fengyl wiw,
I ymladd etto Ryfel Duw.
- 5 O's ein Hysprydoedd a lesgânt,
A'n Cydwybodau'u clwyfo cânt;
Cwyd Haul Cyfiawnder yma'n glau,
Cawn Eli o'i Esgyll i'n iachau.
- 6 Dad, chwennych mae fy Enaid i
Fod yn dy Deml gyd â thi;
Ond 'mado o'th Dŷ o's rhaid i'm Traed,
Tydi o'm Calon byth na 'mad.

CXXI. MOSES, AARON, a JOSUA.

- 1 **N** ID Deddf y deg Gorchymmyn caeth,
A row'd ar Sinai, ac a ddaeth
I lawr yn Nwylaw Moses swyn,
A ddichon byth i'r Nef ein dwyn:
- 2 Na'r Gwaed offrymmodd Aaron gynt,
Na'r Arogl-darth pereiddia'i Wynt,
All brynu Pardwn am ein Bai,
Neu gadw'n Henaid ni rhag Gwae.

3 Aaron

- 3 Aaron Offeiriad marw fu
Yng nghanol yr Anialwch fry,
Wrth 'Wyllys Duw'n ddifymwith syn,
Ar Ben yr apwyntiedig Fryn.
- 4 Felly tu draw'r Iorddonon ddu,
Holl Lwythau Israel safei'n Llu;
Pan orfu i Foses farw'n wir,
Cyn iddo'u dwyn i Ganaan Dir.
- 5 Ond llawenhewch, chwi Israel Had,
*Jofua a'ch dwg i'r nefol Wlad;
Gwna Enw Prynw'r amgen Waith
Nà'r Deddfwr na'r Offeiriad 'chwaith.

CXXII. *Ffydd ac Edifeirwch, Anghrediniacth
ac Anedifeirwch.*

- 1 **Y** Rhai sy'n galaru am Bechod a Bai,
Cânt Fywyd trag'wyddol a Gwynfyd heb
Trwy Ffydd yn yr Iesu, Mab Duw ydyw ef, [Drai,
Plant Angeu gwneir hwy'n Etifeddion y Nef.
- 2 Gwae'r Adyn truenus na theimlodd erio'd
O'i fewn Alar duwiol am bechod sy'n bod;
Ond at bob Euogrwydd chwanegi mae'n drift
Y Pechod mawr hynny o anghredu yng Nghrist.
- 3 Y Ddeddf, a'i condemnia i farw am ei Fai;
Tan ddwyfol Ddigofaint 'nawr gorwedd y mae;
Ar ei Ben ei hunan y Felldith sicra,
A marw tan Ddial dau-ddyblyg y wnâ.

CXXIII. *DUW yn cael ei ogoneddu yn yr Efengyl.*

- 1 **O**'R Nef ein Harglwydd disgyn mae,
A gwawdd ei Seintiau'n agos;
Ei Nerth a'i Wir, a'i Gariad mawr
Mae yma 'nawr yn ddangos.
- 2 Yn yr Efengyl cawn bob Dydd
Ryw Bethau newydd olrhe'n;
Angylion fil yn hon sy'n d'od,
'Wel'd Pethau erio'd na's gwydden'.

---

* JOSUA yr un a IESU, ac yn arwyddocâu GWAREDWR.

- 3 Dy Enw yn 'r Efengyl goeth,
A'th Synwyr ddoeth a welir;
Doethineb Duw'n llewyrchu fy
Yn Wyneb Iesu 'n eglur.
- 4 'R Ufudd-dod goreu i'r Ddeddf a gawd,
Gan Dduw mewn Cnawd cyflawnwyd;
A'th lym Gyfiawnder di, O Dad,
A dwyfol Wa'd foddlonwyd.
- 5 Ond yn thi'th ddisglair Ras y fy
'N llewyrchu yn fwy golau;
Gwresogi ein Meddyliau mae,
A llawenhau 'n Calonnau.

CXXIV. *Enwqediad a Bedydd.*

(Wedi ei ysgrifennu yn unig i'r rhei'ny fydd yn arfer
Bedydd Babanod.)

- 1 **C**A'S Meibion Abraham cyn hyn
Fyn'd dan Sel waedlyd Gras yn llyn;
Dyg y Disgyblion bach y Iau,
Ne's dyfod Iesu i'w rhyddhau.
- 2 Mewn mwynach Ffyrdd rhydd Crist yn awr
Ammodau i Dad a'i Gariad mawr;
Mae'n felio i'r Saint ei werthfawr Ras,
Heb gau 'u Babanod bach i ma's.
- 3 Eu Had taenellir a'i Waed gwiw,
Eu Plant a ddodir heibio i Dduw;
Ei Ysryd arnynt ddaw o'r Nen,
Fel Dw'r dywallter ar y Pen.
- 4 O llawenhaed pob Sanct yn llon,
Yn y Gyfammod helaeth hon;
Plant ifaingc rhont am hyn o Hawl,
Yn foreu i Dduw Abra'm Fawl.

CXXV. *Naturiaeth lygredig oddi wrth Adda.*

- 1 **M**EWN 'Stad o Ddiniweidrwydd da,
Tra bu'n Tad Adda, llwyddodd;
Bwytaodd y Ffrwyth oedd Duw yn w'ardd,
A'i Enaid hardd a lygrodd.

- 2 'Nawr cnawdol genir ni i gyd,
Ar Ddrwg mae'n Bryd yn gwbwl;
Ein Rhefwm colli 'i iawn Le wnaeth,
Aeth Cnawd yn gaeth â'r Meddwl.
- 3 Duw'r Gallu, adnewyddu'n Dull,
Adsera'n candryll Bwerau;
Ac ennyn yn om nefol Dân,
I losgi'n lân ein Chwantau.
- 4 'Sgrifena'th Gyfraith lân, O Dduw,
Ar ein tufewnol Rannau;
A thynned Adda'r ail, ein Car,
Ei Ddelw ar ein C'lonnau.

CXXVI. *Rhodio yr ydym wrth Ffydd, nid wrth
Olgw.*

- 1 **W**RTH Ffydd o's Llawenydd fy' ddyfod ryw
Bryd,
Y rhodiwn trwy dywyll Anialwch y Byd;
Ne's elom ni Adref i Ddinas y Ne',
Ffydd yw ein Harweinydd a'n Llewyrch i'r Lle.
- 2 Cyflawni mae'r Diffyg o Olgw yn wir,
Mae'n dod i'r Pyrth perlaidd i'm ddangos yn glir;
I Fydoedd pellennig yr edrych hi draw,
A dwg y Gogoniant trag'wyddol gerllaw.
- 3 Ni awn trwy'r Anialwch yn llawen tua Thref,
Tr'o Ffydd i'n goleuo â Llewyrch o'r Nef;
Er Rhwad y Llewod a'r 'Stormydd a gawn,
A'r Creigiau a'r Peryglon o amgylch fy'n llawn.
- 4 Hen Abra'm fel yma wrth Orchymmyn Duw'r Nef,
Adawei 'i Dŷ 'hunan ac aeth gyd âg ef;
Gwel'd Tir yr Addewid yr ydoedd ei Ffydd,
A'i Zel oedd hi'n flammio wrth deithio bob Dydd.

CXXVII. *Y Greadigaeth newydd.*

- 1 **L**efaru o'i Orsedd mae Mab Duw,
Rhown Glustiau i'w Lleferydd;
"Wele," medd ef, "rwyf fi'n ddi-feth,
"Yn creu pob Peth o'r newydd.

- 2 " Nattur a Pechod ymaith aeth,
" Hen Adda a'i Waith fy'n trengu;
" Fy Llaw ofododd newydd Sail,
" Byd newydd ail wy'n godi.
- 3 " Myfi yn Haul Cyfiawnder fydd
" Pr Nefoedd newydd honno;
" Neb ond 'Tifeddion Gras a gânt
" Ran o'm Gogoniant yno."
- 4 Waredwr mawr rho im' Ryddhad
O'm henaidd 'Stad o Bechod;
Bywha o'm mewn fy Enaid prudd,
A'th Ras o newydd gofod.
- 5 Ac adnewyddda'm Llygaid hyn,
A'm Clustiau yn ddiattreg;
Rho Nwydau newydd im' o'r bron,
Yn Gig tro'r Galon Garreg.
- 6 Pell oddi wrth Parthau'r Meirw i gyd,
A Pechod, Byd, a Diafol;
Mewn newydd Fyd Gwaith Gras fy Nuw,
Dymunwn fyw'n drag'wyddol.

CXXVIII. *Swyddau CRIST.*

- 1 **M** Olwn y Prophwyd ddaeth i ma's
A Gwir a Gras Dryforau;
Caiff d' Air a'th Yspryd, Iesu cu,
Ein tywys ni'n dy Lwybrau.
- 2 Perchwn ein Harchoffeiriad fry,
Offrymmodd fynu ei Fywyd;
Mewn Cariad mae ef etto'n byw,
Yn pledio â Duw o'n plegyd.
- 3 Perchwn ein Brenin mawr, Mab Duw;
Mor felus yw'i Orch'mynion!
Rhag Pechod a thrag'wyddol Wae
Ein cadw mae yn ffyddlon.
- 4 Achub mewn amryw Ffyrdd mae fo,
I'w Enw b'o'r Gogoniant;
Mae'i Drugareddau'n cleimio Hawl
Yn ein trag'wyddawl Foliant.

CXXIX. *Rhagoriaeth y Grefydd grist'nogol.*

- 1 **G**Ogoniant byth, a Mawl, Amen,
Fy Arglwydd, f'o'n coroni'th Ben,
Am it' ddwyn Iechydwriaeth 'lawr,
A rho'i yn d' Air Fendithion mawr.
- 2 Pe treiglem gylch y Byd bob man,
A chwilio o Frydain hyd Japan,
Bath Grefydd Crist ni cheid 'mo'r un
Mor iawn i Dduw mor iach i Ddyn.
- 3 Cydwybod flin ymosyn ma'i,
I orphwys ddi-dwyll Le pe c'ai;
Ond hir y dryllir Enaid trist,
Heb Obaith hyd ne's del at Grist.
- 4 Dy Wirioneddau sy'n gyttun,
D' Orch'mynion doeth a sanctaidd y'n';
Sicir yw Addewidion d' Air,
Ein Gobaith yno a'n Cyfur cair.
- 5 Nid Nef ddych'myngol Pagan prudd
I'r Meddwl fath Foddlonrwydd rydd;
Ac nid Paradwys Twrc yn wir
Wna Lliw o'r fath Llawenydd pur.
- 6 Pe b'ai'r holl Ffurfiau dynol fydd
A'n Twyll yn rhuthro ar fy Ffydd,
Gwagedd a Chelwydd galwn hwy,
A'r 'Fengyl a gosseidiwn mwy.

CXXX. *Gweithrediadau'r Yspryd Glan.*

- 1 **T**Rag'wyddol Yspryd adde'th Ddawn,
A chanu Gwyrthiau'th Ras a wnawn;
Dwyn i ni'r wyt Fendithion mawr,
Oddi wrth Dduw'r Tad a'r Mab i lawr.
- 2 Wedi 'n goleuo â Llewyrch Nef,
Ein T'w'llwch troi yn Ddydd mae ef;
Tufewdol Addysg, wyt yn roi
O'n Perygl, ac am Noddfa i ffoi.

- 3 Dy Nerth o'n mewn yn gweithio fy',
A thorri Rhwymau'n Pechod cry';
Darostwng ein holl Chwantau cas,
Creu Calon newydd in' trwy Ras.
- 4 Cydwybod flin adnabod ma'i
Dy firiol lais gan lawenhau;
Dy Air fy'n dofi'r 'Stormus Hin,
Ac yn tawelu'r Meddwl blin.

CXXXI. *Enwaediad wedi ei ddiddymmu.*

- 1 **R**HAD fu'r Addewid, Duw a'i rh'odd,
A'i Ras ef o'dd yn helaeth;
"I Abra'm byddaf fi yn Dduw,
"Ac hefyd i'w Hiliogaeth."
- 2 Ac â Sel waedlyd cadarnh'odd
Y Geiriau dd'wedodd efo;
Hir teimlodd Meibion Abra'm Bwys
Y lau flinderus honno.
- 3 Ne's daeth Mab Duw i lawr i'r Groes,
A'i Gnawd a roes i waedu;
'Nawr Rhyddid o'r Caethiwed hyn,
Cenhedloedd fy'n ei feddu.
- 4 Duw Abra'm fydd yn cleimio'n Mawl,
Ei 'Ddewid rasawl pery;
A Christ mewn Ffyrdd tirionach mae
Yn cadarnhau'i Ras ini.

CXXXII. *Cysgodau a Phrophwydoliaethau o*
GRIST.

- 1 **W**Ele'r Messia mawr a ddaeth!
Y Forwyn geni'r Had a wnaeth;
Wele'r Prophwydi yn gyttun
Yn rhoi iddo'r uchaf Le bob un.
- 2 Hen Abra'm ffyddlon llawenha'dd,
Pan ar yr Arglwydd Golwg ga'dd;

Q

Moses,

Moses, Gwr Duw, rag-dd'wedodd, fod
Cyflawnwr mawr y Ddeddf i dd'od.

- 3 Cysgodau fu o'i Enw'n Dyft,
Oll a beidiafant pan ddaeth Crist;
Oen Pasg, Arogl-darth per ei Wynt,
'R Offeiriad, Arch, a'r Allor gynt.
- 4 Cwrdd mae Prophwydoliaethau 'nghyd
A'u Bendith ar ei ben i gyd;
Iesu addolwn wrth dy Dra'd,
Tydi yw'r addewedig Had.

CXXXIII. *Gwyrthiau ar Enedigaeth CRIST.*

- 1 **B**Renin Gogoniant, gyrrodd ef
I'r Ddaear hon ei Fab o'r Nef;
Y Nos oleuodd pan y daeth,
Llu'r Nef mynegi 'i eni wnaeth.
- 2 Pan ddaeth y Prynwr ifangc cu,
Pa Wyrthiau a Gorfoledd fu?
Cododd ei Seren yn y Nef,
I ddwyn y doethion atto ef.
- 3 Simeon ac Anna honnei 'nghyd,
Mai'r Baban hwn oedd Ceidwad Byd;
Teimlafant nefol Dân o'u mewn,
Ei foli wnaent a'i adde'n ewn.
- 4 Gadewch i'r Iuddew gablu'n drist,
A'r Groegwr wawdio'r Baban Crist;
Addolwn ninneu'r cyfryw un,
Y bythol Dduw ddaeth yma'n Ddyn.

CXXXIV. *Gwyrthiau ym Mywyd, Marwolaeth ac Adgyfodiad CRIST.*

- 1 **W**Ele y Dall yn derbyn
Eu Golwg gan eu Duw:
O wele 'r Meirw'n codi
O'u Beddau ac yn byw:

Y Mud an

- Y Mudan yn llefaru
Yn rhyfedd iawn, a'r Cloff
Sy' fel yr Hydd yn llammu,
A moli Duw yn hoff.
- 2 'Roedd Ysryd Duw fel yma
Yn tyftioliaethu ar led
Anfoniad ei Fab anwyl,
Gerbron y rhai digred;
A'r Tad oedd yn amddiffyn
Ei Achos ef uchben,
'Tra'r ydoedd ef yn hongian,
A gwaedu ar y Pren.
- 3 Y Nefoedd ac se'n marw
Aeth mewn galarus Liw,
Ond cododd ef drachefn,
Ymddangos wnaeth yn Dduw :
Ein Harglwydd wele'n esgyn
I'r Nef i ben ei Daith,
Ni waeda ef ddim mwyach,
Ac ni bydd marw chwaith.
- 4 Yn awr ac yn drag'wyddol,
O'm Calon i trwy Ras,
'Rwy'n peri i'm Hamheuon
A'm Hofnau fyn'd i ma's;
I'r Dwylo hynny'r ydwy'n
Traddodi f' Enaid byw,
Sy'n dwyn y fath Dyftiolaeth,
Ei fod yn gadarn Dduw.

CXXXV. *Gallu'r Efengyl.*

- 1 **H**WN ydyw'r Gair o Gariad mawr,
O'r Nef anfonwyd i ni lawr;
Jehofa ddengys yma i ma's
Beth all ei hollalluog Ras.
- 2 Ffordd ga's Doethineb Duw ei hun,
I wella anhwyly Enaid Dyn;
Yr unig Falm rhinweddol yw,
I lwyr iachau Cwypm Dynolryw.

- 3 Yr 'Fengyl eirch i'r Meirw fyw,
A hwytheu glywant Lais Mab Duw :
Yr Esgyrn fychion a fywhair,
A thoddi'r Galon Garreg wnair.
- 4 Lle'r oedd y Fall a Th'w'llwch mawr,
Rhy'r 'Fengyl Olau nefol 'nawr ;
Rheoli'n Chwantau ma'i â'i Grym,
A dofi Llid Erlidwyr llym.
- 5 Bwystfilod, Llewod (wedi troen')
A wisgant Nattur fwyn yr Oen ;
A Phlant y Byd rhyfeddu wnant,
A'r Cyfnewidiad a gafant.
- 6 Fy Enaid inneu troer trwy Ras,
A chroesaw Wawd y Byd a'i Gas ;
Mae'r Gair yn addaw Noddfa im',
Oddi wrth eu Llid cynddeiriog llym.

CXXXVI. *Efaml* CRIST.

- 1 **F**Y Mhrynwr eu mor olau cair,
Fy holl Ddyledswydd yn dy Air ;
Ond yn dy Fwyd, Cyfraith Duw
Sydd wedi'i thynnu 'maes i'r Byw.
- 2 Fath Wir, fath Zel o'th Eiddo ga'd,
Fath Barch i 'Wyllys pur dy Dad ;
Fath Gariad ac Addfwynder llawn,
Dymunwn i pe'u meddu wnawn.
- 3 Mynyddau, Nos, a'r oerllyd Aer,
O'th wrefog Weddi'n Dystion cair ;
O'th Demtiad, Tyft fu'r anial Le,
O'th Ymdrech a'th Or'chafiaeth gre'.
- 4 Bydd i mi'n Batrwn ; par im' ddwyn
Mwy yma o'th Ddelw rasol fwyn ;
A'r Barnwr arddel f' Enw i 'mhllith
Dilynwyr glân yr Oen dros fyth.

CXXXVII. *Esfampiau CRIST a'i Saint.*

- 1 **A** Denydd Ffydd yn awr pe cawn,
Tufewn i'r Llen ehedeg wnawn,
I wel'd y Saint mor llawen fy'
Mewn Gwynfyd a Gogoniant fry.
- 2 Fel ninneu buont yn y Byd,
Yn wylo'n bruddion lawer pryd;
Ymdrechu'n galed iawn â Grym
Amheuon, Ofnau, a Pechod llym.
- 3 Gofynwn iddynt hwy yn brudd,
Podd darfu iddynt gario'r Dydd;
Hwy oll attebent, mai trwy Boen,
A Gwaed y croeshoeliedig Oen.
- 4 Dilyn'fant Gamrau'u Harglwydd Crist
Trwy Glod ac Anghlod Trallod trist;
Profedigaethau o bob Rhyw,
Ne's myn'd i'r Wlad addawodd Duw.
- 5 Trag'wyddol Glod i'r Iesu glan,
Rhoi hun yn Batrwn wnaeth o'n bla'n;
A'r Cwmmwl mawr o Dystion maith,
Fel Ser i'n tywys ar ein Taith.

CXXXVIII. *Ffydd yng NGHRIST ein Haberth.*

- 1 **N** ID Gwaed yr holl 'Nifeiliaid gwâr
A laddwyd ar Allorau,
A ro'i i Gydwybod euog Hedd,
Neu 'i Llygredd a olchafai.
- 2 Ond Crist, Oen Duw, dileu mac'n lân
Ein Pechod a'n Hanwiredd;
Rhagorach Aberth nâ hwynt-hwy,
A Gwaed sy' fwy ei Rinwedd.
- 3 Fy Ffydd fyn ddodi'i Llaw yn hy,
Ar Ben y Iesu grasol,
Tra b'wy'n cyfadde' mai ar led
O'i flaen yn edifeiriol.

- 4 Fy Enaid edrych 'nol y mae
Ar Groes a Beichiau'm Harglwydd,
Mewn Gobaith cadarn iddo fo
Ddwyn yno fy Euogrwydd.
- 5 Gân gredu'r y'm yn llawenhau,
I Dduw bellhau y Felldith;
A moli'r Oen am golli 'i Wa'd,
I ddwyn Rhyddhad a Bendith.

CXXXIX. *Cnawd ac Yspryd.*

- 1 **R**hwng Cnawd ac Yspryd Rhyfel fydd,
Tra b'om mewn 'Stad o Brofiad prudd;
Gas genn'i'r Pechod ynof mae
Ond gwneud yr wy'i'r hyn wy'i'n gafau.
- 2 'Nawr griddfan 'rwyf a chwyno'n brudd,
O's Pechod yn gorchfygu fydd;
A chanu 'rwyf a llawenhau,
Can's Gras drachefn gorchfygu mae.
- 3 Y T'w'llwch a'r Goleuni fydd
Mewn Ymdrech hyd y perffaith Ddydd;
Ac ymladd bydd y Dw'r a'r Tân,
Hyd oni threngo'r gwanna'n lân.
- 4 Mae'r-Cnawd a'r Yspryd yr unwedd,
Yn blino ac yn torri 'm Hedd;
Ond caf ro'i synu'm marwol Chwyth,
Ac yna derfydd Pechod byth.

CXL. *Tywalltiad yr Yspryd, neu Lwyddiant yr Efengyl.*

- 1 **M**OR fawr fu'r Diwrnod mor llawen fu'r Pryd,
Pan ddarfu'r Disgyblion ymgafgiu ynghyd;
Tra daeth ar eu Pennau bob rhai'r Yspryd Glân,
Un wedd a Thafodau gwa'nedig o Dân.
- 2 Pa Wyrthiau, pa Ddoniau a roes ef i rai!
A gallu i gyfrannu, a Gallu i iachau!
A llanwodd eu Genau â Geiriau tra syn,
Yn lle dim Tariannau, Cleddyfau, na Ffyn.

- 3 Fel hyn yn Arfogion eu gyrru wnaeth e',
O'r Dwyrain i Orllewin, i'r Gogledd o'r De';
"Ewch, plediwch fy Achos, ich' C'wilydd nid oes,
"Ewch allan, gwasgerwch Ddirgelwch fy Nghroes.
- 4 O'r Grym hollalluog, rhyfeddol iawn yw!
Sydd yn Arfau Rhyfel ysprydol ein Duw,
I blygu'n Hanwydau ystyfnig bob un,
A goftwng y balchaf cyndynaf o Ddyn.
- 5 Cenhedloedd dysgedig, a'r Diddysg heb wa'n,
A'r fath Arfau nefol orchfygir yn lân;
A Satan a lidia am ei Golled bob Oes,
A chas a fydd gantho Athrawiaeth y Groes.
- 6 O Frenin Gras tirion! fy Nghalon plyg hon;
Dymunwn gael f' Ynnill a'm harwain gerbron,
Yn ufudd Garcharwr i Frenin y Nef,
A chanu am Gongwest ei 'Fengyl lân ef.

CXLI. *Golwg trwy Ddrych ac Wyneb yn Wyneb.*

- 1 **F**fenestri'th Ras eu caru wnaeth,
Trwy'r rhai y gwela'i f' Arglwydd;
A Hiraeth cwrdd â'th Wyneb gwyh,
Heb rhyngom Ddrych yn ebrwydd.
- 2 Ac O na ddeuai'r happus Ddydd,
I droi fy Ffydd yn Olwg!
Cawn wel'd fy Mhrynwr fry yn Nhre',
Yng Ngholau'r Ne'n fwy amlwg.
- 3 F' Anwylyd bryfia, ymaith tyn
Y Dyddiau hyn o Attaliad;
Yna fy Enaid i gaiff fod
I gyd yn Glod a Chariad.

CXLII. *Gwagedd y Creaduriaid, neu ddim Gor-
phwysdra ar y Ddaear.*

- 1 **M**AE Enaid chwannog iawn gan Ddyn,
Yn llosgi o Dân anesmwyth blin;
Ei 'Nwydau hedeg maent heb Ball,
O un Oferedd gwag i'r llall.

- 2 Ofer in' ddisgwyl yn y Byd
Gael gwir Ddaioni 'leinw'n Bryd;
Cynnyg Pleserau newydd wnawn,
Ond Poen a syched fydd o'n mewn.
- 3 Fel pan derfysgo Twymyn gre',
Cyfnewid Ochor 'ry'm a Lle;
Ond tlawd yw'r Cysur a dihoen,
Gael newid Lle a chadw'r Poen.
- 4 Duw mawr! gortrecha'n Syched trwch,
Ein Serch i Wagedd ac i Lwch;
Iacha holl Heintiau'n Henaid byw,
A phortha ni â Chariad Duw.

CXLIII. *DUW wedi ei heddychu yng* NGRIST.

- 1 **A** Nwylaf o'r holl Enwau fry,
Fy Iesu a'm Duw, fel Dyn a gaed,
Pwy all gwrth'nebu'th Gariad cu,
Neu ddibris farnu'th werthfawr Waed?
- 2 Trwy Haeddiant dy Farwolaeth di
Mae'r Tad yn gwenu heb ddim Dig;
A thrwy'th Eiriolaeth, Arglwydd da,
Dy Yspryd gyd â Dynion trig.
- 3 Ne's gwelwyf Dduw mewn dynol Gnawd
Fy Enaid tlawd heb Gysur fy';
Y cyfiawn sanctaidd Dri yn Un,
Rhyw Ddychryn y'n' i'm Meddwl i.
- 4 Ond gwel'd Immanuel o's caf,
Mewn Gobaith llawenhaf bryd hyn;
Mae'i Enw'n gwardd fy Ofnau caeth,
A'i Waed f' Euogrwydd ymaith tyn.
- 5 Rhodded Iuddew Gred i'w Ddeddfau'i hun,
Gwnaed Groegwr Foft o'i Ddoethder Dawn;
Mi gara'r Iesu Duw a Dyn,
Ac yntho rhof Ymddiried llawn.

CXLIV. *Anrhydedd i Ben-swyddogion, neu Lywodraeth oddi wrth DDUW.*

- 1 **T**Rag'wyddol Frenin Nefoedd Fry
 Ac Arglwydd pob Llu ifod;
 Yn flaenaf i'th Fawrhydi gwiw
 Dyledus yw'n Hufudd-dod.
- 2 I'th oruwch Faingc y plygwn ni,
 A rhoddwn i ti Foliant;
 Am is Swyddogion, fawr a mân,
 Ein Nodded a'n Gogoniant.
- 3 T'wysogion Brydain, y maent hwy
 Uwch pawb yn fwy bendithiol;
 Trwy rhai'n Cyfreithiau a Rhyddid sydd
 I'n gwneud yn ddedwydd Bobol.
- 4 Brenhiniaeth saif heb sylu'n hir,
 Lle gwobr'ir gwir Unionder;
 A'r Drwg o'r Tir diflannu wna,
 Trwy'r Cleddyf a Chyfiawnder.
- 5 Rhowch Eiddo Cæsar, byth heb Nag,
 I Cæsar ag i'w Orfedd;
 Ond Cydwybodau wnaed i Dduw,
 A'n Henaid byw'n gyfannedd.

 CXLV. *Twyll Pechod.*

- 1 **M**AE mil o Ffyrdd gan Bechod blin
 I weithio ar Feddyliau Dyn;
 A'i Wen fe huda'n Calon ffol,
 Ond gedy Golyn llym ar ol.
- 2 A Enwau o Rinwedd twyllo mae
 Yr Hen a'r Ifaingc er eu Gwae;
 A thr'on' hwy'n credu'r hyn mae'n ddweud
 Ei Lyfeitheiriau'n gryf mae'n wneud.

- 3 Dros ei Ddigrifwch pledio bydd,
A Rhith neu Esgus tēg a rydd;
A'r Enaid dwylla am Bethau'r Nef,
A'i rhwymo i foddio'r Cnawd mae ef.
- 4 Felly ar Bren rhagorol hardd
Y tyfei'r Ffrwyth oedd Duw yn wa'rdd;
Ein Mam fwytaodd y Gwenwyn drud,
A llygrodd hon ei Gwaed i gyd.

CXLVI. *Prophwydoliaeth ac Ysprydoliaeth.*

- 1 **W**RTH Arch ein Duw (Tyftiolaeth cair)
Y traethei'r hen Brophwydi ei Air;
Cyffrow'd hwy gan yr Ysryd Glân,
Ennynodd ynthynt nefol Dân.
- 2 Eu Gwaith a'u Gwyrthiau oedd fwy fwy
Yn tyftio'u Cennadwri hwy;
A'u 'Sgrifen-law safadwy yw,
I gadw'r sanctaidd Eiriau'n fyw.
- 3 Duw mawr! mor hoff yw gennyf fi
Edrych i'th Lyfyr anwyl di;
Yn hwn darllena'i Enw e',
Yr Oen fu farw yn fy lle.
- 4 Pob rhyw Feddyliau gau ar Hynt
F'o'n llwyr ddiſflannu yn y Gwynt;
Fy Ngobaith yma a sicraf,
Hwn yw dy Air ei gredu wnaſ.

CXLVII. *Sinai a Seion, Heb. xii. 18, &c.*

- 1 **N**ID a Ddychryndod Duw a'i Wg
Y Tân, a'r Mwg, a'r Tyrfaui;
Nid at y Gair ofnadwy'i Let
A draethodd ef ar Sinai.
- 2 Ond daethom i Fryn Seion.wiw,
Dinas ein Duw a'n Ceidwad;
Tirionach Geiriau yma a dd'wed,
A thann ar led ei Gariad.

- 3 At Lu angylaidd llariaidd llon,
Mewn Gwisgoedd gwynion amlwg;
A 'Strydoedd y rhai cyfiawn fydd
Yn meddu Ffydd yn Olwg.
- 4 At y Gymmanfa ddedwydd fy'
A'u Henwau fry'n y Nefoedd;
Ac at Dduw, Barnwr mawr pob rhai,
Hwn ei holl Fai faddeuodd.
- 5 Holl Saint y Ddaear a'r Nef nid y'n'
Yn gwneud ond un Cymmundeb;
Yng Nghrist eu pen oll uno wnant,
O'i Ras y cânt Gyflawndeb.
- 6 Mewn fath Gymdeithas fawr ei Rhin,
Mae f'Enaid blin am aros;
Rhaid byth mae Dyn dedwyddol yw
A ddel at Dduw mor agos.

CXLVIII. *Afiechyd, Ffolineb ac Ynfydrwydd
Pechod.*

- P**Echod ein llwyr wenwyno wnaeth,
Trwy'n Gwaed yr aeth ei Lwgwr:
Yr unig Falm yw rhad Ras Duw,
A'r Iesu yw'r Physygwr.
- 2 Fe ddarfu'n Nerth a'n Tegwch ni,
Nesau 'ry'm i Farwolaeth;
Ond Crist y meirw mae'n fwyhau
A Gair ei Enau cilwaith.
  - 3 Wrth Nattur Gwallgof ynom fy',
A'n Gwyniau'n berwi trwom,
Ne's del Mab Duw â'i Ysryd Glân
I ddofi'r Tân fydd ynom.
  - 4 Lleibio y Llwech ac yfed Gwynt
Yw'n Helynt fel Ynfydion;
A gwrthod pob Daioni gwiw,
Ne's gwnelo Duw ni'n ddoethion.
  - 5 Clwyfo'n

- 5 Clwyfo'n Heneidiau'r y'm fel hyn,
 A'r Gwenwyn y'm yn yfed;
 A rhuthro i Uffern ar ein Pen,
 Ond Duw o'r Nen sy'n gwared.
- 6 Y Dyn ymblith y Beddau ga'w'd
 A dorrei Gnawd heb bwylo;
 Ynfydu'r oedd, ond Crist pan ddaeth,
 Y Diafol aeth o hono.

CXLIX. *Hunan-gyfiawnder yn annigonol.*

- 1 " * **G** Alarwyr, p'le, medd f'Arglwydd, cair,
 " Sy'n gwrando a chrynu wrth fy Nghair?
 " Mewn T'w'llwch du fy'n rhodio'r Dydd?
 " Rhowch yn fy Enw eich Cred a'ch Ffydd.
- 2 " Ni all eich Dyledswyddau llawn
 " Roi am y Pechod lleiaf iawn;
 " † Y Wisg all Nattur barottoi
 " Ni chuddia'ch Gwarth er ynddi 'mdroi.
- 3 " Rhy fyrr yw'r Gwely all Nattur drin
 " I eismwythau Cydwybod flin;
 " At fy Nghyfiawnder trowch gael byw;
 " Cysur a Hedd yw rhodd Mab Duw.
- 4 " Chwy-chwi fy'n cynnu Tân heb les
 " I dwymo'ch Enaid oer di-wres;
 " Rhodiwch wrth Olau'ch Tân eich hun,
 " A'ch dewis Wrychion tywyll y'n'.
- 5 " Hyn fydd o'm Llaw eich Rhan a'ch Beyrn
 " I Uffern mewn Cadwynau Heyrn,
 " Cewch fyn'd a gorwedd wedi'ch cau
 " Mewn T'w'llwch a thrag'wyddol Wae."

CL. *CRIST ein Pasg ni.*

- 1 **W** Ele'r dinystriol Angel hed,
 Dros Wlad ystyfnig Pharaon ar led;
 A Blodeu'r Aipht a'i Balchder mawr
 A'i Law mae'n daro'n feirw 'lawr. 2 Ond

* Eſay l. 10, 11.

† Eſay xxviii. 20.

- 2 Ond heibio i Bebyll lago'r aeth,
A thywallt Dial Duw ni wnaeth;
Fe ganfu'r Gwaed, yr Arwydd tlws,
O Heddwch Duw oedd ar bob Drws.
- 3 Yr Oen pwyntiedig marw wnai,
Rhaid oedd i dorri'r Aiphtaid Iau;
Gwnaed Israel felly'n rhydd o gaeth,
A diangc rhag Llaw'r Angel wnaeth.
- 4 Duw, pe taenellyd f'Enaid i,
A'r gwerthfawr Waed o'th eiddo di;
Cyfiawnder ni ddylina'i'n hŵy
'Mo'm Henaidd euog inneu mwy.
- 5 Iesu ein Pafg ei lladd a wna'd,
A dyg ar unwaith in' Ryddhâd,
O Gadwyn Satan, pwyfig yw,
A Chleddyf dialeddol Duw.

CLI. *Rbyfyg ac Anobaith, neu amryw Brosedig-
aethau Satan.*

- 1 **S**Atan a'i Swynion wy'n gafau;
(Yr hen Sargh a'i Hudoliaeth)
Mewn Mil o Ffyrdd mac'n llithio'n llon
Blant Dynion i Farwolaeth.
- 2 Eu porthi a Hyder gwag y mae,
Neu'u lladd ag Ofnau diffaith;
A'u gyrru'n llyn ymhell o'u Lle,
I Ryfyg ne' Anobaith.
- 3 "Hawdd ydyw rhodio'r Ffordd i'r Ne',"
Fe haera fe'n bresennol;
Fe chwydda'n Pechod yn y Fan,
A Llef, "Mae'n anfaddeuol."
- 4 Fe arch i'r Ie'ngŷtyd, "beidio dro
"Mysyrio am Dduw nag Angen;
"Can's Gweddi a Duwioldeb fydd,"
Medd ef, "ond prudd Bleferau."

- 5 Fe dd'wed, " Rhaid marw," wrth rai hen,
 " Rhy hwyr," medd e', " nhwy geisio
 " Trugaredd mwy, can's ofer fydd,
 " Am fyn'd eu Dydd hwy heibio."
- 6 Fel hyn, trwy Dwyll a Dichell gas,
 Mae'n dal ei Deyrnas fynu;
 A llusgo Meibion Adda i lawr
 I'r T'w'llwch dirfawr obry.
- 6 Duw mawr, cwt'toga'i Nerth ar fyrr,
 Oddi yma gyrr e' i Garchar;
 A byth yn Uffern dod e'n rhwym,
 Na flino mwy 'mo'r Ddaear.

CLII. *Yr un.*

- 1 **N**AWR Satan rua a'i Safn rwth,
 Gan fwgwth ysglyfaethu;
 Fe flina â'i Falais greulon gref
 Sawl na all ef 'mo'i lyngcu.
- 2 Plant Duw gwrth'nebwch ef yn hy,
 A'r Temtiwr ffy yn fuan;
 Ein Harglwydd felly i'r Frwydyr aeth,
 A'i faddeu wnaeth ei hunan.
- 3 Ymddengys weithiau'n dduwiol iawn,
 Diniwaid llawn o Gariad;
 Ond mae'r hen Saph o fewn pan f'o'n
 Ymrithio'n G'lommen ddi-frad.
- 4 I Lais y Twyllwr Clust na rowch,
 Hil Adda ffowch oddi wrtho;
 Fe faglodd ein Rhieni gynt,
 A'r Plant gwell iddynt wyllo.

CLIII. *Ychydig yn gadwedig; neu'r Cristion o fewn ychydig, y Rhagrithwr, a'r Gwrthgiliwr.*

- 1 **L** Lydan yw'r Ffordd i Uffern drift,
 A Miloedd rhodiant hon ynghyd;
 Ond Llwybyr cul a ddengys Crist,
 Ac ambell Deithiwr ar ei hyd.

2 " Ymwad

- 2 "Ymwad â'th hunan, c'od dy Groes,"
Yw'r Arch a roes ein Prynwr mād;
Gwaith Nattur rhaid ei gyfri'n wael,
O's mynnwn gael y nefol Wlad.
- 3 Yr Enaid ofnus sy'n llesgau,
Heb rodio mwyach yn Ffyrdd Duw;
Ei Ddamnedigaeth mae'n sicrau,
O fewn ychydig Gristion yw.
- 4 Fy Ngobaith i fel hyn na boed,
Duw rho'r fath Galon newydd im',
Na bu i Ragrithwyr gael erioed,
Am hon na's gwyr Gwrthgilwyr ddim.

CLIV. *Cyflwr annychwelsedig, neu Ras yn dych-
welyd.*

- 1 **B**Renin Gogoniant a phob Gras,
Cyfaddef gyd â Ch'wilydd 'ry'm,
I'n dd'od o Lwynau Adda i ma's;
Wedi dirywio bob yr un.
- 2 O Adda'n Gwaed llygredig daeth,
A'r Gwenwyn ynom berwi mae;
Gwrthwyneb i bob Da fe'n gwnaeth,
A Slafiaid i Bechodau a Bai.
- 3 Torri dy Ddeddfau glân bob Dydd,
A gwrthod 'ry'm dy Ras bob awr;
O Du'r hen Saph ein Hymdrech fydd
Yn erbyn ein Gwneuthurwr mawr.
- 4 Byw'n ddieithr pell 'ry'm oddiwrth Dduw,
A charu'r Pellder hyn sy' waeth;
A myn'd i'r Ffordd peryglus yw,
Sy'n dwyn i Angeu ac Uffern gaeth.
- 5 A ellir troi'r fath gyndyn Ryw?
A newid eu Naturiaeth gas?
Dangos d' Ogoniant mawr, O Dduw,
Gwna iddynt deimlo Nerth dy Ras.

- 6 Bendithiwn Enw'n Tad o'r Nef,
 Ei Ysryd enfyn oddi fry,
 I ddwyn Dieithriaid atto ef,
 A G'lynion yn Gyfeillion try.

CLV. *Arfer mewn Pechod.*

- 1 **N**Ewidied Llewpart gwyllt y Coed
 Y Brychni arno oedd erioed;
 Yna gall Drygddyn droi at Dduw,
 A newid ei Dymherau a byw.
- 2 Cyfal y gall Ethiopiad hyn,
 Sef golchi ei dywyll Groen yn wyn;
 Neu'r Marw ado'i Fedd lle mae,
 Ag i hen Ddrygddyn ado'i Fai.
- 3 Lle hir deyrnaso Pechod llym
 Ni oddef 'mo'i orchfygu ddim;
 Nid oes ond Gallu Duw ei hun
 All troi tueddiad Enaid Dyn.
- 4 Duw mawr! 'rwy'n adde'th allu di,
 Sy'n gweithio i droi fy Nghalon i;
 Am gael fy ffurfio o newydd 'rwyf,
 A moli Gwyrthiau 'th Ras fra b'wyf.

CLVI. *Rhinweddau crist'nogol, neu Anhawfdra
 Troedigaeth.*

- 1 **C**UL ydyw'r Ffordd, a'r Drws y sy'
 Yn arwain i'r Llawenydd fry;
 'Chydig sy'n cwrdd â'r Porth heb ffael,
 Torfeydd yn marw heb ei gael.
- 2 A Hunan rhaid ymwadu o hyd,
 Ac adnewyddu'r Meddwl-Fryd;
 Rhaid cael Amynedd, attal Gwŷn,
 A d'roftwng ofer Chwantau'r Dyn.
- 3 I Ras mae Cnawd yn Elyn llym,
 Lle bo'n rheoli yn ei Rym;
 Rhaid gostwng Cnawd a Balchder hy,
 Rhag i'n ddinystrio'n Henaid cu.

- 4 Rhaid bwrw ymaith Serch at Aur,
Can's Eilun-Dduw o hono wnair;
Pob Aelod a phob Synwyr glau
I'r Arglwydd orfydd ufuddhaw.
- 5 Y Tafod afreolus hy
Sy'n gofyn cael Attaliad cry';
A gwilio'n ddewr bob Awr sy' raid,
A byth weddio yn ddi-baid.
- 6 P'odd y gall Pryfyn gwan, O Dduw,
Gyflawni'r Gorchwyl, Gorchest yw?
Dy Ras raid gwneuthur Dy holl Waith,
A'm gwobro er na's haeddw'n chwaith.

CLVII. *Myfyrdod am y Nefoedd, neu Orfoledd Ffydd.*

- 1 **F**Y Enaid hed i'r Nef uwchben,
Tufewn i'r Llen, a chenfydd;
Y Gwynfyd didrango f'yno'n f'wr,
A'r bywiol Ddw'r ni dderfydd.
- 2 Yno mewn Plefer hoff di-flin,
Y Tri yn Un caf weled;
Ac edrych ar fy hynaf Frawd,
Mab Duw, mewn Cnawd gogoned.
- 3 Ei 'Ddewid fai'n ddiogel syth,
A'i Ras ef byth ni symmud;
Mae'n rhwymo f'Enw i ar ei Fron,
A'i Fraich a'i Galon hyfryd.
- 4 Ysgafn a byrron i barhau
Yw'n holl Ofidiau bydol,
Pan elom i'w cymmaru i gyd
A Phethau'r Byd trag'wyddol.
- 5 Dieithr ni's mynnwn fod o hyd
I'r Fangre hyfryd nefol,
Lle mae fy Ngobaith i gael byw
Ger bron fy Nuw'n dragwyddol.

CLVIII. *Achwyniad o Ymadawriad DUW, a
Themtasiynau Satan.*

- 1 **D**UW, gwel ein Blinder, Pechod fy'
Am arglwyddiaethu arnom;
Tyr'd, estyn Fraich d' alluog Ras,
Gwna 'Lanas ar d'Elynion.
- 2 Y Llew â'i Ruad erchyll fy'n
Brawychu'th Ddefaid tyner;
Datguddia Ogoniant d'Allu mawr,
Cadwyna 'lawr e'i'r Dyfnder.
- 3 Ai anobeithio byth wnawn ni,
Na bydd i'n Gweddi lwyddo?
Na'n Galar gyrraedd byth i'th Glust?
Na'n Dagrau trist dy gyffro?
- 4 O's diystyru Ryddfau Dyn,
Clyw'th Fab dy hyn yn pledio;
Ei Waed a'i Ddioddefiadau gwiw
Sy' gyd â Duw yn tyccio.
- 5 Fe ddygodd Gledau'r Yspryd in',
I ladd pob gelyn marwol;
Caiff Pechod farw dan dy Air,
A siommi wnair y Diafol.
- 6 Mor fawr yw Gras ein Tad o'r Nef!
A'i Gariad ef yn rhoddi
Ei Fab i ni'n Gyfiawnder gwiw,
A'i Yspryd byw i'n nerthu.

CLIX. *Diwedd y Byd.*

- 1 **P**A'M 'ry'm yn hoffi'r Ddaear hon,
A'r Pethau gweigion isod;
Lle mae Gofidiau ym amlhau,
A phob Pleserau'n darfod.
- 2 Tr'o Amser yma a'i Ddannedd llym
Yn difa'n Grym a'n Cysur,
Mae Gwlad o Hedd a Hawddfyd fry,
Uwchlaw ei Allu'n sicir.

- 3 Byd Nattur oll ymddattod wna,
 A'r Haul ei Yrfa orphen;
 Ac o flaen Iesu mawr ein Ior,
 Y cilia'r Mor a'r Ddae'ren.
- 4 Pa bryd y daw y Boreu llon,
 Pan seinio'r Utgorn ola' ?
 I alw pawb i'r Awyr fry,
 O'r Ddaear ddu'u Gorweddfa ?

CLX. *Achwyniad o Anffrwythlondeb, Anwybod-
 aeth, a Serchiadau heb eu sanfdeiddio.*

- 1 **H**IR ddisgwyl, Arglwydd, y bum i
 Dan beraidd Sain d'Efengyl di!
 Ond etto'm Ffydd mor wan y cair,
 A'm gwir Wybbaeth yn dy Air.
- 2 I'th Dŷ 'rwy'n tramwy ys lawer Dydd,
 A gwrando'n fynych yn ddi-fudd:
 Mor lleied Rhan o'th Air bob tro,
 Wy'n allu gadw yn fy Ngho'.
- 3 Fy Nuw, a'm Hollalluog cu,
 Mor lleied y'th adwaenir di
 Wrth Farnau'th Wialen (gyfiawn Waith)
 Nac wrth Fendithion d'Orfedd chwaith.
- 4 Oer iawn yw'm Cariad i, a gwan;
 Esgeulus wyf yn hyn o Ran;
 Fy Ngobaith a'm Serchiadau fy'
 'N anaml am y Nefoedd fry.
- 5 Duw mawr! cyfranna'th Nerth a'th Ddawn,
 I beri i'th Air gael Llwyddiant llawn;
 Datguddia'th Iechydwriaeth Ion,
 I'm Henaid i yng Ngwaed yr O'n.
- 6 Cyf'rwydda Nghraed i'r Ffordd y fy'
 Yn arwain i'r Llawenydd fry;
 Gwybodaeth yno o hyd amlha,
 A Chariad oeri byth ni wna.

CLXI. *Y Perffeithrwydd dwysol.*

- 1 **P**A fodd y mola'i'r bythol Dduw?
     Anfeidrol yw a rhyfedd:
     Pwy ddichon dringo i'w Drigfan draw?
     Neu 'faidd gerllaw ei Orsedd?
- 2 Cuddiedig mewn Goleuni trig
     Yr anweledig Fawredd;
     Ond amlwg oll i'w Olwg faith
     Yw'r Nos a'i Gwaith dirgele'dd.
- 3 Ei Lygaid sydd yn effro o hyd;
     Holl Gylch y Byd mae'n ganfod;
     A Dyfnder yw Doethineb Duw,
     Na all un-dyn byw gael Gwaelod.
- 4 Soniwn am Nerth, ei Fraich sy'n gre'
     I achub ne' i ddinystrio;
     Mae didranga Einioes i barhau,
     A Gwynfyd didrai gantho.
- 5 Nid edwyn ef un Rhith o droi,
     Ni newid 'mo'i Amcanion;
     Fel Craig y saif ei Air yn dda,
     I gadw 'i Addewidion,
- 6 Rhai anwir trengant o flaen Duw,
     Mor sanctaidd yw ei Enw!
     Ei Lid a'i 'Ddigeidd a barha
     Fel Tân i ddifa'r cyfryw.
- 7 Ar erchyll Faingc Cyfiawnder saif,
     Uniondeb mae fo'n fynnu;
     A gyrr Trugaredd Bardwn rhad
     In' lawr yng Ngwa'd y Iesu.
- 8 Llefara i'm Henaid, Frenin Hedd,
     Dangnefedd a Maddeuant,
     Ac yna llawenhaf trwy Ras,
     A seinia'i ma's dy Foliant.

CLXII. *Yr un*, ar Fesur arall.

1 **J**EHOFA sy'n teyrnafu,
 Ei Orsedd uchel yw;
 Goleuni a Mawrhydi
 Yw Gwisgoeddd hardd ein Duw:
 Ei Ogoniant sy'n disgleirio
 A'r fath Dywyniad clir,
 Na ddichon Un-dyn oddef
 'Mo'r Olwg arno'n wir.

2 Ei Ddychrynfeydd sy'n cadw
 Y Byd mewn Ofnau prudd,
 A gwilio mae'i Gyfiawnder
 Ei Gyfraith lân ddi-ludd;
 Ei Gariad sy'n datguddio
 Ei Wyneb mwyn i ma's;
 Ei Wir ef a'i Addewid
 Sy'n selio i ni ei Ras.

3 Llewyrchu mae'i Ddoethineb
 Trwy ei holl Waith i ma's,
 A Satan mae'n ei fionni
 O'i holl Amcanion cas;
 Ei Allu fydd Oruchaf
 I wneuthur a chwplau'
 Gynghorion ardderchoccaf
 Ei 'Wyllys ef yn glau.

4 A 'mostwng ef mor isel,
 Ior gogoneddus mawr,
 I fod yn Dad a Chyfaill
 Im' Bryfyn gwael y Llawr?
 Yna mi gyd-foliannaf
 A'r holl Angylion gwiw;
 Mae'r Nefoedd i mi'n sicir,
 O's f' Eiddo i yw Duw.

CLXIII. *Yr un â Salm cxlviii.*

- 1 **J**EHOFA 'n Frenin fy',
   Mae 'i Orfedd yn y Nef;
   Goleuni a Mawredd fry
   Sy'n Wisgoeddd iddo ef:
   'I Ogoniant mawr
   Mor ddisglair yw,
   Ni's gall un Dyn
   Ei wel'd a byw.
- 2 Tarannau 'i Law bob Pryd,
   Dychrynu'r Byd a wnan';
   Cyfiawnder Duw a'i Lid
   Sy'n gwilio 'i Gyfraith lân:
   Lle caro ef
   Bendithio mae
   A Geiriau 'i Ras
   Mae 'n gadarnhau.
- 3 Doethineb rhyfedd sy
   'N disgleirio trwy 'i holl Waith,
   C'wilyddia Uffern Lu,
   A thyrr eu 'Mcanion maith:
   Ei Fraich gwpla
   (Mae hon yn gref)
   Ei Arfaeth a'i
   Ewyllys ef.
- 4 A blyg fath Frenin mawr
   O'i ogoneddus Fri?
   A rhoi ei Enw i lawr
   "Yn Dad a Ffrynd i mi?"
   'Rwy'n caru 'i Air
   A'i Enw ef;
   O f' Enaid mawl
   Yr Arglwydd Nef.

CLXIV. DUW yn anamgyffred ac yn Ben-llywydd.

1 **A** Ddichon Creaduriaid
 Hyd at Berffeithrwydd gael
 Y Duw mawr digreuedig,
 Trag'wyddol yn ddifffael?
 Neu all y Deall niwya'
 Sydd yma ac yn y Nef,
 Fesur neu chwilio allan
 Ei ddwyfol Anian ef?

2 Ma'i cuwch a'r Nefoedd uchod,
 Mor ddofn ag Uffern faith;
 A ph'eth all Dynion wybod,
 Neu ddweud am dani chwaith?
 Ymdannu mae 'i Ogoniant
 Tu hwnt i'r Wybren fry,
 A'r Bydoedd disglaир uchod,
 Y Ser i'w canfod fy'.

3 Ond Dyn, iе Dyn gwageddol,
 A fynnei fod yn ddoeth,
 Fel Ebol gwyllt a aned,
 Yn ynfyd ac yn noeth;
 Ehedeg trwy Ffolineb
 Ei Feddwl mae ar Hynt,
 A chwyddo ac ymborthi
 Ar Wagedd ac ar Wynt.

4 Duw sydd alluog Frenin,
 Na wy's am dano fawr;
 A chadarn yw Llywodraeth
 Ei Orfedd uwch y Llawr:
 O's bydd ef yn bwriadu,
 Pwy ddichon ei wrth-ddweud?
 Neu ofyn iddo 'r Achos,
 A ph'eth y mae'n ei wneud?

5 Efe sy'n clwyfo'r Galon,
Ac fe sydd yn iachau,
Gostegu Trallod Enaid,
Ac yn ei esmwythau;
Pan gauo ef i fynu
Mewn hir Anobaith gref,
Pwy ddichon symmud ymaith
Y Bar ofododd ef?

6 Mae'n gwgu, yna'r Lleuad
Mewn T'w'llwch a ymgudd;
Yr Haul a ball ei Lewyrch,
A 'n dywyll ganol Ddydd;
Colofnau'r Nefoedd uchod,
Er cymmaint yw eu Grym,
A grynant a dychlammant
Fry wrth ei Gerydd llym.

7 A'i Ysryd fe addurnodd
Y Nef gwmpasog fry,
A'i rymus Law a luniodd
Y dorchog Saph a'r Pry';
Ag Anadl cryf ei Enau'r
Cynddeiriog Donnau tyrr,
A thery Feibion Balchder
Yn feirw oll ar fyrr.

8 Y rhai'n a ydynt Rannau
O Ffyrdd yr Arglwydd Nef;
Ond pwy a all ddisgrifio
Ei Ddull a'i Wyneb ef?
Pwy ddichon godde'i Lewyrch,
Neu sefyll yn ddi-fraw,
I wrando ar Darannau
Ofnadwy 'i gadarn Law?

R H A I

H Y M N A U

Wedi eu Cyfeithu o

HYMN-LYFR Dr. DODDRIDGE,
Cymmwys ar Achosion neillduol,

S E P

Ar Ddyddiau Ymryd ac Ymostyngiad, Urddiad
Gweinidogion, ac agoryd Lle newydd o
Addoliad.CLXV. *Cenhedlaethau cyd-fwriadol yn cael eu
gwaradwyddo gan y rhei'ny sydd yn sancteiddio
DUW, Eſay viii. 9—14.**Ar Ddydd o Ymryd.*

1 **D**UW'r Lluoedd, gwrando'n Llef yn awr,
A chadw Ynysoedd Brydain fawr:
Ein Llef a godwn attat ti,
Pan fino Gwledydd llidiog ni.

2 Am fathru ein Gogoniant maent,
A'n Coron yn y Llwech pe caent;
Dilyfo'n Tai a'n Gwaed yn lân,
A doddi Temlau'n Duw ar Dân.

3 Ond er eu holl Daranau llym,
Ni bwyfwn ar dy Nawdd a'th Rym:
O c'od d' achubol Fraich o'n Plaid,
A dwg ymwared in' wrth Raid.

4 O cuffed Brydain, fel un Dyn,
Ei dwyn i ofni Duw'n gyttun;
Yna nid ofnei'n Henaid cu,
Pe llidiei'r Ddae'r ac Uffern ddu.

S

5 Chwy-

- 5 Chwy-chwi Deyrnasoedd pell nesewch,
Chwy-chwi Genhedloedd beilch gwrandewch;
Ar Frenin Nef tr'o'n Hyder ni,
Nid ofnwn eich Bygythion chwi.
- 6 Chwi Bobl yn ofer ymgryfhewch,
A'ch Lluoedd gwasgaredig dewch;
Gwasgerir etto'ch Lluoedd chwi,
Pan d'rawo'r Arglwydd gyd â ni.
- 7 Ein Dagrau a'n Gweddiau 'nawr,
Hyd Amser ddel mae'n ddodi 'lawr;
Ac yn arfaethu etto fod
Orfoledd glew a Cherddi o Glod.
- 8 Tir 'Manuel diogel fydd
Ym mwyn Deyrnasiad Crist a'i Ddydd;
A derfydd Swn pob Gelyn hy
Yng Ngwlad yr Heddwch perffaith fry.

CLXVI. *Brydain heb gael ei diwygio trwy Wa-
redigaethau hynod, Amos iv. 11.*

Ar Ddydd o Ymryd.

- 1 **R** Oedd Brydain wedi ei gado'n noeth,
I Ddiftryw fel Pentewyn poeth,
Ne's i Drugaredd Duw yn lân
Ei hachub fel o'r gynneu Dân.
- 2 "Unwaith drachefn attaliaf fi,"
Medd Duw, "y Llud a gyffordd hi;
"Unwaith yn rhagor trugarhaf,
"A galw'n ol fy Mrydain wnaf."
- 3 Ond pwy sy'n gwel'd Hynawfedd Duw,
A'i Ras e'n toddi ei Yfpryd byw?
Pwy sy'n cyfodi synu ei Lef
I geisio 'i Nawdd a'i Heddwch ef?
- 4 Ar Ddydd fel hwn o'i flaen ni ddawn,
A llefain a galaru whawn;
Cyfodi eilwaith, a chyffroi
Ei Lid, ac at ein Pechod troi.

5 Wedi'n

- 5 Wedi'n ceryddu'n ofer cyd,
A'n hachub, cyfiawn yw i'th Lid
Ein taslu'n ol i'r Fflammiau Tân,
A'n llwyr ddifetha yno'n lân.
- 6 Ysgatfydd wrth ein llosgi'n llyn,
Y gwelei'r Gwledydd nesaf in'
Mor erchyll yw dy Farnau di,
A dysgent ofni'n Pechod ni.
- 7 Ond er holl Gri'n Pechodau'n awr,
Gostwng dy rasol Glust i lawr;
Ac mewn Tosturi tyner clyw
Weddiau llesg dy Blant, O Dduw.
- 8 A thrwy Anadliad d' Ylpyrd Glân,
Duw, ennyn yma nefol Dân;
Diwygia'n Gwlad ac arbed hi,
Fel y mawrhaer dy Enw di.

CLXVII. *Cwyn DUW, a Brydain yn cael ei
gosod gerbron a'i phledio, Mica vi. 1, 2, 3.*

- 1 **G**Wrandewch Fynyddiau, Bryniau a Llawr,
Ymddiffyn mae'r Jehofa mawr
Ei Achos a'i Gyfreithiau glân;
Gostega'r Ddaear, cryn o'i fla'n.
- 2 Israel ymddangos, dwg dy Ble,
Ac achwyn yn ei Wyneb e';
D'wed, o's ei Ddeddfau'n galed sy',
Neu'i Ras yn brin, cyhoedda'n hy.
- 3 Duw mawr! fe ddarfu'r Cwyn yn lân,
Gan G'wilydd tewi'r ym o'th fla'n;
Ni sy' gyfadde'n brudd ein Bai,
A thitheu i'n Barnu neu'n rhyddhau.
- 4 Deng mil o Dystion y'nt o'th Du;
Dy Drugareddau a'n Beiau sy'
Fel Ser y Nef, aneirif Swm,
Yn traethu'n holl Euogrwydd trwm.
- 5 Pa fodd y deuwn gyd â Llwydd,
Ac yr ymgrymmwn yn dy Wydd?

Pa Offrwm all ficrau dy Hedd,
Neu ddofi dy ddigofus Wedd?

6 Gwaed mil o Hyrddod ni wna'r Gwaith,
Na myrdd o Ffrydiau Olew chwaith;
Na'n Cynta'-anedig pe rhoem ni
I waedu ar dy Allor di.

7 Dy unig Oen, ein grafol Dduw,
A laddwyd drosom Ddynolryw;
Hwn fydd â Rhinwedd yn ei Wa'd
I olchi holl Bechodau'n Gwlad.

8 At hwn y ffown mewn hyder Ffydd,
A hwn taenellir Brydain brudd;
A chrynu a chwyno mwy ni chawn,
Ac ofni'th Law a'th Farn ni wnawn.

CLXVIII. *Anwiredd yn amlbau, a Chariad
crif'nogol yn oeri, Mat. xxiv. 12.*

Ar Ddydd o Ymryd.

1 **D**ROS Frydain, Och, a'i mheibion hi,
Mae achos ofni'r awron;
Y Beiau anrheithiodd Salem gynt,
'Nawr yma y'nt yn gryhon.

2 Maent fel y Môr a'i Lif-ddw'r llawn,
Rhuadwy iawn a chreulon;
Pa beth a ddaw yn Niwedd hyn?
Mae erchyll syn Argoelion.

3 Ond pwy f' â Llygaid ac a wel?
A Chlust a ddirgel wrendy?
A Chalon 'gryn-dros Arch ei Dduw?
Neu'r Wlad mae'n byw fel Eli.

4 Crist'nogol Gariad oer iawn yw,
Od yw y cyfryw'n aros;
A marw wnaeth, neu ddiffwrwyth yw
Gwir Zel dros Dduw a'i Achos.

5 Brydain ga's mynych Gofg cyn hyn,
A'i hir waredu'n rhyfedd:
Duw wnel na chaffo'r Cleddyf mwy
Roi dyfnach Clwy'n y Diwedd.

- 5 Duw grafol, dal dy Fraich mewn Pryd,
Tywallt dy Yspryd arnom;
Hwn all gwahardd Pechodau'n Gwlad,
Ac ennyn Cariad ynom.

CLXIX. *Ar Ddydd o Ympryd yn Amser Rhyfel.*

- 1 **D**UW mawr y Nefoedd a'r holl Fyd,
Rho Glust i'n huchel Lef ynghyd;
Gwel Frydain heddyw'n brudd ei Gwedd,
Yn plygu o'th flaen i geisio'th Hedd.
- 2 Nid Braich o Gnawd yw'n Hyder hy,
Na Chledd, na March, na Llongau'n Llu;
Ti bia'r Tir a'r Môr, O Dduw,
Nerth Dyn a'i Feder ofer yw.
- 3 Ein Pechod tynnu'th Farn all ef
'Lawr ar bob Traeth ac ar bob Tref;
Ond O tosturia wrth ein Bro,
A'th Daran, Arglwydd, ymaith tro.
- 4 Maddeu Ynfydrwydd ein Hoes ni,
A phura'n Gwlad a'i Beiau hi;
Addurna â'th Ras, a gwna'n ddifai
D'wysogion, 'Ffeiriaid, a phob rhai.
- 5 Na boed un Drwg i ddigio'n Ior,
Ymhlith ein Gwyr ar Dir na Môr;
Dim ffaidd Beth i'w yrru fo,
A'i Nawdd a'i 'Goniant maes o'n Bro.
- 6 A'r Arglwydd a fendithia'n rhwydd
Ein Llu a'n Llongau ni â Llwydd;
Gelynion ofnant Gleddau'n Ior,
A'n Gwlad a'th fawl o Fôr i Fôr.

CLXX. *Diolchgarwch am Waredigaeth wladol,
ac iawn Ddefnyddiau o honi.*

- 1 **Y**Mwared oddi wrth Dduw sy'n d'od,
I'w Ras a'i Allu rhown y Clod;
Dirgelaid Ergyd rhoes â'i Law,
Ne's taro'r Gelyn balch â Braw.

- 2 Mawl byth i'r Arglwydd fy' mor fwyn,
Yn gwrando Gweddi'i Blant a'u Cwyn;
Ac er i'w Ras ef oedi cyd,
Mae'n ateb mewn daionus Bryd.
- 3 O boed i'th Gariad rwy'mo'n Gwlad,
Achubwyd rhag eu Llid a'u Brad,
I ddwyn it' Dreth o Fawl yn awr,
Ein Prynwr mwyn a'n Brenin mawr.
- 4 Ein Temlau gadwyd rhag y Tân,
Cânt seinio Clod i'th Enw glân;
A chaed y Tai lle'r y'm yn byw
Eu gwneud yn Demlau oll i Dduw.
- 5 Boed ein Hyfrydwch pennaf ni
I rodio, fel yn d' Olwg di,
Yn Ffordd d' Orch'mynion Ddydd a Nos,
A'th ofni tra parhao ein Ho's.

CLXXI. *Gwilio dros Eneidiau mewn Golygiad
o'r Cyfrif mawr, Heb. xiii. 17.*

Ar Urddiad neu Ordinhad Gweinidog.

- 1 **C**HWI Wylwyr Seion oll deffrowch,
A Chlutt yn oftyngedig rhowch;
Derbyniwch 'nawr o Enau Duw
Eich Siars cyhoeddus, pwysfawr yw.
- 2 Nid Achos yw o fychan Bwys,
Gwaith Bugail ofyn Gofal dwys;
Gwaith lanwei Calon Angel cry',
Llawn Waith i Ddwylaw'n Prynwr fu.
- 3 Gwilio'r y'ch' dros Eneidiau drud,
Er mwyn pa rai daeth Crist i'r Byd;
Eneidiau byth a orfydd byw
Dan Wenau neu Ddigofaint Duw.
- 4 I'r Frawdle fawr ar Frys mae'n Taith,
I rod-di Cyfrif am ein Gwaith;
O's ar ein Beiau creffi di,
P'odd, Arglwydd, ymddangoswn ni?

- 5 O caed Pregethwyr Iesu gwiw
Wel'd mai'n Iachawdwr hwytheu yw ;
A gwilia dros eu Enaid hwy,
Fel gwiliont dros eu Praidd yn fwy.

CLXXII. *Ar yr un Achos.*

Dyledswydd Gweinidogion.

- 1 **C**Hwi oll a ga's y cyfryw Swydd
Oddiwrth yr Arglwydd nefol ;
Ac wrth ei Arch eich urddo wnair
I draethu'i Air achubol.
- 2 Cyflawnwch gydâ Zel yn rhwydd
Eich sanctaidd Swydd heb ballu ;
Mynegwch mewn ffyddlondeb pur
'Wyllys eich Meistir Iesu.
- 3 Pregethwch, nid am Elw'r Byd,
Clod hefyd nac Anrhydedd,
Ond Cariad Crist f'o'ich cymmell chwi
Ddyrchafu'i Enw sanctaidd.
- 4 Pregethwch a mawrhewch eich Swydd,
Fel rhai yng Ngwydd ei Fawredd ;
Na thraethwch yn ei Enw fo
Ddim ond y f'o'n Wirionedd.
- 5 Cyd-syniwch â'r Gwirionedd clau,
Pur Athrawiaethau traethwch ;
I droi at Dduw ac ofni'i Lid,
Annuwio! Fyd cynghorwch.
- 6 Annogwch bob rhyw Enaid blin
Sy'n Crynu ar Fin Anobaith,
I gredu yng Nghrist, ac ufuddhau,
A bwrw'i Ofnau ymaith.
- 7 Byddwch i'ch praidd Batrynau pur,
Rhowch Siamlau eglur duwio!,
Mewn Ffydd, Sancteiddrwydd, Cariad gwiw,
I'w dysgu i fyw'n grefyddol.

- 8 Y Gair pregethwch, byddwch daer,
 Bob Amser caer chwi'n ddyfal;
 Cyngor, Cerydd, a Rhybudd rhowch,
 I hyn ymrowch heb attal.
- 9 Yna'r Pen-bugail pan y del
 Y Dydd mawr uchel ola',
 Cewch Goron gantho o 'Goniant fry,
 Drag'wyddol ni ddiplanna.

CLXXIII. *Daioni DUW yn cael ei gydnabod,
 yn rhoddi Bugeiliad yn ol ei Galon ei hun, Jer.
 iii. 15.*

Ar Sefydliad Gweinidog.

- 1 **O** Fugail Israel, tydi fy
 'N gofalu am dy Ddefaid cu;
 Bugeiliaid is eu codi'r wyd,
 I roi wrth Raid i'n Henaid Fwyd.
- 2 I'th holl Eglwyfi rho'r fath rai,
 Fo'n ol dy Calon, yn ddi-fai;
 Fo'u Cariad a'u Ffyddlondeb gwiw
 Yn Oleu i'r Byd ac wrth Fodd Duw.
- 3 Trwy'u Gwaith a'u Gofal tyner hwy,
 Dy Ddefaid fo'n cynhyddu'n fwy;
 A'u Siamplau tēg fo'n dwyn y Praidd
 I mewn i Seion a'i Phorfeydd.
- 4 Gwrandewaist ein Deisyfiad ni,
 A'th Fendith yma rhoest i'th Dŷ;
 Dy Saint ymg'leddwyd, nid y'nt hwy
 Fel Defaid heb Arweinydd mwy.
- 5 Iacha bob Rhwygiad fu o'r Gwraidd,
 Bendithia Fugail yma a Phraidd;
 Cryfha y Gobaith roest i ni,
 A'n Mawl bryd hyn Duw derbyn di.

CLXXIV. *Yr Eglwys, lle Genedigaeth ei Saint,
a Gofal Duw am dani, Salm lxxxvii. 5.*

Wrth agoryd Lle o Addoliad.

- 1 **A** Fydd i'r Duw trag'wyddol mawr
Sefydlu'i Drigfan ar y Llawr,
Ac o'i Orfeddfainge ddisglair fry
Arddelwi'n Temlau iddo'n Dŷ?
- 2 Dwyn Treth o Foliant yr y'm ni,
Pth rafol Ymostyngiad di,
Sy'n gwrando Llef rhai gwael mor hawdd,
A'n galw'n ne's i gael dy Nawdd.
- 3 Pth Ofal, Dad, rhown Fawl unwedd,
Am gadw i'n Synagogau Hedd;
Na faidd un Gelyn godi Llaw,
I beri i'n Haddolwr Fraw.
- 4 Y Tŷ hwn i'th addoli wnair,
Ac i bregethu'th sanctaidd Air:
O Arglwydd, disgyn 'lawr o'r Ne',
A'th Bresennoldeb llanw'r Lle.
- 5 Teyrnafed yma'n Prynwr mawr,
Ynghyd â'i holl Rasufai 'nawr;
A chyd â'i Air aed Gallu 'ma's,
I lonni'th Saint a chonge'ro'th Gas.
- 6 Ac yn y Dydd mawr ola'i gyd,
Pan farno Duw holl Bobloedd Byd,
O caffer gwel'd fod yma Lu,
A aned i'r Gogoniant fry.

Diwedd yr ail Lyfr.

H Y M N A U

A

CHANIADAU YSPRYDOL.

Y TRYDYDD LLYFR.

Gwedi eu parottoi i'r Ordinhad sanctaidd o
SWPPER yr ARGLWYDD.

I. Gofodiad neu Ordinhad Swpper yr Arglwydd, 1 Cor. xi. 23, &c.

- 1 **A** R Nofwaith-ddu dywyll pan gododd ynghyd
Bwerau daearol ac Uffern i gyd,
Yn erbyn ein Harglwydd, Anwyl-Fab Duw'r Ne',
I Ddwylo'i Elynion bradychwyd efe.
- 2 Cyn dechreu'i Ddioddefaint a'i Ofid a'i Gur,
Y Bara cymmerodd, bendithiodd e'n wir;
Yng Ngwydd ei Ddisgyblion fe'i torrodd yn fyn,
Gan ddweud y fath Eiriau grafusol a hyn:
- 3 "Fy Nghorph yw hwn dorrir am Bechod yn dwn,
"Derbyniwch a bwytwch y bywiol Fwyd hwn."
A'r Cwppan Gwin cym'rodd, bendithiodd â'i Rad,
"Y Testament newydd yw hwn yn fy Ngwa'd."
- 4 A Hoelion fe ddrylliwyd ei Gnawd yn ein Lle,
Y Chwip a'r Drain llymion oddefodd efe;
Ac hefyd Cyfiawnder tywalltodd o'r Nen,
Ein Cosp a'n Dialedd i gyd ar ei Ben.

- 5 Gwaed gwerthfawr ei Galon ei dywallt a wna'd,
I brynu in' Bardwn a chyflawn Ryddhad;
Pan dros ein Pechodau, rai duaf eu Lliw,
Y rhoes ef ei Enaid yn Aberth i Dduw.
- 6 "Gwnewch hyn hyd ne's delwyf drachefn," ebefe,
"Er Cof am eich Cyfaill fu farw yn eich lle;
"Fy Mwrdd amgylchynwch, a chofiwch o hyd
"Am Gariad eich Arglwydd ymad'odd â'r Byd."
- 7 I'th Wledd, anwyl Iesu, O cymmell ni 'dd'od,
I gofio'th Farwolaeth a chanu dy Glod,
Hyd oni ddychwelech, ac yna'n ddi-boen
Cawn fwyta yn Swpper Priodas yr Oen.

II. Yr un.

- 1 **Y** Noswaith drom anesmwyth drist,
I'r Ardd pan aeth ein Harglwydd Crist,
I draethu ei Flinder mawr ar Frys,
Mewn Griddfan, Dagrau a gwaedlyd Chwys.
- 2 Y Nos cyn iddo gael ei ddwyn
I mewn i'r Lladdfa er ein mwyn;
Cyn dioddef cymmerth Fara'n llyn,
Bendithiodd, torrodd, d'wedodd hyn;
- 3 "Cym'rwch, bwyteuach, fy Nghorph yw hwn,
"A dorrir drofoch chwi yn dwn;
"Fy Ordinhad cyflawnwch hi,
"Er Cof o'm Cur a'm Cariad i."
- 4 A'r Cwppan Gwin a gymmerth fo,
Bendithiodd, d'wedodd, "Hwn, dan Go',
"Yw'r Test'ment newydd yn fy Ngwa'd;
"Dros lawer collir hwn yn rhad.
- 5 "Yfwch o hwn, fy anwyl Rai,
"Er cael Maddeuant o'ch holl Fai;
"Fy Ordinhad cyflawnwch hi,
"A phan y gwnelech cofiwch fi."
- 6 Ni'th gofiwn di a'th Ofid blin,
A'th Gariad, Iesu, 'n fwy nâ'r Gwyn;

Anghof-

Anghofio'th Groes p'odd gallwn ni?
Yr hon a'n gwnaeth yn un â thi.

- 7 I'th Ordinhad y rhoddwn Barch,
I gofio'th Angeu di a'th Arch,
Hyd oni chaffom yn ddi-boen
Gyd-fwyta'n Swpper fawr yr Oen.

III. *Cymmundeb â CHRIST ac â'r Saint, 1 Cor.*
x. 16, 17.

- 1 **M**Ae'r Iesu'n gwawdd ei Saint i gwrdd,
O gylch ei Fwrdd mewn Undeb;
Caiff pob Cymmunwr teilwng gwiw
Ddal yma â'i Dduw Gymmundeb.
- 2 Ei Gnawd mae'n roi yn Fwyd i ni,
A'i Waed mae'n erchi in' yfed;
O anghydmorol Ras ein Ior
I'mostwng mor iseled!
- 3 Y Bara sanctaidd hwn a'r Gwin
Sy'n meithrin ein Heneidiau;
Trwy Undeb Ffydd â'n Harglwydd byw,
A'n Hintrest iddiw Angeu.
- 4 Un geilw ein Tad nefol ni,
Sef Iesu a'i Aelodau;
Nyni'r Plant ie'nga'i Gariad yw,
A'r Cyn-Fab ydyw yntau.
- 5 Nid y'm ond amryw Rannau byw,
O'r unrhyw Fara 'Iprydol;
I'r un Corph amryw Aelodau sy',
Y Pen yw'r Iesu grasol.
- 6 Boed i'n Pwerau uno 'nghyd,
Roi iddo Gyd-Ogoniant;
Pob Calon llawn o Gariad boed,
Pob Llafar troed yn Foliant.

IV. *Y Testament newydd yng Ngwaed CRIST,
neu'r Cyfammod newydd wedi ei selio.*

- 1 " **A** Ddewid Cariad y Tad mae,"
Medd Crist, " a fai' byth bythoedd;"
A rhoes i Angeu ei Enaid mad,
A'r Gras â'i Wa'd fe'i seliodd.
- 2 Wrth ei Gyfammod hynod hael
Fy Enw gwael wy'n ddodi;
I'm Harglwydd selio'r Rhwymau wnafl,
Ac yntho caf ymhonni.
- 3 Goleuni, Nerth, a Gras yn rhydd,
A'm Heiddo fydd Gogoniant;
Fy Nghalon, Cnawd, a'm Henaid rhof,
A'm Bywyd d'Eiddo fyddant.
- 4 Rhodd cymmun Iesu, f'Arglwydd cu,
Wrth farw, mi a'i piau;
Pwrcas ei Riddfan marwol o'dd,
Fe'i cadarnh'odd yn Angau.
- 5 Melus yw cof o'i Enw cu,
Bendithiodd ni'n ei 'Wyllys;
A Thestament ei Gariad rhad
Seliodd â'i Wa'd uchel-bris.

V. *Cariad CRIST yn marw, neu'n Pardwn
wedi ei brynu â Phridwerth drud.*

- 1 **O** Pa mor isel, pa mor fwyn,
Y darfu'n Harglwydd mawr ymddwyn!
Ymdeimlodd â'n Trueni mawr,
A dygpwyd gan Dosturi i lawr.
- 2 Cyfiawnder am ein Pechod cas
A dynnei'i erchyll Gleddau 'ma's;
Ei Enaid rhoes i'r Dyrnod llym,
Heb rwgnach nac ynganyd dim.
- 3 Tan Bwys ein Gwae y soddodd ef,
I'n codi ni i Orfeddfainge Nef:
Nid oes un rhodd a ddyry Crist,
Na chostodd iddo Riddfan trist.

T

4 Hyn.

- 4 Hyn oedd tofturio megis Duw ;
Sef, pan adnabu'n Prynwr byw,
Mai Gwaed oedd Pris ein Pardwn ni,
Ei Galon ef ni chiliodd hi.
- 5 Er ei fod fry'n teyrnafu'n awr,
Mae'i Gariad ef o hyd mor fawr :
Mae'n cofio'n dda am Galfaria Fryn ;
Na 'nghosied Saint ef byth am hyn.
- 6 Ac yma ei 'Mysgaroedd y'nt
Mor fwyn a phan fu farw gynt ;
Gwelwn Ofidiau'i Enaid gwiw
Yn gwaedu trwy ei Ystlys friw.
- 7 Derbyn 'ry'm yma'r Seliâu hyn
O Gariad Crist wrth farw i'n' ;
Caled yw'r Adyn truan trist,
Na chyffry byth o'i Serch at Grist.
- 8 'Nawr todded ein Calonnau dur,
Wrth ddwyn ar Gof ei Angeu a'i Gur ;
Am i ni'i wanu ef tristawn,
Am Bardwn eilwaith llawenhawn.

VI. CRIST *Bara'r Bywyd*, Ioan xi. 31, 35, 39.

- 1 **A** Ddolwn y trag'wyddol Air,
Efe sy'n porthi'n Henaid cu ;
Efe yw'r bywiol Ddw'r a Gair,
A'r Bara anfarwol oddi fry.
- 2 Y Manna ddaeth o'r Nef gerllaw,
Ond Iesu ddaeth o'r Nefoedd fry ;
Oddi yno Ffrydiau per a ddaw,
O Gariad a Diddanwch cry'.
- 3 Bu farw'r hen Iuddewon gynt,
Fwytaodd ar Hynt y Manna gwiw ;
Ond y Bwyd hwn a brofwn ni,
A all ein codi o farw i fyw.
- 4 Mawl byth i'r Oen sy'n rhoi ei Gnawd,
Meithrin ein tlawd Eneidiau mae ;
A hilio Bwrdd yn tynych bydd
O newydd rhag i ni lesgau.

- 5 Tr'o'r Iesu i'n diwallu wrth raid,
Ein Henaïd ceidw'i nefol Chwyth;
Ni chaiff ein Gras ni farw mwy,
Can's marw ni wna'r Iesu byth.
- 6 Llesgau mae'n marwol Gnawd o hyd,
Ond Crist ein Bywyd ddaw mewn hedd,
A chwyd â'i anwrth'nebol Nerth
Ein Cyrph yn brydferth iawn o'r Bedd.

VII. *Coffadwriaeth o'n HARGLWYDD absennol,*
Luc xxii. 19. Ioan xiv. 3.

- 1 **M**Ae'r Iesu wedi myn'd i'r Nef,
Lle ni all Cnawd ei weled ef;
A'n caru mae Gwrthddrychau'r Byd,
I'w daflu ef o'n Cof o hyd.
- 2 Ond hyspys o'n Calonau yw;
Mor barod y'nt i anghosio Duw;
I adnewyddu'n Cof yn llon,
Darparodd e'r Wledd Cariad hon.
- 3 Arglwydd y Bywyd yma'n rhad
Arlwyodd Fwrdd o'i Gnawd a'i Wa'd;
Ymborthwn ar yr Ymborth gwiw,
Profwn y Gwin a molwn Dduw.
- 4 Pob melus Chwant o'n Calon ffoed,
A'r Byd yn llai'n ein Cyfri' boed;
A Christ â'i Gariad lanwo'u Lle,
A'n Ffydd a'n Gobaith fo yntho fe.
- 5 Tra yw'n absennol y mae fe
Yn parattoi i'n Henaïd Le,
I gael yng Ngwlad Goleuni fyw,
Yn agos byth i Wyneb Duw.
- 6 Edrychwn tu a'r Bryniau fry,
O'r Lle y daw ein Harglwydd cu;
Disgwyliwn am ei Gerbyd ef,
I ddwyn ein Henaïd trist i Dref.

VIII. *Croeshoeliad i'r Byd trwy Groes CRIST,*
Gal. vi. 14.

- 1 **P**AN fwy'n golygu'r Groes yn awr,
Ar hon bu farw'r Brenin mawr,
'Rwy'n cyfri' f'Elw mwya' ar goll,
A'm Balchder wy'n ddiystyru oll.
- 2 Na fostiwyf, Arglwydd, tra fwy byw,
Ond ym Marwolaeth Crist fy Nuw:
Pob Moddion hudol di-lesad,
Aberthu'r rhei'ny 'rwyf i'w Wa'd.
- 3 Gwelwch o'i Ben, ei Ddwylaw a'i Draed,
Rhed Poen a Chariad gyd a'i Waed;
P'le bu'r fath Serch a Phoen ynghyd;
Neu Ddrain a wnei'r fath Goron ddrud?
- 4 Ei Waed, wrth farw ar y Pren,
Oedd dros ei Gorph fel Porphor Len;
Am hyn' 'rwy'n farw i'r holl Fyd,
Ac ynte'n farw i ninneu 'gyd.
- 5 Gwlad Nattur oll pe b'ai'n fy Rhan,
Rhy fach yw'r Anrheg, a rhy wan:
Cariad mor fawr fy'n gofyn im'
Roi f'Enaid, f'Einiocs, a phob Dim.

IX. *Pren y Bywyd.*

- 1 **D**Ewch, unwn bawb mewn hyfryd Gân,
I'n dyrchafedig Arglwydd glân,
Chwi Saint o gylch ei Orsedd fry,
A ninneu cylch ei Fwrdd ef fy'.
- 2 Tra'r oeddech yma ar y Llawr,
Yn flin a llesg fel ninneu 'nawr,
Dadebriad mynych cawsoch, gwn,
Oddiwrth y Bwyd anfarwol hwn.
- 3 Yng Ngardd y Nefoedd, fry uwchben,
Wrth Orsedd Duw mae'r bywiol Bren;
Yn llawn o Ras, a'i Gang'au mawr
Yn plygu'n llwythog tu a'r Llawr.

- 4 Ymhlith y Dail yn hedeg fry,
Y G'lommen nefol hefyd sy';
A'r Iesu ar y Cang'au a fai',
Hongian Baneri'Gariad mae.
- 5 Mae'i'n Nefoedd o Ddiddanwch llawn,
Tra dan ei Gysgod eistedd cawn;
Hoff yw ei Ffrwyth i Olwg Ffydd,
A'i Flas unwedd yn felus fydd.
- 6 Calonnau marwaidd mae'n fywchau,
A'r Meddwl trist mae'n lawenhau;
O'i Nodd llawenydd ceir a Grim,
Na bydd o'u hol un Colyn llym.
- 7 Bellach y Cleddyf tanllyd boed,
I gadw Eden a'i holl Goed:
'Does un Planhigyn yn ei Thir
A ddwg y cyfryw Ffrwyth yn wir.
- 8 Rhyfeddwn Ras anfeidrol Duw,
A wnaeth y cyfryw Gangen fyw;
O Allu mawr arbennig mae,
I godi'r Meirw a'u iachau.

X. *Yr Yspryd, y Dwfr a'r Gwaed, i Ioan v. 6.*

- 1 **C**Yd-folwn bawb, â llafar Lef,
Ein Duw o'r Nef, mae Achos,
Am roi ei Fab (beth all'fei well)
I ddwyn rhai pell yn agos.
- 2 Na phalled ein Tafodau ni
Byth foli'r Iesu tirion,
A ddaeth mor firiol iawn ei Wedd
Yn Gennad Hedd at Ddynion.
- 3 Fe goftiodd iddo at Dduw i'n dwyn,
Wylofain, Cwyn, a Griddfan;
Er maint ein Dyled tano'r aeth,
A thalu wnaeth y cyfan.
- 4 O Ysflys ein Iachawdwr mad,
Daeth Dwfr a Gwaed lifeiriant;
Trwy'r Dwfr y purir ni yn iawn,
Trwy'r Gwaed y cawn faddeuant.

- 5 Anfeidrol oedd Euogrwydd Dyn,
Ond Iesu'i hun wnaeth Gymmod;
Ar y Llawr Oer tywalltei'i O's
Yn Offrwm dros ein Pechod.
- 6 Fy Enaid edrych ar yr Oen
Yn dwyn y Poen a haeddaist;
A'r fywiol Ffrwd, gwel hefyd hon,
Sy'n llifo o'r Fron a ddrylliaist.
- 7 Ar Bren y felldigedig Groes,
Angeuol Loes oddefodd;
Cyflawnodd Arfaeth Duw heb Goll,
A'n Heisiau oll diwallodd.
- 8 Fel hyn y daeth ein Prynwr mad,
Trwy Dwfr a Gwa'd i'n safio;
Pan dd'wetto'r Ysryd yr un Peth,
Cawn lawn Dyfkiol'eth deimlo.
- 9 Uwchben tra mae'r trag'wyddol Dri,
A'm Hyspyrd i'n cyd-dystio,
'Rwy'n credu ei farw yn fy lle,
A'i Gariad e' wy'n selio.
- 10 Glanha fi oddiwrth Bechod cas,
Duw, nad i'th Ras ymad'el;
Ddiddanydd mawr bydd yno' i'n Dyft,
Mai Eiddo Crist wy'n ddiogel.

XI. CRIST *wedi ei groesboelio, yn Ddoethineb a Gallu DUW.*

- 1 **N** Attur â'i Llyfr agored yw,
I dannu Clod ei Chreuwr Duw;
A chwbl o Waith ei Ddwylaw gref
'Ddengys mai teilwng Dduw yw ef.
- 2 Ond yn y Gras achubodd Dyn,
Gwel'd Dull 'i Ogoniant tecca'r y'm;
Yma, ar y Groes, ei dynnu wnaed,
Mewn leiniau coch o werthfawr Waed.
- 3 Yma'i holl Enw ef sy'n llawn;
Na ddeall Rheswm, Dyfg, na Dawn,
P'un o'r Llyth'rennau teccaf yw,
Doethineb, Nerth, neu Gariad Duw.

4 Gwel'd

- 4 Gwel'd yma'i Galon 'rwyf o'i fewn,
Lle'r una Gras a Dial llawn,
Yn gwanu 'i Fab â Dolur llym,
I brynu Gras a Phardwn im'.
- 5 O felus Wyrthiau Croes Mab Duw!
Fe'n caru a marw i mi gael byw!
O'i Ystlys friw a'i Glwyfau drud
Tynn f' Enaid Fywyd llawn o hyd.
- 6 Dymunwn draethu'i Enw a'i Glod
I rai na 'dwaenais i erio'd,
Ac uno â'r Angylion mad
I foli'r Oen wrth Faingc ei Dad.

XII. *Pardwn wedi ei ddwyn i'n Teimlad.*

- 1 **M**AWR yw'th Gysuron, Arglwydd Ne',
Nefolaidd hefyd ydyw'r Lle;
Mae'r Iesu'n hilio 'i sanctaidd Wledd
O waredigol Ras a Hedd.
- 2 Yno mae yn ddisgleirio'n glir,
Haelioni Duw a'i Gariad pur;
A'r Iesu'n dweud mai'i "Eiddo wy",
"Ac ynte'n Eiddo i minneu mwy."
- 3 "Gwel yma," medd fy Mhrynwr gwiw,
Gan ddangos im' ei Ystlys friw,
"Ffynnon eich holl Lawenydd chwi,
"Agorodd pan y trengais i."
- 4 Fe wena ar f' Enaid trist di-hoen,
Ac edrydd wrthyf ei holl Boen;
"Hyn ddygais," medd ef, "drofot ti,"
Gan wenu eilwaith arnaf fi.
- 5 Beth gawn ni dalu i Frenin Nef,
Am Ras mor fawr a'r Eiddo ef?
Ein Pardwn yn ei Law mae'n ddwyn,
A'i selio â Chufan melus mwyn.
- 6 Caffed fath Gariad mawr a hwn
Ei seinio trwy'r holl Fyd yn grwn;
Cariad tu hwnt i Raddau yw,
A theilwng iawn yw'r fath o Dduw.

- 7 I'r hwn a'n golchodd yn ei Wa'd,
Y b'o Anrhydedd a Mawrhad;
Mawl a Gogoniant ym mhob Lle,
Trag'wyddol fel ei Ddyddiau 'fe.

XIII. *Gwledd yr Efengyl*, Luc xiv. 16.

- 1 **D**UW, mor gyfoethog yw dy Fwrdd,
Arlwywyd hwn o'r Nefoedd fry;
Mae Ffrwythau'r Bywyd yma i'n cwrdd,
A Chwppan llawn o'th Gariad cu.
- 2 Yr hen Iuddewon gynta' ga'dd
I'r Wledd eu gwa'dd (pa Ffaint oedd fwy)
A ni'r Cenhedloedd fydd yn cael
Y Ffafar hael wrthod'sant hwy.
- 3 Y Tlawd, a'r Dall, a'r Cloff y'm ni,
Oedd bell o Help, ym myn'd ar Goll;
Ond alwyd gan d' Efengyl di,
A'n Heifiau a ddiwallwyd oll.
- 4 O brif Ffordd Angeu ac Uffern gaeth,
Anobaith a Thywyllwch du,
Duw, dyfod 'ry'm dan lawenhau,
I gael mwynhau dy Lewyrch cu.
- 5 Beth 'gawn ni dalu i'r Iesu mawr,
Adawei'r Nef ei Drigfan wiw;
A daeth i'r Ddaear wael i lawr,
I'n dwyn ni Grwydriaid 'nol at Dduw.
- 6 Fe gostiodd iddo Angeu'r Groes
I gadw'n Hoes a'n dwyn i'r Nef,
A'r holl Gysuron mae e'n roi
A darddodd o'i Ofidiau ef.
- 7 Byth carwn Grift, ein Dyled yw,
Fe'n prynodd Bechaduriaid coll;
A thrugarh'odd pan wyddei'n Duw
Y Draul a gostei 'i Gariad oll.

XIV. *Cariad DUW yn gwneuthur Gwledd, yn galw i mewn y Gwahoddedigion, Luc xiv. 17, 22, 23.*

- 1 **M**OR felus ydyw'r Lle a'r Bwrdd
Mae Crist yn cwrdd â'i Bobol ;
Datguddio'i Gariad yma mae,
A'i holl Drysorau nefol.
- 2 Duw a'i 'Mysgaroedd yma cawn
Yn llio'n llawn tofturi ;
A Hedd a Phardwn o Waed Crist,
I'n Henaid trist i 'mborthi.
- 3 Pan fyddom yn mwynhau dy Wledd,
A'th felus Hedd o'r Nefo'dd,
Diolch a dweud bob un 'ry'm ni,
" Duw, p'odd ce's i fy Ngwahodd ?
- 4 " Pa'm gwnaethpwyd fi i wrando'th Lais,
" Pan ufuddhais i'th Alwad ?
" A mil yn dewis trigo 'mhell,
" A marw'n well na dwad."
- 5 Oni b'ai'r hwn bar'tows y Wledd
Wneud i ni'n fwynedd ddyfod ;
Ei gwrthod wnaethem megis hw',
A marw yn ein Pechod.
- 6 Duw, trugarha wrth Bobloedd Byd,
Cymmell hwy 'gyd o bob-lle ;
Anfon dy nerthol Air ar led,
A dwg y Dieithrie'd adre'.
- 7 Hiraethu 'ry'm wel'd llenwi'th Dai,
I bawb o'th rai dewisol
Gael ag un Galon ganu ma's
Trwy'r Byd dy Ras achubol.

XV. *Cân Simeon, Luc ii. 28. neu Olwg ar Grist a wna Marwolaeth yn esmwyth.*

- 1 **Y**N awr, o's cofleidiasom Dduw,
Dymunem ado'r Byd ar ol,
A marw fel hen Simeon wiw,
A'i Geidwad ieuangc yn ei Gol.

- 2 Ein Tafod ddysgei 'i hyfryd Gân,
 Pettaem ni 'n barod yr unwedd;
 " Ein Henaïd a foddllonei'n lân
 " I 'madael wrth dy Air mewn Hedd.
- 3 " Dy Wyneb wel'som yma, O Dduw,
 " A'th Iechydwriaeth dirion gu;
 " Teimlasom, prof'som dy Air byw,
 " Y Bara ddaeth o'r Nefoedd fry.
- 4 " Par'to'ist yr Oen, ei ladd a ga's,
 " A rhoest ei Waed gerbron yn lawr,
 " I ddangos Rhyfeddodau'th Ras,
 " Ac mor ofnadwy'th Enw mawr.
- 5 " Ein Llewyrch yw a'n Seren Ddydd,
 " A'r Bobloedd pell disgleiria ef;
 " Gogoniant Israel yma fydd,
 " A Gwynfyd Saint wrth Orsedd Nef."

XVI. *Ein HARGLWYDD IESU wrth ei Fwrdd ei hun.*

- 1 **C**OF o Farwolaeth Crist ein Duw
 A ddeffry Fawl pob Enaid byw;
 Arlwyo 'i Fwrdd wnaeth Brenin Nef,
 Bendithio'r Bwyd, a chanodd ef.
- 2 Gwynfyd 'fwytas'r Bara hwn,
 Ond llawer mwy dedwyddach, gwn,
 Oedd ef, O Dduw, a blygei 'i Ben,
 Gan bwyso ar dy Fynwes wen.
- 3 'R un Plefer hoff a brofwn ni
 Trwy Ffydd a'th Ddisgybl anwyl di,
 Wrth eiste' a phwyso ar dy Fron,
 A gwleda gyd â thi yn llon.
- 4 Yma mae Brenin Nef yn awr,
 O'i ddisglair Lys yn disgyn 'lawr;
 " Dewch Ffryns, medd ef, bwyteuach yn iawn,
 " Ac yfwch Iechydwriaeth lawn.
- 5 " Fy Nghnawd fydd Fwyd ac Eli pur,
 " Balm i'ch Doluriau oll a'ch Cur;
 " A'r Ffrydiau rhwydd o Bardwn rhad
 " Ddylifodd o Wythennau 'Ngwa'd."

- 6 Hofanna i Grist a'i Gariad hael,
Am y fath Wledd y'm yma'n gael;
Etto mae'n porthi 'i Seintiau fry,
A gwell Bendithion nâ nynti.
- 7 Tyr'd anwyl ogoneddus Ddydd,
Iddwyn i'r Nef ein Henaïd prudd,
Lle ni raid wrth Gysgodau mwy,
Ond cawn y Sylwedd hebddynt hwy.

XVII. *Ing, neu Ofdiau CRIST.*

EIN holl Flinderau anghosiwn hwy,
A'n Calon na rwgnached mwy;

Beth dâl ein Dioddefiadau ni
'Gymmaru, Arglwydd, a'th rai di?

Gwel'd yma'r y'm mewn bywiol wedd
Farwolaeth Crist Tywysog Hedd;
Pob un obeithia iddo'n gry',
Roi drosto'i Waed, a'i Driftwch ffy.

Oddi yma cwyd ein difalch Ffydd,
Tra wrth y Bwrdd yn eiste' bydd;
A hed i ben Calfaria fry,
I weled Cur ei Harglwydd cu.

Pa Boen a deimlei 'i Enaid byw,
Tra rhagddo ef ymguddiodd Duw;
A Baich ein holl Euogrwydd trwm
Fu'n pwyso arno ef fel Plwm.

Ond Grym y Duwdod oddi fewn
A'i gwnaeth wrth farw'n gryf ac cwn:
Uffern a Phechod conge'rodd hwy,
Gorfoledd Saint fydd hynny mwy.

Gras, Doethder, a Chyfiawnder drud
Wnaeth rhyfeddodau'r cyfryw Bryd:
Nid Tafod Dyn na'i Feddwl chwaith
All cyflawn ddiolch am y Gwaith.

Pe gallem, dylem godi'n Llef,
Mewn Hymnau megis hwy'n y Nef;
Ond, Arglwydd, caiff ein C'lonnau fod
Yn Gariad, a'n Bywydau'n Glod.

XVIII. *Yr Ymborth anghydmarol, neu Gnawd
a Gwaed CRIST.*

- 1 **C**Anwn y Gwaeth, rhyfeddol yw,
A wnaeth y Duw trag'wyddol;
Daeth 'lawr i golli 'i Waed ar led,
I feithrin Pryfed marwol.
- 2 Dy-Waed yw'r Gwin, Iachawdwr cu,
Ein Henaid sy'n adfywio;
Anfarwol Fwyd yw'th Gnawd dilyth,
Diolchwn byth am dano.
- 3 Y Wledd, yr hon y'm ni'n fwynhau,
A wnaed o Bethau nefol;
Ni fedd y Byd ddim Moethau'n f'wr,
Fel Eiddo'n Prynwr grasol.
- 4 Hen Adda yn ei Gyflwr hardd,
Pe chwil'fei 'i Ardd yn hollol,
Nid oedd fath Ffrwyth bendiged pur
O fewn i'r Tir dedwyddol.
- 5 Ni all y Llu angylaidd gwar
Byth o'r fath Ffar archwaethu;
Eu Gwledd yw Cariad Creawdwr mwyn,
Nid Gwaed yr addfwyn Iesu.
- 6 I ni y darfu'n Harglwydd'mawr
Ei Ras tra gwerthfawr rodli,
A'n cwrdd y mae â rhyw Air llon,
Ag Wynneb boddlon ini.
- 7 Dewch chwi'r holl Saint pendrymaidd drist,
I wledda at Grist eich Brenin;
Ei Win a fawdd eich tristwch chwi,
A dyd chwi ganu wedi'n.
- 8 Hofanna i'r Iesu mwyn a ddaeth
Ag Iachawdwriaeth Pobloedd:
Ei Ras cyhoeddwyd trwy'r holl Fyd,
A'i Foliant hyd y Nefoedd.

XIX. Yr un.

- 1 **I**ESU o'th flaen ymgrymmu wnawn,
Mae'th Fwrdd o Drysor Duw yn llawn;
Dy Gnawd sy' Fwyd i'n Henaid byw,
Diolch it', Bara bywiol yw.
- 2 Ac yma'r yfwn Waed Mab Duw,
Diolch i'r Oen, Gwin rhywiog yw;
Dyliso wnaeth y Ffynnon hon
O Gariad o'th friwedig Fron.
- 3 'Does dim mor felus ar y Dda'r,
Can's Cnawd yr Oen sy' nefol Ffar:
Ofer in' chwilio'r Byd, neu drin,
Am decced Bara a chystal Gwin.
- 4 Ni all Bwyd cnawdol is y Nen,
Ond llonni'r Galon, twymo'r Pen;
Ond Cnawd Mab Duw a'i Waed dilyta
A rydd i'r Meirw Fywyd byth.
- 5 Llawenydd f'o i Feistr y Wledd,
Ei Enw molwn byth unwedd;
I'n Brenin a'n Hoffeiriad fry
Hofanna seinier trwy'r holl Dŷ.

 XX. Gorfoledd yn y Groes, neu fod heb Gywilydd
o GRIST croeshoeliedig.

- 1 **W**RTH d'Arch, Duw cu, 'ry'm yma'n cwrdd
Am dy Farwolaeth i goffau;
Dy Waed fel Gwin sy'n harddu'r Bwrdd,
A'th Gnawd dy hun ein porthi mae.
- 2 Am Fwyd credu'r y'm mewn Un
A brofodd Wŷn ac Angeu Loes,
A disgwyl am Goronau'n f'wr
Oddi wrth Iachawdwr fu ar y Groes.
- 3 Taffed y Byd eu Gw'radwydd trist,
Ar Achos Duw (dim Help nid oes)
Ymfrostio wnawn o Enw Crist,
A gorfoleddwn yn ei Groes.

U

4 Ni

- 4 Ni dd'wedwn wrth watwarllyd Fyd,
 I'r hwn fu farw godi i'r Nef;
 A'i fod yn byw uwchlaw eu Llid;
 A disgwyl 'ry'm ne's delo ef.

XXI. *Arlwyadau i Fwrdd ein HARGLWYDD,
 neu Bren y Bywyd ac Afon Cariad.*

- 1 **D**Y Law haelionus parchwn hon,
 A'th Wledd ein tirion Brynwr;
 Mae yma foethus nefol Ffar
 I bob 'wyllysgar Westwr.
- 2 Pren Bywyd ar y Bwrdd y sydd,
 A Ffrwyth tragywydd arno,
 Heb un Cledd tanllyd yma'n bod,
 I'n rhwystro i ddyfod atto.
- 3 Mae'r Cwppa'n llawn o fywiol Sudd;
 Y Ffynnon fry ddylifa,
 Yn Ffrydiau Cariad 'lawr y rhed,
 I dorri'n fyched yma.
- 4 Par'towyd y Bwyd trwy nefol Ddawn,
 Mae'n suddiol iawn i'w fwyta;
 Rhoi Bywyd ym mhob Calon bydd,
 A'r Meddwl prudd fe'i llonna.
- 5 Saint, molwch Gariad Crist bob un
 Sy'n profi Gwin ei Heddwch;
 Unwch â'r Saint eich Ceraint fry,
 Hofanna fynu seiniwch.
- 6 Gogoniant fil i'r Duw a rydd
 Y fath Lawenydd ini;
 Seinier Hofanna fynu i'r Ne',
 Ne's cyrraedd lle mae'r Iesu.

XXII. *Y Wledd orfoleddus am Fuddugoliaeth
 CRIST ar Bechod, Angeu, ac Uffern.*

- 1 **I**ESU ein Duw a'n gwawdd mewn Hedd,
 I'r Wledd o Orfoledd yma;
 I'r Gwaredigion yn y Lle,
 Bendithion fe'u cyfranna.

Mor ogoneddus yw ei Wedd,

A'i Wenau mwyne'dd tawel!

O'r Geiriau addfwyn teg mae'n ddweud

Wrth bob rhyw Enaid ifel!

" Chwi Blant fy Nghariad drosoch chwi

" Goddefais i fy ngwanu ;

" Fy Nhraed a'm Dwylaw, gwelwch hwy,

" A'm Hyftlys Glwy' fu'n gwaedu.

" Y rhain yw'r Clwyfau ge's i gynt,

" Arwyddion y'nt o'm Poenau,

" Pan ddaethum 'wared i ryddhau

" Eich Enaid o'i Gadwynau.

" Cyfiawnder tynne'i Gledd bryd hyn,

" Fe'i trochodd yn fy Nghalon;

" Anfeidrol Boen a ddygais i

" O'ch Achos chwi Gyfeillion.

" Pan ddaeth i'm herbyn Uffern hy,

" A'i herchyll Lu ymleddais;

" I gadw'ch Bywyd anwyl chwi,

" Fy Mywyd mi a'i collais.

" Ond wrth im' farw yn y Fan,

" Gorfeddfainge Satan siglais;

" Fe gwmpodd yr Anghynfil mawr

Oddi arni lawr, gorchfygais.

" Gyd â Gorfoledd mawr a Hedd,

" Dewch 'nawr i'm Gwledd ysprydol,

" A phrofwch Gnawd a Gwaed Mab Duw,

" A byddwch fyw'n drag'wyddol."

Pa beth a allwn roi, Duw mad,

Am y fath Gariad dwysol?

Rhoi'n Calon a ddymunem ni

Yn Eiddo i ti'n drag'wyddol.

Rhown i ti Arglwydd uchel Glod

A'n Tafod a'n Calonau;

Ond mae dy Ras a'th Gariad rhad

Uwchlaw ein Caniad gorau.

XXIII. *Tofturi a Chariad* CRIST yn marw drosom.

- 1 **E**IN Henaid fydd yn caru'r Oen;
Ac O na allem godi ein Llef
Mewn Mawl trag'wyddol am ei Boen,
A'i Gariad a'i Dosturi ef.
- 2 Erioed ni bu'r fath Gariad mawr,
Tywysog Nefoedd marw wnai;
Tywalltei'i Fywyd ar y Llawr
I wared Pryfed gwael rhag Gwae.
- 3 Torrafom Ddeddfau'r hwn a'n gwnaeth,
Oddi wrth Farwolaeth rhoes ni'n rhydd,
Dyg ar y Groes ein Cosp yn gaeth,
A hoeliodd wrthi'r Felldith brudd.
- 4 Ni thraetha'r Ddeddf ddim Ofnau'n awr,
Na Sinai 'mo'i Daranau chwaith;
O'i Glwyfau daw Bendithion mawr,
Mor chang o Lawenydd maith.
- 5 Golchafom yma'n Brychau a'n Briw,
Iachaw'd ein Clwyfau â nefol Waed;
Y Ffynnon ddaeth o Ystlys Duw,
Sef Iesu'r hwn yn Ddyn a wnaed.
- 6 Rhy fyrr yw'n Cân a'n Deall cul
I ddweud tofturi'r Arglwydd Nef;
'Tai gennym ni Fywydau fil
I'w rhoi, caent fod yn Eiddo ef.

XXIV. *Gras a Gogoniant trwy Farwolaeth* CRIST.

- 1 **W**ORTH eiste' o amgylch Bwrdd ein Tad,
Dyrchafwn Ganiad hoyw;
Ein Ffydd gwel'd Crist yn marw ma'i,
A rhoi'n Pechodau i farw.
- 2 Gwaed Crist a gollwyd, oddi wrth hwn
Daw Pardwn in' o'i Bridwerth;
Pechadur gwel'd y Cymmod mae,
Ac yn mawrhau yr Aberth.

- 3 Dy Ddrain a'th Groes w'radwyddus di
A ddyg i ni Goronau;
O'th golled tarddodd in' Lefad,
A llawn Iachad o'th Glwyfau.
- 4 Ond, O! ni's gallwn ni, y rhai
A drig mewn Clai mor wanned,
Byth oddef cymmaint drosot ti,
Na'th foli fel mae'n Dyled.

XXV. *Pardwn a Nerth oddi wrth GRIST.*

- 1 **D**AD, teimlo'th Ras fydd arnom Chwant,
A gwel'd d' Ogoniant nefol;
Bendithio 'i Fwrdd wna Brenin Hedd,
Cawn yma Wledd ysprydol.
- 2 Bwytawn y Bara nefol hwn,
A'r Cwppan yfwn eilwaith;
A'n Henaidd wrth wneud hyn mewn Ffydd
Yn llawen fydd mewn Gobaith.
- 3 Ymddangos cawn o flaen y Faingc,
Gorseddfaingc ein Duw tirion,
Yng Ngwisg ei Fab o Drwsiad pur,
A'i Waed daenellir arnom.
- 4 Cawn Nerth i fyn'd ymlaen yn hy
A'n Gyrfa tu a'r Bywyd;
Cawn Ras wrth raid gan Grist o'r Nef,
Fe brynodd ef Gyflewndyd.
- 5 Byddwn o Hwyl a firiol Wedd,
Can's hyn i Wledd sy'n gweddu;
Gwell gennym Gof o'th Enw cu
Na'r Gwin y'm ni'n ei brofi.

XXVI. *Gogoniant a Grasusau dwyfol.*

- 1 **D**' Ogoniant yma eglurhair,
Duw mawr, mor ddisglair ydy',
Tra b'om yn gweini ac ymdrin
A'r Bara a'r Gwin o ddeutu.
- 2 Cyfiawnder dwyfol yma saif,
Am Ddial mae fe'n dadleu;
Trugaredd ei Ddwylaw a dann
Fel Iesu pan fu'n dioddde'.

- 3 Dy Saint sy'n gweini â phob Gras
I'r Aberth addas yma;
A Chariad gyd â firiol Bryd,
A Ffydd ynghyd sy'n gwledda.
- 4 Ein Gobaith mewn Dull eistedd sy',
A'i Golwg fry'n sefydlog;
Pob 'Nwyd a Gallu ar y Bwrdd
Sydd yma'n cwrdd yn wrefog.
- 5 Dial a Zel sy'n cwpla'u Rhan,
Lladd Pechod arian Elyn;
'Difeirwch ddaw a Chalon brudd,
Llawenydd fydd yn canlyn,
- 6 Dy Ichydwriaeth, Arglwydd dwg,
Tro'n Ffydd yn Olwg eglur;
Cawn lawenhau ar hyn o Bryd,
A'n Dagrau i gyd a fychir.

XXVII. *Cân o Fawl i'r byth fendigedig* **DDRIN-**
DOD, DUW'r TAD, MAB ac YSPRYD.

Mesur hir.

- 1 **I**'R Tad a'i Gariad rhoddwn Glod,
O'r Ffynnon nefol hon mae'n d'od,
Afonydd o Lawenydd fry,
A Ffrydiau o Gysur yma sy.
- 2 Gogoniant i Fab Duw o'r Nef,
O'i anwyl Gorph briwedig ef
Daeth gwerthfawr Ffrwd o fywiol Waed,
Bywyd i'r Meirw a Rhyddhad.
- 3 Rhown Glod i'r Yspryd Glan bob Pryd,
Hwn yn ein Calon ddrwg a ddyd
Ei Ras fel Ffynnon fywiol hardd
Ac i Gogoniant byth y tardd.
- 4 Duw'r Tad, Duw'r Mab, ei 'ddoli wnawn,
Unwedd Duw'r Yspryd a fawrhawn;
Môr heb un Gwaelod nac un Traeth
O Fwyd, Cariad, ac o Faeth.

XXVIII. *Mesur cyffredin, Wyth a Chwech.*

- 1 **I** Enw Duw y Tad rhown Glod,
Hwn o'n truenus Ryw
Etholodd rai i draethu 'rio'd
Ogoniant Gras ein Duw.
- 2 Gogoniant hefyd i Fab Duw,
I wisgo'n Cnawd y daeth;
P'n codi ni o farw i fyw,
Rhoi'i Fywyd 'lawr a wnaeth.
- 3 Duw'r Ysryd Glân ei foli wnawn,
O'i Nerth anfeidrol mawr
Ein Genedigaeth nefol cawn,
Bendithiwn fyth yr Awr.
- 4 Gogoniant i Dduw'n Brenin fry,
Drag'wyddol Dri ac Un,
Yr hwn trwy Wyrthiau'i Gariad cu,
Amlygodd ini ei hun.

XXIX. *Mesur byrr.*

- 1 **G**ogoniant Duw y Tad
Fo'n wastad yn ein Genau;
O'i Gariad cyntaf cawfom oll
Ffynnon ein holl Ganiadau.
- 2 Chwi Seintiau seiniwch Glod
A'ch Tafod i'r Mab Iesu,
Yr hwn ei Fywyd anwyl rhoes
Ar Bren y Groes i'ch prynu.
- 3 Pr Ysryd Glan rhown Fawl
A Chân drag'wyddawl gyson,
Sy'n dwyn â'i Res a'i Lewyrch mawr
Wir Iechyd 'lawr i Ddynion.
- 4 Pan fyddo'n eglurhau
I Dduw ddileu'n Pechodau,
Y Gwaed a'r Dwfr o'n mewn bob un
Fo'n tyftio'r unrhyw Bethau.
- 5 Pr uchel Un a Thri,
Sy'n selio i ni Faddeuant,
Tad, Mab ac Ysryd yn ddilith,
Y rhodder byth Ogontant.

XXX. *Cân o Fawl i'r bendigedig DDRINDOD.**Y Gyntaf fel Salm cxlviii.*

1 **R** Hown fythol Glod i gyd
 I'r Tad a'i Gariad cu,
 Am holl Gysuron Byd,
 Ac am well Gobaith fry :
 Ei Fab ei hun
 O'i Fynwes rho's,
 I farw dros
 Anwiredd Dyn.

2 Gogoniant a Mawrhad
 I Dduw'r Mab perthyn mae,
 Fe'n prynodd ni â'i Wa'd
 Oddiwrth drag'wyddol Wae :
 Teyrnafu 'nawr
 Mae yn y Nef,
 A gwel'd mae ef
 Ei Lafur mawr.

3 I Dduw yr Ysryd Glân
 Rhown fythol Gân bob Rhyw,
 A'i Allu mawr ma'n gwneud
 Yr Eneid marw yn fyw :
 Fe sy'n cwplau
 Amcanion Crist,
 A'r Enaid trift
 Mae'n llawenhau.

4 Daw'r Gallu, byth i ti
 Anrhydedd rhoed pob Dyn ;
 Yr anwahanol Dri,
 A'r dirgeledig Un :
 Lle pallo'n lân
 Ein Rheswm prudd,
 Cariad a Ffydd
 Gorchfygu wnan'.

XXXI. *Yr Ail fel Salm cxlviii.*

1 **I** 'R hwn cyn bod y Byd,
 Etholodd ni iddo'i hun ;
 I'r hwn y Felldith ddyg
 I achub cyndyn Ddyn : I'r

I'r hwn a'n gwnaeth
O newydd fyw,
Gogoniant byth
Dyledus yw.

- 2 Caiff Cariad Duw y Tad
Trwy'n holl Ganiadau wau;
Hosanna i'r Mab rhad
Yn wastad i barhau:
Gyd â'r un faint.
O Zel, heb wa'n,
Rhown hefyd Glod
I'r Ysryd Glân.

- 3 Angylion cylch y Faingc,
A'r Seintiau fry'n gyttun,
Bendithiwech, cenwech Gaingc
I'r sanctaidd Dri yn Un:
Fel hyn caiff Nef
Ddyrchafu'i Glod,
Pan na chaiff Byd
Nac Amser fod.

XXXII. *Y Drydedd fel Salm cxlviii.*

- 1 **I** Ti'n trag'wyddol Dduw,
Y Tad a'r Mab cyttun,
A'r Ysryd dwyfol yw,
Dirgelwech Dri yn Un:
Y Iechyd rhoer,
A'r Nerth a'r Clod,
Gan bawb trwy'r Byd
A'r Nef sy'n bod.

XXXIII. *Yr HOSANNA, neu Iechydwriaeth
yn cael ei chyfrif i GRIST.*

Mesur bir.

- 1 **H**Osanna i Fab Dafydd sy
'N teyrnasu ar yr Orsedd fry;
Bendithiwn D'wyfog Nef i gyd,
Dyg Iechydwriaeth 'lawr i'r Byd.
2 Boed i bob Cenedl, Oes, ac Iaith,
Ymrwymo'n hyn o hyfryd Waith;
Hen Bobl a Phlant yn Seion sy',
Dyrchefwech Glod eich Prynwr cu.

XXXIV.

XXXIV. *Mesur cyffredin.*

- 1 **H**osanna I D'wysog Gras heb Gel,
O Seion gwel dy Lwydd;
A dysg dy Blant i foli'n ffraeth
Y Mab o Hiliogaeth Dafydd.
- 2 Hosanna i'r Gair, yn Gnawd a wna'd,
Oddiwrth y Tad daeth Iesu;
Y Iechydwriaeth iddo rhoer,
A'i Enw foer yn foli.

XXXV. *Mesur Byrr.*

- 1 **H**osanna i Fab Duw,
Mab Dafydd yw, a ddygodd
O'r Nefoedd i ni Bardwn rhad,
A hwn â'i Wa'd a seliodd.
- 2 I Grist ein Brenin byth,
Bendithion Dilith rhoddwch;
Caned y Byd ei Foliant ef,
Fe wnaeth â'r Nef ein Heddwch.

XXXVI. *Fel Salm cxlviii.*

- 1 **H**osanna i'r Brenin mwyn,
O hen Waed Dafydd yw;
Wele fe'n d'od i ddwyn
Maddeuant oddiwrth Dduw:
Ifangc a Hen
Dewch wrth ei Dra'd,
Anrhydedd rhowch
I'r gwir Fab rhad.
- 2 Gogoniant i'r Duw mawr,
I'r Oen roes droso'i Wa'd;
Cyhoedded Nef a Llawr
Ei Gariad rhyfedd rhad:
Bendithion Byth
F'o ar ei Ben,
A moled pawb
Yr Oen, AMEN.

24 DE 67

